

Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2022

Financial economy of local government units 2022

Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego 2022

Financial economy of local government units 2022

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Studiów Makroekonomicznych i Finansów
Statistics Poland, Macroeconomic Studies and Finances Department

Pod kierunkiem

Supervised by

Mirosława Błażeja

Zespół autorski

Editorial team

Kinga Banaszek, Agnieszka Chełchowska, Elżbieta Donica, Andrzej Dyżewski, Sławomir Dziejowski, Ewa Grudzińska,
Joanna Kulczycka, Agnieszka Zgierska

Aneks statystyczny

Statistical appendix

Kinga Banaszek, Agnieszka Chełchowska, Andrzej Dyżewski, Marzena Dobrzyńska, Ewa Grudzińska,
Barbara Pawlak (CIS Radom), Agnieszka Zgierska

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Andrzej Paluchowski, Paweł Luty

ISSN 2084-0489

Publikacja dostępna na stronie internetowej

Publication available on website

stat.gov.pl/

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

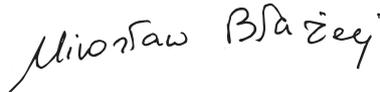
Przedmowa

9-oi `kGd VEfSfkefku` kbd VVSlgVBS efi gbgT`SU bfz9aebaVsd SX` S` eai S`W` aefV`eS_ ad Vg fVkfadS^ W`a \$" \$\$z^VUWV` V`fbd WefSi [W [M5i kfw` []ai [[Xad_SU[ai k]a` S` [gTgV W`oi [ekfgSU[X` S` eai V`W`V` aefV`eS_ ad Vg fVkfadS^ W`a db` kUZ el U W` f`z;` Xad_SUNM k]ad kefS` Ww bgT`SU balZaVI IWebdSi alVSi Ua U[? [[efV`efi S`8[S` eoi adSi efSfkefK] abcdLai ki S` kUZ bdW 9-oi `k Gd VEfSfkefku` kZ

I abcdLai S` [ga_oi [a` aYo^W SeSVkYaebaVsd [TgV W`ai W`eS_ ad Voi `a]S^ kUZ[S]UWfg\Ui kZ TdS` W_ [S ki S` S`f`ai S` k_ a]dV`V` VS`d WU U[bgT`SU[baVS` a[Xad_SUW S`fW` S`fi k]a` S` [S TgV W`oi W`V` aefV`eS_ ad Vg fVkfadS^ W`a aYo^V` adSi Y_ [f`_ [Sef` SbdSi SLZ bai [Sfg]bai [Sfoi ii aV`oVI fi z6S` WTgV W`ai W`S`" \$\$d] aefS`k[Sbd]W`fai S` W` S`f`W` k` []oi aef` Y` [fklZi babdWZ ` [UZ `SfSUZ]i kaVd T` [a` W` aefS`a I SYSV` [V [W`gYg TgV W`oi eS_ ad Voi fVkfadS^ kUZi Va-U a` a fS] W`bi VI [S-S` S`f`g\ Ukbd kUZaV`k []ad fkeS_ ad Vai kUZ I S] -S`voi TgV W`ai kUZz3` V`eefSfkefku` k] Vaef b` ki k-U` [W` i W`e [W`V`fcd` [U` W`V` S`efcd` [W` i i zefSf`yahz` 1] Si [V`S`d W`V` [U` Seai W`aUZaZ` Voi fi kVSf]oi fi k` []oi fbd kUZaVoi [d]lUZaVoi adSi laTai [I S` eS_ ad Voi `a]S^ kUZ aV`" "%d

Bd VVSlg\UBS efi g` [[W`d bgT`SU li dSUS` ke] I gbdW` bda T` a gi SYfi ` [ae] [[egYV`ef]W] fodW T` V` efS` ai [kUW` i e]S]oi] i bcdSUSZ` SV]d fS`fW` ` Sef b` W`W`kU[bgT`SU]z

6kdV`fad
6VbSdfS_ Wfg EfgV[oi ? S] dV`Ya` a_ [U` kUZ
[8[S` eoi

? [d]eSi 4-S W

BdW`e
9-oi `W`a Gd Vg EfSfkefku` W`a

Vd6a_ [[] Dal] d]f

BdW\$UW

EfSf[ef[LeBa'S' V bdWwfe fZWbgT [USf[a` 8[S' UjS^7Ub` a_k aX>aUS^9ahVd _ WfG` [fe \$" \$\$ a` ^aUS^
YahVd _ WfeyTgVYVWjVjWgf[a` S' V X[S' UjS^baef[a` aXV[XWdVfSV_ [[efcdSf[hWVWVWVz6SfSgeVW [fZ[le
bgT [USf[a` i VdW\$Uc[g[dW Xda_ dWbadfeaXfZW? [[efck aX8[S' UMadLa_ Wda_ fZVEfSf[ef[LeBa'S' VVSfSž

FZ[ebgT [USf[a` bdWwfeYVW VdS^TgVYVW\$ck dj VdXad^aUS^YahVd _ WfeS' Vg' VdVf VdeWVWVWUZS' YVd
[fZWS' S'kl W bVd[aVz; fZWa^ai [Y bScfd fZVdM[eS^ea cgafW [badS' fXUfgS^S' V` g_ VdU[Xadž
_ Sf[a` a` fZWjVWgf[a` aXfZWaUS^YahVd _ WfTgVYVWfe aXV[XWdVfSV_ [[efcdSf[hWVWVWVd [ZVY_ [Sd
Uf[Vd i [fZ bai [Sf efSfge bai [Sfd S' V ha[haveZ[bežFZVdWWSfS Xad\$" \$\$ SdVbdWwVW [fZVLa` fVjfaX
bdW[agekVdžFZVWegWaxVWf aX^aUS^YahVd _ WfTgVYVWfe i Seg' VdVf W [S eVbScdWUZSbfVdž
A LZSbfVdS' S'kl [Y fZWbdUWVWes' V UafeaX^aUS^YahVd _ WfTgVYVW\$ck VdFST [eZ_ WfeZSeS^ea TWV
[UjVWVzFZVWefSf[ef[US^S' ` Vjti Z[LZ [eShS[ST^Wa` k [fZWVY[fS^hVd[a` ta` fZW V bSYW i i žefSfz
Yahž ž La_ bd[eVef [VdVdVde[U\$"" %aXdWVWgVWjVbWV[fgdWVX S' UjS^dVg fi bdaUWVd agf'Skd S' V
S^ea [ST[ff[Vd aX^aUS^YahVd _ Wfež

3` k La_ _ WfeS' V egYYVd[a` eSdVhVd i Vda_ W S' V i [^La` ef[fgfWhS'gST^W[bgf XadegTeVdžgWf
dW\$eVd aXfZ[ebgT [USf[a` ž

6[dWfad
? SudaVda` a_ [UEfgV[Vd
S' V 8[S' Ude6VbScf_ Wf

Mironław Błażey

? [de-Si 4-S W

BdW\$VWf
aXEFsF[ef[LeBa'S' V

6a_ [[] Dal] dji BZžž

Spis treści

Contents

Przedmowa	3
Preface	4
Objaśnienia znaków umownych	15
Symbols	15
Ważniejsze skróty	15
Main abbreviations	15
Wstęp	16
Introduction	16
Synteza	18
Executive summary	19
Rozdział 1. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego	20
Chapter 1. Legal basis and conditions of local government units' financial economy	20
1.1. Podstawowe zasady gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego	20
1.1. Basic rules of local government units' financial economy	20
1.2. Struktura budżetów jednostek samorządu terytorialnego	23
1.2. Structure of local government units budgets	23
1.3. Wybrane czynniki wpływające na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego	24
1.3. Selected factors impacting the financial economy of local government units	24
Rozdział 2. Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego	26
Chapter 2. Financial economy of local government units	26
2.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego	27
2.1. Revenue of local government units	27
2.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego	47
2.2. Expenditure of local government units	47
2.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego	56
2.3. Result of budgets of local government units	56
2.4. Finansowanie	58
2.4. Financing	58
Rozdział 3. Gospodarka finansowa gmin	61
Chapter 3. Financial economy of gminas	61
3.1. Dochody gmin	62
3.1. Revenue of gminas	62
3.2. Wydatki gmin	76
3.2. Expenditure of gminas	76

3.3. Wynik budżetów gmin	84
3.3. Result of gminas' budgets	84
3.4. Finansowanie	86
3.4. Financing	86
Rozdział 4. Gospodarka finansowa miast na prawach powiatu	88
Chapter 4. Financial economy of cities with powiat status	88
4.1. Dochody miast na prawach powiatu	89
4.1. Revenue of cities with powiat status	89
4.2. Wydatki miast na prawach powiatu	107
4.2. Expenditure of cities with powiat status	107
4.3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu	111
4.3. Result of budgets of cities with powiat status	111
4.4. Finansowanie	112
4.4. Financing	112
Rozdział 5. Gospodarka finansowa powiatów	114
Chapter 5. Financial economy of powiats	114
5.1. Dochody powiatów	115
5.1. Revenue of powiats	115
5.2. Wydatki powiatów	125
5.2. Expenditure of powiats	125
5.3. Wynik budżetów powiatów	128
5.3. Result of budgets of powiats	128
5.4. Finansowanie	129
5.4. Financing	129
Rozdział 6. Gospodarka finansowa województw	131
Chapter 6. Financial economy of voivodships	131
6.1. Dochody województw	132
6.1. Revenue of voivodships	132
6.2. Wydatki województw	142
6.2. Expenditure of voivodships	142
6.3. Wynik budżetów województw	147
6.3. Result of budgets of voivodships	147
6.4. Finansowanie	147
6.4. Financing	147
Rozdział 7. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego	149
Chapter 7. Debt of local government units	149
7.1. Zadłużenie gmin	154
7.1. Debt of gminas	154
7.2. Zadłużenie miast na prawach powiatu	157
7.2. Debt of cities with powiat status	157

7.3. Zadłużenie powiatów	157
7.3. Debt of powiats	157
7.4. Zadłużenie województw	158
7.4. Debt of voivodships	158
Rozdział 8. Samorządowe zakłady budżetowe	159
Chapter 8. Local governments' budgetary establishments	159
8.1. Gminne samorządowe zakłady budżetowe	162
8.1. Gminas' budgetary establishments	162
8.2. Samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu	165
8.2. Cities with powiat status' budgetary establishments	165
8.3. Powiatowe samorządowe zakłady budżetowe	168
8.3. Powiats' budgetary establishments	168
8.4. Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe	170
8.4. Voivodships' budgetary establishments	170
Aneks statystyczny dostępny w wersji elektronicznej w formacie XLS (spis tablic)	174
Statistical appendix available in the electronic version in XLS format	174

Spis tablic

List of tables

Tablica 1.1. Dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	24
Table 1.1. Targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund	24
Tablica 1.2. Dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Pomocy	25
Table 1.2. Targeted grants received from the Aid Fund	25
Tablica 2.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów JST	26
Table 2.1. Revenue, expenditure and result of JST budgets	26
Tablica 2.2. Dochody JST	27
Table 2.2. Revenue of JST	27
Tablica 2.3. Dochody ogółem według szczebli JST	28
Table 2.3. Total revenue by JST levels	28
Tablica 2.4. Dochody własne JST	31
Table 2.4. Own revenue of JST	31
Tablica 2.5. Wpływy z dochodów własnych, w tym z podatków PIT i CIT, w dochodach JST	35
Table 2.5. Own revenue, including from PIT and CIT taxes, in JST revenue	35
Tablica 2.6. Dotacje ogółem JST	37
Table 2.6. Grants total of JST	37
Tablica 2.7. Subwencja ogólna JST	42
Table 2.7. General subvention of JST	42
Tablica 2.8. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	44
Table 2.8. Funds for financing and co-financing EU programs and projects	44
Tablica 2.9. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych według szczebli JST	46
Table 2.9. Funds for financing and co-financing EU programs and projects by JST level	46
Tablica 2.10. Wydatki według szczebli JST	47
Table 2.10. Expenditure by JST levels	47
Tablica 2.11. Wydatki ogółem JST	48
Table 2.11. Total expenditure of JST	48
Tablica 2.12. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	52
Table 2.12. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects	52
Tablica 2.13. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych	54
Table 2.13. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects	54
Tablica 2.14. Wynik budżetów JST	56
Table 2.14. Result of budgets of JST	56
Tablica 2.15. Liczba JST z nadwyżką i deficytem budżetowym	57
Table 2.15. Number of JST with surplus and budget deficit	57

Tablica 3.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów gmin ogółem	61
Table 3.1. Revenue, expenditure and budget result of gminas – total	61
Tablica 3.2. Dochody według typów gmin	63
Table 3.2. Revenue by types of gminas	63
Tablica 3.3. Dochody własne gmin ogółem	66
Table 3.3. Own revenue of gminas	66
Tablica 3.4. Dotacje dla gmin	70
Table 3.4. Grants for gminas	70
Tablica 3.5. Subwencja ogólna dla gmin	75
Table 3.5. General subvention for gminas	75
Tablica 3.6. Wydatki według typów gmin	76
Table 3.6. Expenditure by types of gminas	76
Tablica 3.7. Wydatki gmin	82
Table 3.7. Expenditure of gminas	82
Tablica 4.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu	88
Table 4.1. Revenue, expenditure and result of cities with powiat status budgets	88
Tablica 4.2. Dochody miast na prawach powiatu	89
Table 4.2. Revenue of cities with powiat status	89
Tablica 4.3. Dochody własne miast na prawach powiatu	91
Table 4.3. Own revenue of cities with powiat status	91
Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu	97
Table 4.4. Grants total for cities with powiat status	97
Tablica 4.5. Subwencja ogólna dla miast na prawach powiatu	105
Table 4.5. General subvention for cities with powiat status	105
Tablica 4.6. Wydatki miast na prawach powiatu	107
Table 4.6. Expenditure of cities with powiat status	107
Tablica 5.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów powiatów	114
Table 5.1. Revenue, expenditure and result of powiatów' budgets	114
Tablica 5.2. Dochody powiatów	115
Table 5.2. Revenue of powiatów	115
Tablica 5.3. Dochody własne powiatów	117
Table 5.3. Own revenue of powiatów	117
Tablica 5.4. Dotacje powiatów	119
Table 5.4. Grants for powiatów	119
Tablica 5.5. Subwencja ogólna powiatów	123
Table 5.5. General subvention of powiatów	123
Tablica 5.6. Wydatki powiatów	125
Table 5.6. Expenditure for powiatów	125
Tablica 6.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów województw	131
Table 6.1. Voivodships revenue, expenditure and budgets result	131

Tablica 6.2. Dochody województw	132
Table 6.2. Revenue of voivodships	132
Tablica 6.3. Dochody własne województw	134
Table 6.3. Own revenue of voivodships	134
Tablica 6.4. Dotacje ogółem dla województw	136
Table 6.4. Total grants for voivodships	136
Tablica 6.5. Subwencja ogólna województw	141
Table 6.5. General subvention from the state budget for voivodships	141
Tablica 6.6. Wydatki województw	142
Table 6.6. Expenditure of voivodships	142
Tablica 7.1. Zobowiązania ogółem poszczególnych szczebli JST	149
Table 7.1. Total liabilities of individual levels of local government units	149
Tablica 7.2. Wskaźnik zadłużenia do dochodów JST	151
Table 7.2. Debt to revenue ratio	151
Tablica 7.3. Zobowiązania poszczególnych szczebli JST z tytułu kredytów i pożyczek związanych z wykorzystaniem środków z UE	152
Table 7.3. Liabilities of individual levels of local government units due to loans and borrowings related to the use of EU funds	152
Tablica 7.4. Gminy w województwach według wskaźnika zadłużenia	154
Table 7.4. Gminas in voivodships according to the debt ratio	154
Tablica 8.1. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych	159
Table 8.1. Proceeds and costs of budgetary establishments	159
Tablica 8.2. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych	163
Table 8.2. Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments	163
Tablica 8.3. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu	166
Table 8.3. Proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments	166
Tablica 8.4. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych	168
Table 8.4. Proceeds and costs of powiats' budgetary establishments	168
Tablica 8.5. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych	171
Table 8.5. Proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments	171

Spis wykresów

List of charts

Wykres 1.1. Udział kategorii dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz Funduszu Pomocy w dochodach ogółem w 2022 r.	25
Chart 1.1. Share of category targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund and Aid Fund in total revenue in 2022	25
Wykres 2.1. Budżety JST	27
Chart 2.1. Budgets of JST	27
Wykres 2.2. Dochody JST	30
Chart 2.2. Revenue of JST	30
Wykres 2.3. Struktura dochodów własnych JST	34
Chart 2.3. Structure of JST own revenue	34
Wykres 2.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	34
Chart 2.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)	34
Wykres 2.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez JST	41
Chart 2.5. Structure of targeted grants received by JST	41
Wykres 2.6. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na tle całości dochodów JST	45
Chart 2.6. Funds for financing and co-financing EU programs and projects against the total revenue of local government units	45
Wykres 2.7. Struktura wydatków JST	51
Chart 2.7. Structure of expenditure of JST	51
Wykres 2.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków JST (r/r)	51
Chart 2.8. Changes of selected categories of expenditure of JST (y/y)	51
Wykres 2.9. Wydatki na finansowanie programów i projektów unijnych na tle całości wydatków JST ..	54
Chart 2.9. Expenditure for financing EU programs and projects against the total expenditure of local government units	54
Wykres 2.10. Liczba JST według relacji wyniku budżetowego do wykonanych dochodów	57
Chart 2.10. Number of local government units by result/revenue relation	57
Wykres 2.11. Wynik operacyjny budżetów JST	58
Chart 2.11. Operational result of the local government units	58
Wykres 2.12. Przychody JST	59
Chart 2.12. Proceeds of JST	59
Wykres 2.13. Rozchody JST	60
Chart 2.13. Outlays of JST	60
Wykres 3.1. Budżety gmin	62
Chart 3.1. Budgets of gminas	62
Wykres 3.2. Dochody według typów gmin	66
Chart 3.2. Revenue by types of gminas	66

Wykres 3.3. Struktura dochodów własnych gmin	69
Chart 3.3. Structure of gminas own revenue	69
Wykres 3.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	69
Chart 3.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)	69
Wykres 3.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez gminy	74
Chart 3.5. Structure of targeted grants received by gminas	74
Wykres 3.6. Wydatki według typów gmin	80
Chart 3.6. Expenditure by types of gminas	80
Wykres 3.7. Struktura wydatków gmin	80
Chart 3.7. Structure of gminas' expenditure	80
Wykres 3.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)	81
Chart 3.8. Changes of selected categories of expenditure (y/y)	81
Wykres 3.9. Struktura wydatków gmin według działów	81
Chart 3.9. Structure of gminas' expenditure by sections	81
Wykres 3.10. Wynik budżetu według typów gmin	84
Chart 3.10. Budget result by type of gminas	84
Wykres 3.11. Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów	85
Chart 3.11. Gminas by budget result/revenue relation	85
Wykres 3.12. Przychody gmin	87
Chart 3.12. Proceeds of gminas	87
Wykres 3.13. Rozchody gmin	87
Chart 3.13. Outlays of gminas	87
Wykres 4.1. Budżety miast na prawach powiatu	89
Chart 4.1. Budgets of cities with powiat status	89
Wykres 4.2. Dochody miast na prawach powiatu	91
Chart 4.2. Revenue of cities with powiat status	91
Wykres 4.3. Struktura dochodów własnych miast na prawach powiatu	95
Chart 4.3. Structure of own revenue of cities with powiat status	95
Wykres 4.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	96
Chart 4.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)	96
Wykres 4.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez miasta na prawach powiatu	104
Chart 4.5. Structure of targeted grants received by cities with powiat status	104
Wykres 4.6. Struktura wydatków miast na prawach powiatu	109
Chart 4.6. Structure of expenditure of cities with powiat status	109
Wykres 4.7. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)	110
Chart 4.7. Changes of selected categories of expenditure (y/y)	110
Wykres 4.8. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów	110
Chart 4.8. Structure of cities with powiat status' expenditure by sections	110
Wykres 4.9. Miasta na prawach powiatu według relacji wyniku budżetowego do dochodów	111
Chart 4.9. Cities with powiat status by result/revenue relation	111

Wykres 4.10. Przychody miast na prawach powiatu	112
Chart 4.10. Proceeds of cities with powiat status	112
Wykres 4.11. Rozchody miast na prawach powiatu	113
Chart 4.11. Outlays of cities with powiat status	113
Wykres 5.1. Budżety powiatów	115
Chart 5.1. Budgets of powiats	115
Wykres 5.2. Dochody powiatów	116
Chart 5.2. Revenue of powiats	116
Wykres 5.3. Struktura dochodów własnych powiatów	118
Chart 5.3. Structure of own revenue of powiats	118
Wykres 5.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	118
Chart 5.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)	118
Wykres 5.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez powiaty	123
Chart 5.5. Structure of targeted grants received by powiats	123
Wykres 5.6. Struktura wydatków powiatów według działów	127
Chart 5.6. Structure of powiats' expenditure by sections	127
Wykres 5.7. Wydatki bieżące i majątkowe powiatów	127
Chart 5.7. Current and capital expenditure of powiats	127
Wykres 5.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków powiatów (r/r)	128
Chart 5.8. Changes of selected categories of powiats expenditure (y/y)	128
Wykres 5.9. Powiaty według relacji wyniku budżetowego do dochodów	129
Chart 5.9. Powiats by result/revenue relation	129
Wykres 5.10. Przychody powiatów	130
Chart 5.10. Proceeds of powiats	130
Wykres 5.11. Rozchody powiatów	130
Chart 5.11. Outlays of powiats	130
Wykres 6.1. Budżety województw	132
Chart 6.1. Budgets of voivodships	132
Wykres 6.2. Dochody województw	133
Chart 6.2. Revenue of voivodships	133
Wykres 6.3. Struktura dochodów własnych województw	135
Chart 6.3. Structure of own revenue of voivodships	135
Wykres 6.4. Zmiana wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)	136
Chart 6.4. Change of selected categories of own revenue (y/y)	136
Wykres 6.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez województwa	140
Chart 6.5. Structure of targeted grants received by voivodships	140
Wykres 6.6. Struktura wydatków województw według działów	145
Chart 6.6. Structure of expenditure of voivodships by sections	145
Wykres 6.7. Struktura wydatków województw	145
Chart 6.7. Structure of expenditure of voivodships	145

Wykres 6.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)	146
Chart 6.8. Change of selected categories of expenditure (y/y)	146
Wykres 6.9. Województwa według relacji wyniku budżetowego do dochodów	147
Chart 6.9. Voivodships by result/ revenue relation	147
Wykres 6.10. Przychody województw	148
Chart 6.10. Proceeds of voivodships	148
Wykres 6.11. Rozchody województw	148
Chart 6.11. Outlays of voivodships	148
Wykres 7.1. Zadłużenie JST według miejsca emisji długu	150
Chart 7.1. Debt of local government units according to the place of issue	150
Wykres 7.2. Wskaźnik relacji zadłużenia do dochodów	151
Chart 7.2. Debt to revenue ratio	151
Wykres 7.3. Liczba JST według relacji zadłużenia do dochodów	153
Chart 7.3. Number of JST by debt to revenue ratio	153
Wykres 7.4. Gminy według relacji zadłużenia do dochodów	155
Chart 7.4. Gminas according to the debt to revenue ratio	155
Wykres 7.4. Gminy według relacji zadłużenia do dochodów (dok.)	156
Chart 7.4. Gminas according to the debt to revenue ratio (cont.)	156
Wykres 7.5. Miasta na prawach powiatu według relacji zadłużenia do dochodów	157
Chart 7.5. Cities with powiat status according to the debt to revenue ratio	157
Wykres 7.6. Powiaty według relacji zadłużenia do dochodów	158
Chart 7.6. Powiats according to the debt to revenue ratio	158
Wykres 7.7. Województwa według relacji zadłużenia do dochodów	158
Chart 7.7. Voivodships according to the debt to revenue ratio	158
Wykres 8.1. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych według województw	161
Chart 8.1. Proceeds and costs of budgetary establishments by voivodships	161
Wykres 8.2. Struktura przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych według kategorii JST	162
Chart 8.2. Structure of proceeds and costs of budgetary establishments by category of JST	162
Wykres 8.3. Struktura przychodów i kosztów gminnych samorządowych zakładów budżetowych według działów	165
Chart 8.3. Structure of proceeds and costs of gminas' budgetary establishments by sections	165
Wykres 8.4. Struktura przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu według działów	167
Chart 8.4. Structure of proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments by sections	167
Wykres 8.5. Struktura przychodów i kosztów powiatowych samorządowych zakładów budżetowych według działów	170
Chart 8.5. Structure of proceeds and costs of powiats' budgetary establishments by sections	170
Wykres 8.6. Struktura przychodów i kosztów wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według działów	173
Chart 8.6. Structure of proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments by sections ..	173

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

Symbol Symbol	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
	(0,0) zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	oznacza: brak informacji, konieczność zachowania tajemnicy statystycznej lub że wypełnienie pozycji jest niemożliwe albo niecelowe data not available, classified data (statistical confidentiality) or providing data impossible or purposeless
Znak (*)	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych revised data

Ważniejsze skróty

Main abbreviations

Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning	Skrót Abbreviation	Znaczenie Meaning
tys. thous	tysiąc thousand	JST	Jednostki samorządu terytorialnego Local government units
mln	milion million	PIT	Podatek dochodowy od osób fizycznych Personal income tax
mld bn	miliard billion	PKB GDP	Produkt krajowy brutto Gross domestic product
zł PLN	złoty zloty	SFP	Sektor finansów publicznych Public finance sector
BDL	Bank Danych Lokalnych GUS Local Data Bank of Statistics Poland	UE EU	Unia Europejska European Union
CIT	Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	EFTA	Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu European Free Trade Association
GUS	Główny Urząd Statystyczny Statistics Poland		

Wstęp

Introduction

Dane z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego zaprezentowane w niniejszej publikacji oraz w aneksie statystycznym pochodzą ze sprawozdań budżetowych wprowadzonych rozporządzeniami Ministra Finansów oraz z publikacji Ministerstwa Finansów m.in. ze „Sprawozdania z wykonania budżetu państwa - Informacji o wykonaniu budżetów Jednostek samorządu terytorialnego”.

Dane za 2022 r. zostały zebrane przez Ministerstwo Finansów na aktualnie obowiązujących sprawozdaniach:

- Rb-27S – sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-28S – sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych samorządowej jednostki budżetowej/jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-30S – sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
- Rb-34S – sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych;
- Rb-N – kwartalne sprawozdanie o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych;
- Rb-Z – kwartalne sprawozdanie o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji.

W aneksie statystycznym do niniejszej publikacji prezentowane są również dane pochodzące z niefunkcjonujących już sprawozdań archiwalnych jak:

- Rb-27S – roczne sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-28S – roczne sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego;
- Rb-30 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych;
- Rb-30S – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych;
- Rb-31 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych;
- Rb-32 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych środków specjalnych;
- Rb-33 – roczne sprawozdanie z wykonania planów finansowych funduszy celowych nie posiadających osobowości prawnej;
- Rb-34 – kwartalne sprawozdanie z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi finansowanych.

Dane za 2022 r. zostały zebrane na sprawozdaniach budżetowych według zasad określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 652).

Zgodnie z ww. przepisami jednostki samorządu terytorialnego sporządzają wymagane prawem sprawozdania, w pełnej szczegółowości, tj. dział, rozdział, paragraf w sprawozdaniach: Rb-27S; Rb-28S; Rb-30S i Rb-34S; natomiast w sprawozdaniu Rb-N wg tytułów należności, a w sprawozdaniu Rb-Z według tytułów dłużnych. Dane z tych sprawozdań przekazywane są do Ministerstwa Finansów.

Prezentowane w niniejszej publikacji dane za 2022 r., ze sprawozdań: Rb-27S; Rb-28S; Rb-30S opracowano w Centrum Informatyki Statystycznej, na podstawie bazy danych Ministerstwa Finansów, według stanu na

dzień 24 marca 2022 r. Dane te nie uwzględniają korekt nadesłanych do Ministerstwa Finansów w późniejszym terminie. Dane ze sprawozdań: Rb-34S; Rb-Z oraz Rb-N, pochodzą bezpośrednio z udostępnionych na stronie internetowej Ministerstwa Finansów baz danych oraz „Sprawozdania z wykonania budżetu państwa - Informacja o wykonaniu budżetów Jednostek samorządu terytorialnego”.

Dane prezentowane w niniejszej publikacji obejmują jednostki budżetowe oraz samorządowe zakłady budżetowe (działające na mocy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych – Dz. U. z 2023 poz. 1270, tekst ujednoczony) oraz rachunki dochodów i wydatków, o których mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych – tablice w załączniku w wersji elektronicznej. Aneks statystyczny zawiera dane, które są uzupełnieniem do Banku Danych Lokalnych.

Występujące w powyższych sprawozdaniach kategorie budżetowe grupowane są według aktualnej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, a grupowania analityczne nawiązują do grupowań stosowanych przez Ministerstwo Finansów w „Sprawozdaniu z wykonania budżetu państwa za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r. Informacja o wykonaniu budżetów jednostek samorządu terytorialnego.” Dane dla sektora JST prezentowane są w ujęciu nieskonsolidowanym.

Synteza

W 2022 r. dochody budżetów JST wyniosły 345 672,9 mln zł i były wyższe o 3,7%, w porównaniu z rokiem poprzednim. Przy wydatkach ogółem na poziomie 353 852,8 mln zł (wyższych o 12,0% niż w 2021 r.), JST zakończyły rok budżetowy 2022 deficytem w kwocie 8 179,9 mln zł.

Dochody własne ukształtowały się na poziomie 175 206,0 mln zł. Łączna kwota dotacji ogółem przekazanych do JST w 2022 r. wyniosła 95 549,9 mln zł. Przekazana została również subwencja ogólna w wysokości 74 917,1 mln. W 2022 r. wydatki bieżące wyniosły 288 950,4 mln zł, zaś wydatki majątkowe ukształtowały się na poziomie 64 902,4 mln zł.

Nadwyżka budżetowa wystąpiła w 1 275 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 45,4% wszystkich JST. Deficyt budżetowy odnotowało 1 532 jednostek, tj. 54,6%. W 2022 r. przychody ogółem JST wyniosły 62 570,4 mln zł, zaś rozchody ogółem JST osiągnęły 14 993,7 mln zł.

Zobowiązania ogółem JST w 2022 r. osiągnęły kwotę 90 825,6 mln zł, co oznacza spadek w ciągu roku o 0,3%. Wskaźnik zadłużenia, liczony jako relacja zobowiązań ogółem do wykonanych dochodów ogółem, wyniósł 26,3% i zmniejszył się o 1,1 p. proc. w stosunku do 2021. Przy wyłączeniu zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych, wskaźnik ten wyniósł 24,2% i był o 1,0 p. proc. niższy niż rok wcześniej.

Executive summary

In 2022, revenue of the local governments' budgets amounted to 345,672.9 million PLN and were higher by 3.7%, compared to the previous year. With total expenditure at 353,852.8 million PLN (higher by 12.0% than in 2021), the TSUs ended the 2022 financial year with a deficit of 8,179.9 million PLN.

Own revenues stood at 175,206.0 million PLN. The total amount of total grants transferred to local governments in 2022 amounted to 95,549.9 million PLN. A general subvention of 74,917.1 million PLN was also transferred. In 2022, current expenditures amounted to 288,950.4 million PLN, while property expenditures stood at 64,902.4 million PLN.

A budget surplus was recorded in 1,275 local government units, i.e. 45.4% of all units. A budget deficit was recorded by 1,532 units, i.e. 54.6%. In 2022, total proceed of local governments amounted to 62,570.4 million PLN, while their total outlay reached 14,993.7 million PLN.

Total liabilities of local government units in 2022 reached 90,825.6 million PLN, which represents a decrease of 0.3% over the year. The debt ratio, calculated as the ratio of total liabilities to total revenue made, amounted to 26.3% and decreased by 1.1 p.p. compared to 2021. Excluding liabilities related to the implementation of programmes and projects involving EU funds, the ratio amounted to 24.2% and was 1.0 p.p. lower than a year earlier.

Rozdział 1. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego

Chapter 1. Legal basis and conditions of local government units' financial economy

1.1. Podstawowe zasady gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego

1.1. Basic rules of local government units' financial economy

Jednostka samorządu terytorialnego (JST). Od reformy z 1999 r. obowiązuje w Polsce trójstopniowa struktura samorządu terytorialnego. Zgodnie z nią terytorium Polski podzielone zostało na województwa, następnie na powiaty (w tym gminy mające status miast na prawach powiatu) oraz gminy¹.

Według stanu na 1 stycznia 2022 r. podział administracyjny Polski obejmował:

- 16 województw,
- 314 powiatów i 66 miast na prawach powiatu,
- 2477 gmin (w tym 302 gminy miejskie, 662 gmin miejsko-wiejskich i 1513 gmin wiejskich).

W porównaniu ze stanem z początku 2021 r. – przybyło 10 miast, a w konsekwencji 10 gmin zmieniło status z wiejskich na miejsko-wiejskie.

Analizowane w niniejszej publikacji zagadnienia gospodarki finansowej JST przedstawiane są w następujących przekrojach: JST ogółem, gminy, miasta na prawach powiatu, powiaty i województwa. Podział taki ma uzasadnienie w sposobie finansowania poszczególnych szczebli JST.

Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego w Polsce funkcjonuje w oparciu o ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego² i ustawę o finansach publicznych³.

Ustawa o dochodach jednostek samorządu terytorialnego określa źródła dochodów jednostek samorządu terytorialnego oraz zasady ustalania i gromadzenia tych dochodów; określa także zasady ustalania i przekazywania subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa.

Ustawa o finansach publicznych określa przygotowanie odpowiedniej zawartości uchwały budżetowej JST, w której zapisane są m. in: łączna kwota planowanych dochodów JST z wyodrębnieniem dochodów bieżących i majątkowych, a także łączna kwota planowanych wydatków, z podziałem na wydatki bieżące i majątkowe. Zapisany jest również planowany wynik finansowy (kwota deficytu lub kwota nadwyżki) wraz ze źródłami pokrycia deficytu albo przeznaczenia nadwyżki budżetu JST. Uchwała budżetowa zawiera również łączną kwotę planowanych przychodów budżetu JST oraz łączną kwotę planowanych rozchodów, a także limity zobowiązań z rozbiorem na poszczególne tytuły.

Załączniki do Ustawy o finansach publicznych zawierają: zestawienie planowanych kwot dotacji (w podziale na dotacje dla jednostek sektora finansów publicznych i dotacje dla jednostek spoza sektora finansów publicznych, udzielanych z budżetu JST); plany dochodów i wydatków JST; plany przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych.

1 Informacje o liczebności poszczególnych jednostek administracyjnych w poszczególnych latach można uzyskać na stronie Rejestru TERYT. Na podstawie podziału administracyjnego Polski ustalone są rodzaje gmin oraz obszary miejskie i wiejskie.

2 Ustawa z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 2267, tekst ujednolicony).

3 Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 poz. 1270, tekst ujednolicony).

Ustawa o finansach publicznych szczegółowo określa też sposób przygotowania przez JST projektu uchwały budżetowej, harmonogram i warunki podjęcia uchwały budżetowej oraz sposób funkcjonowania JST do czasu uchwalenia budżetu. Określa również szczegóły wykonania budżetu JST. Ponadto ustawa ta reguluje funkcjonowanie podmiotów gospodarki budżetowej JST, jakimi są jednostki budżetowe oraz samorządowe zakłady budżetowe.

Jednostki budżetowe samorządu to jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych, nieposiadające osobowości prawnej, które pokrywają swoje wydatki bezpośrednio z budżetu JST, a dochody odprowadzają na rachunek tego budżetu. Jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Podstawą gospodarki finansowej jednostki budżetowej jest plan dochodów i wydatków.

Samorządowe zakłady budżetowe to jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych nieposiadające osobowości prawnej, wykonujące zadania własne jednostek samorządu terytorialnego w zakresie: gospodarki mieszkaniowej i gospodarowania lokalami użytkowymi, dróg, ulic, mostów, placów, organizacji ruchu drogowego, wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz, lokalnego transportu zbiorowego, targowisk i hal targowych, cmentarzy, zieleni gminnej i zadrzewień, kultury fizycznej i sportu (w tym utrzymywania terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych), pomocy społecznej, reintegracji zawodowej i społecznej oraz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych, utrzymywania gatunków egzotycznych i krajowych zwierząt, w tym prowadzenia hodowli zwierząt zagrożonych wyginieciem.

Samorządowe zakłady budżetowe odpłatnie wykonują zadania, pokrywając koszty swojej działalności z przychodów własnych, które mogą być powiększone o dotacje otrzymane z budżetu JST. Podstawą gospodarki finansowej samorządowych zakładów budżetowych jest roczny plan finansowy obejmujący przychody (w tym dotacje z budżetu JST), koszty i inne obciążenia, stan środków obrotowych, stan należności i zobowiązań na początek i koniec okresu oraz rozliczenia z budżetem jednostki samorządu terytorialnego. W przypadku realizowania wyższych od planowanych przychodów i kosztów, w planie finansowym samorządowych zakładów budżetowych mogą być dokonywane jego zmiany w ciągu roku, pod warunkiem, że nie spowoduje to zmniejszenia wpłat do budżetu jednostki samorządu terytorialnego, ani zwiększenia dotacji z budżetu JST. Samorządowe zakłady budżetowe wpłacają do budżetu JST ustaloną na koniec okresu sprawozdawczego nadwyżkę środków obrotowych, chyba że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego postanowi inaczej.

Gospodarka finansowa JST oparta jest o reguły fiskalne, tj. zasady zrównoważonego budżetu oraz indywidualnego wskaźnika zadłużenia.

REGUŁY FISKALNE DOTYCZĄCE JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO FISCAL RULES FOR LOCAL GOVERNMENT UNITS

Zasada zrównoważonego budżetu

1. Zasada zrównoważonego budżetu ujęta w art. 242. 1. ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Według niej, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, w którym planowane wydatki bieżące są wyższe niż planowane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8.
2. Na koniec roku budżetowego wykonane wydatki bieżące nie mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o przychody, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 5, 7 i 8, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4.
3. Wykonane wydatki bieżące mogą być wyższe niż wykonane dochody bieżące powiększone o nadwyżkę budżetową z lat ubiegłych jedynie o kwotę związaną z realizacją wydatków bieżących z udziałem

środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2, w przypadku gdy środki te nie zostały przekazane w danym roku budżetowym.

4. W przypadku równoważenia wydatków bieżących środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8, ocena spełnienia zasady określonej w ust. 2 za rok poprzedzający rok budżetowy następuje po wyeliminowaniu kwot związanych z tymi środkami.

Indywidualny wskaźnik zadłużenia

Reguła wykorzystująca Indywidualny wskaźnik zadłużenia zakłada, że organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może uchwalić budżetu, którego realizacja spowoduje, że w roku budżetowym oraz w każdym roku następującym po roku budżetowym relacja łącznej kwoty przypadających w danym roku budżetowym spłat rat kredytów i pożyczek, wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w ustawie wraz z należnymi w danym roku wydatkami bieżącymi na obsługę zobowiązań wynikających z papierów wartościowych emitowanych na cele określone w ustawie, spłat rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, potencjalnych spłat kwot wynikających z udzielonych poręczeń oraz gwarancji do planowanych dochodów bieżących budżetu przekroczy średnią arytmetyczną z obliczonych dla ostatnich siedmiu lat relacji jej dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, obliczoną według wzoru:

$$\frac{R + O}{Db} = \frac{1}{7} \sum_{i=1}^7 \frac{Dbe_i - Wbe_i}{Db_i}$$

gdzie użyte symbole oznaczają:

R – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, oraz wykupów papierów wartościowych, z wyłączeniem kwot spłat kredytów i pożyczek oraz wykupów papierów wartościowych odpowiednio zaciągniętych lub emitowanych na cel wyszczególniony w ustawie;

O – planowane na rok budżetowy wydatki bieżące na obsługę długu, w tym odsetki od zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji;

Db – dochody planowane na rok, na który ustalana jest relacja, dochody bieżące budżetu pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;

Dbe_i – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki o charakterze bieżącym na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków publicznych;

Db_i – dochody bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące;

Wbe_i – wydatki bieżące w roku poprzedzającym o i-lat rok, na który ustalana jest relacja, pomniejszone o wydatki bieżące z tytułu spłaty rat zobowiązań zaliczanych do tytułu dłużnego wydatki bieżące na obsługę długu oraz wydatki bieżące na realizację programu, projektu lub zadania finansowanego z udziałem środków publicznych.

Powyższe wielkości, w różnych latach podlegały modyfikacjom i wyłączeniom na podstawie przepisów obowiązujących w danym okresie. W ustawie o finansach publicznych są one bardziej szczegółowo zdefiniowane, wraz z określeniem wyłączeń i warunków, w tym dla 2022 r.

Źródło: Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych z późn. zm.

Source: Act of 27 August 2009 on the Public Finance as amended.

Uwzględniając sytuację gospodarczą utrzymaną w 2020 r. reguły fiskalne (tj. zasada zrównoważonego budżetu i indywidualny wskaźnik zadłużenia JST) w postaci utrzymania w 2022 r. szeregu wyłączeń dla budżetów JST. W kontekście zasady zrównoważonego budżetu umożliwiono przekroczenie relacji dotyczącej zrównoważenia dochodów i wydatków bieżących, a także wprowadzona została czasowa zmiana podejścia do rozliczenia tej reguły (zbilansowanie deficytu w okresie najbliższych lat). W indywidualnym wskaźniku zadłużenia wyłączono z limitu zadłużenia kategorie pożyczek, kredytów i emisji obligacji w związku z ubytkiem dochodów samorządowych wynikających z wystąpienia epidemii COVID-19. Ponadto wysokość spłaty długu w kolejnych latach będzie pomniejszona o zobowiązania wynikające z wydatków poniesionych w 2020 r. i 2021 r. w związku z działaniami niwelującymi wpływ pandemii. W 2022 r. wprowadzono dodatkowe wyłączenia, którym podlegały wydatki bieżące poniesione na realizację zadań

wynikających z pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Poluzowanie wspomnianych reguł fiskalnych było przyczyną m. in. wzrostu w roku 2022 wydatków bieżących JST na obsługę długu o 264%.

W 2022 r. wprowadzono także zmiany w systemie finansowania jednostek samorządu terytorialnego⁴. Podstawę do naliczania dochodów z tytułu udziału we wpływach z PIT i CIT stanowiły prognozowane ogólne kwoty wpływów z tych podatków przyjęte do opracowania projektu ustawy budżetowej na rok 2022. Wskaźnik podatku należnego danej jednostki był ustalany na podstawie średniej ważonej podatków należnych danej jednostki z 3 lat. Do wyliczenia subwencji ogólnej oraz wpłaty do budżetu państwa przyjęte zostały planowane dochody z tytułu udziału z PIT i CIT.

1.2. Struktura budżetów jednostek samorządu terytorialnego

1.2. Structure of local government units budgets

Zgodnie z definicją przyjętą w ustawie o finansach publicznych, przez dochody bieżące budżetu JST rozumie się dochody budżetowe niebędące dochodami majątkowymi. Natomiast do dochodów majątkowych zalicza się: dotacje i środki przeznaczone na inwestycje; dochody ze sprzedaży majątku; dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności. Natomiast przez wydatki bieżące budżetu JST rozumie się wydatki budżetowe niebędące wydatkami majątkowymi. Do wydatków majątkowych JST zalicza się wydatki na: inwestycje i zakupy inwestycyjne, w tym na programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, w części związanej z realizacją zadań JST; zakup i objęcie akcji i udziałów; wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego.

W strukturze dochodów wyróżnia się także: dochody własne, dotacje ogółem i subwencję ogólną.

W rozumieniu ustawy o dochodach JST dochodami własnymi jednostek samorządu terytorialnego są udziały we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych oraz z podatku dochodowego od osób prawnych, podatek od nieruchomości, dochody z majątku, podatek rolny, podatek od środków transportowych, a także inne źródła dochodów własnych gmin. Na poziom dochodów własnych mają również wpływ decyzje właściwych organów samorządowych w zakresie obniżenia górnych stawek podatków, udzielenia ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) oraz podjęcia decyzji o umorzeniu, rozłożeniu na raty i odroczeniu terminu płatności.

Dotacje ogółem obejmują dotacje celowe, a także dotacje §§ 200 i 620 oraz dotacje §§ 205 i 625. Obejmują one m.in. dotacje celowe z budżetu państwa na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami oraz na finansowanie lub dofinansowanie zadań własnych; dotacje i płatności z budżetu środków europejskich oraz dotacje celowe przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi.

Subwencja ogólna jest ustawowo określonym świadczeniem pieniężnym Skarbu Państwa na rzecz poszczególnych JST i obejmuje ona następujące części: oświatową, wyrównawczą, równoważącą oraz regionalną i rekompensującą.

Po stronie wydatków podzielone są one na część bieżącą i majątkową. W podkategorii wydatków bieżących podzielone są one na dotacje, świadczenia na rzecz osób fizycznych oraz jednostek budżetowych (w tym znaczące pozycje dotycząca wynagrodzeń), obsługę zadłużenia oraz pozostałe. Po stronie wydatków majątkowych zdecydowana większość obejmuje wydatki inwestycyjne.

⁴ Ustawa z dnia 14 października 2021 r. o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U z 2021 r. poz. 1927, z późn. zm.)

1.3. Wybrane czynniki wpływające na gospodarkę finansową jednostek samorządu terytorialnego

1.3. Selected factors impacting the financial economy of local government units

Procesy makroekonomiczne uwarunkowane epidemią COVID-19 oraz konfliktem zbrojnym w Ukrainie miały wieloaspektowy wpływ na finanse samorządowe. W celu złagodzenia negatywnych skutków kryzysu gospodarczego, w 2022 r. kontynuowane były programy z 2020 i 2021 r., wprowadzone na mocy ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw⁵.

W 2022 r. dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 wyniosły 18,8 mld zł, czyli prawie czterokrotnie więcej niż w roku poprzednim.

Tablica 1.1. Dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19
Table 1.1. Targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund

Kategoria Category	Plan Plan	Wykonanie Execution	Wskaźnik wykonania Rate of execution	Plan Plan	Wykonanie Execution	Wskaźnik wykonania Rate of execution
	2021			2022		
	w mln zł	in million PLN	w % in %	w mln zł	in million PLN	w % in %
Ogółem JST Revenue	3 577,0	4 911,4	137,3	23 656,3	18 822,4	79,6
Gminy Gminas	2 544,4	3 571,1	140,3	20 321,5	16 464,9	81,0
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	530,5	679,9	128,1	1 904,3	1 440,6	75,6
Powiaty Powiats	421,6	536,9	127,3	1 338,9	853,6	63,8
Województwa Voivodships	80,4	123,5	153,6	91,6	63,4	69,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W związku z inwazją zbrojną Rosji na Ukrainę wprowadzono szereg rozwiązań zmieniających gospodarowanie środkami publicznymi⁶ polegających m.in. na zwiększeniu uprawnień organów wykonawczych wiążących się z większą elastycznością w gospodarowaniu środkami, udzielaniu dotacji celowych z budżetu państwa na wsparcie w realizacji zadań, możliwości przekazania samorządowemu zakładowi budżetowemu dotacji przekraczającej 50% kosztów jego działalności.

Na mocy ww. ustawy powstał specjalny Fundusz Pomocy, którego główny cel to finansowanie lub dofinansowanie zadań związanych z pomocą Ukrainie, w szczególności osobom dotkniętym skutkami wojny. W 2022 r. dotacje celowe otrzymane ze środków z Funduszu Pomocy wyniosły prawie 7,0 mld zł.

⁵ Nazywana również „ustawą COVID”.

⁶ Ustawa z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103, z późn. zm.)

Tablica 1.2. Dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Pomocy
 Table 1.2. Targeted grants received from the Aid Fund

Kategoria Category	Plan Plan	Wykonanie Execution	Wskaźnik wykonania Rate of execution
	2022		
	w mln zł in million PLN		w % in %
Ogółem JST Revenue	7 242,5	6 965,4	96,2
Gminy Gminas	3 465,6	3 334,9	96,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2 700,4	2 633,1	97,5
Powiaty Powiats	1 041,9	965,3	92,7
Województwa Voivodships	34,7	32,0	92,3

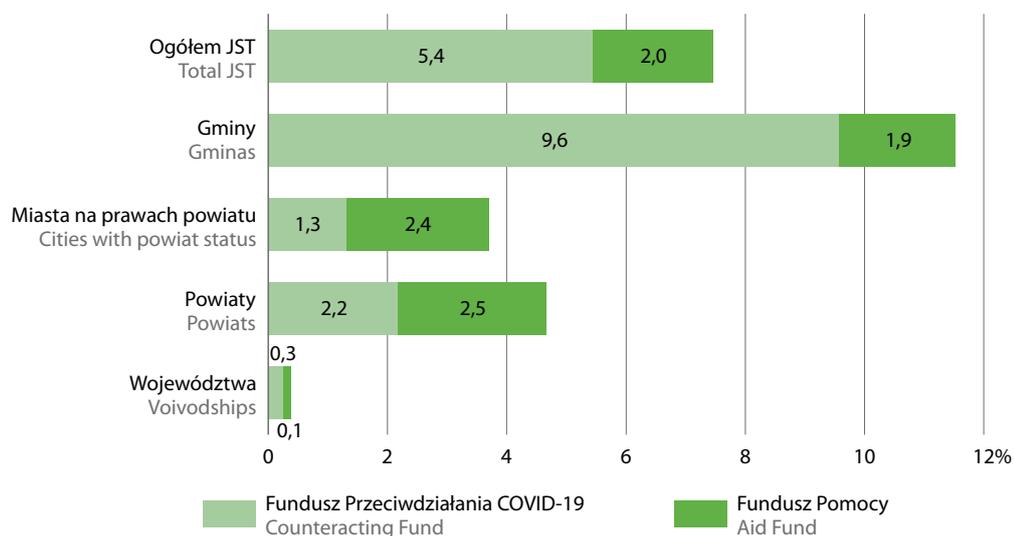
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 stanowiły znaczącą kategorię dotacji celowych i wyniosły 5,4% dochodów ogółem JST, natomiast dotacje celowe ze środków Funduszu Pomocy stanowiły 2,0%. W przypadku gmin było to odpowiednio 9,6% i 1,9%. Natomiast w przypadku powiatów i miast na prawach powiatu udziały dotacji z Funduszu Pomocy przewyższyły dotacje z Funduszu Przeciwdziałania Covid-19.

Wykres 1.1. Udział kategorii dotacje celowe otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz Funduszu Pomocy w dochodach ogółem w 2022 r.

Chart 1.1. Share of category targeted grants received from the COVID-19 Counteracting Fund and Aid Fund in total revenue in 2022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 2. Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego

Chapter 2. Financial economy of local government units

W 2022 r. dochody budżetów JST wyniosły 345 672,9 mln zł, a wydatki 353 852,8 mln zł. Ten rok budżetowy jednostki samorządu terytorialnego zamknęły deficytem w wysokości 8 179,9 mln zł. W porównaniu z 2021 r. dochody wzrosły o 3,7%, zaś wydatki o 12,0%.

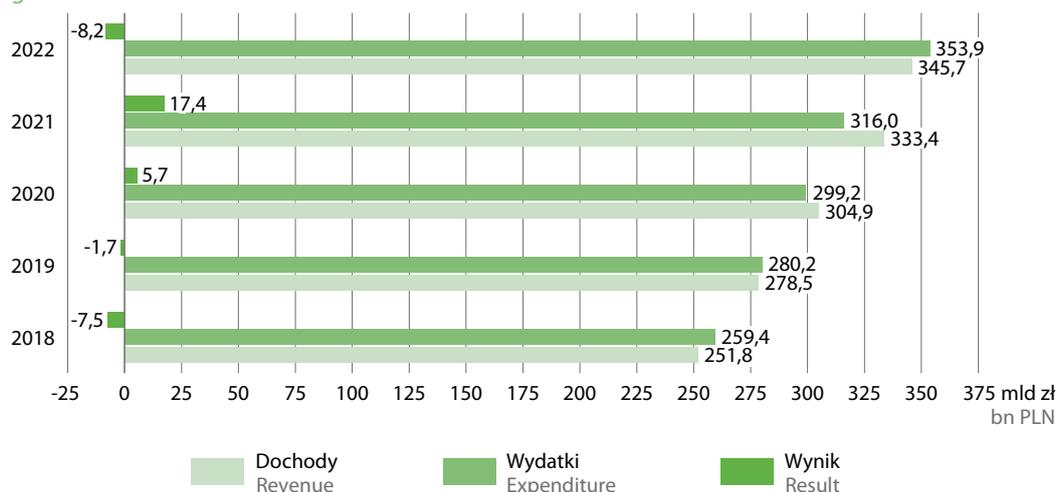
Tablica 2.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów JST
Table 2.1. Revenue, expenditure and result of JST budgets

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	251 846,4	278 507,1	304 930,1	333 409,1	345 672,9
Wydatki Expenditure	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3	353 852,8
Wynik Result	-7 539,8	-1 701,9	5 689,5	17 441,8	-8 179,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	255 559,0	281 292,1	303 742,8	324 567,0	354 622,3
Wydatki Expenditure	278 439,3	299 725,2	324 912,3	343 995,5	387 506,0
Wynik Result	-22 880,3	-18 433,1	-21 169,5	-19 428,5	-32 883,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody Revenue	98,5	99,0	100,4	102,7	97,5
Wydatki Expenditure	93,2	93,5	92,1	91,9	91,3
Wynik Result
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	109,6	110,6	109,5	109,3	103,7
Wydatki Expenditure	112,7	108,0	106,8	105,6	112,0
Wynik Result

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W latach 2018-2021 średni wzrost dochodów budżetów JST wyniósł 9,7%, a wydatków 8,3%. Lata 2018-2019 jednostki samorządu terytorialnego zamknęły deficytem, w latach 2020 i 2021 notowano nadwyżkę, zaś w 2022 r. deficyt.

Wykres 2.1. Budżety JST
Chart 2.1. Budgets of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

2.1. Dochody jednostek samorządu terytorialnego

2.1. Revenue of local government units

Dochody ogółem JST w 2022 r. wyniosły 345 672,9 mln zł, tj. o 3,7% więcej niż w 2021 r. co stanowiło 97,5% planu. Największą pozycją dochodową były dochody własne, które ukształtowały się na poziomie 175 206,0 mln zł i w porównaniu z 2021 r. wzrosły o 10,5%. W 2022 r. JST otrzymały dotacje ogółem w kwocie 95 549,9 mln zł, co stanowiło wzrost o 3,3% oraz subwencję ogólną w wysokości 74 917,1 mln zł, tj. o 9,0% mniej niż w 2021 r.

Tablica 2.2. Dochody JST
Table 2.2. Revenue of JST

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	251 846,4	278 507,1	304 930,1	333 409,1	345 672,9
dochody własne own revenue	124 042,1	135 768,6	146 356,5	158 619,6	175 206,0
dotacje ogółem grants total	71 374,5	80 993,0	91 544,21	92 471,1	95 549,9
subwencja ogólna general subvention	56 429,7	61 745,5	67 029,41	82 318,4	74 917,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	255 559,0	281 292,1	303 742,8	324 567,0	354 622,3
dochody własne own revenue	121 648,3	134 175,1	140 916,3	150 168,9	174 776,8
dotacje ogółem grants total	77 523,7	85 412,7	95 821,3	95 950,3	105 014,6
subwencja ogólna general subvention	56 387,0	61 704,3	67 005,3	78 447,8	74 830,8

Tablica 2.2. Dochody JST (dok.)
Table 2.2. Revenue of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody ogółem Revenue total	98,5	99,0	100,4	102,7	97,5
dochody własne own revenue	102,0	101,2	103,9	105,6	100,2
dotacje ogółem grants total	92,1	94,8	95,5	96,4	91,0
subwencja ogólna general subvention	100,1	100,1	100,0	104,9	100,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	109,6	110,6	109,5	109,3	103,7
dochody własne own revenue	109,5	109,5	107,8	108,4	110,5
dotacje ogółem grants total	114,5	113,5	113,0	101,0	103,3
subwencja ogólna general subvention	104,0	109,4	108,6	122,8	91,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. dochody ogółem gmin wyniosły 171 813,5 mln zł i w porównaniu z 2021 r. wzrosły o 5,1%. Gminy wykonały plan dochodów budżetowych w 96,1%. Dochody ogółem miast na prawach powiatu wyniosły 110 196,3 mln zł i obniżyły się o 0,8%. Miasta na prawach powiatu wykonały plan w 99,1%. Dochody ogółem powiatów wyniosły 39 020,5 mln zł i w porównaniu do 2021 r. wzrosły o 8,2%, a plan dochodów został wykonany w 98,1%. Dochody ogółem województw wyniosły 24 642,7 mln zł, co oznaczało ich wzrost o 8,0% w porównaniu do roku poprzedniego oraz wykonanie planu dochodów w 99,4%.

Tablica 2.3. Dochody ogółem według szczebli JST
Table 2.3. Total revenue by JST levels

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
JST ogółem Total JST	251 846,4	278 507,1	304 930,1	333 409,1	345 672,9
Gminy Gminas	121 425,6	135 161,5	149 090,5	163 483,7	171 813,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	85 507,8	93 894,4	100 314,4	111 045,6	110 196,3
Powiaty Powiats	27 959,3	30 696,3	34 568,6	36 053,3	39 020,5
Województwa Voivodships	16 953,7	18 755,0	20 956,6	22 826,6	24 642,7

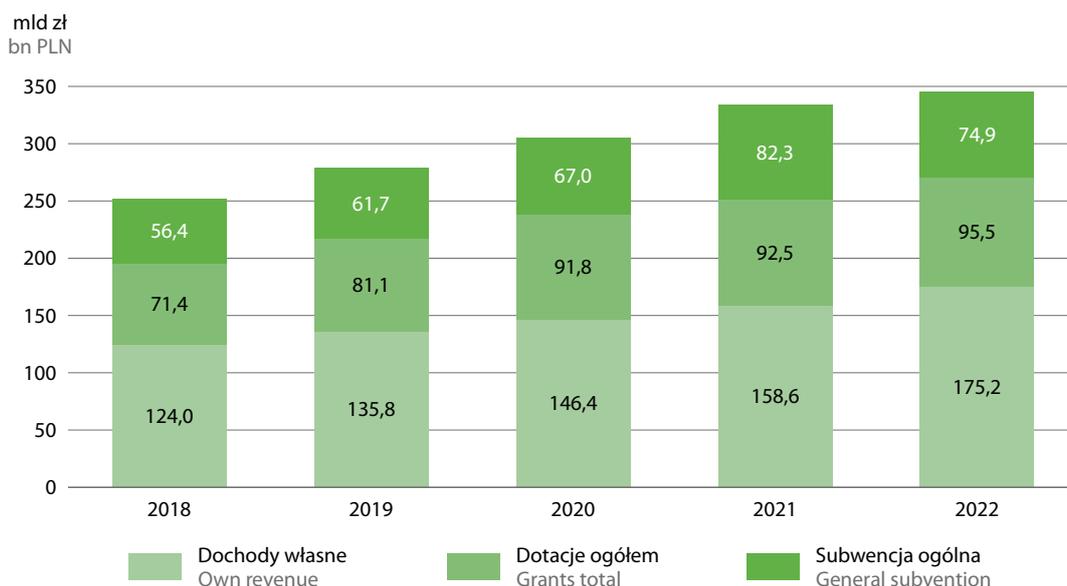
Tablica 2.3. Dochody ogółem według szczebli JST (dok.)
 Table 2.3. Total revenue by JST levels (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
JST ogółem Total JST	255 559,0	281 292,1	303 742,8	324 567,0	354 622,3
Gminy Gminas	124 021,0	137 116,5	148 825,1	159 267,0	178 867,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	85 792,2	94 756,6	100 747,8	108 010,3	111 176,4
Powiaty Powiats	28 453,5	30 608,1	33 681,5	35 446,1	39 775,4
Województwa Voivodships	17 292,3	18 811,0	20 488,4	21 843,6	24 803,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
JST ogółem Total JST	98,5	99,0	100,4	102,7	97,5
Gminy Gminas	97,9	98,6	100,2	102,6	96,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	99,7	99,1	99,6	102,8	99,1
Powiaty Powiats	98,3	100,3	102,6	101,7	98,1
Województwa Voivodships	98,0	99,7	102,3	104,5	99,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
JST ogółem Total JST	109,6	110,6	109,5	109,3	103,7
Gminy Gminas	109,2	111,3	110,3	109,7	105,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	108,9	109,8	106,8	110,7	99,2
Powiaty Powiats	110,1	109,8	112,6	104,3	108,2
Województwa Voivodships	114,8	110,6	111,7	108,9	108,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze dochodów JST największą kategorią były dochody własne, które w 2022 r. stanowiły 50,7% dochodów ogółem. W porównaniu do 2021 r. udział dochodów własnych w dochodach ogółem wzrósł o 3,1 p. proc. W 2022 r. udział dotacji ogółem zmalał do poziomu 27,6%, co stanowiło spadek o 0,1 p. proc. Udział subwencji ogólnej w dochodach ogółem JST w 2022 r. wyniósł 21,7%. Analogicznie, jak w 2021 r., najbardziej zależne od dochodów z budżetu państwa, przekazywanych w formie dotacji i subwencji, były powiaty. W 2021 r. udział tych dochodów w dochodach ogółem wyniósł: w powiatach 60,5%, tj. o 1,4 p. proc. mniej niż w 2021 r., w gminach 53,8%, tj. mniej o 3,9 p. proc., w miastach na prawach powiatu 39,7 %, tj. o 3,6 p. proc. mniej, a w województwach 43,1%, tj. o 1,3 p. proc. mniej.

Wykres 2.2. Dochody JST
Chart 2.2. Revenue of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. dochody JST wzrosły o 3,7% w porównaniu z rokiem poprzednim. Tempo ich wzrostu było niższe od średniego tempa wzrostu z lat 2018-2021, które wyniosło 9,7%. Zrealizowane w 2022 r. dochody własne ogółem dla wszystkich szczebli JST wzrosły o 10,5%. Wzrost ten był wyższy niż średnia wzrostu z lat 2018-2021, która wyniosła 8,8%.

Dochody własne

Own revenue

W 2022 r. dochody własne JST wyniosły 175 206,0 mln zł, co oznacza wzrost o 10,5% wobec roku poprzedniego oraz wykonanie planu w 100,2 %. Dochody z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wyniosły 67 642,8 mln zł, tj. wzrosły o 9,0%. Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 15 153,8 mln zł i były wyższe o 6,0%. W rezultacie udział podatku od osób fizycznych w strukturze dochodów własnych stanowił 38,6%, natomiast udział podatku od osób prawnych wzrósł do 8,6%. Dochody JST z podatku od nieruchomości⁷ wyniosły 28 058,2 mln zł, co oznacza wzrost o 7,4%. W 2022 r. podatek ten stanowił 16,0% dochodów własnych jednostek samorządu terytorialnego.

⁷ Podatek ten wiąże się z posiadaniem gruntu, budynku, bądź budowli. Nie jest on uzależniony od dochodów, ani też korzyści uzyskiwanych z danej nieruchomości. Podatnikami tego podatku są osoby fizyczne, osoby prawne, jednostki organizacyjne, będące właścicielami, posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych, czy też będące użytkownikami wieczystymi gruntów. Podatnikami są również posiadacze nieruchomości albo obiektów budowlanych, stanowiących własność Skarbu Państwa lub JST, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Nieruchomości Rolnych lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości. Podstawę opodatkowania stanowi: dla gruntów – powierzchnia; dla budynków lub ich części – powierzchnia użytkowa. Stawki podatku zależą od sposobu użytkowania nieruchomości oraz podlegają ograniczeniu przez ustawowe limity stawek podatkowych.

Tablica 2.4. Dochody własne JST
Table 2.4. Own revenue of JST

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	124 042,1	135 768,6	146 356,5	158 619,6	175 206,0
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	9 697,6	10 901,6	11 325,5	14 300,0	15 153,8
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	50 907,9	56 140,3	55 077,6	62 081,4	67 642,8
podatek rolny agricultural tax	1 482,1	1 536,6	1 619,2	1 649,1	1 694,0
podatek od nieruchomości tax on real estate	22 617,4	23 299,3	24 215,9	26 117,0	28 058,2
podatek leśny forest tax	304,3	298,0	301,3	306,5	330,1
podatek od środków transportowych tax on means of transport	1 134,6	1 169,8	1 168,7	1 238,6	1 316,6
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	67,6	66,5	66,4	184,8	196,0
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	297,9	326,5	304,5	418,0	540,1
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	2 747,7	2 926,6	3 004,8	4 482,7	4 154,4
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	477,1	502,4	485,6	579,0	611,9
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	429,3	433,5	420,9	426,7	457,3
wpływy z opłaty targowej income from market fee	140,1	139,3	115,4	1,8	116,1
dochody z majątku revenue from property	7 700,4	7 492,9	8 023,4	10 039,4	10 199,4
pozostałe dochody other revenue	26 038,2	30 535,2	40 227,4	36 794,7	44 735,2
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	121 648,3	134 175,1	140 916,3	150 168,9	174 776,8
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	9 053,2	10 295,6	10 314,8	12 194,9	15 167,1
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	48 442,0	55 604,4	54 896,7	57 882,8	66 029,7
podatek rolny agricultural tax	1 528,0	1 557,9	1 641,2	1 674,2	1 755,6
podatek od nieruchomości tax on real estate	22 483,6	23 198,7	24 094,8	25 656,5	27 900,2
podatek leśny forest tax	300,3	298,9	303,0	307,1	327,8

Tablica 2.4. Dochody własne JST (cd.)
 Table 2.4. Own revenue of JST (cont.)

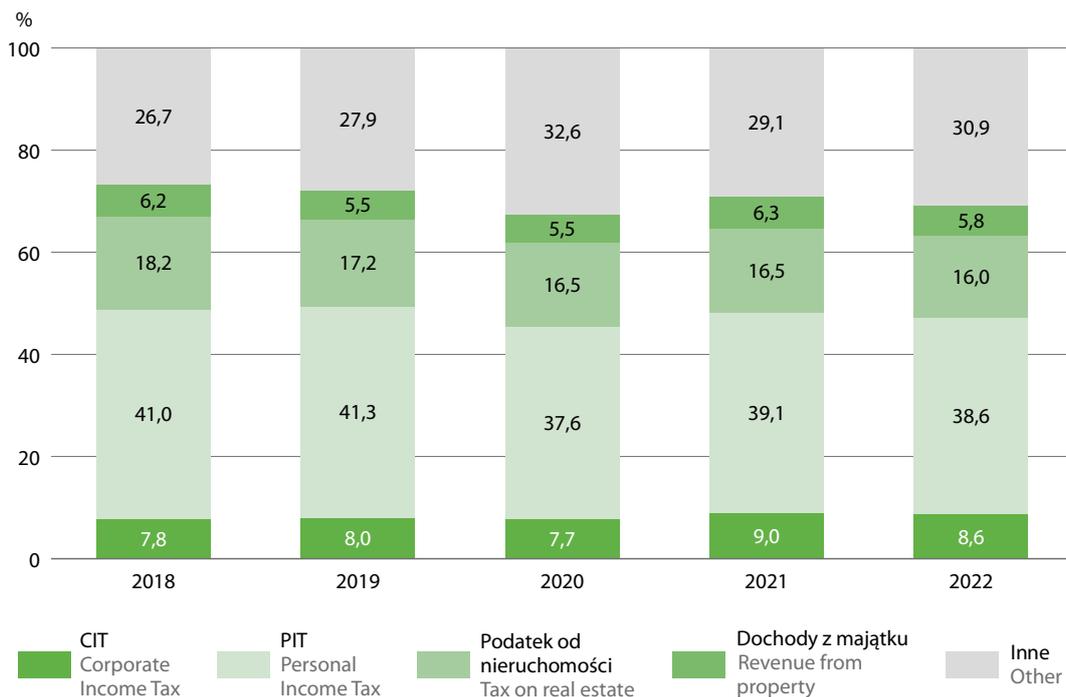
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
podatek od środków transportowych tax on means of transport	1 140,3	1 173,7	1 174,1	1 239,4	1 330,7
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	70,7	69,1	64,3	117,0	158,7
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	275,2	297,5	270,4	327,8	428,7
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	2 387,8	2 551,8	2 621,1	3 309,2	3 876,9
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	458,1	481,9	475,0	524,1	572,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	439,2	437,1	431,4	440,5	470,5
wpływy z opłaty targowej income from market fee	148,2	143,1	129,9	2,5	128,7
dochody z majątku revenue from property	8 498,7	8 074,1	8 323,8	9 900,1	10 979,1
pozostałe dochody other revenue	26 423,0	29 991,1	36 175,8	36 593,1	45 651,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody własne Own revenue	102,0	101,2	103,9	105,6	100,2
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	107,1	105,9	109,8	117,3	99,9
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	105,1	101,0	100,3	107,3	102,4
podatek rolny agricultural tax	97,0	98,6	98,7	98,5	96,5
podatek od nieruchomości tax on real estate	100,6	100,4	100,5	101,8	100,6
podatek leśny forest tax	101,3	99,7	99,4	99,8	100,7
podatek od środków transportowych tax on means of transport	99,5	99,7	99,5	99,9	98,9
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	95,6	96,2	103,2	158,0	123,5
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	108,2	109,7	112,6	127,5	126,0
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	115,1	114,7	114,6	135,5	107,2
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	104,1	104,3	102,2	110,5	107,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	97,7	99,2	97,6	96,9	97,2

Tablica 2.4. Dochody własne JST (dok.)
 Table 2.4. Own revenue of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION in % (cont.)					
wpływy z opłaty targowej income from market fee	94,5	97,4	88,8	74,3	90,3
dochody z majątku revenue from property	90,6	92,8	96,4	101,4	92,9
pozostałe dochody other revenue	98,5	101,8	111,2	100,6	98,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	109,5	109,5	107,8	108,4	110,5
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax (CIT)	115,7	112,4	103,9	126,3	106,0
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax (PIT)	113,4	110,3	98,1	112,7	109,0
podatek rolny agricultural tax	99,8	103,7	105,4	101,8	102,7
podatek od nieruchomości tax on real estate	103,6	103,0	103,9	107,9	107,4
podatek leśny forest tax	103,2	97,9	101,1	101,7	107,7
podatek od środków transportowych tax on means of transport	103,9	103,1	99,9	106,0	106,3
podatek od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	98,6	98,3	99,9	278,4	106,1
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	101,5	109,6	93,3	137,3	129,2
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	107,7	106,5	102,7	149,2	92,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	103,4	105,3	96,6	119,2	105,7
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	104,4	101,0	97,1	101,4	107,2
wpływy z opłaty targowej income from market fee	95,7	99,5	82,8	1,6	6 299,1
dochody z majątku revenue from property	103,5	97,3	107,1	125,1	101,6
pozostałe dochody other revenue	108,9	117,3	131,7	91,5	121,6

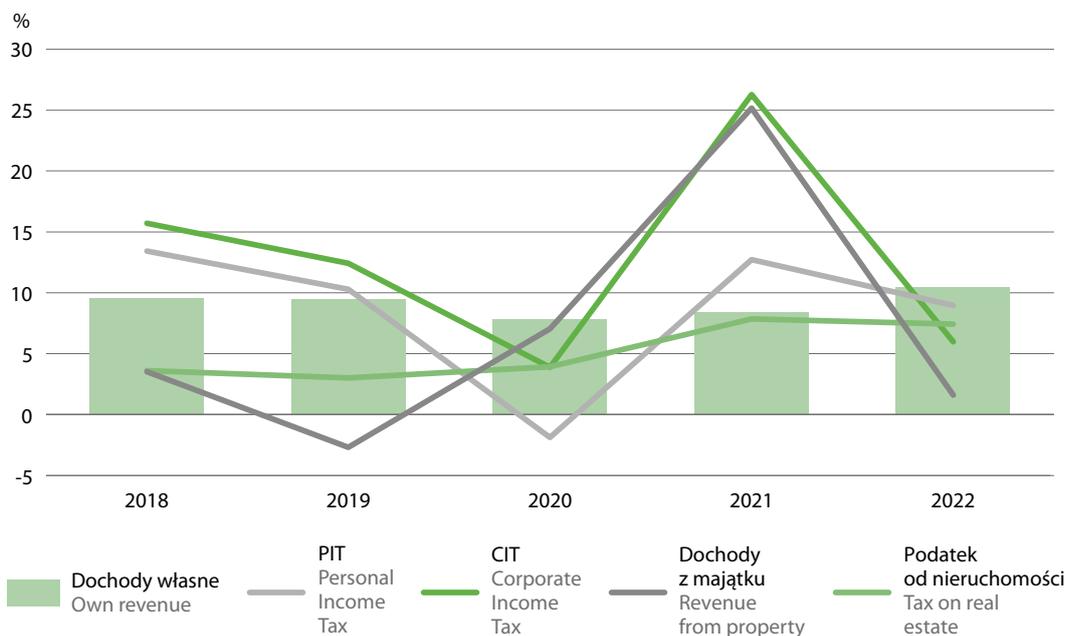
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 2.3. Struktura dochodów własnych JST
Chart 2.3. Structure of JST own revenue

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 2.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
Chart 2.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Udział dochodów z PIT w dochodach ogółem JST stanowił 19,6%. Podatek ten największą rolę pełnił w budżetach miast na prawach powiatu, w których stanowił 24,6% ich dochodów ogółem. Udział dochodów z CIT w dochodach ogółem JST wyniósł 4,4%, przy czym największy udział miał w budżetach województw, gdzie stanowił 39,7% całości ich dochodów.

Tablica 2.5. Wpływy z dochodów własnych, w tym z podatków PIT i CIT, w dochodach JST
Table 2.5. Own revenue, including from PIT and CIT taxes, in JST revenue

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
DOCHODY WŁASNE w mln zł OWN REVENUE in million PLN					
JST ogółem Total JST	124 042,1	135 768,6	146 356,5	158 619,6	175 206,0
Gminy Gminas	52 530,3	58 484,1	65 617,6	69 231,3	79 358,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	52 411,3	55 060,8	56 075,2	62 942,2	66 440,7
Powiaty Powiats	10 076,3	12 312,5	13 994,5	13 747,4	15 397,6
Województwa Voivodships	9 024,2	9 911,2	10 669,2	12 698,8	14 009,5
WPŁYWY Z CIT w mln zł REVENUE FROM CIT in million PLN					
JST ogółem Total JST	9 697,6	10 901,6	11 325,5	14 300,0	15 153,8
Gminy Gminas	956,7	1 037,1	1 187,1	1 603,8	1 512,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2 284,4	2 614,3	2 605,2	3 116,6	3 539,9
Powiaty Powiats	199,5	217,3	241,5	339,6	314,1
Województwa Voivodships	6 257,0	7 032,9	7 291,7	9 239,9	9 787,5
WPŁYWY Z PIT w mln zł REVENUE FROM PIT in million PLN					
JST ogółem Total JST	50 907,9	56 140,3	55 077,6	62 081,4	67 642,8
Gminy Gminas	20 873,4	23 225,5	22 980,3	25 885,0	30 140,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	22 767,0	24 861,3	24 162,4	27 272,8	27 151,5
Powiaty Powiats	5 633,7	6 255,0	6 172,8	6 940,2	8 008,8
Województwa Voivodships	1 633,8	1 798,6	1 762,1	1 983,4	2 342,3

Tablica 2.5. Wpływy z dochodów własnych, w tym z podatków PIT i CIT, w dochodach JST (dok.)
 Table 2.5. Own revenue, including from PIT and CIT taxes, in JST revenue (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
UDZIAŁ DOCHODÓW WŁASNYCH W DOCHODACH OGÓŁEM w % SHARE OF OWN REVENUE IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	49,3	48,7	48,0	47,6	50,7
Gminy Gminas	43,3	43,3	44,0	42,3	46,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	61,3	58,6	55,9	56,7	60,3
Powiaty Powiats	36,0	40,1	40,5	38,1	39,5
Województwa Voivodships	53,2	52,8	50,9	55,6	56,9
UDZIAŁ WPŁYWÓW Z CIT W DOCHODACH OGÓŁEM w % CIT PARTICIPATION IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	3,9	3,9	3,7	4,3	4,4
Gminy Gminas	0,8	0,8	0,8	1,0	0,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	2,7	2,8	2,6	2,8	3,2
Powiaty Powiats	0,7	0,7	0,7	0,9	0,8
Województwa Voivodships	36,9	37,5	34,8	40,5	39,7
UDZIAŁ WPŁYWÓW Z PIT W DOCHODACH OGÓŁEM w % PIT PARTICIPATION IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	20,2	20,2	18,1	18,6	19,6
Gminy Gminas	17,2	17,2	15,4	15,8	17,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	26,6	26,5	24,1	24,6	24,6
Powiaty Powiats	20,1	20,4	17,9	19,2	20,5
Województwa Voivodships	9,6	9,6	8,4	8,7	9,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje ogółem

Grants total

W 2022 r. dotacje ogółem wyniosły 95 549,9 mln zł, co oznaczało wykonanie planu w 91,0% oraz wzrost o 3,3% w porównaniu z 2021 r. W strukturze zrealizowanych dochodów ogółem dotacje ogółem stanowiły 27,6%, z tego dotacje celowe 23,1% (w kwocie 79 753,3 mln zł), a dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625⁸ w kwocie 15 796,6 mln zł stanowiły 4,6% dochodów ogółem.

Tablica 2.6. Dotacje ogółem JST
Table 2.6. Grants total of JST

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	71 374,5	80 993,0	91 544,2	92 471,1	95 549,9
dotacje celowe targeted grants	55 478,6	63 157,0	73 078,0	77 694,9⁹	79 753,3¹⁰
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	43 828,2	53 080,5	63 582,3	63 086,6	43 153,5
Inwestycyjne Investment	128,6	171,8	265,7	141,7	120,7
na zadania własne for own tasks	8 225,9	6 930,3	6 152,4	6 129,2	6 462,8
Inwestycyjne Investment	2 171,1	936,8	512,4	548,9	786,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	75,0	122,7	138,8	198,1	351,9
Inwestycyjne Investment	9,9	13,6	17,0	14,6	30,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	1 352,9	1 389,7	1 373,9	1 480,4	1 658,4
Inwestycyjne Investment	336,0	325,3	257,3	288,3	305,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	1 365,6	1 106,0	1 209,7	1 264,0	1 634,8
Inwestycyjne Investment	1 172,5	925,0	957,1	986,0	1 327,3
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	630,9	527,9	621,0	625,2	695,0
Inwestycyjne Investment	459,6	392,7	502,3	447,4	539,6

⁸ Patrz: rozdział 1. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

⁹ W tym 4 911,4 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

¹⁰ W tym 18 822,4 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; 6 965,4 mln zł otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

Tablica 2.6. Dotacje ogółem JST (cd.)
 Table 2.6. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in milion PLN (cont.)					
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	9,1
Inwestycyjne Investment	7,8
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	15 895,9	17 835,9	18 466,2	14 776,1	15 796,6
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	12 239,7	13 983,2	12 896,1	10 886,4	11 082,4
PLAN w mln zł PLAN in milion PLN					
Dotacje ogółem Grants total	77 523,7	85 412,7	95 821,3	95 950,3	105 014,6
dotacje celowe targeted grants	56 583,5	63 992,1	74 180,4	77 392,0¹¹	85 991,1¹²
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	44 431,5	53 472,0	64 169,0	63 560,2	43 666,7
Inwestycyjne Investment	142,6	177,1	373,0	213,8	138,7
na zadania własne for own tasks	8 474,0	7 167,7	6 429,3	6 376,6	6 738,4
Inwestycyjne Investment	2 298,3	1 050,4	598,6	681,7	914,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	101,2	149,3	181,1	234,3	397,4
Inwestycyjne Investment	13,4	15,4	20,5	17,3	33,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	1 414,5	1 429,7	1 453,4	1 521,6	1 724,1
Inwestycyjne Investment	385,9	372,7	314,0	327,3	355,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	1 486,5	1 200,0	1 300,1	1 458,3	1 825,7
Inwestycyjne Investment	1 283,5	1 013,5	1 031,2	1 162,3	1 496,8
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	675,8	573,4	647,5	664,0	729,2
Inwestycyjne Investment	492,2	431,3	520,6	478,9	566,1

¹¹ W tym 3 577,0 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

¹² W tym 23 656,3 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; 7 242,5 mln zł otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

Tablica 2.6. Dotacje ogółem JST (cd.)
 Table 2.6. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in milion PLN (cont.)					
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	10,8
Inwestycyjne Investment	9,5
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	20 940,2	21 420,7	21 640,9	18 558,4	19 023,5
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	16 553,3	16 981,4	15 492,3	14 079,1	13 853,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dotacje ogółem Grants total	92,1	94,8	95,5	96,4	91,0
dotacje celowe targeted grants	98,0	98,7	98,5	100,4	92,7
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	98,6	99,3	99,1	99,3	98,8
Inwestycyjne Investment	90,2	97,0	71,2	66,3	87,0
na zadania własne for own tasks	97,1	96,7	95,7	96,1	95,9
Inwestycyjne investment	94,5	89,2	85,6	80,5	86,0
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	74,2	82,2	76,6	84,5	88,6
Inwestycyjne Investment	74,0	88,4	82,7	84,8	92,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	95,6	97,2	94,5	97,3	96,2
Inwestycyjne Investment	87,1	87,3	81,9	88,1	85,7
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	91,9	92,2	93,0	86,7	89,5
Inwestycyjne Investment	91,4	91,3	92,8	84,8	88,7
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	93,4	92,1	95,9	94,2	95,3
Inwestycyjne Investment	93,4	91,0	96,5	93,4	95,3
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	83,8

Tablica 2.6. Dotacje ogółem JST (cd.)
 Table 2.6. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION in % (cont.)					
Inwestycyjne Investment	82,7
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	75,9	83,3	85,3	79,6	83,0
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	73,9	82,3	83,2	77,3	80,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	114,5	113,5	113,0	101,0	103,3
dotacje celowe targeted grants	102,5	113,8	115,7	106,3	102,6
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	100,0	121,1	119,8	99,2	68,4
Inwestycyjne Investment	43,2	133,6	154,7	53,3	85,2
na zadania własne for own tasks	111,8	84,2	88,8	99,6	105,4
Inwestycyjne investment	162,1	43,1	54,7	107,1	143,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	133,8	163,5	113,1	142,8	177,6
Inwestycyjne Investment	104,8	137,5	125,0	86,2	211,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	109,9	102,7	98,9	107,8	112,0
Inwestycyjne Investment	126,8	96,8	79,1	112,1	105,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	118,9	81,0	109,4	104,5	129,3
Inwestycyjne Investment	120,8	78,9	103,5	103,0	134,6
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	121,1	83,7	117,6	100,7	111,2
Inwestycyjne Investment	117,7	85,4	127,9	89,1	120,6
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments
Inwestycyjne Investment

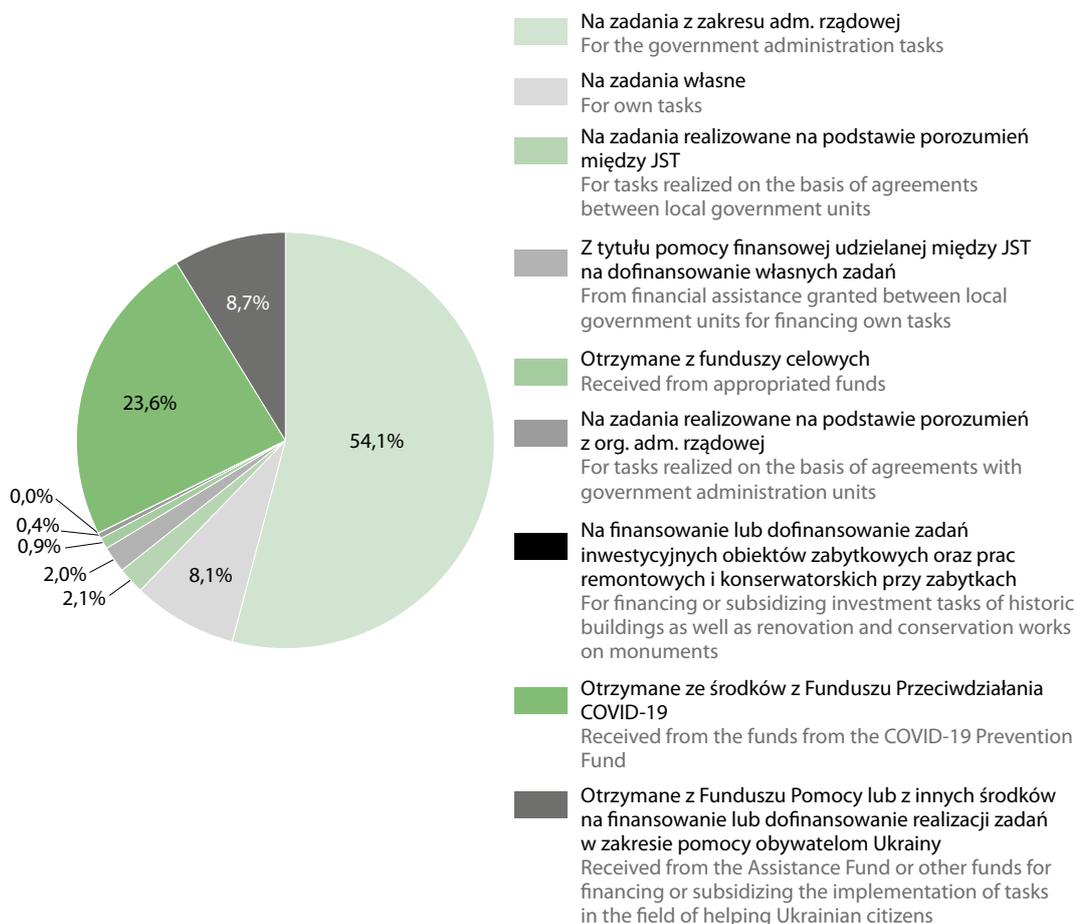
Tablica 2.6. Dotacje ogółem JST (dok.)
Table 2.6. Grants total of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	193,7	122,0	103,5	80,0	106,9
inwestycyjne §§ 620 i 625 investment §§ 620 and 625	222,5	117,3	92,2	84,4	101,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W ramach dotacji celowych najwięcej środków JST otrzymały na zadania zlecone z zakresu administracji rządowej (43 153,5 mln zł, czyli 54,1% dotacji celowych) i na zadania własne (6 462,8 mln zł, czyli 8,1%).

Wykres 2.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez JST
Chart 2.5. Structure of targeted grants received by JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Subwencja ogólna

General subvention

W 2022 r. subwencja ogólna wyniosła 74 917,1 mln zł i była mniejsza o 9,0% w odniesieniu do 2021 r. Plan został zrealizowany w 100,1%. Największą składową subwencji ogólnej, wynoszącą 74,7%, stanowiła część oświatowa w kwocie 55 942,2 mln zł, z czego gminy otrzymały 24 928,8 mln zł, powiaty 10 755,7 mln zł, miasta na prawach powiatu 19 562,8 mln zł, a województwa 694,9 mln zł.

Tablica 2.7. Subwencja ogólna JST
Table 2.7. General subvention of JST

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in milion PLN					
Subwencja ogólna General subvention	56 429,7	61 745,5	67 029,4	82 318,4	74 917,1
część wyrównawcza equalizing part	10 707,1	11 858,5	13 235,2	14 239,1	14 712,3
część oświatowa educational part	43 075,1	46 899,4	50 156,6	52 222,8	55 942,2
część rekompensująca compensatory part	2,0	0,1	11,2	3,2	3,2
część równoważąca balancing part	1 721,0	1 838,0	2 013,8	2 135,2	2 188,6
część regionalna regional part	376,4	509,4	592,6	638,8	885,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	548,2	640,2	1 020,0	13 079,4	1 185,9
PLAN w mln zł PLAN in milion PLN					
Subwencja ogólna General subvention	56 387,0	61 704,3	67 005,3	78 447,8	74 830,8
część wyrównawcza equalizing part	10 707,3	11 858,5	13 235,5	14 240,5	14 712,4
część oświatowa educational part	43 075,1	46 896,3	50 154,4	52 221,8	55 937,4
część rekompensująca compensatory part	2,0	0,2	11,2	3,2	3,2
część równoważąca balancing part	1 721,0	1 838,0	2 013,8	2 135,2	2 188,6
część regionalna regional part	370,8	509,4	592,6	638,8	885,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	510,8	602,0	997,8	9 208,3	1 104,4

Tablica 2.7. Subwencja ogólna JST (dok.)
Table 2.7. General subvention of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Subwencja ogólna General subvention	100,1	100,1	100,0	104,9	100,1
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część rekompensująca compensatory part	100,0	46,9	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część regionalna regional part	101,5	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	107,3	106,3	102,2	142,0	107,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR =100					
Subwencja ogólna General subvention	104,0	109,4	108,6	122,8	91,0
część wyrównawcza equalizing part	108,6	110,8	111,6	107,6	103,3
część oświatowa educational part	102,8	108,9	106,9	104,1	107,1
część rekompensująca compensatory part	24,0	4,2	13 211,2	28,3	100,0
część równoważąca balancing part	104,1	106,8	109,6	106,0	102,5
część regionalna regional part	99,3	135,3	116,3	107,8	138,5
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	115,8	116,8	159,3	1 282,2	9,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych¹³

Funds for financing and co-financing EU programs and projects

W 2022 r. przekazane JST środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych ze środków funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE oraz na finansowanie i współfinansowanie programów ze środków bezzwrotnych pochodzących z Unii Europejskiej oraz na realizację płatności, których źródłem jest budżet środków europejskich, wyniosły 16 705,3 mln zł. Kwota ta była wyższa o 8,2% niż

¹³ Są to dochody JST klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 (czwarta cyfra paragrafu informuje o źródle finansowania). Dochody te występują głównie w dotacjach.

w 2021 r. i stanowiła 83,3% planu. Środki te stanowiły 4,8% dochodów ogółem JST. Na tę kwotę składało się wykonanie następujących kategorii:

- środki z Unii Europejskiej w wysokości 1 859,8 mln zł, tj. na poziomie 88,9% planowanej kwoty;
- płatności z budżetu środków europejskich w wysokości 13 360,5 mln zł, tj. 82,2% planu;
- środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów z udziałem środków unijnych w wysokości 1 485,0 mln zł, co stanowiło 87,3% planu.

Tablica 2.8. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych
Table 2.8. Funds for financing and co-financing EU programs and projects

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Ogółem Total	16 818,7	22 129,4	19 292,1	15 442,2	16 705,3
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	1 735,4	2 501,4	1 642,8	1 433,2	1 859,8
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	1 324,5	2 318,1	1 764,9	1 526,7	1 485,0
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	13 758,8	17 309,9	15 884,4	12 482,3	13 360,5
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Ogółem Total	22 154,9	26 085,6	22 655,8	19 538,3	20 048,6
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	2 042,0	2 866,7	1 843,0	1 771,3	2 091,3
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	1 646,7	2 685,0	2 011,2	1 833,4	1 701,5
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	18 466,3	20 534,0	18 801,6	15 933,7	16 255,8
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Ogółem Total	75,9	83,1	85,2	79,0	83,3
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	85,0	87,3	89,1	80,9	88,9
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	80,4	86,3	87,8	83,3	87,3
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	74,5	84,3	84,5	78,3	82,2

Tablica 2.8. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych (dok.)
 Table 2.8. Funds for financing and co-financing EU programs and projects (cont.)

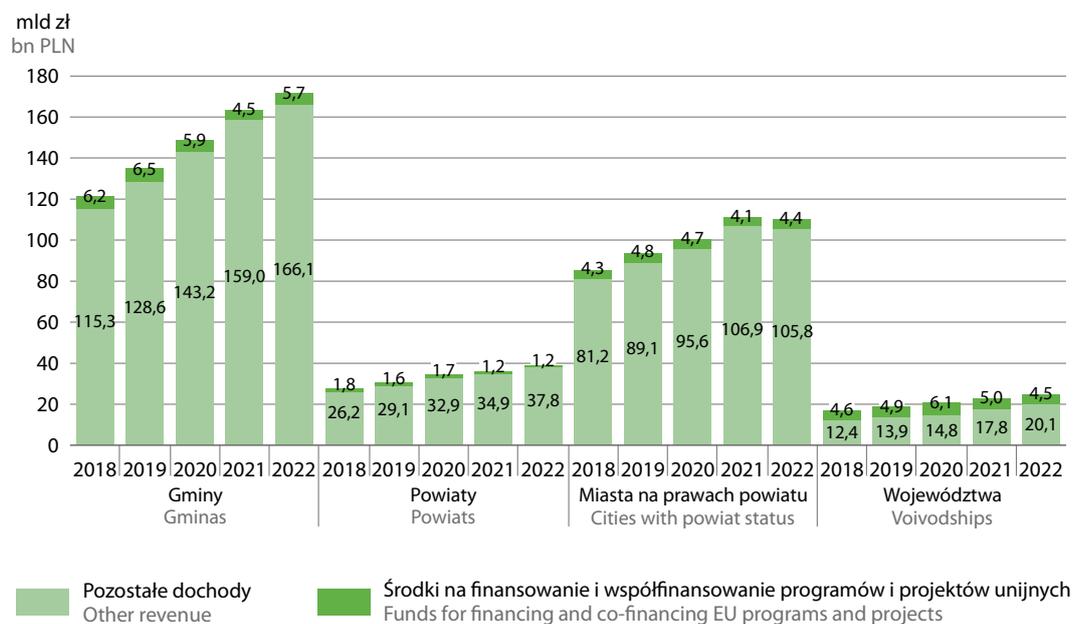
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Ogółem Total	192,1	131,6	87,2	80,0	108,2
środki z UE na finansowanie programów i projektów unijnych EU funds for financing EU programs and projects	143,5	144,1	65,7	87,2	129,8
środki z budżetu państwa lub inne na współfinansowanie programów i projektów unijnych funds from the state budget or other funds for co-financing EU programs and projects	172,9	175,0	76,1	86,5	97,3
płatności z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) payments from the EU funds budget (from January 1, 2011)	203,0	125,8	91,8	78,6	107,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Najmniejszy udział środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w łącznych dochodach poszczególnych szczebli JST wystąpił w dochodach gmin, gdzie stanowił 3,6%. Największa wartość wskaźnika, tj. 19,1%, odnotowana została w województwach. W porównaniu z rokiem 2021 udziały środków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w dochodach ogółem zwiększyły się dla gmin o 0,6 p. proc. Dla miast na prawach powiatu zwiększyły się o 0,3 p. proc. Na szczeblu powiatów spadek wyniósł 0,1 p. proc., zaś dla województw zanotowano spadek o 3,3 p. proc.

Wykres 2.6. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych na tle całości dochodów JST

Chart 2.6. Funds for financing and co-financing EU programs and projects against the total revenue of local government units

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Tablica 2.9. Środki na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych według szczebli JST
 Table 2.9. Funds for financing and co-financing EU programs and projects by JST level

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
OTRZYMANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w mln zł RECEIVED FUNDS FOR EU PROJECTS AND PROGRAMS in million PLN					
JST ogółem Total JST	16 818,7	22 129,4	19 292,1	15 442,2	16 705,3
Gminy Gminas	6 166,6	7 123,3	6 359,5	4 866,2	6 123,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	4 301,9	5 052,6	4 856,7	4 182,4	4 567,3
Powiaty Powiats	1 797,9	4 900,8	1 801,2	1 278,8	1 314,0
Województwa Voivodships	4 552,3	5 052,6	6 274,7	5 114,8	4 700,5
OTRZYMANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w % RECEIVED FUNDS FOR EU PROJECTS AND PROGRAMS in %					
JST ogółem Total JST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gminy Gminas	36,7	32,2	33,0	31,5	36,7
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	25,6	22,2	25,2	27,1	27,3
Powiaty Powiats	10,7	22,8	9,3	8,3	7,9
Województwa Voivodships	27,1	22,8	32,5	33,1	28,1
UDZIAŁ FINANSOWANIA I WSPÓŁFINANSOWANIA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UE W DOCHODACH OGÓŁEM w % SHARE OF FINANCING AND CO-FINANCING OF EU PROGRAMS AND PROJECTS IN TOTAL REVENUE in %					
JST ogółem Total JST	6,7	7,9	6,3	4,6	4,8
Gminy Gminas	5,1	5,3	4,3	3,0	3,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	5,0	5,4	4,8	3,8	4,1
Powiaty Powiats	6,4	16,0	5,2	3,5	3,4
Województwa Voivodships	26,9	26,9	29,9	22,4	19,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

2.2. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego

2.2. Expenditure of local government units

Wydatki ogółem

Total expenditure

W 2022 r. wydatki ogółem JST wyniosły 353 852,8 mln zł, tj. o 12,0% więcej niż w 2021 r., plan został wykonany w 91,3%. W strukturze wydatków JST w 2022 r. wydatki bieżące w kwocie 288 950,4 mln zł stanowiły 81,7%, natomiast wydatki majątkowe w kwocie 64 902,4 mln zł stanowiły 18,3% wydatków ogółem. W 2022 r. plan wydatków bieżących zrealizowano w 93,9%, a plan wydatków majątkowych w 81,3%.

Tablica 2.10. Wydatki według szczebli JST
Table 2.10. Expenditure by JST levels

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
JST ogółem Total JST	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3	353 852,8
Gminy Gminas	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0	175 500,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5	114 568,1
Powiaty Powiats	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7	40 003,2
Województwa Voivodships	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1	23 780,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
JST ogółem Total JST	278 439,3	299 725,2	324 912,3	343 995,5	387 506,0
Gminy Gminas	136 591,1	145 489,9	157 187,5	168 209,3	196 511,2
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	92 779,2	102 622,2	110 861,9	115 172,5	121 726,7
Powiaty Powiats	30 736,4	31 886,0	35 257,9	37 650,6	43 608,1
Województwa Voivodships	18 332,6	19 727,0	21 605,0	22 963,2	25 659,9
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
JST ogółem Total JST	93,2	93,5	92,1	91,9	91,3
Gminy Gminas	93,1	93,0	91,4	90,8	89,3
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	93,8	94,4	93,4	93,9	94,1
Powiaty Powiats	93,2	92,9	91,7	90,8	91,7
Województwa Voivodships	90,5	93,2	91,2	90,6	92,7

Tablica 2.10. Wydatki według szczebli JST (dok.)
Table 2.10. Expenditure by JST levels (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
JST ogółem Total JST	112,7	108,0	106,8	105,6	112,0
Gminy Gminas	113,5	106,4	106,2	106,3	114,9
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	110,8	111,3	106,8	104,5	105,9
Powiaty Powiats	113,0	103,4	109,1	105,8	117,1
Województwa Voivodships	115,8	110,8	107,2	105,6	114,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wydatki gmin wyniosły 175 500,6 mln zł, co oznaczało wzrost o 14,9% w porównaniu do roku poprzedniego, a plan wydatków został wykonany w 89,3%. Wydatki miast na prawach powiatu w kwocie 114 568,1 mln zł stanowiły 94,1% planowanej kwoty dla tego szczebla. W porównaniu z 2021 r. były o 5,9% wyższe. Powiaty zrealizowały wydatki w kwocie 40 003,2 mln zł, co oznaczało wzrost o 17,1%. Ich plan został wykonany w 91,7%. Wydatki województw wyniosły 23 780,8 mln zł i były wyższe o 14,3%, a wskaźnik wykonania planu osiągnął poziom 92,7%.

Tablica 2.11. Wydatki ogółem JST
Table 2.11. Total expenditure of JST

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3	353 852,8
wydatki bieżące current expenditure	206 508,3	229 156,6	250 488,8	264 127,1	288 950,4
w tym: including:					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contributions charged	82 700,8	89 872,7	96 456,2	103 785,3	113 122,8
dotacje grants	22 100,0	23 982,5	26 234,2	27 649,6	31 710,2
na obsługę długu on debt service	1 859,7	2 035,1	1 637,9	1 187,1	4 320,7
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	26,0	32,9	21,4	32,3	44,2
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	42 141,8	50 838,6	60 728,6	59 393,9	56 191,8
pozostałe wydatki other expenditure	57 680,0	62 394,7	65 410,5	72 078,8	83 560,7

Tablica 2.11. Wydatki ogółem JST (cd.)
Table 2.11. Total expenditure of JST (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
wydatki majątkowe property expenditure	52 877,9	51 052,4	48 751,8	51 840,2	64 902,4
inwestycyjne investment	51 023,2	48 973,9	46 633,4	48 099,4	60 306,2
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	278 439,3	299 725,2	324 912,3	343 995,5	387 506,0
wydatki bieżące current expenditure	215 667,7	239 397,3	265 308,0	277 422,8	307 638,7
w tym: including:					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contributions charged	84 598,1	92 192,8	100 121,5	106 730,6	116 451,1
dotacje grants	22 700,2	24 571,5	27 345,3	28 541,4	32 499,6
na obsługę długu on debt service	2 075,8	2 313,9	2 176,3	1 639,8	4 521,3
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	161,8	183,7	219,4	219,9	154,8
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	43 013,2	51 556,5	61 486,7	60 043,5	59 336,6
pozostałe wydatki other expenditure	63 118,6	68 578,9	73 958,9	80 247,7	94 675,4
wydatki majątkowe property expenditure	62 771,5	60 327,9	59 604,3	66 572,7	79 867,3
inwestycyjne investment	60 824,8	58 176,2	57 312,9	62 550,7	75 146,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,2	93,5	92,1	91,9	91,3
wydatki bieżące current expenditure	95,8	95,7	94,4	95,2	93,9
w tym: including:					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contributions charged	97,8	97,5	96,3	97,2	97,1
dotacje grants	97,4	97,6	95,9	96,9	97,6
na obsługę długu on debt service	89,6	88,0	75,3	72,4	95,6
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	16,0	17,9	9,8	14,7	28,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	98,0	98,6	98,8	98,9	94,7
pozostałe wydatki other expenditure	91,4	91,0	88,4	89,8	88,3
wydatki majątkowe property expenditure	84,2	84,6	81,8	77,9	81,3
inwestycyjne investment	83,9	84,2	81,4	76,9	80,3

Tablica 2.11. Wydatki ogółem JST (dok.)
 Table 2.11. Total expenditure of JST (cont.)

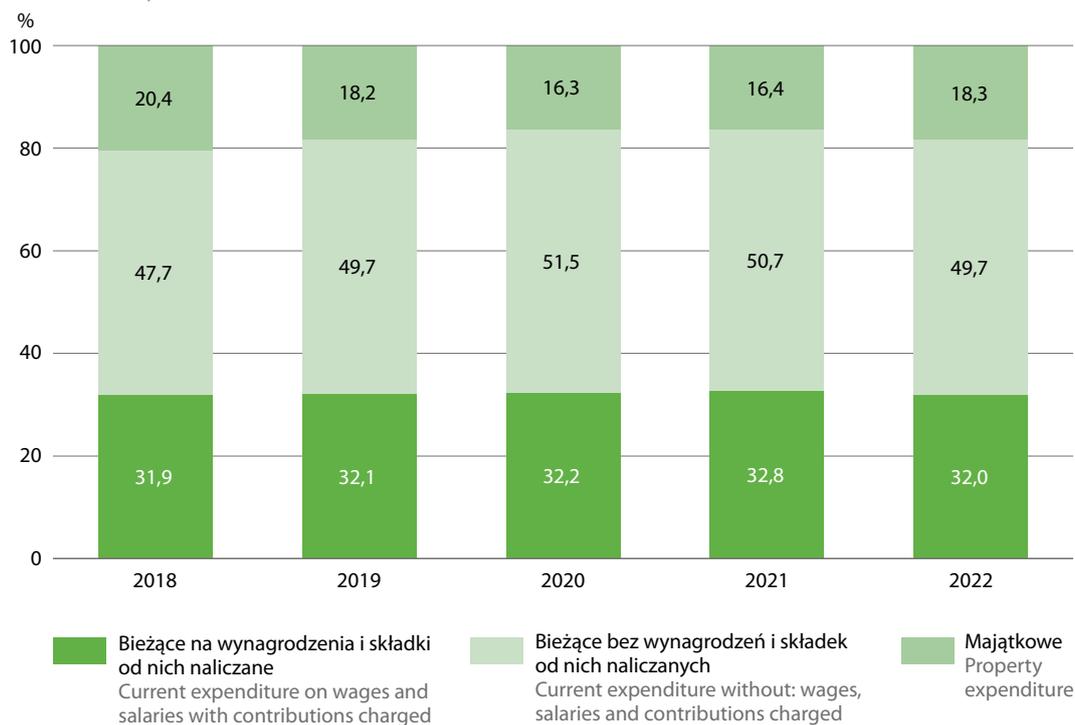
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	112,7	108,0	106,8	105,6	112,0
wydatki bieżące current expenditure	105,9	111,0	109,3	105,4	109,4
w tym: including:					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contributions charged	107,4	108,7	107,3	107,6	109,0
dotacje grants	114,1	108,5	109,4	105,4	114,7
na obsługę długu on debt service	100,1	109,4	80,5	72,5	364,0
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	106,4	126,5	65,0	150,9	136,7
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	100,1	120,6	119,5	97,8	94,6
pozostałe wydatki other expenditure	105,7	108,2	104,8	110,2	115,9
wydatki majątkowe property expenditure	150,2	96,5	95,5	106,3	125,2
inwestycyjne investment	152,5	96,0	95,2	103,1	125,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

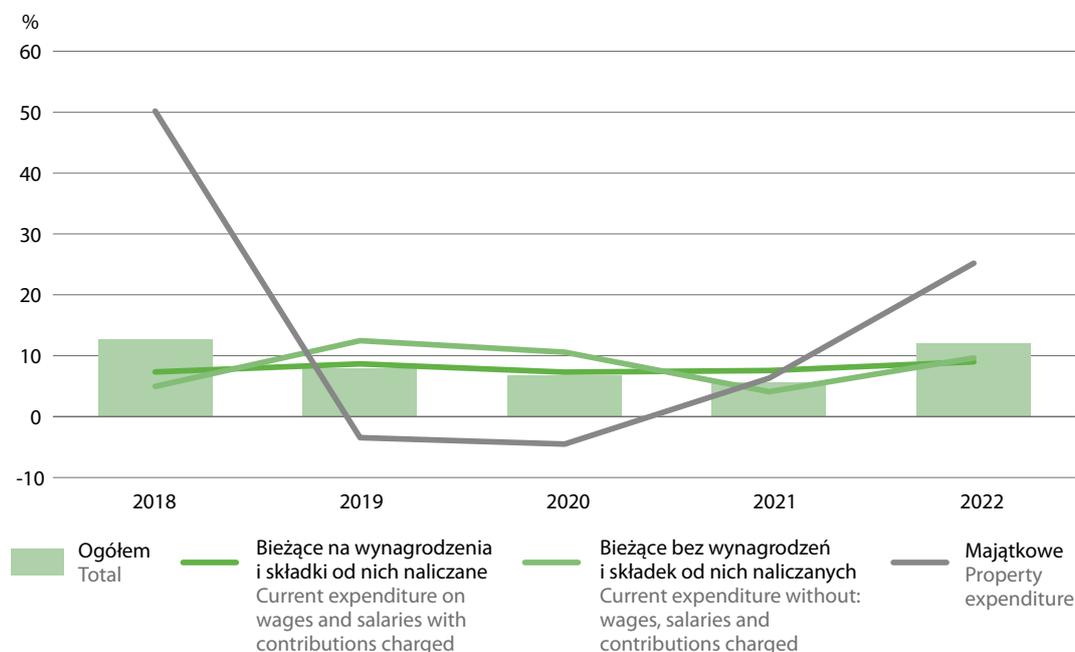
Średni wzrost wydatków ogółem JST z lat 2018-2021 wyniósł 8,3% wobec 12,0% w 2022 r. Wzrost wydatków bieżących JST w 2022 r. na poziomie 9,4% był wyższy od średniego poziomu wzrostu tej kategorii z lat 2018-2021, który wyniósł 7,9%. Wydatki bieżące na wynagrodzenia i składki od nich naliczane w 2022 r. wzrosły w porównaniu do 2021 r. o 9,0%. W latach 2018-2021 wykazywały one średni roczny wzrost na poziomie 7,7%. W porównaniu do 2021 r. wydatki majątkowe wzrosły o 25,2%. W przedziale lat 2018-2021 wydatki majątkowe zwiększały się średnio o 12,1% rocznie (najwyższy wzrost tych wydatków odnotowano w 2018 roku - o 50,2%). Stanowiące ich największą część wydatki inwestycyjne zwiększyły się w 2022 r. w porównaniu z 2021 r. o 25,4%, przy średnim wzroście o 11,7% w latach 2018-2021.

Wykres 2.7. Struktura wydatków JST
Chart 2.7. Structure of expenditure of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 2.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków JST (r/r)
Chart 2.8. Changes of selected categories of expenditure of JST (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. wzrost wydatków bieżących w województwach i w miastach na prawach powiatu wyniósł odpowiednio 19,2% i 5,1%, a w gminach i powiatach 10,8% i 12,2%.

Udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem JST stanowił 81,7%. W porównaniu do 2021 r. udział ten spadł o 1,9 p. proc. Najwyższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem zaobserwowano w miastach na prawach powiatu, gdzie stanowił on 84,9%. W województwach odnotowano najniższy udział wydatków bieżących w wydatkach ogółem, stanowiący 66,6%. W powiatach udział tej kategorii wydatków stanowił 80,6%, a w gminach 81,8% ogółu wydatków JST.

Największą część wydatków bieżących JST, tj. 39,1%, przeznaczono na wynagrodzenia i składki od nich naliczane. Ich wzrost wyniósł 9,0%.

Wydatki majątkowe JST wyniosły 64 902,4 mln zł, co stanowiło 81,3% zaplanowanej kwoty. W porównaniu z rokiem 2021 wydatki te wzrosły o 25,2%. Największy wzrost, o 42,7%, miał miejsce w powiatach. W gminach odnotowano wzrost o 37,4%, w miastach na prawach powiatu wydatki majątkowe wzrosły o 10,3%, a w województwach odnotowano wzrost o 5,7%. W strukturze wydatków ogółem według poszczególnych szczebli JST, najwyższy udział wydatków majątkowych, tj. 33,4%, odnotowano w województwach.

Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych¹⁴

Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects

W 2022 r. wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych wyniosły 21 077,5 mln zł, co oznaczało spadek o 2,7% wobec roku poprzedniego.

Na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków unijnych JST wydatkowały 1 931,0 mln zł. Wydatki, których źródłem był budżet środków europejskich, wyniosły 12 272,9 mln zł, zaś wydatki na współfinansowanie programów i projektów unijnych, stanowiące krajowy wkład publiczny, wyniosły 6 873,5 mln zł, co stanowiło 82,4% zaplanowanej kwoty.

Tablica 2.12. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych
Table 2.12. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Ogółem Total	25 352,3	25 288,2	23 982,0	21 661,3	21 077,5
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	1 860,4	1 810,9	1 606,4	1 934,5	1 931,0
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	8 129,0	8 550,4	7 850,0	7 343,9	6 873,5
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the European funds budget (from January 1, 2011)	15 363,0	14 926,9	14 525,6	12 382,9	12 272,9

¹⁴ Są to wydatki JST klasyfikowane z czwartą cyfrą paragrafów 1, 2, 5, 6, 7, 8, 9 (czwarta cyfra paragrafu informuje o źródle finansowania).

Tablica 2.12. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych (dok.)
 Table 2.12. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Ogółem Total	31 512,1	29 726,6	29 143,8	.	.
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	2 204,1	2 152,8	1 945,7	.	.
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	10 087,8	9 911,8	9 511,8	9 145,2	8 342,4
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the European funds budget (from January 1, 2011)	19 220,2	17 662,0	17 686,3	.	.
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Ogółem Total	80,5	85,1	82,3	.	.
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	84,4	84,1	82,6	.	.
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	80,6	86,3	82,5	80,3	82,4
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the European funds budget (from January 1, 2011)	79,9	84,5	82,1	.	.
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Ogółem Total	198,5	99,7	94,8	90,3	97,3
na finansowanie programów i projektów unijnych ze środków UE for financing EU programs and projects from EU funds	124,9	97,3	88,7	120,4	99,8
na współfinansowanie programów i projektów unijnych stanowiące krajowy wkład publiczny for co-financing EU programs and projects constituting a national public contribution	217,2	105,2	91,8	93,6	93,6
na finansowanie wydatków z budżetu środków europejskich (od 1 stycznia 2011 r.) for financing expenditure from the European funds budget (from January 1, 2011)	203,7	97,2	97,3	85,2	99,1

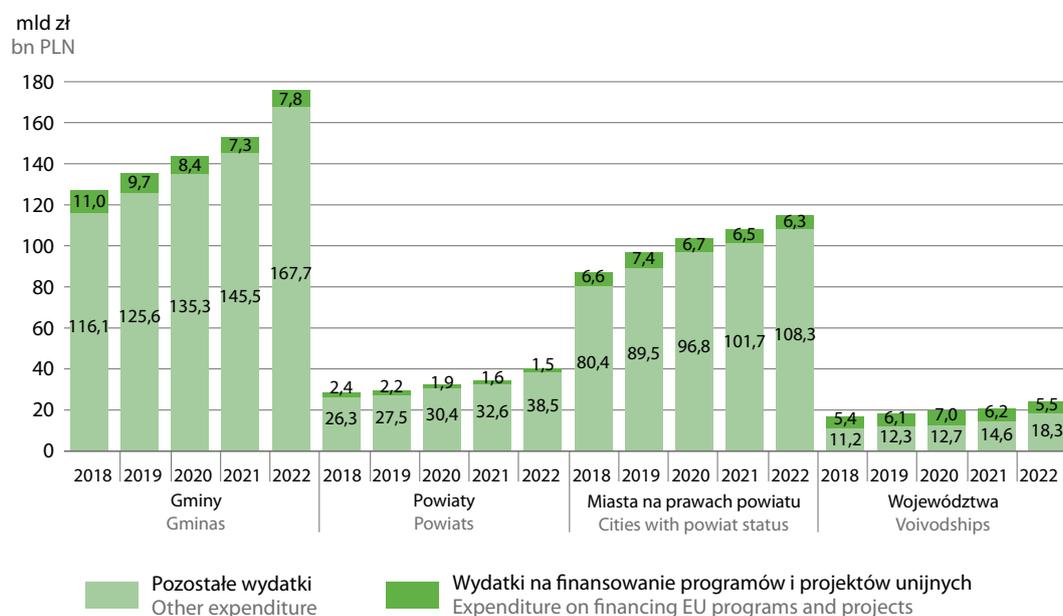
Uwaga: Ze względu na zastosowanie przez 57 jednostek samorządu terytorialnego uproszczonych zasad planowania wydatków budżetowych nie ma możliwości wyodrębnienia planu wydatków na płatności w zakresie budżetu środków europejskich.
 Note: As 57 local authorities apply simplified rules for the planning of budgetary expenditure, it is not possible to extract the expenditure plan from the EU funds.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. największa część wydatków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych została zrealizowana w gminach (37,1%), w miastach na prawach powiatu zrealizowano 29,8% tej kategorii wydatków JST, w województwach 25,9%, a w powiatach 7,2%.

Największy udział wydatków na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych w wydatkach ogółem JST danego szczebla zaobserwowano w województwach i stanowił on 23,0%. W miastach na prawach powiatu udział tych wydatków wyniósł 5,5%, w gminach 4,5%, a w powiatach 3,8%.

Wykres 2.9. Wydatki na finansowanie programów i projektów unijnych na tle całości wydatków JST
Chart 2.9. Expenditure for financing EU programs and projects against the total expenditure of local government units

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Tablica 2.13. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych
Table 2.13. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYDANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w mln zł FUNDS SPENT ON EU PROJECTS AND PROGRAMS in million PLN					
JST ogółem Total JST	25 352,3	25 288,2	23 982,0	21 661,3	21 077,5
Gminy Gminas	10 989,9	9 719,0	8 408,3	7 333,4	7 822,4
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	6 580,6	7 350,4	6 671,0	6 509,8	6 279,7
Powiaty Powiats	2 376,0	2 153,5	1 874,6	1 585,1	1 513,3
Województwa Voivodships	5 405,9	6 065,3	7 028,0	6 233,1	5 462,1

Tablica 2.13. Wydatki JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów unijnych (dok.)
 Table 2.13. Expenditure of local government units for financing and co-financing EU programs and projects (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYDANE ŚRODKI NA PROJEKTY I PROGRAMY UE w odsetkach FUNDS SPENT ON EU PROJECTS AND PROGRAMS in %					
JST ogółem Total JST	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Gminy Gminas	43,3	38,4	35,1	33,9	37,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	26,0	29,1	27,8	30,1	29,8
Powiaty Powiats	9,4	8,5	7,8	7,3	7,2
Województwa Voivodships	21,3	24,0	29,3	28,8	25,9
WYDATKI OGÓŁEM w mln zł TOTAL EXPENDITURE in million PLN					
JST ogółem Total JST	259 386,3	280 209,0	299 240,6	315 967,3	353 852,8
Gminy Gminas	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0	175 500,6
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5	114 568,1
Powiaty Powiats	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7	40 003,2
Województwa Voivodships	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1	23 780,8
UDZIAŁ FINANSOWANIA I WSPÓLFINANSOWANIA PROGRAMÓW I PROJEKTÓW UE W WYDATKACH OGÓŁEM w % SHARE OF FINANCING AND CO-FINANCING OF EU PROGRAMS AND PROJECTS IN TOTAL EXPENDITURE in %					
JST ogółem Total JST	9,8	9,0	8,0	6,9	6,0
Gminy Gminas	8,6	7,2	5,9	4,8	4,5
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	7,6	7,6	6,4	6,0	5,5
Powiaty Powiats	8,3	7,3	5,8	4,6	3,8
Województwa Voivodships	32,6	33,0	35,7	30,0	23,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największą pozycję w wydatkach JST na finansowanie i współfinansowanie programów i projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej stanowiły środki wydane w dziale „Transport i łączność” – 33,9%. Drugą pozycją były wydatki w działach: „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” – 13,7%, trzecią „Oświata i wychowanie” – 10,1%.

2.3. Wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

2.3. Result of budgets of local government units

JST zamknęły rok budżetowy 2022 deficytem, łącznie w wysokości 8 179,8 mln zł, przy planowanym deficycie w kwocie 3 283,6 mln zł. W gminach deficyt wyniósł 3 687,1 mln zł, w powiatach 982,8 mln zł, w miastach na prawach powiatu 4 371,8 mln zł. Nadwyżka wystąpiła w województwach w kwocie 861,9 mln zł. Relacja deficytu JST do dochodów ogółem wyniosła 2,4%. W gminach relacja ta wyniosła 2,1%, w powiatach 2,5%, w miastach na prawach powiatu 4,0%. W województwach relacja nadwyżki do dochodów ogółem wyniosła 3,5%.

Tablica 2.14. Wynik budżetów JST
Table 2.14. Result of budgets of JST

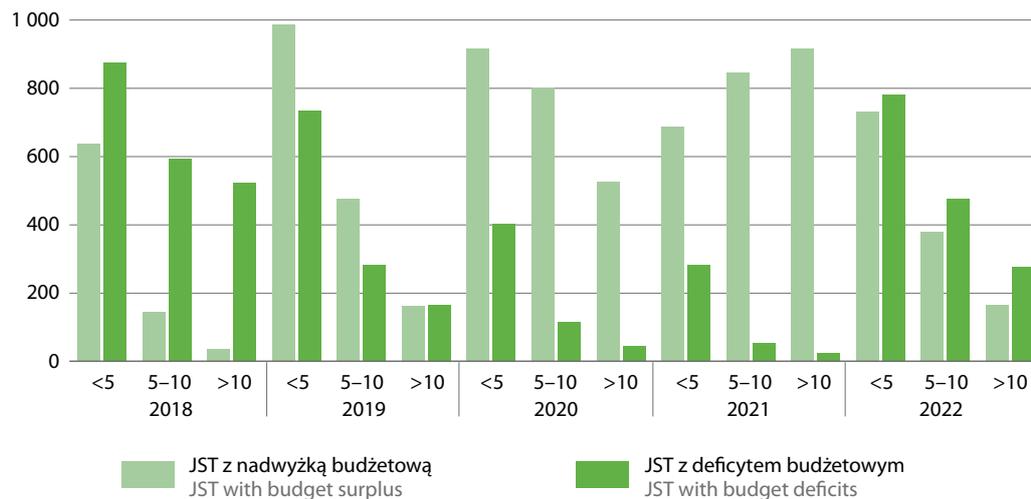
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
w mln zł in million PLN					
JST ogółem Total JST	-7 539,8	-1 701,9	5 689,5	17 441,8	-8 179,8
Gminy Gminas	-5 707,2	-155,3	5 373,9	10 694,7	-3 687,1
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	-1 506,8	-2 991,1	-3 187,7	2 842,1	-4 371,8
Powiaty Powiats	-697,2	1 065,6	2 254,7	1 880,6	-982,8
Województwa Voivodships	371,4	379,0	1 248,6	2 024,5	861,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. dla 1 275 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 45,4% liczby wszystkich jednostek, rok budżetowy zamknął się nadwyżką na kwotę 5 315,1 mln zł. Deficyt w wysokości 13 494,9 mln zł wykazały 1 532 jednostki samorządu terytorialnego, tj. 54,6%. W 277 jednostkach, tj. 9,9% ogółu, deficyt przekraczał 10% ich dochodów, a w 165 jednostkach, tj. 5,9% liczby wszystkich JST, nadwyżka przekraczała 10% ich dochodów.

Dla porównania, nadwyżkę budżetową w 2021 r. osiągnięto w 2 447 jednostkach samorządu terytorialnego (87,2% JST), z czego w 915 jednostkach (32,6%) wskaźnik ten był wyższy niż 10%. Deficyt wystąpił w 360 jednostkach, tj. 12,8% wszystkich samorządów. W 25 jednostkach, tj. 0,9% JST deficyt przekraczał 10% dochodów.

Wykres 2.10. Liczba JST według relacji wyniku budżetowego do wykonanych dochodów
 Chart 2.10. Number of local government units by result/revenue relation

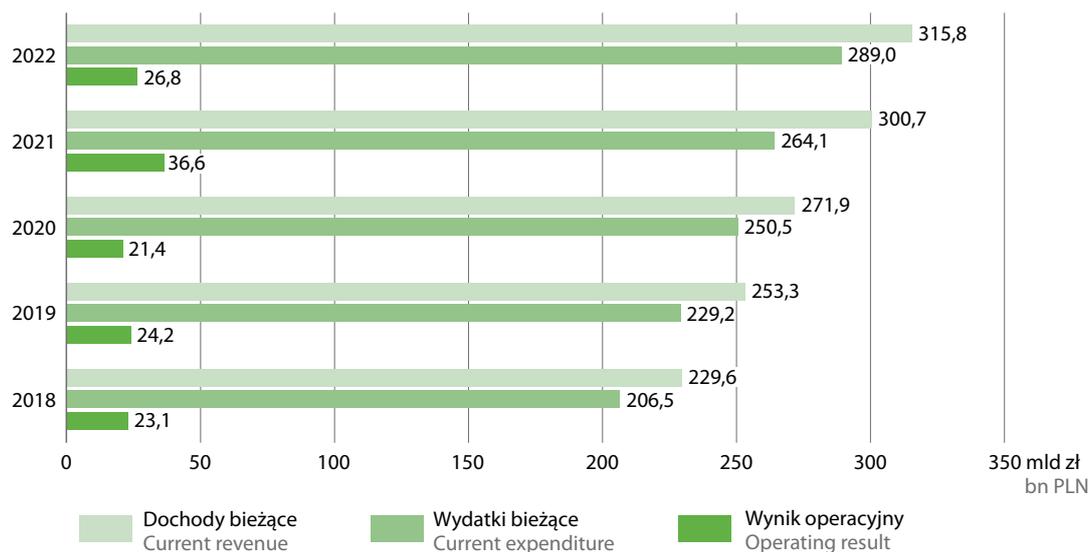
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Tablica 2.15. Liczba JST z nadwyżką i deficytem budżetowym
 Table 2.15. Number of JST with surplus and budget deficit

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
LICZBA JST z nadwyżką budżetową NUMBER OF JST with a budget surplus					
Gminy Gminas	683	1 356	1 922	2 119	1 136
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	18	22	31	49	9
Powiaty Powiats	109	237	276	263	120
Województwa Voivodships	7	11	13	16	10
LICZBA JST z deficytem budżetowym NUMBER OF JST with a budget deficit					
Gminy Gminas	1 729	1 054	489	292	1 275
Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	48	44	35	17	57
Powiaty Powiats	205	77	38	51	194
Województwa Voivodships	9	5	3	0	6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 2.11. Wynik operacyjny budżetów JST¹⁵
 Chart 2.11. Operational result of the local government units

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

2.4. Finansowanie

2.4. Financing

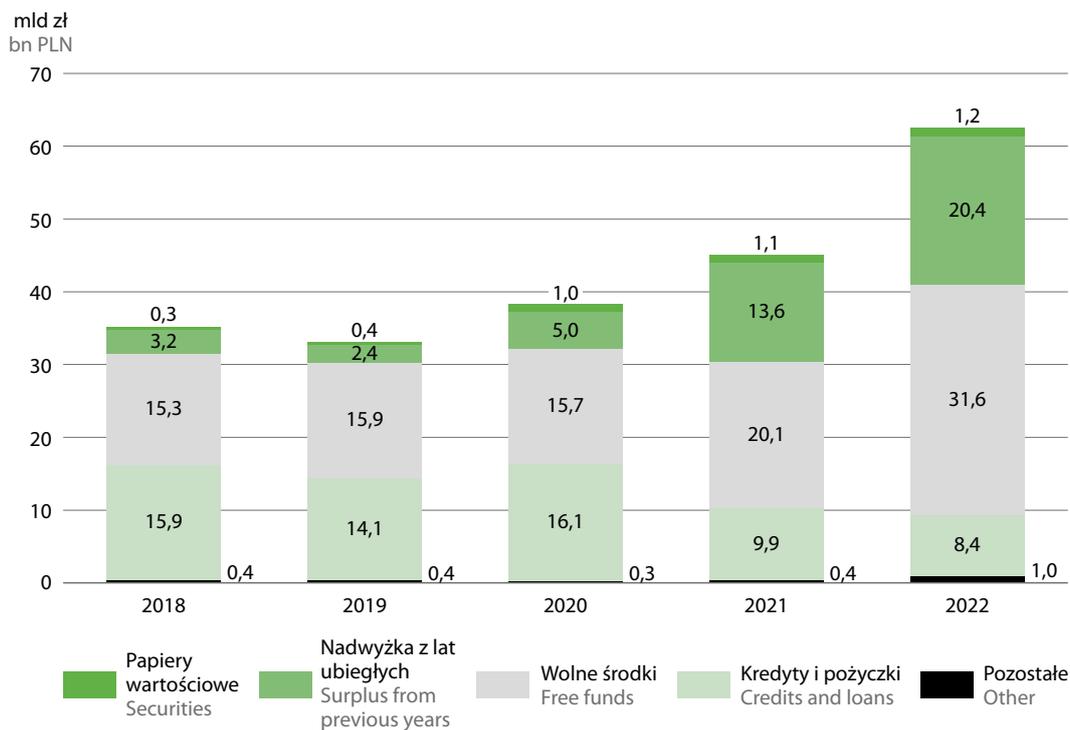
W 2022 r. przychody ogółem JST wyniosły 62 570,4 mln zł, co oznaczało ich wzrost o 38,7% w porównaniu do roku poprzedniego. Najwyższe przychody wykazały gminy, a ich wartość wyniosła 32 609,8 mln zł oraz miasta na prawach powiatu, gdzie odnotowano przychody w kwocie 17 923,5 mln zł. Przychody województw wyniosły 4 431,6 mln zł, zaś powiatów 7 605,6 mln zł.

Największy udział w przychodach (50,6%) stanowiła kategoria tzw. wolnych środków¹⁶ i wyniosła ona 31 636,5 mln zł. Kategoria przychodów z tytułu kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych wyniosła 9 576,4 mln zł. Ich udział w przychodach ogółem stanowił 15,3%. Nadwyżka z lat ubiegłych wyniosła 20 405,7 mln zł i stanowiła 32,6% przychodów ogółem. Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych zostały zrealizowane w kwocie 1 153,9 mln zł, co stanowiło 1,8% przychodów JST.

¹⁵ Wynik operacyjny budżetów JST jest różnicą pomiędzy dochodami bieżącymi a wydatkami bieżącymi. W sytuacji, gdy dochody bieżące JST są wyższe niż wydatki bieżące, występuje tzw. nadwyżka operacyjna. W przeciwnym wypadku mamy do czynienia z deficytem operacyjnym.

¹⁶ Wolne środki (znajdujące się w dyspozycji JST) to takie, które nie są wydatkowane w określonym dniu na wykonywanie zadań oraz funkcjonowanie danej jednostki. Rozumiane są jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu JST, wynikające z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

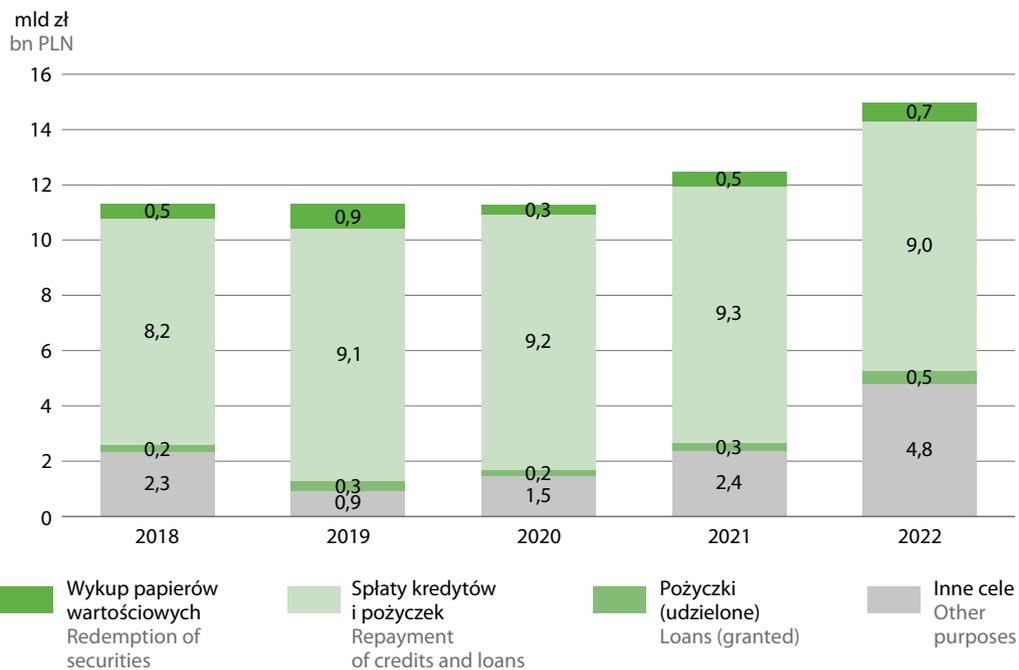
Wykres 2.12. Przychody JST
Chart 2.12. Proceeds of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. rozchody ogółem JST wyniosły 14 993,7 mln zł i były wyższe o 20,1% w odniesieniu do 2021 r. Rozchody gmin wyniosły 6 536,9 mln zł, miast na prawach powiatu 6 084,7 mln zł, województw 1 093,3 mln zł, zaś powiatów 1 278,8 mln zł. Największy udział 64,7% w rozchodach JST miały spłaty kredytów i pożyczek w kwocie 9 706,6 mln zł. Rozchody z tytułu wykupu papierów wartościowych wyniosły 687,0 mln zł, co stanowiło 4,6% rozchodów ogółem.

Wykres 2.13. Rozchody JST
Chart 2.13. Outlays of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 3. Gospodarka finansowa gmin

Chapter 3. Financial economy of gminas

W 2022 r. dochody budżetów gmin wyniosły 171 813,5 mln zł, a wydatki 175 500,6 mln zł. Ten rok budżetowy gminy zamknęły deficytem w kwocie 3 687,1 mln zł. W 2022 r. dochody gmin wzrosły o 5,1% w odniesieniu do poprzedniego roku, a wydatki o 14,9%.

W latach 2018-2021 średni wzrost dochodów ogółem gmin kształtował się na poziomie 10,1%, zaś wydatków 8,1%. W odniesieniu do średniej z lat 2018-2021 dynamika wzrostu dochodów w 2022 r. była niższa o 5,0 p. proc.¹⁷. Dla wydatków dynamika wzrostu w odniesieniu do średniej z lat 2018-2021 była w 2022 r. wyższa o 6,7 p. proc.

Tablica 3.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów gmin ogółem
Table 3.1. Revenue, expenditure and budget result of gminas – total

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	121 425,6	135 161,5	149 090,5	163 483,7	171 813,5
Wydatki Expenditure	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0	175 500,6
Wynik Result	-5 707,2	-155,3	5 373,9	10 694,7	-3 687,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	124 021,0	137 116,5	148 825,1	159 267,0	178 867,1
Wydatki Expenditure	136 591,1	145 489,9	157 187,5	168 209,3	196 511,2
Wynik Result	-12 570,1	-8 373,5	-8 362,4	-8 942,3	-17 644,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody Revenue	97,9	98,6	100,2	102,6	96,1
Wydatki Expenditure	93,1	93,0	91,4	90,8	89,3
Wynik Result

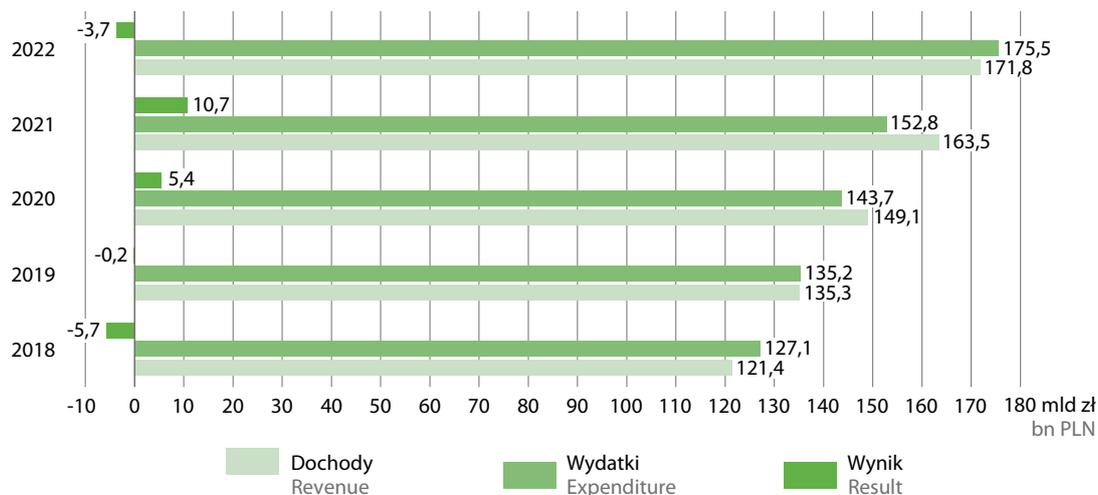
¹⁷ Z dniem 1 lipca 2022 roku wypłaty świadczeń wychowawczych w ramach programu „Rodzina 500+” zostały przeniesione z gmin i miast na prawach powiatu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Spowodowało to zmniejszenie się wartości zrealizowanych dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej o 34,0% w porównaniu do roku poprzedniego.

Tablica 3.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów gmin ogółem (dok.)
 Table 3.1. Revenue, expenditure and budget result of gminas – total (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	109,2	111,3	110,3	109,7	105,1
Wydatki Expenditure	113,5	106,4	106,2	106,3	114,9
Wynik Result

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.1. Budżety gmin
 Chart 3.1. Budgets of gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

3.1. Dochody gmin

3.1. Revenue of gminas

Wzrost poziomu dochodów zanotowano w kategoriach: dochody własne (o 14,6%) i dotacje ogółem (o 7,9%). Dla subwencji ogólnej wystąpiło zmniejszenie o 14,6%. W 2022 r. w strukturze dochodów gmin udział dochodów własnych wyniósł 46,2%. Dotacje ogółem stanowiły 33,5%, a subwencja ogólna to 20,3% dochodów ogółem. W strukturze dochodów według działów klasyfikacji budżetowej największe były dochody dla działu 756 „Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem” i stanowiły 33,2% ogółu dochodów gmin. Dla działu 756 zanotowano wzrost dochodów o 12,3% w stosunku do poprzedniego roku. Dział 855 „Rodzina” stanowił 13,2% ogółu dochodów gmin w 2022 r., przy czym w tym dziale zanotowano zmniejszenie dochodów o 41,2% w stosunku do 2021 r.

Tablica 3.2. Dochody według typów gmin
Table 3.2. Revenue by types of gminas

Gminy ogółem Gmina Total		2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	121 425,6	135 161,5	149 090,5	163 483,7	171 813,5
dochody własne	own revenue	52 530,3	58 484,1	65 617,6	69 231,3	79 358,2
dotacje ogółem	grants total	40 536,0	46 257,4	51 861,1	53 360,4	57 552,7
subwencja ogólna	general subvention	28 359,3	30 420,1	31 611,7	40 892,0	34 902,6
PLAN w mln zł PLAN in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	124 021,0	137 116,5	63 145,0	159 267,0	178 867,1
dochody własne	own revenue	52 060,5	58 047,5	63 145,0	66 348,6	80 037,0
dotacje ogółem	grants total	43 629,4	48 672,7	54 086,6	54 707,1	63 975,0
subwencja ogólna	general subvention	28 331,1	30 396,3	31 593,5	38 211,3	34 855,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %						
Dochody ogółem	Revenue total	97,9	98,6	100,2	102,6	96,1
dochody własne	own revenue	100,9	100,8	103,9	104,3	99,2
dotacje ogółem	grants total	92,9	95,0	95,9	97,5	90,0
subwencja ogólna	general subvention	100,1	100,1	100,1	107,0	100,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100						
Dochody ogółem	Revenue total	109,2	111,3	110,3	109,7	105,1
dochody własne	own revenue	109,3	111,3	112,2	105,5	114,6
dotacje ogółem	grants total	112,5	114,1	112,1	102,9	107,9
subwencja ogólna	general subvention	104,8	107,3	103,9	129,4	85,4
Gminy wiejskie Rural gminas		2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	52 865,8	58 793,9	65 222,3	71 734,8	76 828,5
dochody własne	own revenue	19 586,3	22 193,3	25 980,0	26 530,6	32 114,5
dotacje ogółem	grants total	18 770,7	21 102,3	23 132,1	24 043,1	27 418,6
subwencja ogólna	general subvention	14 508,9	15 498,3	16 110,2	21 161,1	17 295,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	54 132,6	59 754,6	65 054,4	69 687,3	80 209,9
dochody własne	own revenue	19 443,9	22 057,9	24 751,3	25 474,7	32 425,2
dotacje ogółem	grants total	20 200,8	22 211,3	24 201,9	24 609,7	30 515,2
subwencja ogólna	general subvention	14 488,0	15 485,3	16 101,2	19 602,9	17 269,4

Tablica 3.2. Dochody według typów gmin (cd.)
 Table 3.2. Revenue by types of gminas (cont.)

Gminy wiejskie Rural gminas	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody ogółem Revenue total	97,7	98,4	100,3	102,9	95,8
dochody własne own revenue	100,7	100,6	105,0	104,1	99,0
dotacje ogółem grants total	92,9	95,0	95,6	97,7	89,9
subwencja ogólna general subvention	100,1	100,1	100,1	107,9	100,2
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	108,7	111,2	110,9	110,0	107,1
dochody własne own revenue	109,5	113,3	117,1	102,1	121,0
dotacje ogółem grants total	111,6	112,4	109,6	103,9	114,0
subwencja ogólna general subvention	104,0	106,8	103,9	131,4	81,7
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	41 651,7	46 549,3	51 400,8	56 544,4	59 857,8
dochody własne own revenue	18 507,7	20 667,9	23 005,1	24 709,4	27 924,4
dotacje ogółem grants total	13 782,5	15 781,7	17 855,9	18 457,7	20 019,6
subwencja ogólna general subvention	9 361,4	10 099,7	10 539,8	13 377,2	11 913,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	42 476,2	47 094,0	51 087,9	54 944,9	62 088,5
dochody własne own revenue	18 383,9	20 491,3	22 036,5	23 582,7	28 022,4
dotacje ogółem grants total	14 734,6	16 509,1	18 515,1	18 826,0	22 166,5
subwencja ogólna general subvention	9 357,7	10 093,7	10 536,2	12 536,2	11 899,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody ogółem Revenue total	98,1	98,8	100,6	102,9	96,4
dochody własne own revenue	100,7	100,9	104,4	104,8	99,7
dotacje ogółem grants total	93,5	95,6	96,4	98,0	90,3
subwencja ogólna general subvention	100,0	100,1	100,0	106,7	100,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	109,5	111,8	110,4	110,0	105,9
dochody własne own revenue	109,1	111,7	111,3	107,4	113,0
dotacje ogółem grants total	112,4	114,5	113,1	103,4	108,5
subwencja ogólna general subvention	106,2	107,9	104,4	126,9	89,1

Tablica 3.2. Dochody według typów gmin (dok.)
 Table 3.2. Revenue by types of gminas (cont.)

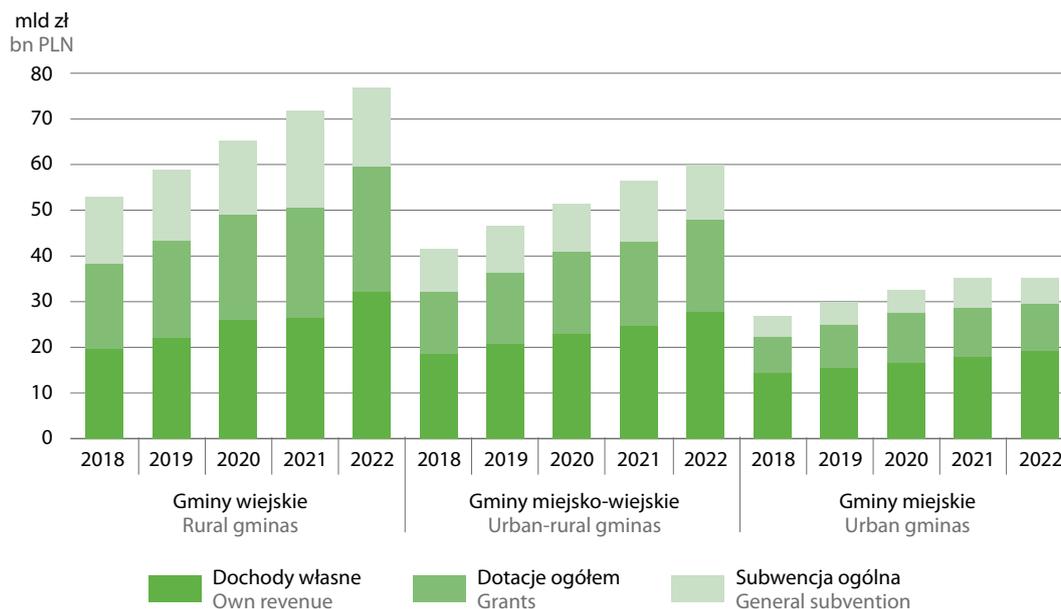
Gminy miejskie Urban gminas		2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	26 908,1	29 818,4	32 467,4	35 204,6	35 127,2
dochody własne	own revenue	14 436,3	15 622,9	16 632,5	17 991,3	19 319,4
dotacje ogółem	grants total	7 982,8	9 373,4	10 873,1	10 859,6	10 114,5
subwencja ogólna	general subvention	4 489,0	4 822,1	4 961,8	6 353,7	5 693,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN						
Dochody ogółem	Revenue total	27 412,3	30 267,8	32 682,8	34 634,8	36 568,7
dochody własne	own revenue	14 232,8	15 498,3	16 357,1	17 991,3	19 589,3
dotacje ogółem	grants total	8 694,0	9 952,3	11 369,6	11 271,5	11 293,3
subwencja ogólna	general subvention	4 485,5	4 817,3	4 956,1	6 072,2	5 686,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %						
Dochody ogółem	Revenue total	98,2	98,5	99,3	101,6	96,1
dochody własne	own revenue	101,4	100,8	101,7	104,0	98,6
dotacje ogółem	grants total	91,8	94,2	95,6	96,3	89,6
subwencja ogólna	general subvention	100,1	100,1	100,1	104,6	100,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100						
Dochody ogółem	Revenue total	109,9	110,8	108,9	108,4	99,8
dochody własne	own revenue	109,1	108,2	106,5	108,2	107,4
dotacje ogółem	grants total	114,8	117,4	116,0	99,9	93,1
subwencja ogólna	general subvention	104,2	107,4	102,9	128,1	89,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dochody gmin wiejskich stanowiły 44,7% dochodów gmin ogółem. Dochody gmin miejsko-wiejskich stanowiły 34,8%, zaś wpływy gmin miejskich to 20,4%.

W gminach wiejskich dochody własne stanowiły 41,8%, a dotacje ogółem i subwencja ogólna odpowiednio 35,7% i 22,5% ich dochodów ogółem. W gminach miejsko-wiejskich dochody własne stanowiły 46,7% dochodów ogółem, natomiast dotacje ogółem stanowiły 35,7%, a subwencja ogólna 22,5%. W gminach miejskich dochody własne stanowiły 55,0%, a dotacje ogółem i subwencja ogólna stanowiły odpowiednio 28,8% i 16,2% dochodów ogółem tej grupy gmin.

Wykres 3.2. Dochody według typów gmin
Chart 3.2. Revenue by types of gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dochody własne

Own revenue

W strukturze dochodów własnych gmin wpływ z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) stanowiły 38,0% dochodów własnych. W 2022 r. wystąpiło zwiększenie tej kategorii dochodów względem roku poprzedniego o 16,4%. Znaczącym źródłem dochodów własnych gmin w 2022 r. był podatek od nieruchomości którego udział wyniósł 22,0%. W porównaniu z 2021 r. dochody z tego tytułu wzrosły o 8,2%. Kategoria pozostałe dochody stanowiła 25,0% dochodów własnych gmin, a w stosunku do 2021 r. pozostałe dochody zwiększyły się o 26,9%. Składają się na nie m.in.: opłaty administracyjne, opłaty miejscowe, odsetki od środków gromadzonych na rachunkach bankowych, odsetki za nieterminowo wnoszone opłaty.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) stanowiły 1,9% dochodów własnych. W porównaniu z 2021 r. zmniejszyły się o 5,7%. Inne pozycje dochodów własnych to m.in.: podatek rolny (udział 2,1%, wzrost o 2,7% w stosunku do 2021 r.), podatek od czynności cywilno-prawnych (udział 2,5%, zmniejszenie o 3,7%), dochody z majątku gminy (udział 5,7%, wzrost dochodów o 5,1%).

Tablica 3.3. Dochody własne gmin ogółem
Table 3.3. Own revenue of gminas

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	52 530,3	58 484,1	65 617,6	69 231,3	79 358,2
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	956,7	1 037,1	1 187,1	1 603,8	1 512,3
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	20 873,4	23 225,5	22 980,3	25 885,0	30 140,2

Tablica 3.3. Dochody własne gmin ogółem (cd.)
 Table 3.3. Own revenue of gminas (cont.)

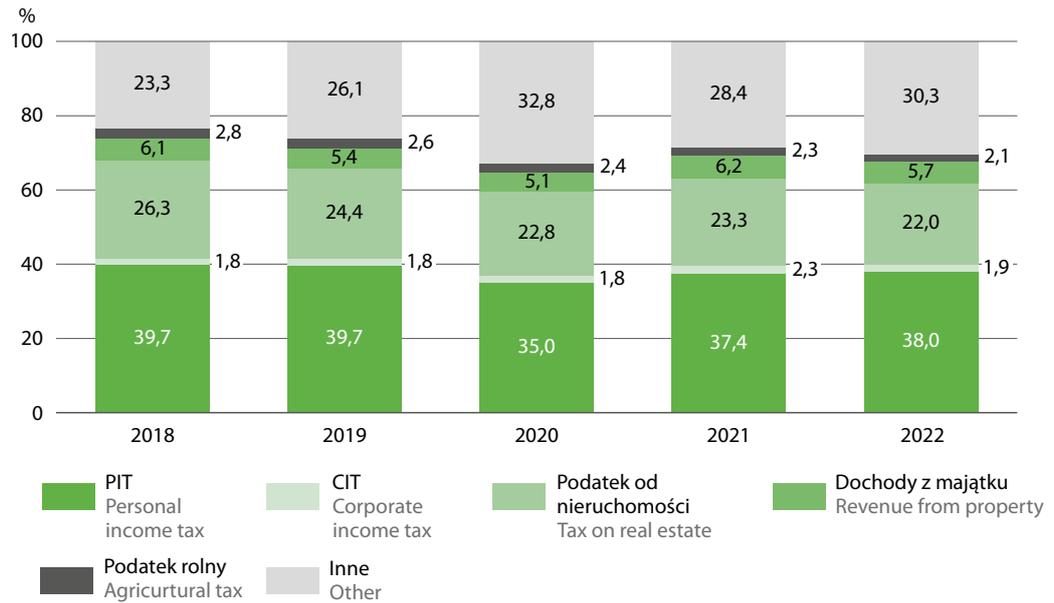
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
podatek rolny agricultural tax	1 460,5	1 514,9	1 597,6	1 626,3	1 670,4
podatek od nieruchomości tax on real estate	13 800,4	14 275,9	14 989,2	16 127,2	17 448,3
podatek leśny forest tax	299,6	293,4	296,7	301,8	325,1
podatek od środków transportowych tax on means of transport	785,6	817,3	821,6	894,7	950,8
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	37,2	36,6	36,1	93,2	99,5
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	131,4	147,3	133,4	187,6	246,7
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 178,8	1 322,4	1 414,1	2 022,7	1 947,5
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	171,0	179,3	173,5	209,9	190,2
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	379,2	383,3	370,6	378,3	407,9
wpływy z opłaty targowej income from market fee	117,7	117,6	97,7	1,5	102,2
dochody z majątku revenue from property	3 201,9	3 160,8	3 353,5	4 295,0	4 515,5
pozostałe dochody other revenue	9 136,9	11 972,7	18 166,2	15 604,3	19 801,5
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	52 060,5	58 047,5	63 145,0	66 348,6	80 037,0
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	928,5	1 008,4	1 051,8	1 331,1	1 522,0
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	19 756,4	22 985,7	23 164,4	24 012,1	29 182,5
podatek rolny agricultural tax	1 506,5	1 536,2	1 619,3	1 651,7	1 732,2
podatek od nieruchomości tax on real estate	13 753,5	14 161,4	14 876,7	15 821,3	17 387,7
podatek leśny forest tax	295,9	294,4	298,4	302,5	323,1
podatek od środków transportowych tax on means of transport	786,5	817,4	832,9	881,1	959,4
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	38,7	38,0	37,5	67,8	85,9
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	118,5	125,9	118,1	149,2	208,0
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 025,2	1 131,5	1 188,4	1 609,0	1 843,0
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	174,0	175,3	176,2	189,6	199,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	389,0	388,7	383,1	392,6	426,8
wpływy z opłaty targowej income from market fee	125,0	121,1	110,5	2,3	112,8
dochody z majątku revenue from property	3 584,6	3 406,3	3 523,0	4 230,7	5 015,0
pozostałe dochody other revenue	9 578,3	11 857,3	15 764,8	15 707,5	21 039,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody własne Own revenue	100,9	100,8	103,9	104,3	99,2
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	103,0	102,8	112,9	120,5	99,4

Tablica 3.3. Dochody własne gmin ogółem (dok.)
 Table 3.3. Own revenue of gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION % (cont.)					
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	105,7	101,0	99,2	107,8	103,3
podatek rolny agricultural tax	96,9	98,6	98,7	98,5	96,4
podatek od nieruchomości tax on real estate	100,3	100,8	100,8	101,9	100,3
podatek leśny forest tax	101,2	99,7	99,4	99,8	100,6
podatek od środków transportowych tax on means of transport	99,9	100,0	98,6	101,5	99,1
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	96,3	96,3	96,1	137,4	115,8
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	110,9	117,0	113,0	125,7	118,6
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	115,0	116,9	119,0	125,7	105,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	98,3	102,3	98,5	110,7	95,5
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	97,5	98,6	96,7	96,4	95,6
wpływy z opłaty targowej income from market fee	94,1	97,1	88,5	63,8	90,6
dochody z majątku revenue from property	89,3	92,8	95,2	101,5	90,0
pozostałe dochody other revenue	95,4	101,0	115,2	99,3	94,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	109,3	111,3	112,2	105,5	114,6
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	111,0	108,4	114,5	135,1	94,3
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	114,1	111,3	98,9	112,6	116,4
podatek rolny agricultural tax	99,8	103,7	105,5	101,8	102,7
podatek od nieruchomości tax on real estate	103,2	103,4	105,0	107,6	108,2
podatek leśny forest tax	103,2	97,9	101,1	101,7	107,7
podatek od środków transportowych tax on means of transport	104,4	104,0	100,5	108,9	106,3
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card.	99,0	98,4	98,6	258,1	106,8
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	98,4	112,1	90,6	140,6	131,5
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	115,1	112,2	106,9	143,0	96,3
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	101,4	104,9	96,8	121,0	90,6
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	104,7	101,1	96,7	102,1	107,8
wpływy z opłaty targowej income from market fee	95,9	99,9	83,1	1,5	6813,3
dochody z majątku revenue from property	102,3	98,7	106,1	128,1	105,1
pozostałe dochody other revenue	113,3	131,0	151,7	85,9	126,9

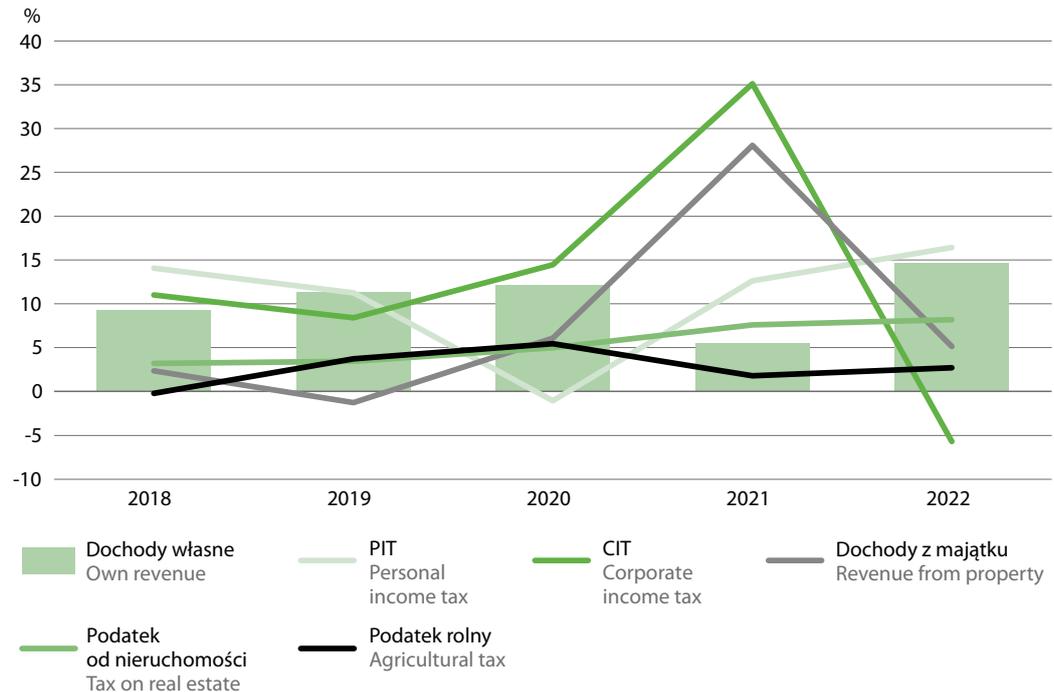
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.3. Struktura dochodów własnych gmin
Chart 3.3. Structure of gminas own revenue

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
Chart 3.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje ogółem

Grants total

W 2022 r. dotacje ogółem wzrosły o 7,9% w odniesieniu do 2021 r. Kwota z tytułu dotacji celowych dla gmin była wyższa o 6,0% niż w 2021 r., natomiast wartość dotacji §§ 200 i 620 oraz §§ 205 i 625¹⁸ zwiększyła się o 27,9%. W strukturze dochodów ogółem osiągniętych przez gminy dotacje ogółem stanowiły łącznie 33,5%, z tego dotacje celowe 30,2%, a dotacje §§ 200 i 620 oraz §§ 205 i 625 to 3,3% dochodów ogółem.

Tablica 3.4. Dotacje dla gmin
Table 3.4. Grants for gminas

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	40 536,0	46 257,4	51 861,1	53 360,4	57 552,7
dotacje celowe targeted grants	34 919,0	39 725,3	45 932,6	48 890,7 ¹⁹	51 838,1 ²⁰
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	29 113,3	34 715,9	41 265,6	40 467,4	26 725,2
inwestycyjne investment	9,8	17,6	17,1	14,6	13,2
na zadania własne for own tasks	4 580,6	3 848,5	3 489,2	3 553,1	3 659,4
inwestycyjne investment	1 228,1	542,5	314,1	344,6	340,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	25,4	28,9	29,0	45,5	133,6
inwestycyjne investment	7,4	9,2	13,9	8,6	20,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	520,1	568,5	506,8	583,4	643,9
inwestycyjne investment	233,7	255,4	192,3	225,4	227,4
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	317,6	278,0	327,3	383,9	539,7
inwestycyjne investment	269,6	218,7	251,7	313,3	455,2
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	361,9	285,4	314,8	286,4	329,6
inwestycyjne investment	302,8	256,4	280,6	249,4	289,3
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	-	-	-	-	6,8
inwestycyjne investment	-	-	-	-	6,0

¹⁸ Patrz rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

¹⁹ W tym: 3571,1 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

²⁰ W tym: 16464,9 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; 3334,9 mln zł otrzymane z Funduszu Pomocy lub innych środków, na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

Tablica 3.4. Dotacje dla gmin (cd.)
Table 3.4. Grants for gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	5 617,0	6 532,1	5 928,5	4 469,7	5 714,6
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	4 827,7	5 677,4	4 833,2	3 705,7	4 119,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	43 629,4	48 672,7	54 086,6	54 707,1	56 460,7
dotacje celowe targeted grants	35 552,0	40 211,3	46 431,6	48 311,9 ²¹	27 070,9 ²²
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	29 519,9	34 976,2	41 503,8	40 654,7	20,5
inwestycyjne investment	12,8	17,9	17,7	17,1	3 809,2
na zadania własne for own tasks	4 733,1	4 003,6	3 662,9	3 721,1	380,7
inwestycyjne investment	1 288,5	606,1	352,9	424,1	138,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	29,5	31,7	32,2	49,5	22,7
inwestycyjne investment	10,3	10,9	15,4	9,4	681,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	554,4	602,3	547,7	600,3	262,6
inwestycyjne investment	268,3	292,0	233,4	248,8	602,0
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	337,7	299,3	366,0	434,4	510,9
inwestycyjne investment	289,2	239,5	283,8	362,7	363,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	377,4	298,3	319,2	307,6	320,0
inwestycyjne investment	315,3	267,1	281,9	268,1	56 460,7
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	-	-	-	-	8,5
inwestycyjne investment	-	-	-	-	7,6
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	8 077,4	8 461,4	7 654,9	6 395,2	7 514,3
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	7 135,5	7 463,3	6 425,5	5 502,4	5 777,2

²¹ W tym: 2544,4 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

²² W tym: 20321,5 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; 3465,6 mln zł na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy.

Tablica 3.4. Dotacje dla gmin (cd.)
Table 3.4. Grants for gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dotacje ogółem Grants total	92,9	95,0	95,9	97,5	91,8
dotacje celowe targeted grants	98,2	98,8	98,9	101,2	98,7
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	98,6	99,3	99,4	99,5	64,3
inwestycyjne investment	76,9	98,3	96,4	85,1	96,1
na zadania własne for own tasks	96,8	96,1	95,3	95,5	89,4
inwestycyjne investment	95,3	89,5	89,0	81,3	96,2
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	86,3	91,4	90,0	91,8	91,1
inwestycyjne investment	72,1	84,9	89,9	90,6	94,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	93,8	94,4	92,5	88,4	86,6
inwestycyjne investment	87,1	87,4	82,4	86,4	89,7
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	94,0	92,9	89,4	93,1	89,1
inwestycyjne investment	93,2	91,3	88,7	93,0	90,8
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	95,9	95,7	98,6	90,6	90,4
inwestycyjne investment	96,0	96,0	99,5	88,4	91,8
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	69,5	77,2	77,4	69,9	76,0
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	67,7	76,1	75,2	67,3	71,3
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	112,5	114,1	112,1	102,9	107,9
dotacje celowe targeted grants	102,7	113,8	115,6	106,4	106,0
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	100,7	119,2	118,9	98,1	66,0
inwestycyjne investment	63,5	179,6	97,2	85,1	90,4
na zadania własne for own tasks	113,5	84,0	90,7	101,8	103,0
inwestycyjne investment	170,6	44,2	57,9	109,7	98,8
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	94,2	113,8	100,3	156,8	293,6
inwestycyjne investment	141,3	124,3	151,1	61,9	240,7

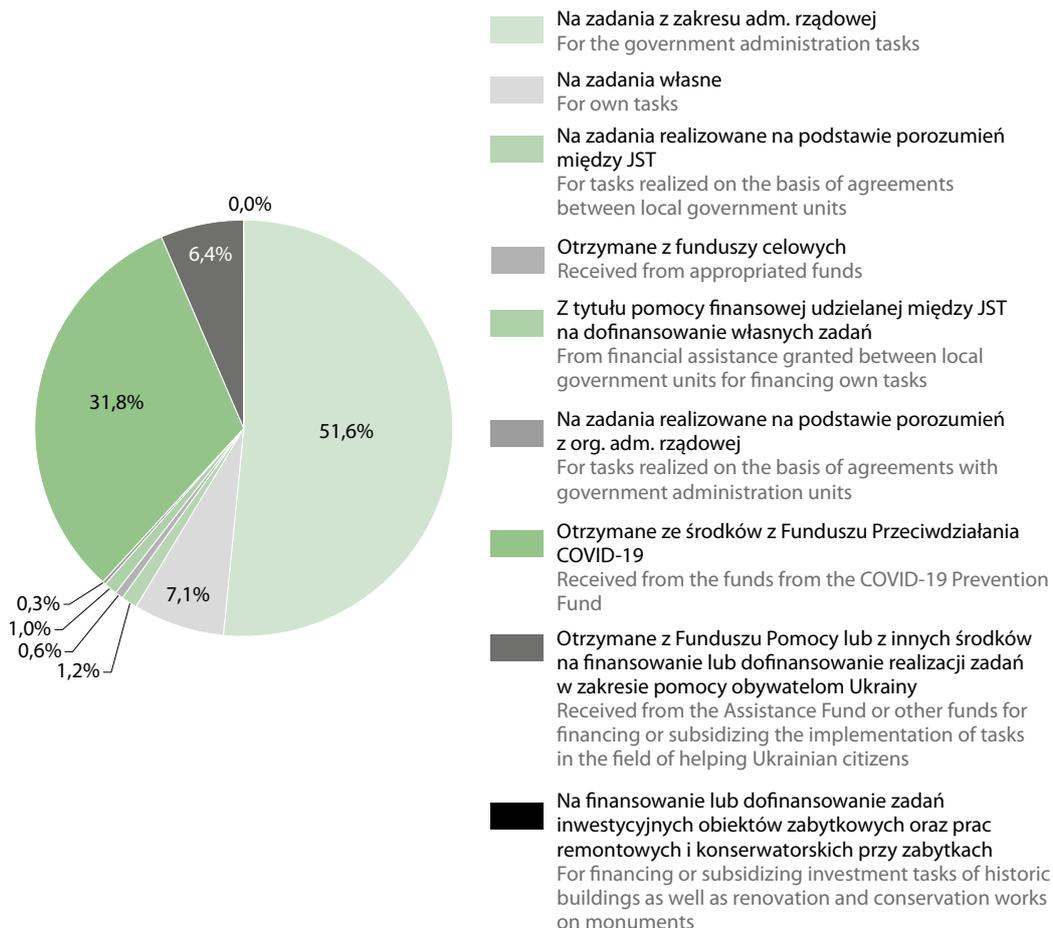
Tablica 3.4. Dotacje dla gmin (dok.)
 Table 3.4. Grants for gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	111,6	109,3	89,1	115,1	110,4
inwestycyjne investment	116,9	109,3	75,3	117,2	100,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	101,0	87,5	117,7	117,3	140,6
inwestycyjne investment	101,2	81,1	115,1	124,5	145,3
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	147,8	78,9	110,3	91,0	115,1
inwestycyjne investment	140,5	84,7	109,4	88,9	116,0
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	276,8	116,3	90,8	75,4	127,9
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	336,0	117,6	85,1	76,7	111,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Część inwestycyjna dotacji celowych łącznie z częścią inwestycyjną środków: Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy wyniosła 4 994,8 mln zł, co stanowiło 8,7% ogólnej sumy dotacji. Dla dotacji §§ 620 i 625 wartość części inwestycyjnej wyniosła 4 119,0 mln zł, a udział stanowił 7,2% dotacji ogółem.

Wykres 3.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez gminy
 Chart 3.5. Structure of targeted grants received by gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. dotacje celowe dla gmin z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej stanowiły 51,6% dotacji celowych. Dział „Rodzina” (wg. działów klasyfikacji budżetowej) stanowił 85,0% dotacji celowych na zadania z zakresu administracji rządowej. Dotacje celowe z budżetu państwa na zadania własne stanowiły 6,4% całości dotacji celowych.

Wartość zrealizowanych dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w roku 2022 na zadania z zakresu administracji rządowej w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 34,0%. Przyczyną tak dużego spadku tej kategorii było przeniesienie z dniem 1 lipca 2022 roku wypłaty świadczeń wychowawczych w ramach programu „Rodzina 500+” z gmin i miast na prawach powiatu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Subwencja ogólna

General subvention

W 2022 r. subwencja ogólna dla gmin w porównaniu do 2021 r. zmniejszyła się o 14,6%. Część oświatowa stanowiła 71,4% subwencji ogólnej, a część wyrównawcza 26,6%.

Tablica 3.5. Subwencja ogólna dla gmin
Table 3.5. General subvention for gminas

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna general subvention	28 359,3	30 420,1	31 611,7	40 892,0	34 902,6
część wyrównawcza equalizing part	7 306,4	7 947,7	8 750,7	9 262,8	9 282,9
część oświatowa educational part	20 622,4	21 972,0	22 315,7	23 329,4	24 928,8
część rekompensująca compensatory part	1,8	-	-	-	-
część równoważąca balancing part	324,6	334,5	338,1	336,4	340,9
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	104,0	165,9	207,2	7 963,4	350,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna general subvention	28 331,1	30 396,3	31 593,5	38 211,3	34 855,1
część wyrównawcza equalizing part	7 306,6	7 947,7	8 751,0	9 264,2	9 282,9
część oświatowa educational part	20 620,9	21 969,0	22 314,5	23 329,2	24 929,1
część rekompensująca compensatory part	1,8	0,1	-	-	-
część równoważąca balancing part	324,7	334,5	338,1	336,4	340,9
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	77,1	145,0	189,9	5 281,5	302,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Subwencja ogólna general subvention	100,1	100,1	100,1	107,0	100,1
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część rekompensująca compensatory part	100,0	-	-	-	-
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	134,9	114,5	109,1	150,8	115,8
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna general subvention	104,8	107,3	103,9	129,4	85,4
część wyrównawcza equalizing part	108,3	108,8	110,1	105,9	100,2
część oświatowa educational part	103,6	106,5	101,6	104,5	106,9
część rekompensująca compensatory part	49,1	-	-	-	-
część równoważąca balancing part	99,7	103,0	101,1	99,5	101,3
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	129,4	159,5	124,9	3843,4	4,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

3.2. Wydatki gmin

3.2. Expenditure of gminas

W 2022 r. w strukturze wydatków ogółem wydatki bieżące stanowiły 81,8%, natomiast wydatki majątkowe 18,2%. Wydatki ogółem w 2022 r. zwiększyły się 14,9% w stosunku do 2021 r., przy czym wydatki bieżące wzrosły o 10,8% (w tym wydatki na wynagrodzenia o 9,5%), a wydatki majątkowe zwiększyły się o 37,4%. W strukturze wydatków ogółem udział gmin wiejskich wyniósł 44,2%. Wydatki gmin miejsko-wiejskich stanowiły 35,1%, a gmin miejskich – 20,7% wydatków ogółem.

Tablica 3.6. Wydatki według typów gmin
Table 3.6. Expenditure by types of gminas

Gminy ogółem Gmina total	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0	175 500,6
wydatki bieżące current expenditure	100 890,8	112 419,6	122 464,7	129 536,1	143 540,8
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	38 534,9	41 692,6	43 817,8	47 623,2	52 130,8
wydatki majątkowe property expenditure	26 241,9	22 897,3	21 251,9	23 252,9	31 959,8
inwestycyjne investment	25 817,2	22 425,9	20 714,6	21 782,5	30 517,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	136 591,1	145 489,9	157 187,5	168 209,3	196 511,2
wydatki bieżące current expenditure	105 773,0	118 001,7	130 382,8	136 773,9	155 587,8
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	39 729,5	43 132,0	46 147,9	49 461,6	54 256,3
wydatki majątkowe property expenditure	30 818,1	27 488,3	26 804,7	31 435,4	40 923,4
inwestycyjne investment	30 367,3	26 996,4	26 205,0	29 824,3	39 428,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,1	93,0	91,4	90,8	89,3
wydatki bieżące current expenditure	95,4	95,3	93,9	94,7	92,3
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	97,3	96,7	95,0	96,3	96,1
wydatki majątkowe property expenditure	85,2	83,3	79,3	74,0	78,1
inwestycyjne investment	85,0	83,1	79,0	73,0	77,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	113,5	106,4	106,2	106,3	114,9
wydatki bieżące current expenditure	105,5	111,4	108,9	105,8	110,8
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	108,1	108,2	105,1	108,7	109,5
wydatki majątkowe property expenditure	160,1	87,3	92,8	109,4	137,4
inwestycyjne investment	160,7	86,9	92,4	105,2	140,1

Tablica 3.6. Wydatki według typów gmin (cd.)
 Table 3.6. Expenditure by types of gminas (cont.)

Gminy wiejskie Rural gminas	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	55 505,5	58 729,0	62 024,2	65 835,5	77 643,8
wydatki bieżące current expenditure	43 437,0	48 167,4	52 345,0	55 253,6	62 178,1
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	16 621,2	17 992,8	18 820,9	20 504,0	22 384,1
wydatki majątkowe property expenditure	12 068,5	10 561,5	9 679,2	10 581,9	15 465,7
inwestycyjne investment	11 993,6	10 480,3	9 564,9	10 192,8	15 118,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	60 004,1	63 425,5	68 387,1	73 462,54	88 116,4
wydatki bieżące current expenditure	45 713,5	50 773,8	56 105,4	58 669,28	68 068,1
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	17 217,7	18 700,8	19 983,0	21 403,60	23 436,4
wydatki majątkowe property expenditure	14 290,6	12 651,8	12 281,7	14 793,26	20 048,3
inwestycyjne investment	14 212,2	12 566,0	12 162,1	14 350,66	19 699,0
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	92,5	92,6	90,7	89,6	88,1
wydatki bieżące current expenditure	95,0	94,9	93,3	94,2	91,3
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	96,5	96,2	94,2	95,8	95,5
wydatki majątkowe property expenditure	84,5	83,5	78,8	71,5	77,1
inwestycyjne investment	84,4	83,4	78,6	71,0	76,7
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	113,4	105,8	105,6	106,1	117,9
wydatki bieżące current expenditure	104,8	110,9	108,7	105,6	112,5
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	107,5	108,3	104,6	108,9	109,2
wydatki majątkowe property expenditure	160,9	87,5	91,6	109,3	146,2
inwestycyjne investment	161,6	87,4	91,3	106,6	148,3

Tablica 3.6. Wydatki według typów gmin (cd.)
 Table 3.6. Expenditure by types of gminas (cont.)

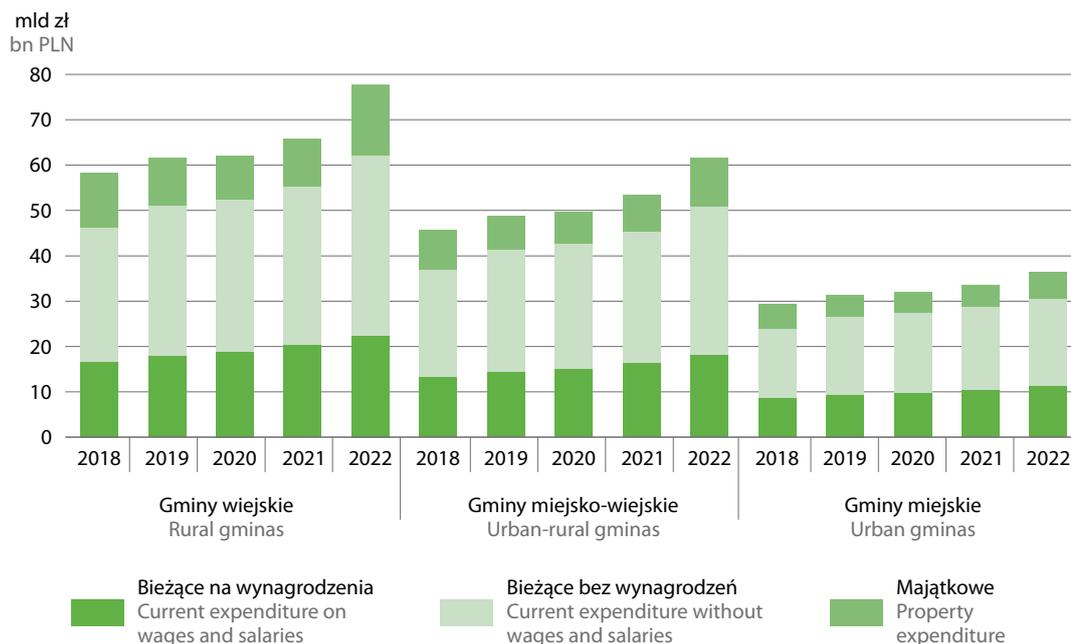
Gminy miejsko-wiejskie Rural-urban gminas	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	43 715,9	46 637,8	49 698,5	53 381,1	61 529,3
wydatki bieżące current expenditure	34 931,2	39 081,5	42 614,0	45 349,0	50 888,7
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	13 225,9	14 365,6	15 158,3	16 534,7	18 259,7
wydatki majątkowe property expenditure	8 784,7	7 556,3	7 084,5	8 032,0	10 640,6
inwestycyjne investment	8 562,1	7 318,5	6 829,5	7 346,1	9 974,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	46 695,7	49 926,1	54 010,8	58 298,1	68 421,8
wydatki bieżące current expenditure	36 543,9	40 917,2	45 221,0	47 755,4	54 967,1
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	13 602,5	14 819,3	15 894,1	17 130,6	18 944,4
wydatki majątkowe property expenditure	10 151,8	9 008,8	8 789,8	10 542,6	13 454,8
inwestycyjne investment	9 916,8	8 762,9	8 516,8	9 805,4	12 768,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,6	93,4	92,0	91,6	89,9
wydatki bieżące current expenditure	95,6	95,5	94,2	95,0	92,6
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	97,2	96,9	95,4	96,5	96,4
wydatki majątkowe property expenditure	86,5	83,9	80,6	76,2	79,1
inwestycyjne investment	86,3	83,5	80,2	74,9	78,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	114,0	106,7	106,6	107,4	115,3
wydatki bieżące current expenditure	106,4	111,9	109,0	106,4	112,2
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	109,1	108,6	105,5	109,1	110,4
wydatki majątkowe property expenditure	159,6	86,0	93,8	113,4	132,5
inwestycyjne investment	160,0	85,5	93,3	107,6	135,8

Tablica 3.6. Wydatki według typów gmin (dok.)
 Table 3.6. Expenditure by types of gminas (cont.)

Gminy miejskie Urban gminas	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	27 911,5	29 950,1	31 993,9	33 572,4	36 327,4
wydatki bieżące current expenditure	22 522,6	25 170,6	27 505,6	28 933,4	30 474,0
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	8 687,8	9 334,2	9 838,5	10 584,4	11 486,9
wydatki majątkowe property expenditure	5 388,8	4 779,5	4 488,2	4 638,9	5 853,5
inwestycyjne investment	5 261,5	4 627,1	4 320,2	4 243,6	5 423,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	29 891,3	32 138,3	34 789,5	36 448,7	39 973,0
wydatki bieżące current expenditure	23 515,6	26 310,7	29 056,4	30 349,2	32 552,6
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	8 909,3	9 611,9	10 270,8	10 927,3	11 875,5
wydatki majątkowe property expenditure	6 375,6	5 827,6	5 733,1	6 099,5	7 420,4
inwestycyjne investment	6 238,3	5 667,5	5 526,1	5 668,2	6 961,0
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,4	93,2	92,0	92,1	90,9
wydatki bieżące current expenditure	95,8	95,7	94,7	95,3	93,6
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	97,5	97,1	95,8	96,9	96,7
wydatki majątkowe property expenditure	84,5	82,0	78,3	76,1	78,9
inwestycyjne investment	84,3	81,6	78,2	74,9	77,9
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	113,0	107,3	106,8	104,9	108,2
wydatki bieżące current expenditure	105,7	111,8	109,3	105,2	105,3
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	108,0	107,4	105,4	107,6	108,5
wydatki majątkowe property expenditure	158,9	88,7	93,9	103,4	126,2
inwestycyjne investment	160,0	87,9	93,4	98,2	127,8

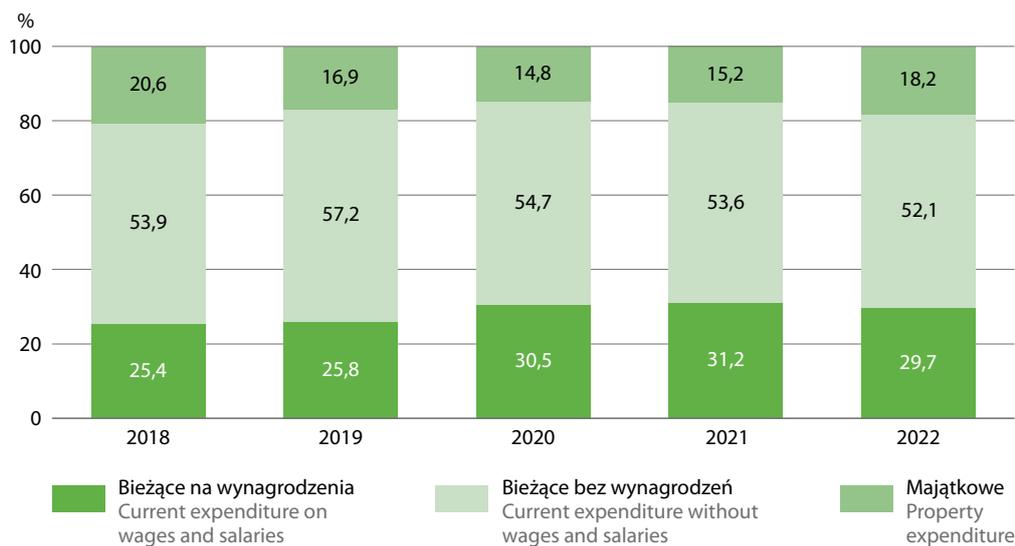
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.6. Wydatki według typów gmin
Chart 3.6. Expenditure by types of gminas

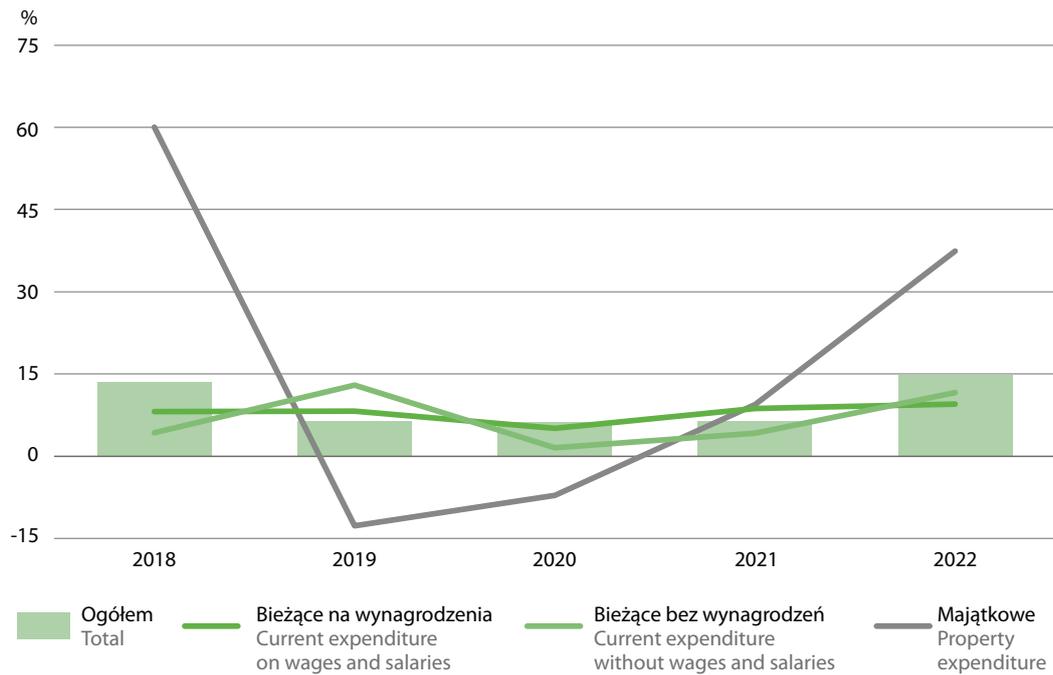
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.7. Struktura wydatków gmin
Chart 3.7. Structure of gminas' expenditure

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

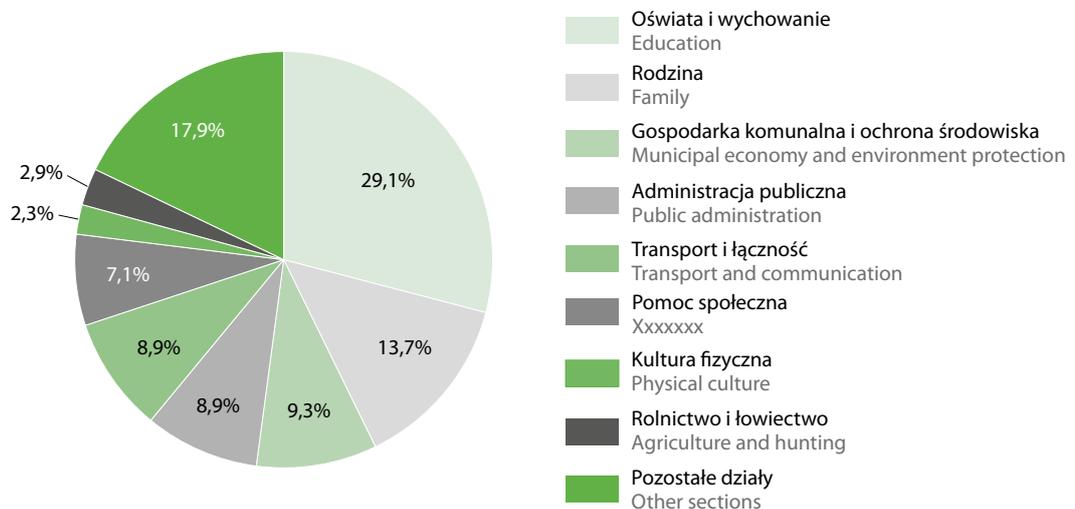
Wykres 3.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)
 Chart 3.8. Changes of selected categories of expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w 2022 r., największe wydatki wystąpiły w działach: „Oświata i wychowanie” (29,1%), „Rodzina” (13,7%), „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (9,3%), „Administracja publiczna” (8,9%), „Transport i łączność” (8,9%), „Pomoc społeczna” (7,1%). Pozostałe działy łącznie stanowiły 23,0% całości wydatków gmin w 2022 r.

Wykres 3.9. Struktura wydatków gmin według działów
 Chart 3.9. Structure of gminas' expenditure by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W najważniejszych działach zanotowano zwiększenie wydatków wobec roku poprzedniego. Wydatki wykonane przez gminy w dziale „Oświata i wychowanie” zwiększyły się o 13,3% osiągając wartość 51 052,1 mln zł. W dziale „Administracja publiczna” wartość wydatków ukształtowała się na poziomie 15 568,3 mln zł, tj. o 24,0% wyższym niż w 2021 r. W dziale „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” wydatki wyniosły 16 371,5 mln zł i wzrosły o 8,4%. Wartość wydatków w dziale „Rodzina” była niższa o 39,6% i wyniosła 24 007,2 mln zł.

Tablica 3.7. Wydatki gmin
Table 3.7. Expenditure of gminas

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	127 132,8	135 316,9	143 716,6	152 789,0	175 500,6
wydatki bieżące current expenditure	100 890,8	112 419,6	122 464,7	129 536,1	143 540,8
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	38 534,9	41 692,6	43 817,8	47 623,2	52 130,8
dotacje grants	7 372,3	8 103,7	8 497,3	9 379,2	10 753,9
na obsługę długu on debt service	702,0	830,3	668,6	480,9	1 812,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	6,0	5,6	3,2	4,3	4,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	30 053,3	35 425,8	41 825,4	40 884,0	41 773,4
pozostałe wydatki other expenditure	24 222,3	26 361,5	27 652,3	31 164,5	37 066,2
wydatki majątkowe property expenditure	26 241,9	22 897,3	21 251,9	23 252,9	31 959,8
inwestycyjne investment	25 817,2	22 425,9	20 714,6	21 782,5	30 517,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	136591,1	145489,9	157187,5	168209,3	196 511,2
wydatki bieżące current expenditure	105 773,0	118 001,7	130 382,8	136 773,9	155 587,8
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	39 729,5	43 132,0	46 147,9	49461,6	54 256,3
dotacje grants	7 549,2	8 305,6	8 884,5	9 682,3	11 069,4
na obsługę długu on debt service	808,9	941,9	882,6	683,2	1 924,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	52,6	67,3	71,1	70,5	61,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	30 655,9	35 919,1	42 347,4	41 333,3	44 279,1

Tablica 3.7. Wydatki gmin (cd.)
 Table 3.7. Expenditure of gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
pozostałe wydatki other expenditure	26 976,9	29 635,7	32 049,4	35 543,0	43 997,5
wydatki majątkowe property expenditure	30 818,1	27 488,3	26 804,7	31 435,4	40 923,4
inwestycyjne investment	30 367,3	26 996,4	26 205,0	29 824,3	39 428,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,1	93,0	91,4	90,8	89,3
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	97,3	96,7	95,0	96,3	96,1
dotacje grants	97,7	97,6	95,6	96,9	97,1
na obsługę długu on debt service	86,8	88,1	75,8	70,4	94,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	11,4	8,4	4,6	6,1	7,1
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	98,0	98,6	98,8	98,9	94,3
pozostałe wydatki other expenditure	89,8	89,0	86,3	87,7	84,2
wydatki majątkowe property expenditure	85,2	83,3	79,3	74,0	78,1
inwestycyjne investment	85,0	83,1	79,0	73,0	77,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	113,5	106,4	106,2	106,3	114,9
na wynagrodzenia i składki od nich naliczane on wages and salaries and contributions charged	108,1	108,2	105,1	108,7	109,5
dotacje grants	113,1	109,9	104,9	110,4	114,7
na obsługę długu on debt service	105,9	118,3	80,5	71,9	376,8
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	90,9	93,3	57,1	135,1	100,0
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	99,4	117,9	118,1	97,7	102,2

Tablica 3.7. Wydatki gmin (dok.)
Table 3.7. Expenditure of gminas (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
pozostałe wydatki other expenditure	107,5	108,8	104,9	112,7	118,9
wydatki majątkowe property expenditure	160,1	87,3	92,8	109,4	137,4
inwestycyjne investment	160,7	86,9	92,4	105,2	140,1

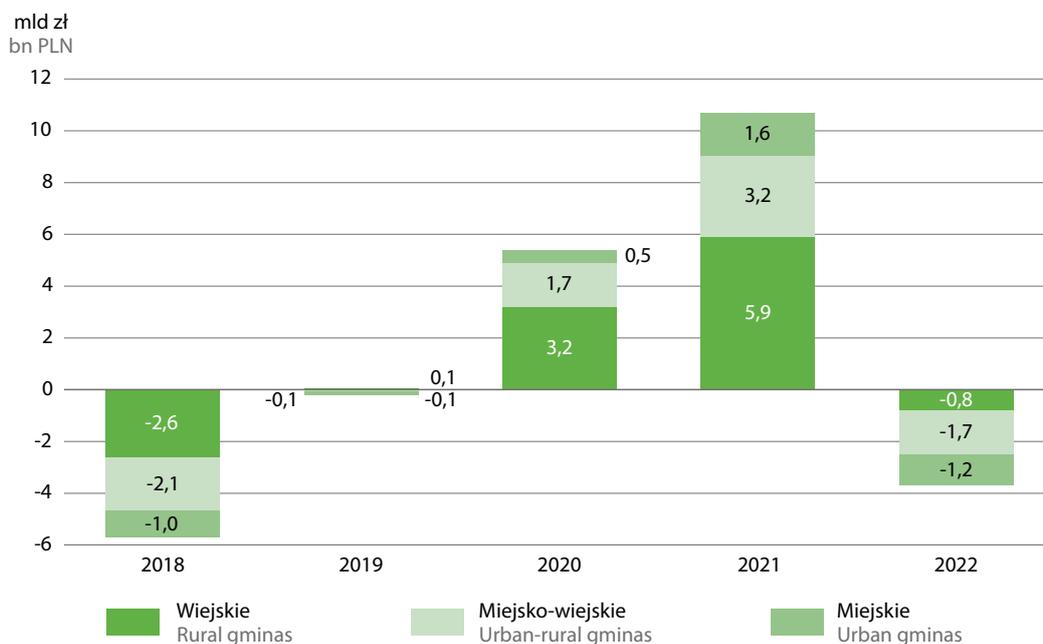
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

3.3. Wynik budżetów gmin

3.3. Result of gminas' budgets

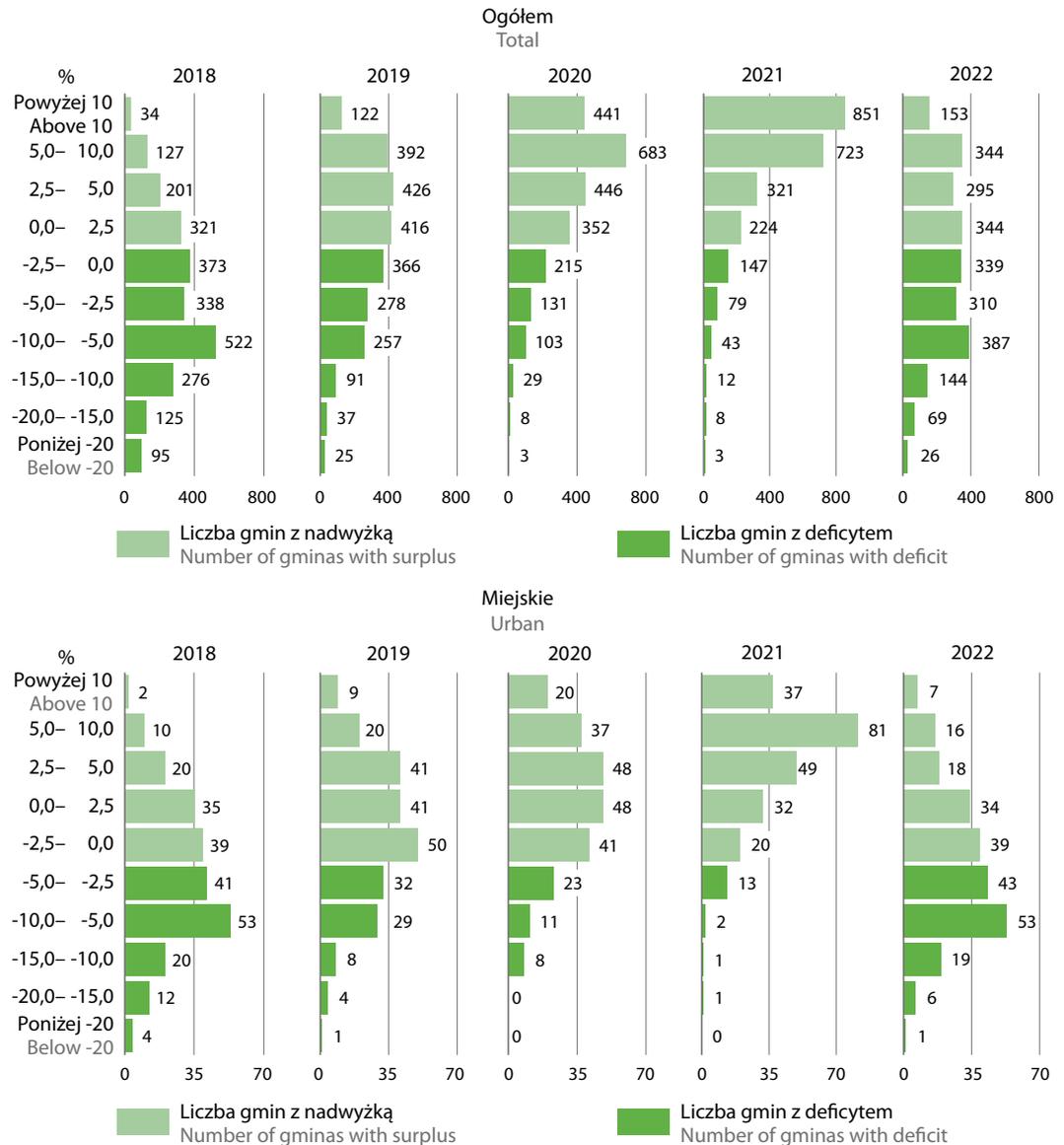
W 2022 r., deficyt budżetów gmin ogółem wyniósł 3 687,1 mln zł, przy planowanym deficycie w wysokości 17 644,1 mln zł. Dla gmin wiejskich deficyt wyniósł 815,3 mln zł, natomiast dla gmin miejsko-wiejskich i gmin miejskich deficyt wyniósł odpowiednio: 1 671,5 mln zł i 1 200,2 mln zł. Deficyt zanotowano dla 1275 gmin (52,9%), w tym dla 717 gmin wiejskich. Nadwyżka budżetowa wystąpiła w 1136 gminach (47,1%), w tym w 796 gminach wiejskich. Dla porównania w 2021 r. nadwyżkę wypracowano w 2119 gminach (87,9% ogólnej liczby gmin), zaś deficyt wystąpił w 292 gminach, tj. dla 12,1% ogólnej liczby gmin. Wśród gmin, które w 2022 r. odnotowały deficyt, w 239 gminach relacja deficytu do dochodów przekraczała 10%. Dla gmin z nadwyżką 153 gminy osiągnęły relację nadwyżki do dochodów przekraczającą 10%.

Wykres 3.10. Wynik budżetu według typów gmin
Chart 3.10. Budget result by type of gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.11. Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów
 Chart 3.11. Gminas by budget result/revenue relation

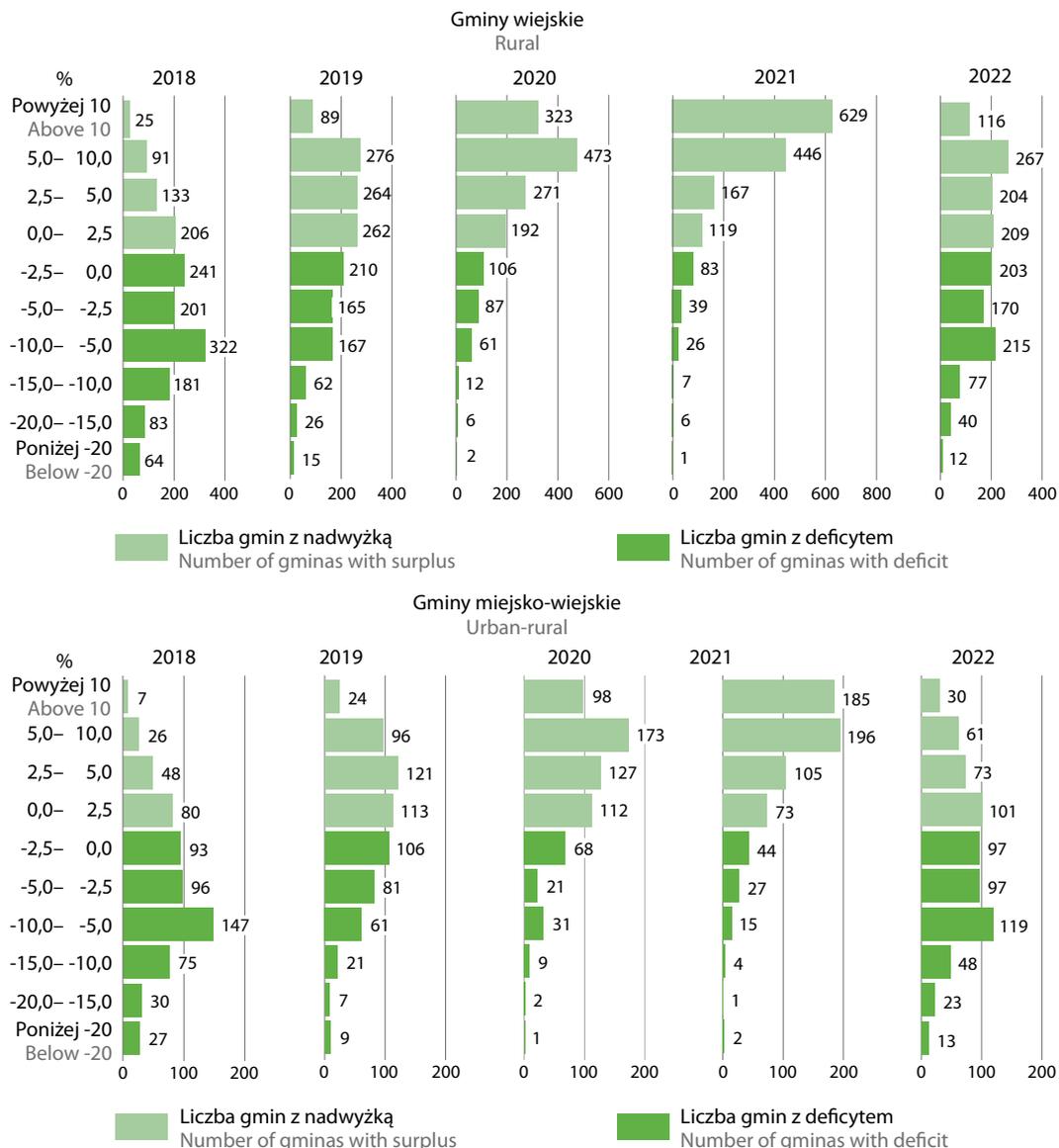
Uwaga: przedziały dla wartości wskaźnika domknięte lewostronnie.

Note: left-closed intervals for the index values.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 3.11. Gminy według relacji wyniku budżetowego do dochodów (dok.)
 Chart 3.11. Gminas by budget result/revenue relation (cont.)

Uwaga: przedziały dla wartości wskaźnika domknięte lewostronnie.
 Note: left-closed intervals for the index values.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

3.4. Finansowanie

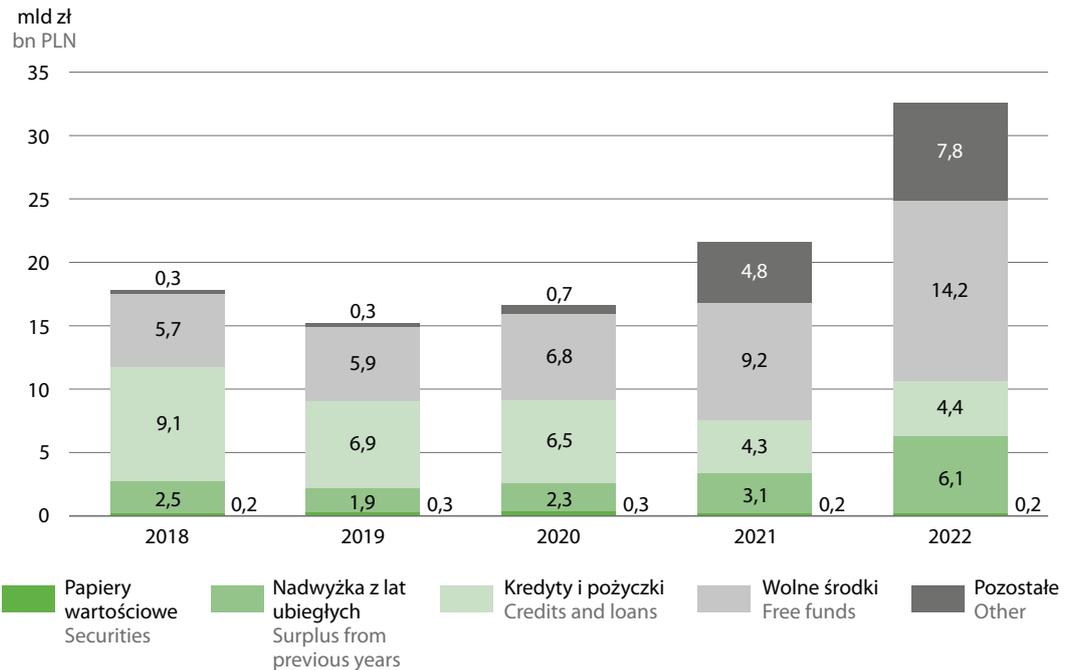
3.4. Financing

W 2022 r. przychody gmin wyniosły 32 609,8 mln zł. W tym z tytułu kredytów i pożyczek wraz z papierami wartościowymi wyniosły 4 528,0 mln zł i stanowiły 13,9% przychodów. Przychody ze sprzedaży papierów wartościowych wyniosły 169,8 mln zł i stanowiły 0,5% przychodów. W kategorii wolnych środków²³ przychody

²³ Tj. nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Powstaje ona w wyniku rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

wyniosły 14 209,9 mln zł (43,6%), a przychody z tytułu nadwyżki z lat ubiegłych wyniosły 6 097,8 mln zł, czyli 18,7% całości.

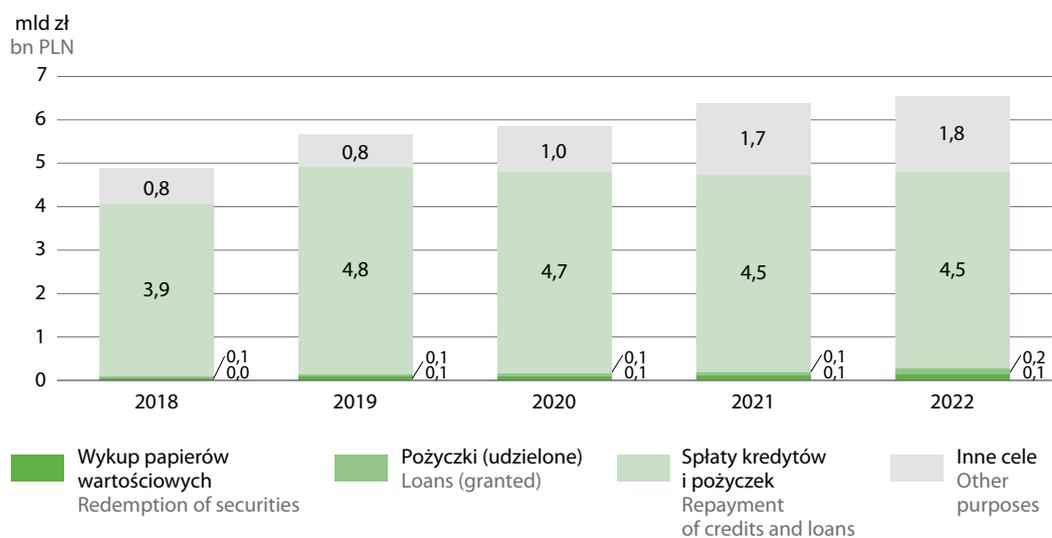
Wykres 3.12. Przychody gmin
Chart 3.12. Proceeds of gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. rozchody gmin wyniosły 6 536,9 mln zł. Spłaty kredytów i pożyczek w kwocie 4 511,0 mln zł stanowiły 69,0% rozchodów. Wykup papierów wartościowych i obligacji samorządowych (119,5 mln zł) stanowił 1,8% rozchodów gmin ogółem.

Wykres 3.13. Rozchody gmin
Chart 3.13. Outlays of gminas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 4. Gospodarka finansowa miast na prawach powiatu

Chapter 4. Financial economy of cities with powiat status

W 2022 r. dochody miast na prawach powiatu²⁴ wyniosły 110 196,3 mln zł, a wydatki 114 568,1 mln zł. W porównaniu z 2021 r. dochody tych jednostek samorządu terytorialnego spadły o 0,8%, a wydatki wzrosły o 5,9%. Dla porównania, w latach 2018-2021 średni wzrost dochodów ogółem wyniósł 9,1%, a wydatków ogółem wyniósł 8,4%.

Tablica 4.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu
Table 4.1. Revenue, expenditure and result of cities with powiat status budgets

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	85 507,8	93 894,4	100 314,4	111 045,6	110 196,3
Wydatki Expenditure	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5	114 568,1
Wynik Result	-1 506,8	-2 991,1	-3 187,7	2 842,1	-4 371,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	85 792,2	94 756,6	100 747,8	108 010,3	111 176,4
Wydatki Expenditure	92 779,2	102 622,2	110 861,9	115 172,5	121 726,7
Wynik Result	-6 987,0	-7 865,7	-10 114,1	-7 162,2	-10 550,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody Revenue	99,7	99,1	99,6	102,8	99,1
Wydatki Expenditure	93,8	94,4	93,4	93,9	94,1
Wynik Result
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	108,9	109,8	106,8	110,7	99,2
Wydatki Expenditure	110,8	111,3	106,8	104,5	105,9
Wynik Result

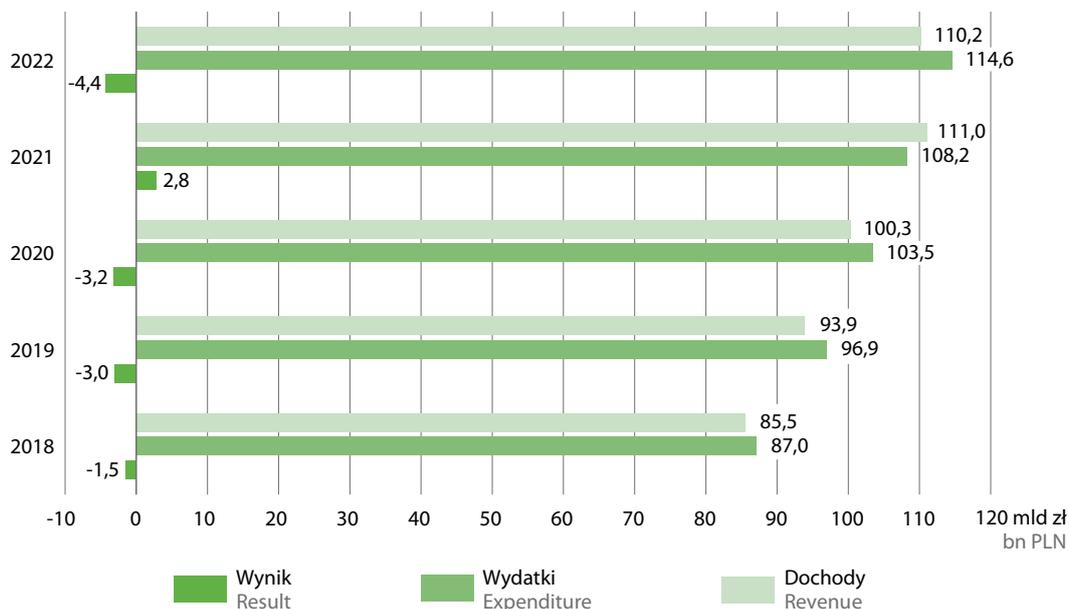
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

²⁴ Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. 2022, poz. 1526) miasto na prawach powiatu jest gminą wykonującą dodatkowo zadania powiatu na zasadach określonych w tej ustawie.

Rok budżetowy 2022 miasta na prawach powiatu zamknęły deficytem w wysokości 4 371,8 mln zł. Lata 2018-2020 również zamknęły się deficytem. W roku 2021 miasta na prawach powiatu odnotowały nadwyżkę budżetową, co było efektem niepełnej realizacji zaplanowanych wydatków.

W 2022 r. wskaźnik wykonania dochodów budżetowych miast na prawach powiatu osiągnął poziom 99,1% zaplanowanej wartości, a dla wydatków budżetowych było to 94,1%.

Wykres 4.1. Budżety miast na prawach powiatu
Chart 4.1. Budgets of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

4.1. Dochody miast na prawach powiatu

4.1. Revenue of cities with powiat status

W 2022 r. wykonanie dochodów ogółem miast na prawach powiatu wyniosło 110 196,3 mln zł i stanowiło 99,1% realizacji planu. W odniesieniu do 2021 r. dochody ogółem spadły o 0,8%. W strukturze dochodów ogółem miast na prawach powiatu największą pozycją były dochody własne w wysokości 66 440,7 mln zł, stanowiące 60,3% całości dochodów. Dotacje ogółem w kwocie 22 564,2 mln zł stanowiły 20,5% ogółu dochodów, a 19,2% stanowiła subwencja ogólna w wysokości 21 191,4 mln zł.

Tablica 4.2. Dochody miast na prawach powiatu
Table 4.2. Revenue of cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	85 507,8	93 894,4	100 314,4	111 045,6	110 196,3
dochody własne own revenue	52 411,3	55 060,8	56 075,2	62 942,2	66 440,7

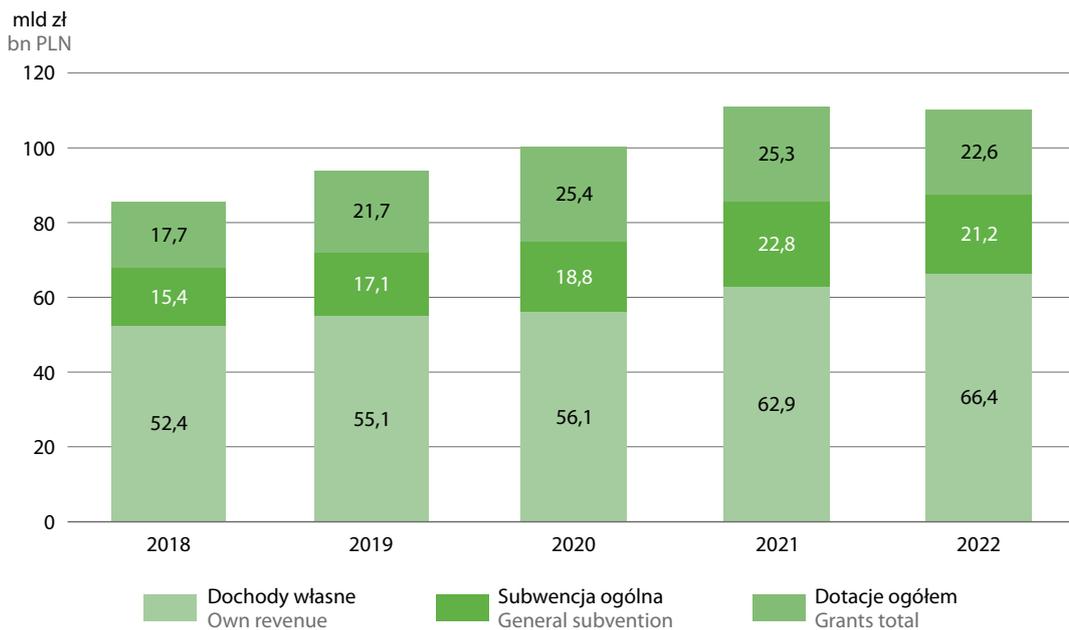
Tablica 4.2. Dochody miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 4.2. Revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
dotacje ogółem grants total	17 713,0	21 715,5	25 447,8	25 313,5	22 564,2
subwencja ogólna general subvention	15 383,5	17 118,0	18 791,5	22 789,9	21 191,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	85 792,2	94 756,6	100 747,8	108 010,3	111 176,4
dochody własne own revenue	51 278,1	54 887,1	55 437,6	59 764,6	65 720,1
dotacje ogółem grants total	19 132,3	22 755,5	26 514,9	26 353,9	24 287,1
subwencja ogólna general subvention	15 381,7	17 113,9	18 795,3	21 891,8	21 169,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody ogółem Revenue total	99,7	99,1	99,6	102,8	99,1
dochody własne own revenue	102,2	100,3	101,2	105,3	101,1
dotacje ogółem grants total	92,6	95,4	96,0	96,1	92,9
subwencja ogólna general subvention	100,0	100,0	100,0	104,1	100,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	108,9	109,8	106,8	110,7	99,2
dochody własne own revenue	108,5	105,1	101,8	112,2	105,6
dotacje ogółem grants total	115,0	122,6	117,2	99,5	89,1
subwencja ogólna general subvention	103,8	111,3	109,8	121,3	93,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. w porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszyły się dwa składniki dochodów ogółem: pozycja dotacje ogółem – o 10,9% oraz subwencja ogólna – o 7,0%. Pozycja dochody własne zwiększyła się w porównaniu do roku poprzedniego o 5,6%.

Wykres 4.2. Dochody miast na prawach powiatu
Chart 4.2. Revenue of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dochody własne

Own revenue

W 2022 r. dochody własne miast na prawach powiatu wyniosły 66 440,7 mln zł i były wyższe o 5,6% niż w 2021 r. Realizacja planu wykonania dochodów własnych wyniosła w tym okresie 101,1%.

W 2022 r. w strukturze dochodów własnych miast na prawach powiatu największy udział (40,9%) stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), zrealizowane w kwocie 27 151,5 mln zł. Podana wielkość obejmowała część gminną i powiatową. Oznaczało to wykonanie w 101,6% planu budżetowego dla tej kategorii dochodów własnych. W 2022 r. odnotowano łączny (dla części gminnej i powiatowej) spadek o 0,4% dochodów z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT).

W 2022 r. łączne wpływy miast na prawach powiatu z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) wyniosły 3 539,9 mln zł. Jest to najwyższa uzyskana kwota w tej kategorii w latach 2018-2022.

Tablica 4.3. Dochody własne miast na prawach powiatu
Table 4.3. Own revenue of cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	52 411,3	55 060,8	56 075,2	62 942,2	66 440,7
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	1 890,1	2 163,0	2 155,7	2 578,6	2 926,5

Tablica 4.3. Dochody własne miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.3. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiat's part	394,3	451,3	449,5	538,0	613,4
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	17 933,8	19 594,2	19 046,5	21 506,6	21 298,3
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiat's part	4 833,2	5 267,0	5 115,9	5 766,2	5 853,3
podatek rolny agricultural tax	21,5	21,7	21,7	22,8	23,6
podatek od nieruchomości tax on real estate	8 817,0	9 023,4	9 226,7	9 989,8	10 609,8
podatek leśny forest tax	4,7	4,6	4,6	4,6	5,0
podatek od środków transportowych tax on means of transport	349,0	352,5	347,1	343,9	365,8
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	30,4	29,9	30,3	91,6	96,5
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	166,5	179,2	171,1	230,5	293,4
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 569,0	1 604,3	1 590,8	2 460,0	2 206,9
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	306,1	323,2	312,0	369,1	421,7
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	10,1	9,8	10,0	9,3	9,5
wpływy z opłaty targowej income from market fee	22,4	21,7	17,6	0,3	13,9
dochody z majątku revenue from property	3 930,7	3 902,0	4 061,2	5 096,5	5 015,7
pozostałe dochody other revenue	12 132,5	12 113,0	13 514,6	13 934,4	16 687,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	51 278,1	54 887,1	55 437,6	59 764,6	65 720,1
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	1 668,2	1 849,0	1 903,9	2 122,0	2 929,6
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiat's part	355,8	492,9	506,2	552,1	614,0
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	17 167,2	19 452,5	18 811,9	20 212,9	20 953,0
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiat's part	4 632,0	5 227,5	5 062,8	5 407,1	5 764,5
podatek rolny agricultural tax	21,5	21,8	21,9	22,5	23,4

Tablica 4.3. Dochody własne miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.3. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (con.)					
podatek od nieruchomości tax on real estate	8 730,2	9 037,3	9 218,1	9 835,2	10 512,5
podatek leśny forest tax	4,4	4,6	4,6	4,6	4,7
podatek od środków transportowych tax on means of transport	353,8	356,2	341,2	358,3	371,3
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	32,0	31,1	26,8	49,2	72,8
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	156,7	171,6	152,3	178,6	220,7
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	1 362,5	1 420,3	1 432,7	1 700,1	2 033,8
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	284,1	306,6	298,8	334,5	373,0
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	10,6	9,9	9,5	9,6	9,6
wpływy z opłaty targowej income from market fee	23,2	22,0	19,4	0,1	15,8
dochody z majątku revenue from property	4 273,7	4 195,0	4 208,6	5 041,2	5 297,1
pozostałe dochody other revenue	12 202,4	12 288,7	13 419,0	13 936,7	16 524,4
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody własne Own revenue	102,2	100,3	101,2	105,3	101,1
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	113,3	117,0	113,2	121,5	99,9
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiats' part	110,8	91,6	88,8	97,5	99,9
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	104,5	100,7	101,2	106,4	101,6
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiats' part	104,3	100,8	101,0	106,6	101,5
podatek rolny agricultural tax	100,2	99,7	98,9	101,2	101,0
podatek od nieruchomości tax on real estate	101,0	99,8	100,1	101,6	100,9
podatek leśny forest tax	106,6	101,0	99,6	100,4	107,4
podatek od środków transportowych tax on means of transport	98,6	98,9	101,7	96,0	98,5
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	94,8	96,1	113,1	186,3	132,6

Tablica 4.3. Dochody własne miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.3. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION in % (cont.)					
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	106,2	104,4	112,3	129,1	132,9
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	115,2	112,9	111,0	144,7	108,5
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	107,7	105,4	104,4	110,3	113,1
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	95,5	98,6	105,6	96,9	99,6
wpływy z opłaty targowej income from market fee	96,6	98,5	90,7	260,5	87,7
dochody z majątku revenue from property	92,0	93,0	96,5	101,1	94,7
pozostałe dochody other revenue	99,4	98,6	100,7	100,0	101,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	108,5	105,1	101,8	112,2	105,6
podatek dochodowy od osób prawnych część gminna corporate income tax – gminas' part	118,4	114,4	99,7	119,6	113,5
podatek dochodowy od osób prawnych część powiatowa corporate income tax – powiats' part	118,4	114,4	99,6	119,7	114,0
podatek dochodowy od osób fizycznych część gminna personal income tax – gminas' part	112,8	109,3	97,2	112,9	99,0
podatek dochodowy od osób fizycznych część powiatowa personal income tax – powiats' part	112,5	109,0	97,1	112,7	101,5
podatek rolny agricultural tax	100,2	100,8	99,8	105,3	103,5
podatek od nieruchomości tax on real estate	104,3	102,3	102,3	108,3	106,2
podatek leśny forest tax	103,2	97,1	99,6	101,1	108,0
podatek od środków transportowych tax on means of transport	102,7	101,0	98,5	99,1	106,4
podatek od dział. gosp. osób fizycznych, opłacany w formie karty podatkowej tax on business of natural persons paid by tax card	98,0	98,4	101,4	302,5	105,4
podatek od spadków i darowizn inheritance and donation tax	104,1	107,7	95,4	134,7	127,3
podatek od czynności cywilnoprawnych tax on civil law transactions	102,8	102,2	99,2	154,6	89,7
wpływy z opłaty skarbowej stamp duty	104,6	105,6	96,5	118,3	114,2

Tablica 4.3. Dochody własne miast na prawach powiatu (dok.)

Table 4.3. Own revenue of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
wpływy z opłaty eksploatacyjnej income from mining fee	97,6	97,4	101,7	93,0	102,7
wpływy z opłaty targowej income from market fee	94,7	96,9	81,3	2,0	4019,9
dochody z majątku revenue from property	103,6	99,3	104,1	125,5	98,4
pozostałe dochody other revenue	105,2	99,8	111,6	103,1	119,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

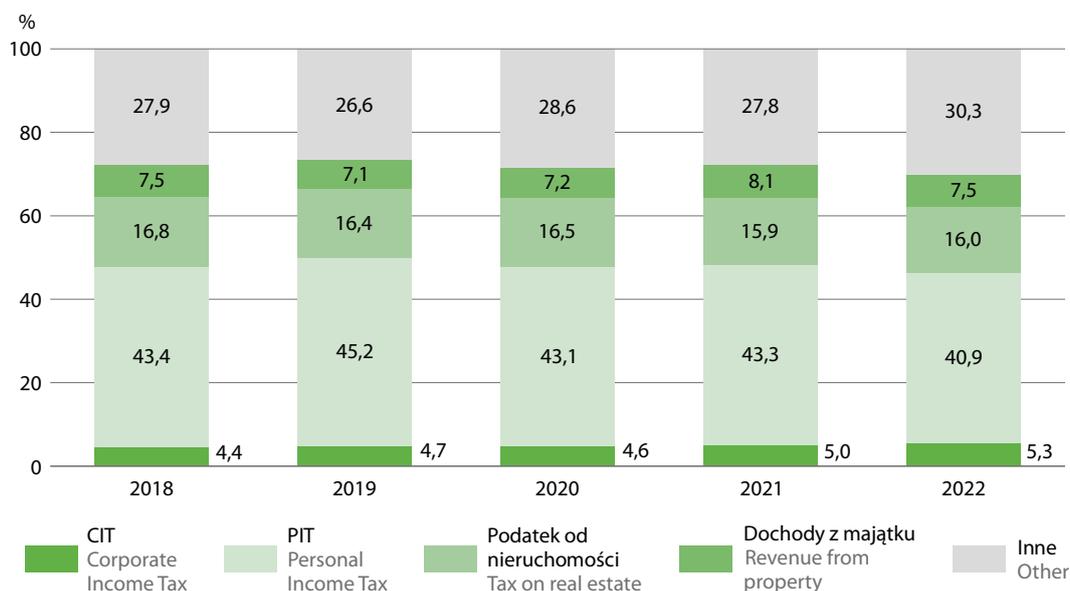
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Znaczącym źródłem dochodów własnych miast na prawach powiatu była pozycja pozostałe dochody. W 2022 r. z tego tytułu uzyskano łącznie 16 687,4 mln zł, tj. o 19,8% więcej niż w 2021 r. Ważnym źródłem dochodów własnych były też dochody z podatku od nieruchomości. W 2022 r. wartość tej pozycji w ciągu roku wzrosła o 6,2% i wyniosła 10 609,8 mln zł. Udział podatku od nieruchomości w strukturze dochodów własnych miast na prawach powiatu stanowił 16,0% dochodów własnych, wobec 15,9% w 2021 r.

W 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowany został duży wzrost pozycji: wpływy z opłaty targowej (wartość tej pozycji wyniosła 13,9 mln zł). Wzrost ten spowodowany był zawieszeniem poboru opłaty targowej od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r. w związku z pandemią koronawirusa.

Wykres 4.3. Struktura dochodów własnych miast na prawach powiatu

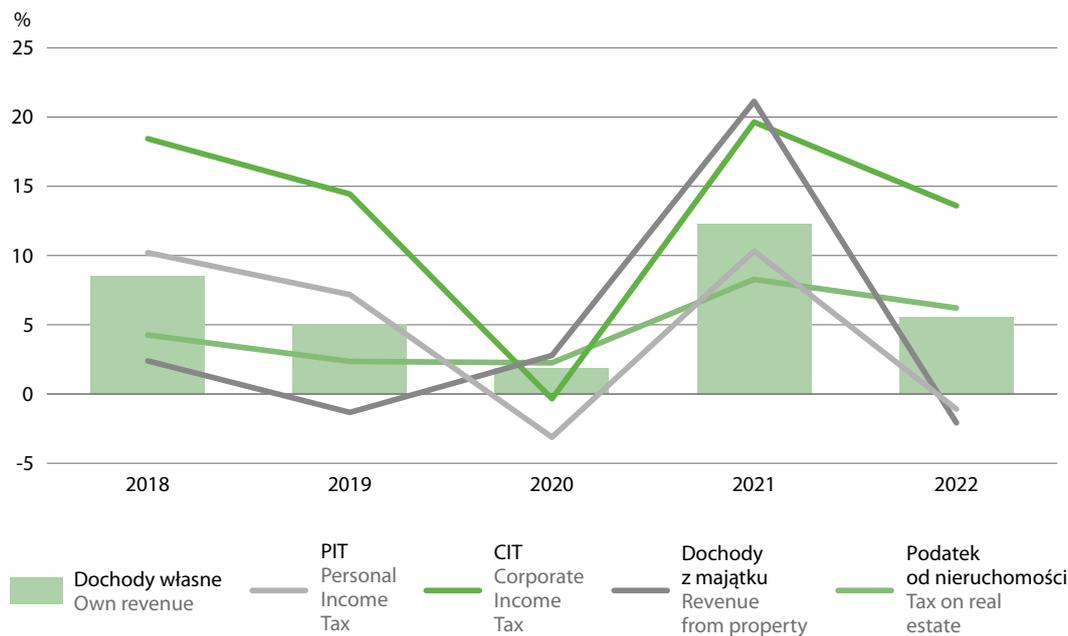
Chart 4.3. Structure of own revenue of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 4.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
 Chart 4.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje ogółem

Grants total

Miasta na prawach powiatu w 2022 r. uzyskały dochody z dotacji w łącznej kwocie 22 564,2 mln zł. Stanowiło to spadek o 10,9% w porównaniu z 2021 r. Roczny plan w tej kategorii zrealizowano w 92,9%. W strukturze wykonanych dochodów ogółem za 2022 r. dotacje ogółem stanowiły 20,5%, z tego dotacje celowe 16,5% (w kwocie 18 170,6 mln zł), a dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625²⁵ w kwocie 4 393,6 mln zł stanowiły 4,0% dochodów ogółem. Realizacja dotacji §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 w 2022 r. była o 6,8% większa niż w 2021 r.

W ramach dotacji celowych z budżetu państwa, miasta na prawach powiatu otrzymały środki finansowe na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami w wysokości 11 432,8 mln zł, z tego 9 391,1 mln zł zrealizowano w ramach zadań gminnych, a 2 032,7 mln zł - w ramach zadań powiatowych.

Wartość zrealizowanych dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w roku 2022 na zadania z zakresu administracji rządowej w porównaniu do roku poprzedniego zmniejszyła się o 36,8%. Przyczyną tak dużego spadku tej kategorii było przeniesienie z dniem 1 lipca 2022 roku wypłaty świadczeń wychowawczych w ramach programu „Rodzina 500+” z gmin i miast na prawach powiatu do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

²⁵ Patrz rozdział I. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	17 713,0	21 715,5	25 447,8	25 313,5	22 564,2
dotacje celowe targeted grants	13 510,7	16 928,6	20 706,4	21 199,5²⁶	18 170,6²⁷
część gminna gminas' part	11 102,5	14 346,8	17 832,3	17 536,5	11 035,9
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	9 623,0	12 897,0	16 390,1	16 072,2	9 391,1 ^a
inwestycyjne investment	2,4	3,7	3,0	2,8	2,8 ^a
na zadania własne for own tasks	1 467,6	1 423,9	1 426,1	1 447,8	1 617,3 ^a
inwestycyjne investment	74,7	28,7	21,3	51,8	199,3 ^a
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	11,9	25,9	16,1	16,5	27,5
inwestycyjne investment	1,7	3,1	1,2	2,0	3,1
część powiatowa powiats' part	1 823,6	2 034,9	2 230,1	2 249,5	2 278,9
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	1 587,8	1 761,7	1 934,1	2 015,5	2 032,7 ^a
inwestycyjne investment	44,9	71,1	58,4	33,0	9,1 ^a
na zadania własne for own tasks	221,6	242,6	261,4	190,4	194,9 ^a
inwestycyjne investment	33,4	50,6	56,0	10,7	21,6 ^a
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	14,2	30,6	34,6	43,6	51,3
inwestycyjne investment	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
Pozostałe Others	584,6	546,9	644,0	1 413,5	4 855,8

²⁶ W tym 679,9 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

²⁷ W tym: 1 440,6 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; 0,2 mln zł na zadania z zakresu administracji rządowej w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy; 3,8 mln zł na zadania własne w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy oraz otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy – 2 633,1 mln zł.

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	378,4	380,5	420,0	458,4	540,7
inwestycyjne investment	9,2	2,5	2,2	0,9	2,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	103,8	70,7	94,3	69,8	74,0
inwestycyjne investment	94,0	57,2	83,5	53,5	53,8
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	102,3	95,6	129,7	205,4	162,2
inwestycyjne investment	90,2	85,5	119,3	132,6	129,1
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	1,3
inwestycyjne investment	1,1
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	4 202,3	4 786,9	4 741,4	4 114,0	4 393,6
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	3 582,8	4 115,7	4 039,7	3 534,7	3 872,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	19 132,3	22 755,5	26 514,9	26 353,9	24 287,1
dotacje celowe targeted grants	13 723,3	17 093,9	20 941,2	21 151,0²⁸	18 932,9²⁹
część gminna gminas' part	11 250,1	14 450,6	17 939,3	17 592,5	11 200,6
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	9 727,9	12 974,1	16 449,8	16 117,4	9 476,5 ^a

²⁸ W tym 530,5 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

²⁹ W tym: 1 904,3 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19; 0,2 mln zł na zadania z zakresu administracji rządowej w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy; 4,5 mln zł na zadania własne w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy oraz otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy – 2 700,4 mln zł.

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (cd.) PLAN in million PLN (cont.)					
inwestycyjne investment	2,6	3,8	4,1	4,2	2,8 ^a
na zadania własne for own tasks	1 509,2	1 449,4	1 471,6	1 457,4	1 695,5 ^a
inwestycyjne investment	92,1	28,8	24,2	40,4	247,1 ^a
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	13,1	27,1	17,8	17,8	28,5
inwestycyjne investment	2,3	3,2	1,3	2,1	3,0
część powiatowa powiat's part	1 861,2	2 075,1	2 304,2	2 284,0	2 321,2
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	1 601,9	1 781,9	1 980,1	2 027,1	2 055,0 ^a
inwestycyjne investment	48,0	71,5	85,7	33,6	17,8 ^a
na zadania własne for own tasks	231,3	252,6	271,6	198,7	195,7 ^a
inwestycyjne investment	42,1	59,5	64,2	18,6	21,9 ^a
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	27,9	40,6	52,6	58,2	70,4
inwestycyjne investment	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
Pozostałe Others	612,1	568,3	697,7	1 274,5	5 411,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	387,3	376,2	423,7	458,4	550,1
inwestycyjne investment	10,7	2,7	2,9	1,7	3,8
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	112,6	77,0	95,7	75,2	87,4
inwestycyjne investment	102,7	63,5	84,9	58,4	67,0

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	112,1	115,1	178,3	210,3	162,8
inwestycyjne investment	99,6	103,8	164,9	133,2	128,7
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	1,3
inwestycyjne investment	1,1
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	5 409,0	5 661,6	5 573,7	5 202,8	5 354,2
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	4 635,0	4 834,2	4 705,4	4 485,7	4 699,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dotacje ogółem Grants total	92,6	95,4	96,0	96,1	92,9
dotacje celowe targeted grants	98,5	99,0	98,9	100,2	96,0
część gminna gminas' part	98,7	99,3	99,4	99,7	98,5
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	98,9	99,4	99,6	99,7	99,1
inwestycyjne investment	90,9	97,4	73,7	65,0	98,9
na zadania własne for own tasks	97,2	98,2	96,9	99,3	95,4
inwestycyjne investment	81,1	99,6	87,9	128,4	80,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	91,0	95,6	90,2	93,0	96,4
inwestycyjne investment	74,2	97,4	89,9	99,5	102,5
część powiatowa powiats' part	98,0	98,1	96,8	98,5	98,2

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION in % (cont.)					
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	99,1	98,9	97,7	99,4	98,9
inwestycyjne investment	93,5	99,4	68,1	98,2	51,3
na zadania własne for own tasks	95,8	96,1	96,2	95,8	99,6
inwestycyjne investment	79,2	85,0	87,2	57,7	98,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	50,8	75,3	65,9	75,0	72,8
inwestycyjne investment	100,0	100,0	100,0	0,0	100,0
Pozostałe Others	95,5	96,2	92,3	110,9	89,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	97,7	101,1	99,1	100,0	98,3
inwestycyjne investment	86,2	91,9	75,0	52,3	76,2
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	92,2	91,9	98,5	92,7	84,6
inwestycyjne investment	91,5	90,1	98,3	91,6	80,4
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	91,3	83,1	72,8	97,7	99,6
inwestycyjne investment	90,6	82,4	72,4	99,6	100,3
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments	99,9
inwestycyjne investment	99,9
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	77,7	84,6	85,1	79,1	82,1
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	77,3	85,1	85,9	78,8	82,4

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	115,0	122,6	117,2	99,5	89,1
dotacje celowe targeted grants	102,9	125,3	122,3	102,4	85,7
część gminna gminas' part	102,5	129,2	124,3	98,3	62,9
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	103,2	134,0	127,1	98,1	58,4
inwestycyjne investment	66,8	155,3	83,2	90,6	100,5
na zadania własne for own tasks	98,3	97,0	100,2	101,5	111,7
inwestycyjne investment	255,1	38,4	74,2	243,9	384,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	100,1	218,4	62,0	102,8	166,4
inwestycyjne investment	58,5	182,0	37,0	177,4	152,4
część powiatowa powiatas' part	100,9	111,6	109,6	100,9	101,3
na zadania z zakresu administracji rządowej for tasks of the government administration	101,3	111,0	109,8	104,2	100,9
inwestycyjne investment	237,7	158,2	82,1	56,6	27,6
na zadania własne for own tasks	94,7	109,5	107,7	72,8	102,4
inwestycyjne investment	81,9	151,5	110,7	19,1	201,6
na zadania realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	237,7	215,8	113,3	126,0	117,5
inwestycyjne investment	126,5	335,6	50,0	0,0	0,0
Pozostałe Others	120,3	93,5	117,8	219,5	343,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	109,6	100,5	110,4	109,1	117,9

Tablica 4.4. Dotacje ogółem dla miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 4.4. Grants total for cities with powiat status (cont.)

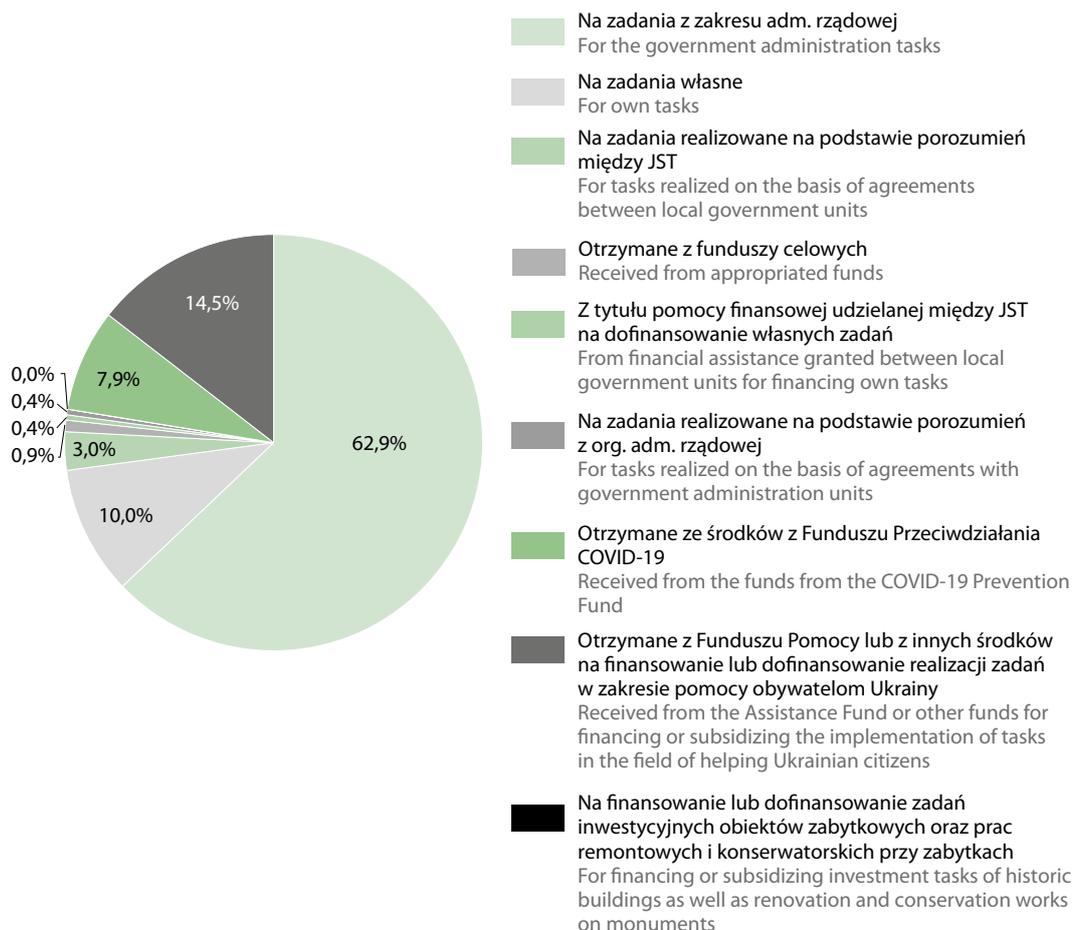
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
inwestycyjne investment	335,7	27,1	87,3	40,8	322,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	686,2	68,1	133,3	74,0	106,0
inwestycyjne investment	896,2	60,9	146,0	64,0	100,7
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	81,6	93,5	135,6	158,3	79,0
inwestycyjne investment	80,0	94,8	139,5	111,1	97,3
na finansowanie lub dofinansowanie zadań inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach for financing or subsidizing investment tasks of historic buildings as well as renovation and conservation works on monuments
inwestycyjne investment
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	185,1	113,9	99,0	86,8	106,8
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620 and 625	194,2	114,9	98,2	87,5	109,6

a nie obejmuje zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy
 a does not include tasks in the field of assistance to citizens of Ukraine

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze dotacji celowych zrealizowanych w 2022 r. przez miasta na prawach powiatu środki z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej stanowiły 62,9%, środki z budżetu państwa na zadania własne 10,0%, a pozostałe kategorie dotacji – 27,1%.

Wykres 4.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez miasta na prawach powiatu
 Chart 4.5. Structure of targeted grants received by cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Miasta na prawach powiatu otrzymały w 2022 r. tytułem dotacji celowych z budżetu państwa na realizację zadań własnych kwotę 1 812,2 mln zł, z czego 1 617,3 mln zł przeznaczone było na zadania w części gminnej, a 194,9 mln zł na zadania w części powiatowej. W kategorii dotacji celowych na realizację zadań własnych na zadania bieżące (bez zadań inwestycyjnych) wydano ogółem kwotę 1 591,2 mln zł.

Subwencja ogólna

General subvention

W 2022 r. subwencja ogólna (z uwzględnieniem uzupełnienia subwencji ogólnej w kwocie 255,7 mln zł) wyniosła 21 191,4 mln zł i była o 7,0% niższa niż w 2021 r. Wykonanie planu na 2022 r. tej części dochodów miast na prawach powiatu odbyło się na założonym poziomie. W 2022 roku część oświatowa stanowiła 92,3% subwencji ogólnej i wyniosła 19 562,8 mln zł, tj. o 8,3% więcej niż w poprzednim roku.

Tablica 4.5. Subwencja ogólna dla miast na prawach powiatu
 Table 4.5. General subvention for cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	15 383,5	17 118,0	18 791,5	22 789,9	21 191,4
część oświatowa educational part	14 225,1	15 753,2	17 279,5	18 066,1	19 562,8
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	174,2	255,6	242,6	3 337,7	255,7
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	266,4	295,1	310,4	341,5	385,5
część wyrównawcza equalizing part	142,0	175,4	189,2	237,9	286,4
część rekompensująca compensatory part	0,2	0,1	11,2	3,2	3,2
część równoważąca balancing part	124,2	119,6	110,1	100,4	95,9
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	717,8	814,1	959,0	1 044,7	987,4
część równoważąca balancing part	642,6	721,2	846,6	912,7	841,0
część wyrównawcza equalizing part	75,2	93,0	112,4	132,0	146,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	15 381,7	17 113,9	18 795,3	21 891,8	21 169,2
część oświatowa educational part	14 224,8	15 752,8	17 279,5	18 064,3	19 561,6
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	172,7	251,9	246,4	2 441,4	234,7
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	266,4	295,1	310,4	341,5	385,5
część wyrównawcza equalizing part	142,0	175,4	189,2	237,9	286,4
część rekompensująca compensatory part	0,2	0,1	11,2	3,2	3,2
część równoważąca balancing part	124,2	119,6	110,1	100,4	95,9
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	717,8	814,1	959,0	1 044,7	987,4
część równoważąca balancing part	642,6	721,2	846,6	912,7	841,0
część wyrównawcza equalizing part	75,2	93,0	112,4	132,0	146,4

Tablica 4.5. Subwencja ogólna dla miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 4.5. General subvention for cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Subwencja ogólna General subvention	100,0	100,0	100,0	104,1	100,1
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	100,9	101,5	98,4	136,7	108,9
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część rekompensująca compensatory part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	103,8	111,3	109,8	121,3	93,0
część oświatowa educational part	103,5	110,7	109,7	104,6	108,3
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of general subvention	90,8	146,7	94,9	1376,0	7,7
subwencja ogólna dla gmin general subvention for gminas	113,3	110,8	105,2	110,0	112,9
część wyrównawcza equalizing part	140,9	123,6	107,8	125,7	120,4
część rekompensująca compensatory part	4,5	39,9	13211,2	28,3	100,0
część równoważąca balancing part	95,8	96,3	92,1	91,3	95,5
subwencja ogólna dla powiatów general subvention for powiats	111,6	113,4	117,8	108,9	94,5
część równoważąca balancing part	109,5	112,2	117,4	107,8	92,1
część wyrównawcza equalizing part	133,4	123,6	121,0	117,4	110,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

4.2. Wydatki miast na prawach powiatu

4.2. Expenditure of cities with powiat status

W 2022 r. wydatki ogółem miast na prawach powiatu wyniosły 114 568,1 mln zł i były wyższe o 5,9% w porównaniu z 2021 r. Plan wydatków ogółem wykonano w 94,1% (wobec 93,9% w 2021 r.). Wydatki bieżące w 2022 r. zamknęły się kwotą 97 310,3 mln zł, w której największy udział stanowiły pozycje pozostałych wydatków – 33,8% oraz wynagrodzeń i składek od nich naliczanych – 38,5%. Wydatki majątkowe miast na prawach powiatu wyniosły 17 257,8 mln zł, w porównaniu z 2021 r. poziom ich wzrósł o 10,3%.

Tablica 4.6. Wydatki miast na prawach powiatu
Table 4.6. Expenditure of cities with powiat status

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	87 014,6	96 885,5	103 502,2	108 203,5	114 568,1
wydatki bieżące current expenditure	72 311,1	80 987,7	88 276,2	92 555,3	97 310,3
w tym including					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	27 568,2	30 131,3	32 508,3	34 647,3	37 417,4
dotacje grants	8 282,1	9 085,9	9 749,9	10 576,0	11 962,3
na obsługę długu on debt service	852,1	885,6	739,6	557,5	1 922,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	5,1	9,2	4,8	9,3	17,6
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	10 942,2	14 162,9	17 614,5	17 197,0	13 100,8
pozostałe wydatki other expenditure	24 661,5	26 712,8	27 659,0	29 568,3	32 890,0
wydatki majątkowe property expenditure	14 703,6	15 897,7	15 226,0	15 648,2	17 257,8
inwestycyjne investment	13 657,5	14 663,1	14 059,5	13 895,4	14 720,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	92 779,2	102 622,2	110 861,9	115 172,5	121 726,7
wydatki bieżące current expenditure	74 788,0	83 741,5	92 234,0	95 741,2	101 282,1
w tym including					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	27 943,8	30 604,5	33 213,7	35 176,2	38 030,9
dotacje grants	8 404,5	9 232,2	9 977,4	10 712,5	12 142,2
na obsługę długu on debt service	923,4	1 023,7	1 011,0	730,1	1 976,6

Tablica 4.6. Wydatki miast na prawach powiatu (cd.)
 Table 4.6. Expenditure of cities with powiat status (cont.)

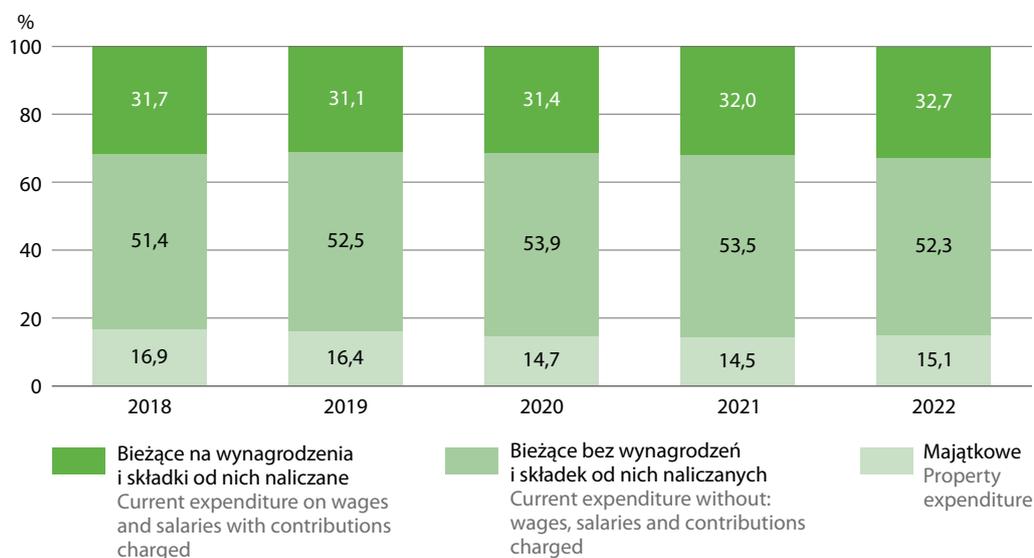
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	62,2	64,3	74,6	70,1	50,8
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	11 131,4	14 313,4	17 750,0	17 307,4	13 659,9
pozostałe wydatki other expenditure	26 322,8	28 503,6	30 207,3	31 744,8	35 421,7
wydatki majątkowe property expenditure	17 991,1	18 880,7	18 627,9	19 431,3	20 444,6
inwestycyjne investment	16 894,8	17 615,4	17 364,1	17 549,6	17 844,3
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,8	94,4	93,4	93,9	94,1
wydatki bieżące current expenditure	96,7	96,7	95,7	96,7	96,1
w tym including					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	98,7	98,5	97,9	98,5	98,4
dotacje grants	98,5	98,4	97,7	98,7	98,5
na obsługę długu on debt service	92,3	86,5	73,2	76,4	97,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	8,2	14,3	6,5	13,2	34,6
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	98,3	98,9	99,2	99,4	95,9
pozostałe wydatki other expenditure	93,7	93,7	91,6	93,1	92,9
wydatki majątkowe property expenditure	81,7	84,2	81,7	80,5	84,4
inwestycyjne investment	80,8	83,2	81,0	79,2	82,5
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	110,8	111,3	106,8	104,5	105,9
wydatki bieżące current expenditure	106,2	112,0	109,0	104,8	105,1

Tablica 4.6. Wydatki miast na prawach powiatu (dok.)
Table 4.6. Expenditure of cities with powiat status (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
w tym including					
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	107,8	109,3	107,9	106,6	108,0
dotacje grants	116,8	109,7	107,3	108,5	113,1
na obsługę długu on debt service	97,4	103,9	83,5	75,4	344,8
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	110,2	180,5	52,5	192,4	189,8
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	101,7	129,4	124,4	97,6	76,2
pozostałe wydatki other expenditure	103,6	108,3	103,5	106,9	111,2
wydatki majątkowe property expenditure	141,3	108,1	95,8	102,8	110,3
inwestycyjne investment	145,1	107,4	95,9	98,8	105,9

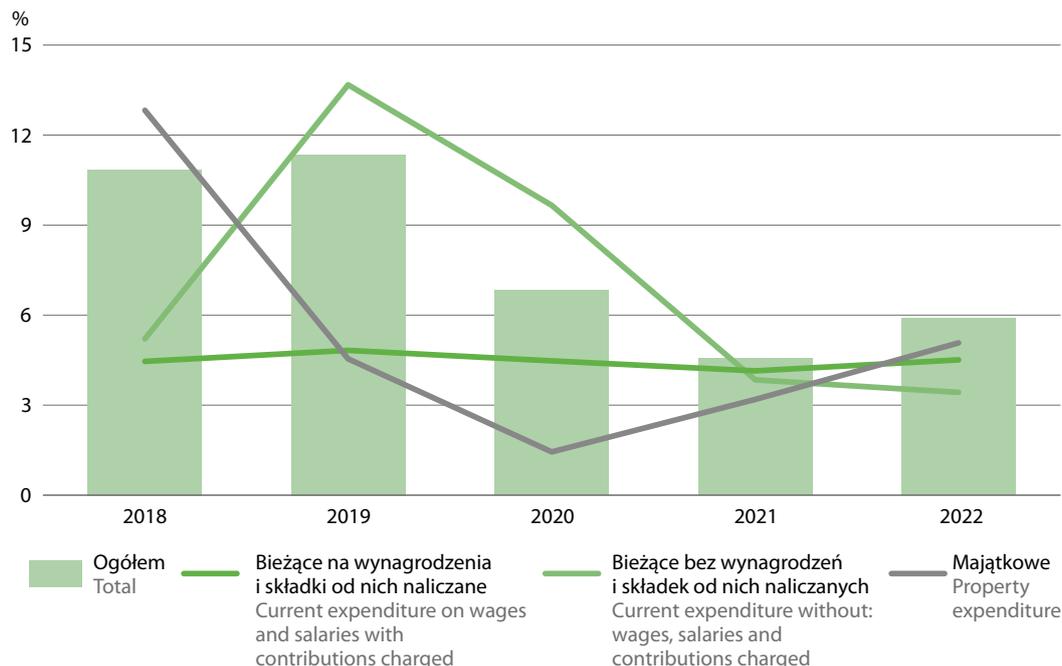
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 4.6. Struktura wydatków miast na prawach powiatu
Chart 4.6. Structure of expenditure of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

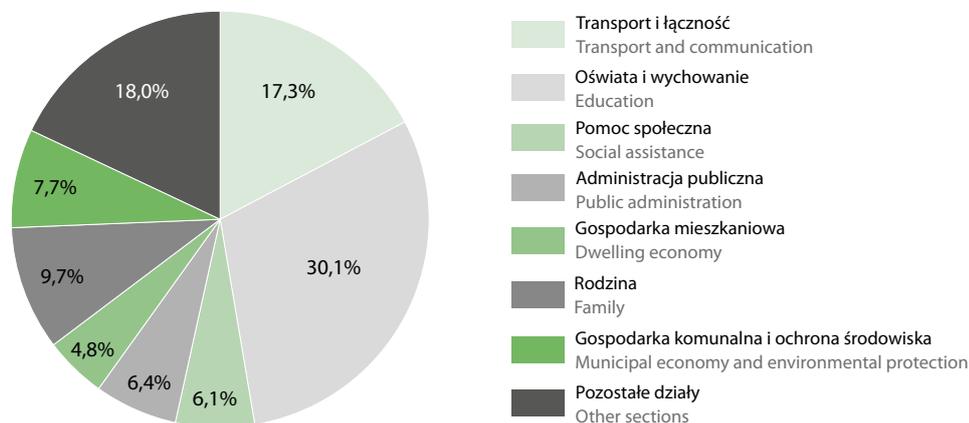
Wykres 4.7. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)
Chart 4.7. Changes of selected categories of expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze wydatków według działów klasyfikacji budżetowej w 2022 r. największy udział stanowiły wydatki w działach: „Oświata i wychowanie” (30,1%), „Transport i łączność” (17,3%), „Rodzina” (9,7%), „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska” (7,7%), „Administracja publiczna” (6,4%), „Pomoc społeczna” (6,1%) oraz „Gospodarka mieszkaniowa” (4,8%). Pozostałe działy łącznie stanowiły 18,0% całości wydatków miast na prawach powiatu w 2022 r.

Wykres 4.8. Struktura wydatków miast na prawach powiatu według działów
Chart 4.8. Structure of cities with powiat status' expenditure by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wydatki bieżące miast na prawach powiatu w 2022 r. zwiększyły się w ciągu roku o 5,1% do kwoty 97 310,3 mln zł. W ich strukturze nie zaszły istotne zmiany w stosunku do poprzednich lat. Udział dotacji

w wydatkach bieżących wyniósł 12,3%, świadczeń na rzecz osób fizycznych 13,5%, a wydatków na obsługę długu 2,0%. Na pozostałe wydatki przypadało 33,8% wszystkich wydatków bieżących (wobec 31,9% w roku poprzednim).

W 2022 r. miasta na prawach powiatu wydały na wynagrodzenia i składki od nich naliczane kwotę 37 417,4 mln zł, tj. o 8,0% więcej niż w 2021 r.

Wydatki majątkowe w 2022 r. zwiększyły się w ciągu roku o 10,3% i wyniosły 17 257,8 mln zł, co stanowiło 84,4% planowanej kwoty. Wydatki inwestycyjne wyniosły 14 720,4 mln zł i stanowiły 85,3% wydatków majątkowych oraz 12,8% wydatków ogółem.

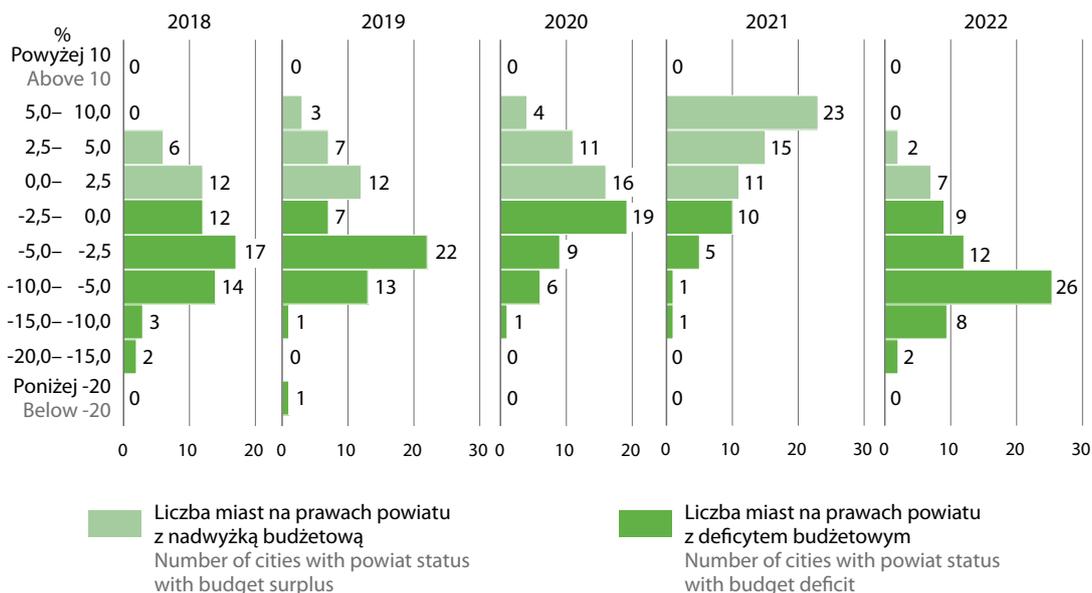
4.3. Wynik budżetów miast na prawach powiatu

4.3. Result of budgets of cities with powiat status

W 2022 r. budżety miast na prawach powiatu zamknęły się deficytem w wysokości 4 371,8 mln zł przy zakładanym deficycie w wysokości 10 550,3 mln zł. Nadwyżkę budżetową wypracowało 9 jednostek, a deficyt odnotowano dla 57 jednostek. W 9 miastach na prawach powiatu, które odnotowały nadwyżkę, poziom relacji wyniku do dochodów ogółem nie przekroczył 5%. Wśród 57 jednostek notujących w 2022 r. deficyt dla 2 podmiotów jego wielkość kształtowała się w przedziale 15-20%, dla 34 jednostek – w przedziale 5-15%, dla 21 jednostek – w przedziale 0-5%, natomiast w żadnym mieście na prawach powiatu relacja ta nie przekroczyła poziomu 20%.

Wykres 4.9. Miasta na prawach powiatu według relacji wyniku budżetowego do dochodów

Chart 4.9. Cities with powiat status by result/revenue relation

Uwaga. Przedziały dla wartości wskaźnika domknięte lewostronnie.

Note. The intervals for the index values are left-closed.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

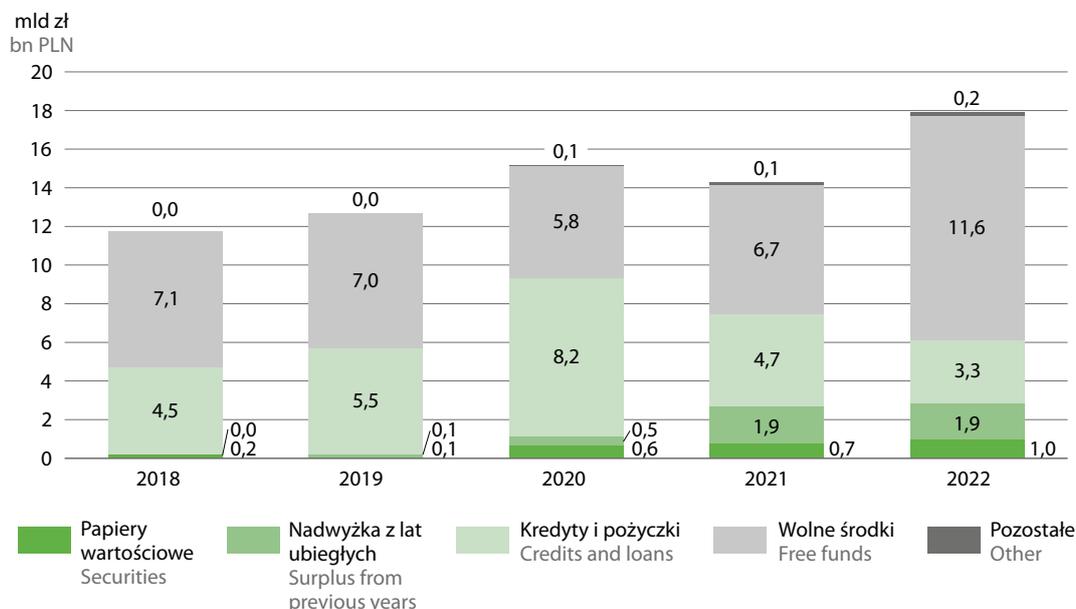
4.4. Finansowanie

4.4. Financing

Miasta na prawach powiatu zrealizowały w 2022 r. łączne przychody w kwocie 17 923,5 mln zł, wobec 14 270,3 mln zł w 2021 r. W strukturze przychodów 18,2% stanowiły przychody z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek. Udział wolnych środków³⁰ na rachunkach bieżących miast na prawach powiatu w przychodach za 2022 r. wyniósł 65,0%, a nadwyżki z lat ubiegłych 10,4%. Pozostałe kategorie przychodów miast na prawach powiatu stanowiły łącznie 6,4%.

Wykres 4.10. Przychody miast na prawach powiatu

Chart 4.10. Proceeds of cities with powiat status

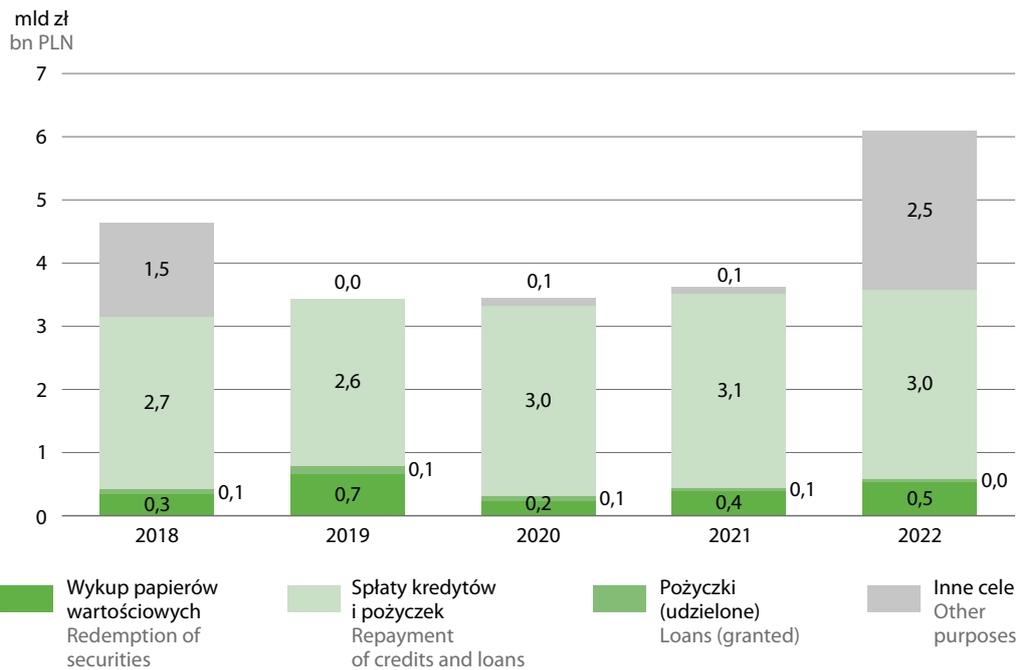
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Łączna wartość rozchodów miast na prawach powiatu według stanu na koniec 2022 r. wyniosła 6 084,7 mln zł. Spłaty kredytów i pożyczek stanowiły 49,4% rozchodów (3 005,8 mln zł). Wykup papierów wartościowych stanowił 8,7% rozchodów (wobec 10,6% w 2021 r.). Wartość pożyczek udzielonych w 2022 r. przez miasta na prawach powiatu wyniosła 47,0 mln zł, stanowiąc 0,8% udziału w rozchodach. W kategorii „inne cele” ujęto kwotę 2 504,2 mln zł, stanowiącą 41,2% rozchodów.

³⁰ Tj. nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. Powstaje ona w wyniku rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek z lat ubiegłych.

Wykres 4.11. Rozchody miast na prawach powiatu
 Chart 4.11. Outlays of cities with powiat status

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 5. Gospodarka finansowa powiatów

Chapter 5. Financial economy of powiats

W 2022 r. dochody powiatów wyniosły 39 020,5 mln zł, a wydatki 40 003,2 mln zł. Rok budżetowy 2022 powiaty zakończyły deficytem w wysokości 982,8 mln zł. W porównaniu z rokiem poprzednim dochody zwiększyły się o 8,2%, a wydatki o 17,1%.

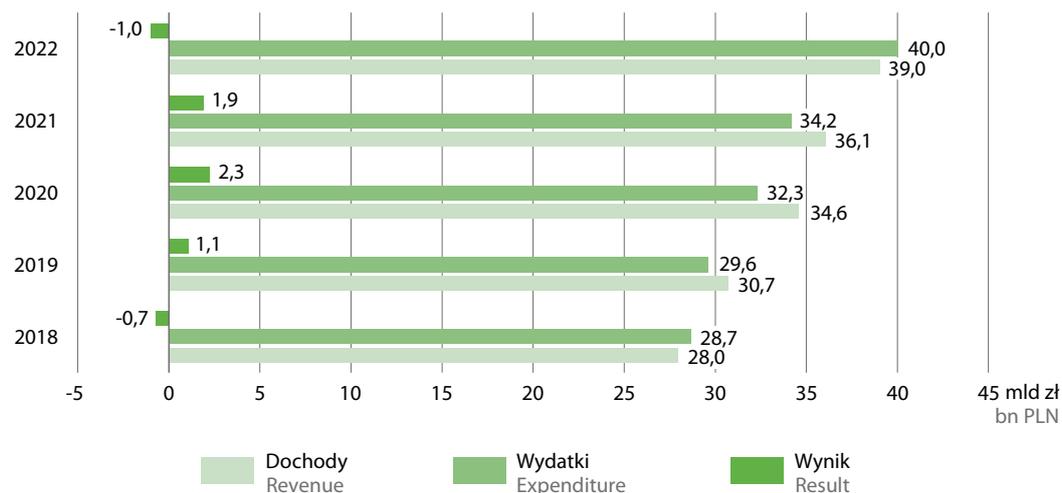
Tablica 5.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów powiatów
Table 5.1. Revenue, expenditure and result of powiats' budgets

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	27 959,3	30 696,3	34 568,6	36 053,3	39 020,5
Wydatki Expenditure	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7	40 003,2
Wynik Result	-697,2	1065,6	2254,7	1880,6	-982,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	28 453,5	30 608,1	33 681,5	35 446,1	39 775,4
Wydatki Expenditure	30 736,4	31 886,0	35 257,9	37 650,6	43 608,1
Wynik Result	-2283,0	-1277,9	-1576,4	-2204,5	-3832,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody Revenue	98,3	100,3	102,6	101,7	98,1
Wydatki Expenditure	93,2	92,9	91,7	90,8	91,7
Wynik Result
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	110,1	109,8	112,6	104,3	108,2
Wydatki Expenditure	113,0	103,4	109,1	105,8	117,1
Wynik Result

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W poprzednich latach: 2018-2021 średni wzrost zrealizowanych dochodów powiatów wyniósł 9,2%, zaś średni wzrost wykonanych wydatków osiągnął 7,8%. W analizowanym okresie na jego początku i na końcu: w latach 2018 i 2022 odnotowano deficyty, a dla pozostałych lat nadwyżki budżetowe.

Wykres 5.1. Budżety powiatów
Chart 5.1. Budgets of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

5.1. Dochody powiatów

5.1. Revenue of powiats

W 2022 r. wykonanie dochodów ogółem powiatów było wyższe niż w roku poprzednim i wyniosło 39 020,5 mln zł. W strukturze dochodów największą kategorią były dochody własne w wysokości 15 397,6 mln zł, które stanowiły 39,5% dochodów ogółem. Subwencja ogólna w kwocie 14 566,1 mln zł zmalała względem roku poprzedniego i stanowiła 37,3% całości. W strukturze zrealizowanych dochodów ogółem dotacje ogółem stanowiły 23,2% i wyniosły 9 056,8 mln zł.

Tablica 5.2. Dochody powiatów
Table 5.2. Revenue of powiats

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	27 959,3	30 696,3	34 568,6	36 053,3	39 020,5
dochody własne own revenue	10 076,3	12 312,5	13 994,5	13 747,4	15 397,6
dotacje ogółem grants total	7 377,4	6 737,4	7 157,0	7 343,5	9 056,8
subwencja ogólna general subvention	10 505,6	11 646,4	13 417,1	14 962,4	14 566,1
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	28 453,5	30 608,1	33 681,5	35 446,1	39 775,4
dochody własne own revenue	9 789,5	11 758,4	12 597,0	12 930,8	15 186,2
dotacje ogółem grants total	8 167,4	7 216,9	7 677,1	7 827,6	10 039,7
subwencja ogólna general subvention	10 496,5	11 632,9	13 407,4	14 687,6	14 549,5

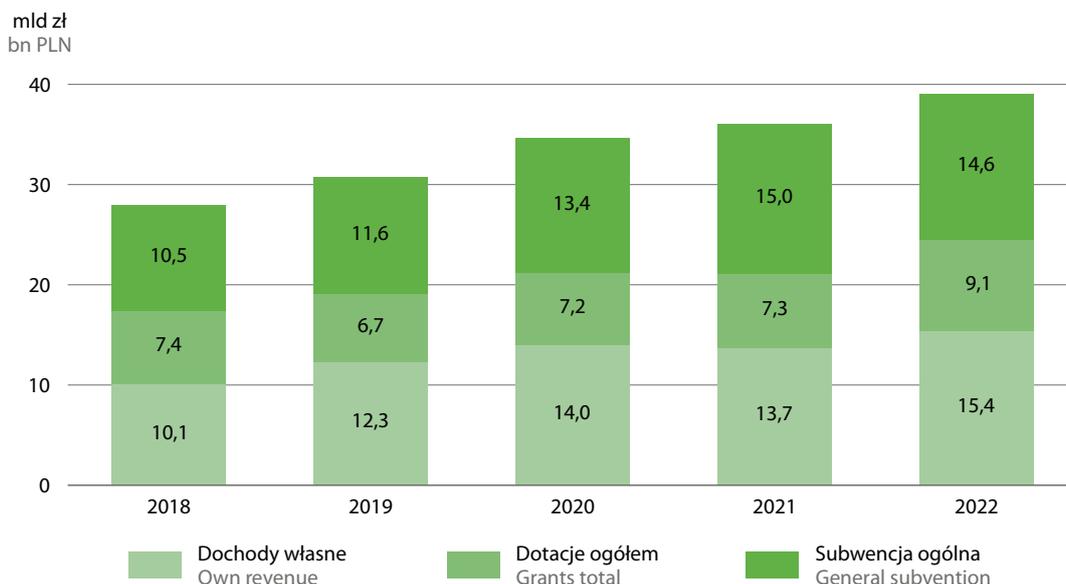
Tablica 5.2. Dochody powiatów (dok.)
Table 5.2. Revenue of powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody ogółem Revenue total	98,3	100,3	102,6	101,7	98,1
dochody własne own revenue	102,9	104,7	111,1	106,3	101,4
dotacje ogółem grants total	90,3	93,4	93,2	93,8	90,2
subwencja ogólna general subvention	100,1	100,1	100,1	101,9	100,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	110,1	109,8	112,6	104,3	108,2
dochody własne own revenue	111,0	122,2	113,7	98,2	112,0
dotacje ogółem grants total	122,0	91,3	106,2	102,6	123,3
subwencja ogólna general subvention	102,4	110,9	115,2	111,5	97,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. w porównaniu z rokiem poprzednim dochody ogółem powiatów były wyższe o 8,2%. Wśród składników dochodów najwięcej wzrosły dotacje ogółem — o 23,3% oraz dochody własne — o 12,0%. Jednocześnie subwencja ogólna, która rok wcześniej była największą kategorią dochodów powiatów, obniżyła się o 2,6%.

Wykres 5.2. Dochody powiatów
Chart 5.2. Revenue of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dochody własne powiatów

Own revenue of powiats

W roku 2022 dochody własne powiatów wyniosły 15 397,6 mln zł, co oznaczało, że wzrosły o 12,0% względem 2021 r. Wykonanie planu dochodów własnych powiatów osiągnęło 101,4%. W strukturze dochodów własnych największą pozycję stanowiły wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT), osiągając wartość 8008,8 mln zł, która odpowiadała za 52,0% dochodów własnych powiatów. W 2022 r. wpływy z tego podatku w powiatach wzrosły o 15,4% w relacji do roku poprzedniego. Wpływy powiatów z podatku CIT zgodnie z tendencją wieloletnią stanowiły około 2,0% przychodów własnych.

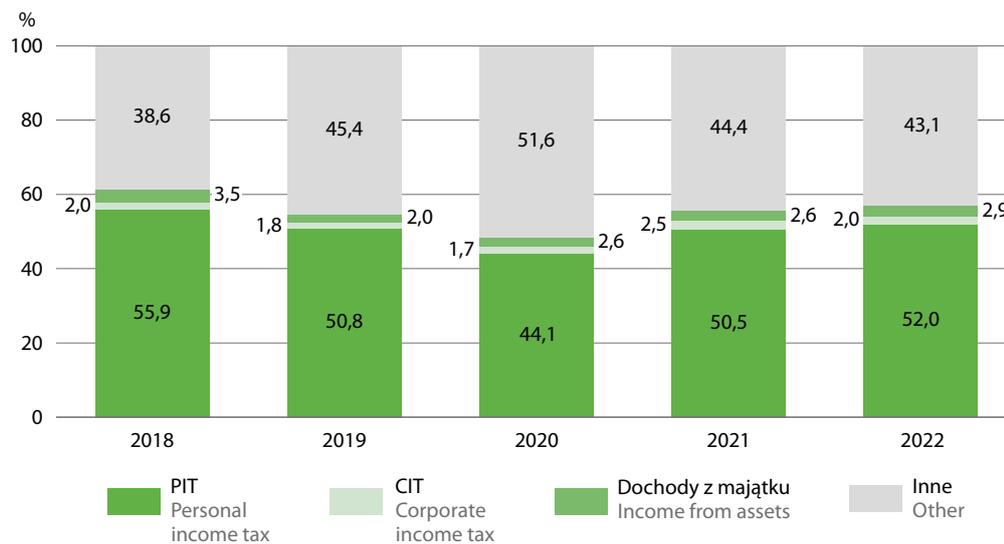
Tablica 5.3. Dochody własne powiatów
Table 5.3. Own revenue of powiats

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	10 076,3	12 312,5	13 994,5	13 747,4	15 397,6
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	199,5	217,3	241,5	339,6	314,1
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	5 633,7	6 255,0	6 172,8	6 940,2	8 008,8
dochody z majątku revenue from property	356,2	249,0	364,2	360,8	440,7
pozostałe dochody other revenue	3 887,0	5 591,2	7 216,0	6 106,7	6 634,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	9 789,5	11 758,4	12 597,0	12 930,8	15 186,2
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	188,7	201,9	195,4	256,0	313,4
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	5 327,5	6 170,1	6 145,8	6 414,6	7 787,4
dochody z majątku revenue from property	422,0	288,8	350,9	377,7	482,8
pozostałe dochody other revenue	3 851,3	5 097,5	5 904,9	5 882,5	6 602,6
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dochody własne Own revenue	102,9	104,7	111,1	106,3	101,4
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	105,7	107,6	123,6	132,7	100,2
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	105,7	101,4	100,4	108,2	102,8
dochody z majątku revenue from property	84,4	86,2	103,8	95,5	91,3
pozostałe dochody other revenue	100,9	109,7	122,2	103,8	100,5
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	111,0	122,2	113,7	98,2	112,0
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	110,6	109,0	111,1	140,6	92,5
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	113,8	111,0	98,7	112,4	115,4
dochody z majątku revenue from property	113,1	69,9	146,3	99,1	122,1
pozostałe dochody other revenue	107,0	143,8	129,1	84,6	108,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 5.3. Struktura dochodów własnych powiatów

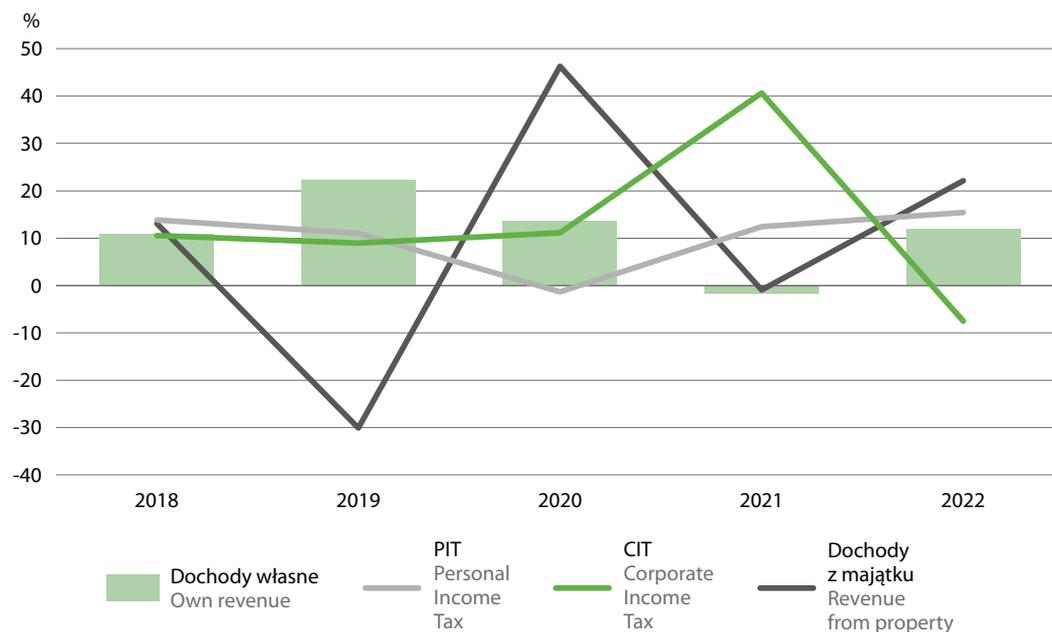
Chart 5.3. Structure of own revenue of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 5.4. Zmiany wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)

Chart 5.4. Changes of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje ogółem

Grants total

W 2022 r. dotacje ogółem dla powiatów wyniosły 9 056,8 mln zł, tj. o 23,3% więcej w porównaniu do roku 2021, wskaźnik wykonania planu wyniósł 90,2%. W strukturze dochodów ogółem osiągniętych przez powiaty, dotacje ogółem stanowiły 23,2%, w tym dotacje celowe 20,2% (w kwocie 7 868,2 mln zł), a dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625³¹ w kwocie 1 188,5 mln zł stanowiły 3,0% dochodów ogółem. Dotacje celowe w 2022 r. wzrosły o 27,9% w porównaniu do 2021 r.

Tablica 5.4. Dotacje powiatów
Table 5.4. Grants for powiats

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	7377,4	6737,4	7157,0	7343,5	9056,8
dotacje celowe targeted grants	5737,7	5117,7	5489,1	6153,8³²	7868,2³³
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	2794,3	2972,3	3377,8	3587,2	3632,8
inwestycyjne investment	67,4	76,9	134,6	80,9	92,0
na zadania własne for own tasks	1647,4	1034,8	924,8	871,6	931,4
inwestycyjne investment	761,1	212,4	98,0	102,1	194,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with gov- ernment administration units	23,0	32,7	43,3	57,1	111,6
inwestycyjne investment	0,4	1,1	1,8	3,9	6,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	389,8	384,2	390,2	375,7	410,7
inwestycyjne investment	75,0	57,2	58,0	56,2	60,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local govern- ment units for financing own tasks	808,2	631,1	655,7	649,2	827,4
inwestycyjne investment	720,7	550,8	531,0	519,5	685,9
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	75,0	62,6	97,3	76,1	134,4
inwestycyjne investment	63,2	49,3	80,4	57,5	102,2
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	1639,7	1619,7	1667,9	1189,7	1188,5
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	1004,1	964,8	778,3	613,2	563,1

31 Patrz: rozdział 1. Zasady i uwarunkowania gospodarki finansowej JST.

32 W roku 2021 dotacje celowe obejmowały środki wartości 536,9 mln zł Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

33 W tym 853,6 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz 965,3 mln zł ze środków Funduszu Pomocy, obsługi finansowania lub dofinansowania zadań związanych z pomocą Ukrainie.

Tablica 5.4. Dotacje powiatów (cd.)
Table 5.4. Grants for powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	8167,4	7216,9	7677,1	7827,6	10039,7
dotacje celowe targeted grants	5919,6	5268,9	5705,3	6329,9	8625,7
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	2828,3	2997,3	3480,8	3681,4	3671,0
inwestycyjne investment	74,8	81,2	201,9	147,4	94,0
na zadania własne for own tasks	1686,0	1079,4	952,0	913,7	957,5
inwestycyjne investment	796,3	251,9	117,1	140,5	214,3
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with gov- ernment administration units	30,1	38,9	59,0	69,7	130,0
inwestycyjne investment	0,4	1,1	3,7	5,7	7,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	402,9	389,5	420,8	387,4	423,5
inwestycyjne investment	84,6	64,2	71,0	59,8	70,0
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local govern- ment units for financing own tasks	887,6	690,6	701,7	767,5	928,9
inwestycyjne investment	792,7	606,0	568,1	623,1	775,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	84,7	73,1	90,9	88,5	133,1
inwestycyjne investment	72,2	59,1	73,3	69,7	98,4
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	2247,9	1948,0	1971,8	1497,7	1414,0
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	1446,8	1211,9	980,9	792,1	726,9
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Dotacje ogółem Grants total	90,3	93,4	93,2	93,8	90,2
dotacje celowe targeted grants	96,9	97,1	96,2	97,2	91,2
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	98,8	99,2	97,0	97,4	99,0
inwestycyjne investment	90,2	94,8	66,6	54,9	97,9
na zadania własne for own tasks	97,7	95,9	97,1	95,4	97,3
inwestycyjne investment	95,6	84,3	83,7	72,6	90,7

Tablica 5.4. Dotacje powiatów (cd.)
Table 5.4. Grants for powiaty (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION in % (cont.)					
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	76,3	84,0	73,5	81,9	85,9
inwestycyjne investment	99,4	95,5	49,7	68,3	93,0
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	96,7	98,6	92,7	97,0	97,0
inwestycyjne investment	88,7	89,2	81,7	93,9	87,1
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	91,1	91,4	93,4	84,6	89,1
inwestycyjne investment	90,9	90,9	93,5	83,4	88,5
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	88,6	85,6	107,0	86,0	101,0
inwestycyjne investment	87,6	83,5	109,7	82,5	103,9
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	72,9	83,1	84,6	79,4	84,1
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	69,4	79,6	79,3	77,4	77,5
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	122,0	91,3	106,2	102,6	123,3
dotacje celowe targeted grants	110,3	89,2	107,3	112,1	127,9
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	101,9	106,4	113,6	106,2	101,3
inwestycyjne investment	159,3	114,1	174,9	60,1	113,7
na zadania własne for own tasks	125,4	62,8	89,4	94,3	106,9
inwestycyjne investment	152,6	27,9	46,1	104,2	190,4
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	212,5	142,2	132,7	131,8	195,5
inwestycyjne investment	35,0	257,1	173,1	212,6	176,9
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST for tasks realized on the basis of agreements between local government units	107,2	98,6	101,5	96,3	109,3
inwestycyjne investment	138,4	76,3	101,4	96,8	108,4

Tablica 5.4. Dotacje powiatów (dok.)
Table 5.4. Grants for powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	114,0	78,1	103,9	99,0	127,5
inwestycyjne investment	115,9	76,4	96,4	97,8	132,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	125,3	83,4	155,5	78,3	176,6
inwestycyjne investment	131,6	78,0	162,9	71,5	177,8
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	193,5	98,8	103,0	71,3	99,9
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	280,9	96,1	80,7	78,8	91,8

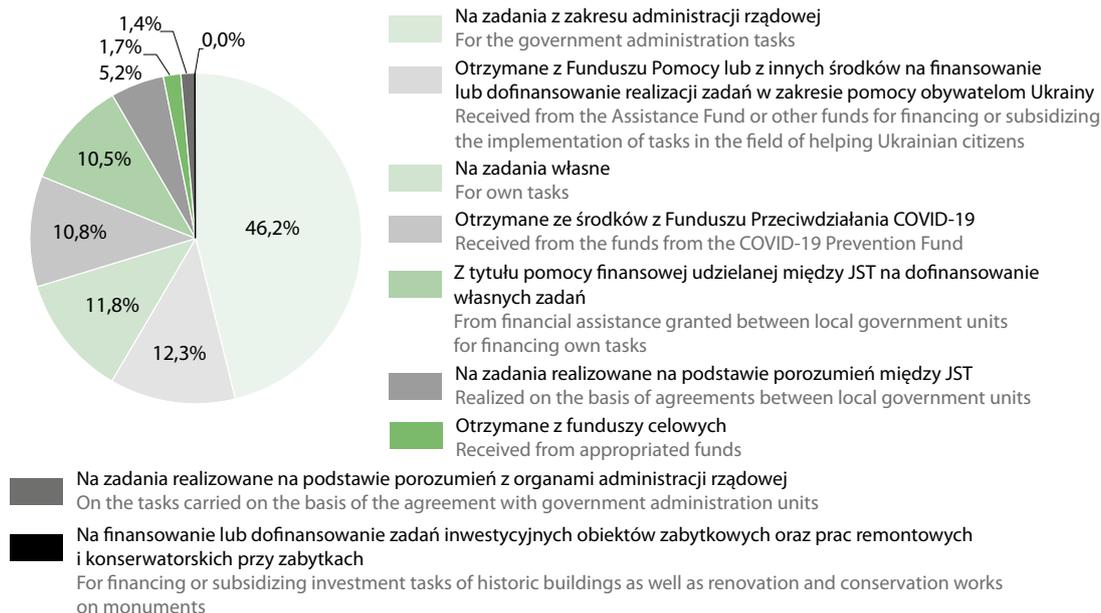
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W ramach zrealizowanych dochodów powiatów z tytułu dotacji ogółem, dotacje na zadania bieżące wyniosły 6577,0 mln zł, tj. 72,4% ogółu dotacji, zaś dotacje na zadania inwestycyjne osiągnęły kwotę 2499,8 mln zł, tj. 27,6% ogółu dotacji. W 2022 r. powiaty otrzymały tytułem dotacji §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 kwotę 1 188,5 mln zł, tj. niemal identyczną kwotę jak w roku poprzednim. Na zadania bieżące tej kategorii (§§ 200, 205, 620 i 625) przeznaczono 625,4 mln zł, tj. 52,6% w tym obszarze, a na zadania inwestycyjne przeznaczono kwotę 563,1 mln zł, tj. 47,4% nakładów.

Najwięcej środków z tytułu dotacji celowych z budżetu państwa powiaty otrzymały na zadania zleczone z zakresu administracji rządowej – ich wartość wyniosła 3 632,8 mln zł. Kwota ta stanowiła 46,2% ogółu dotacji celowych. Dotacja na zadania bieżące w tym obszarze wyniosła 3 540,8 mln zł, tj. 97,5% tych dotacji, a na zadania inwestycyjne 92,0 mln zł, tj. 2,5% dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej. Na zadania własne powiaty otrzymały z budżetu państwa kwotę 931,4 mln zł, tj. 11,8% dotacji celowych. Z tego na zadania bieżące przekazano 737,1 mln zł, czyli 79,1% dotacji na zadania własne. Na zadania własne w obszarze inwestycyjnym przeznaczono 194,3 mln zł, co stanowiło 20,9% tych dotacji.

Wykres 5.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez powiaty
 Chart 5.5. Structure of targeted grants received by powiaty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Subwencja ogólna

General subvention

W 2022 r. subwencja ogólna dla powiatów wyniosła 14 566,1 mln zł, co oznaczało jej zmniejszenie o 2,6% w porównaniu do poprzedniego roku przy wykonaniu jej planu w 100,1%.

Tablica 5.5. Subwencja ogólna powiatów
 Table 5.5. General subvention of powiaty

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	10505,6	11646,4	13417,1	14962,4	14566,1
część oświatowa educational part	7640,7	8564,5	9918,6	10166,3	10755,7
część równoważąca balancing part	629,5	662,8	719,1	785,7	910,7
część wyrównawcza equalizing part	2005,7	2249,7	2606,8	2867,7	2676,9
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	229,7	169,4	172,7	1142,8	222,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	10496,5	11632,9	13407,4	14687,6	14549,5
część oświatowa educational part	7640,6	8564,5	9917,7	10167,3	10751,8

Tablica 5.5. Subwencja ogólna powiatów (dok.)
 Table 5.5. General subvention of powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
część równoważąca balancing part	629,5	662,8	719,1	785,7	910,7
część wyrównawcza equalizing part	2005,7	2249,7	2606,8	2867,7	2676,9
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	220,8	155,9	163,8	867,1	210,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Subwencja ogólna General subvention	100,1	100,1	100,1	101,9	100,1
część oświatowa educational part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część równoważąca balancing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	104,1	108,6	105,4	131,8	106,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	102,4	110,9	115,2	111,5	97,4
część oświatowa educational part	100,0	112,1	115,8	102,5	105,8
część równoważąca balancing part	103,0	105,3	108,5	109,3	115,9
część wyrównawcza equalizing part	109,1	112,2	115,9	110,0	93,3
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	134,7	73,7	101,9	661,9	19,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największa część subwencji ogólnej otrzymywanej przez powiaty przeznaczona była na finansowanie zadań oświatowych. W ramach części oświatowej subwencji ogólnej w 2022 r. przekazano powiatom kwotę 10 755,7 mln zł, czyli 73,8% ich subwencji ogólnej.

5.2. Wydatki powiatów

5.2. Expenditure of powiats

w 2022 r. wydatki ogółem powiatów wyniosły 40 003,2 mln zł, tj. o 17,1% więcej niż w 2021 r., z czego wydatki bieżące wzrosły o 12,2%, natomiast majątkowe – aż o 42,7%. Planowane wydatki zostały wykonane w 91,7%. W strukturze wydatków powiatów wydatki bieżące w kwocie 32 260,5 mln zł stanowiły 80,6%, a 19,4% wydatki majątkowe w wysokości 7 742,7 mln zł.

Tablica 5.6. Wydatki powiatów
Table 5.6. Expenditure for powiats

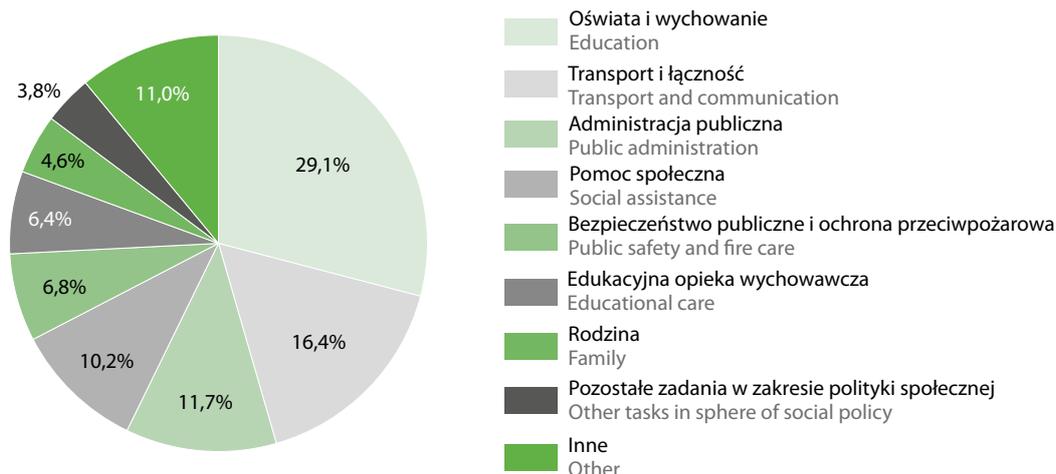
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	28 656,6	29 630,7	32 313,9	34 172,7	40 003,2
wydatki bieżące current expenditure	22 673,8	24 341,3	27 027,9	28 745,1	32 260,5
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	13 758,6	15 032,5	16 967,7	18 095,4	19 668,2
dotacje grants	1 755,8	1 857,7	2 064,1	2 174,5	2 424,6
na obsługę długu on debt service	155,1	180,2	131,5	86,7	332,9
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	6,8	9,6	3,9	4,1	3,3
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	1 062,8	1 115,7	1 176,1	1 191,3	1 157,5
pozostałe wydatki other expenditure	5 940,4	6 145,6	6 684,5	7 193,0	8 674,0
wydatki majątkowe property expenditure	5 982,8	5 289,4	5 286,0	5 427,7	7 742,7
inwestycyjne investment	5 933,7	5 215,6	5 196,4	5 324,0	7 659,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	30 736,4	31 886,0	35 257,9	37 650,6	43 608,1
wydatki bieżące current expenditure	23 763,4	25 581,1	28 846,0	30 480,0	34 032,3
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	12 766,2	15 319,0	17 424,3	18 513,0	20 094,2
dotacje grants	1 851,4	1 940,9	2 184,3	2 290,9	2 539,0
na obsługę długu on debt service	178,2	199,3	175,8	132,5	353,6
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	23,1	32,3	31,1	32,9	20,9
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	1 122,3	1 180,3	1 261,6	1 258,3	1 220,5
pozostałe wydatki other expenditure	6 612,7	6 909,2	7 768,8	8 252,5	9 804,1
wydatki majątkowe property expenditure	6 973,0	6 304,9	6 412,0	7 170,5	9 575,8
inwestycyjne investment	6 913,6	6 209,2	6 313,6	7 059,1	9 490,2

Tablica 5.6. Wydatki powiatów (dok.)
 Table 5.6. Expenditure for powiats (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION in %					
Wydatki ogółem Total expenditure	93,2	92,9	91,7	90,8	91,7
wydatki bieżące current expenditure	95,4	95,2	93,7	94,3	94,8
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	107,8	98,1	97,4	97,7	97,9
dotacje grants	94,8	95,7	94,5	94,9	95,5
na obsługę długu on debt service	87,0	90,4	74,8	65,5	94,2
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	29,4	29,7	12,5	12,5	16,0
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	94,7	94,5	93,2	94,7	94,8
pozostałe wydatki other expenditure	89,8	88,9	86,0	87,2	88,5
wydatki majątkowe property expenditure	85,8	83,9	82,4	75,7	80,9
inwestycyjne investment	85,8	84,0	82,3	75,4	80,7
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	113,0	103,4	109,1	105,8	117,1
wydatki bieżące current expenditure	106,6	107,4	111,0	106,4	112,2
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	105,6	109,3	112,9	106,6	108,7
dotacje grants	108,3	105,8	111,1	105,3	111,5
na obsługę długu on debt service	103,1	116,2	73,0	66,0	383,8
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	117,2	141,2	40,6	105,1	81,4
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	103,6	105,0	105,4	101,3	97,2
pozostałe wydatki other expenditure	109,2	103,5	108,8	107,6	120,6
wydatki majątkowe property expenditure	146,5	88,4	99,9	102,7	142,7
inwestycyjne investment	147,6	87,9	99,6	102,5	143,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

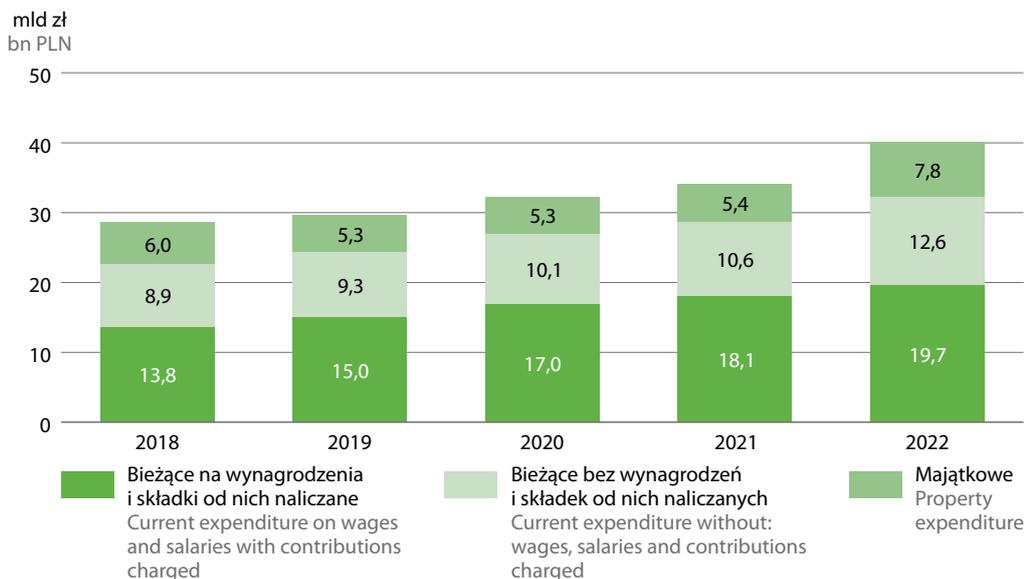
Wykres 5.6. Struktura wydatków powiatów według działów
Chart 5.6. Structure of powiats' expenditure by sections

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

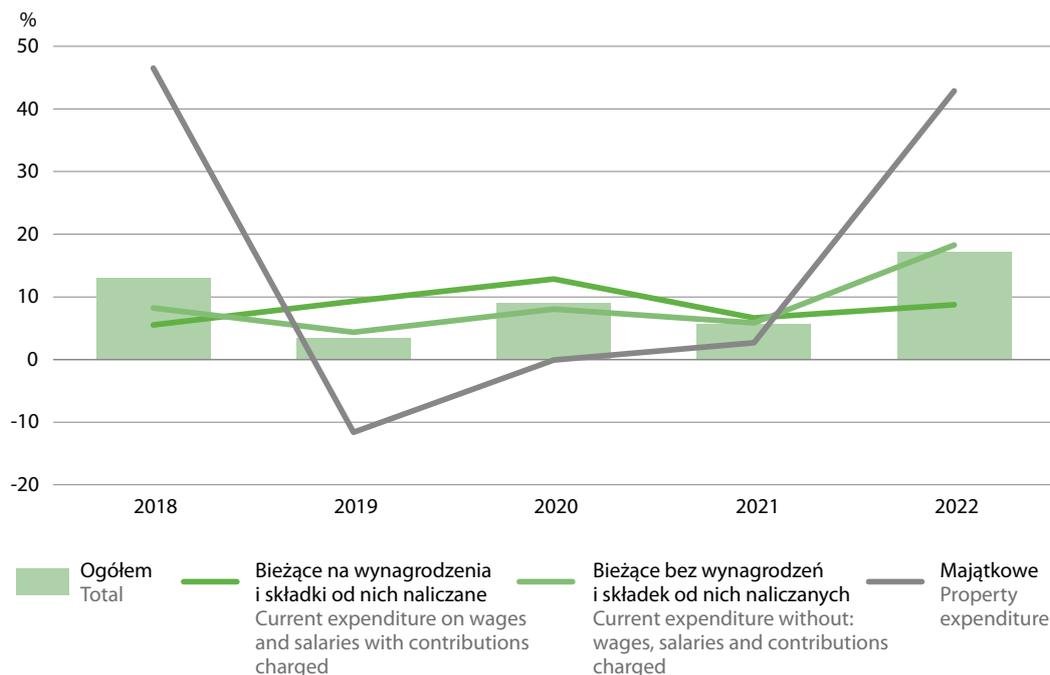
Największą kategorię wydatków powiatów w 2022 r. według działów stanowiły wydatki w działach „Oświata i wychowanie” – 29,1% oraz „Transport i łączność” – 16,4%. Kolejne działy co do wielkości nakładów stanowiły „Administracja publiczna” – 11,7%, „Pomoc społeczna” – 10,2%, „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa” – 6,8%, „Edukacyjna opieka wychowawcza” – 6,4%, „Rodzina” – 3,8%.

Wykres 5.7. Wydatki bieżące i majątkowe powiatów
Chart 5.7. Current and capital expenditure of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 5.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków powiatów (r/r)
Chart 5.8. Changes of selected categories of powiats expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Podobnie jak we wcześniejszych okresach, w 2022 r. największą kategorię wydatków stanowiły nakłady na wynagrodzenia (wraz z naliczanymi składkami), na co powiaty wydały 19 668,2 mln zł, tj. o 8,7% więcej niż w 2021 r. Wydatki majątkowe powiatów, które w 2022 r. wyniosły 7 742,7 mln zł, niemal w całości (98,9%) przeznaczone zostały na realizację zadań inwestycyjnych. Segmentem wydatków o największym wzroście w roku 2022 okazały się w powiatach nakłady na obsługę długu. Wzrosły one aż o 283,8%, co jest tempem najwyższym wśród wszystkich grup wydatków roku 2022 i stanowi maksimum wieloletnie dla nakładów na obsługę długu powiatów.

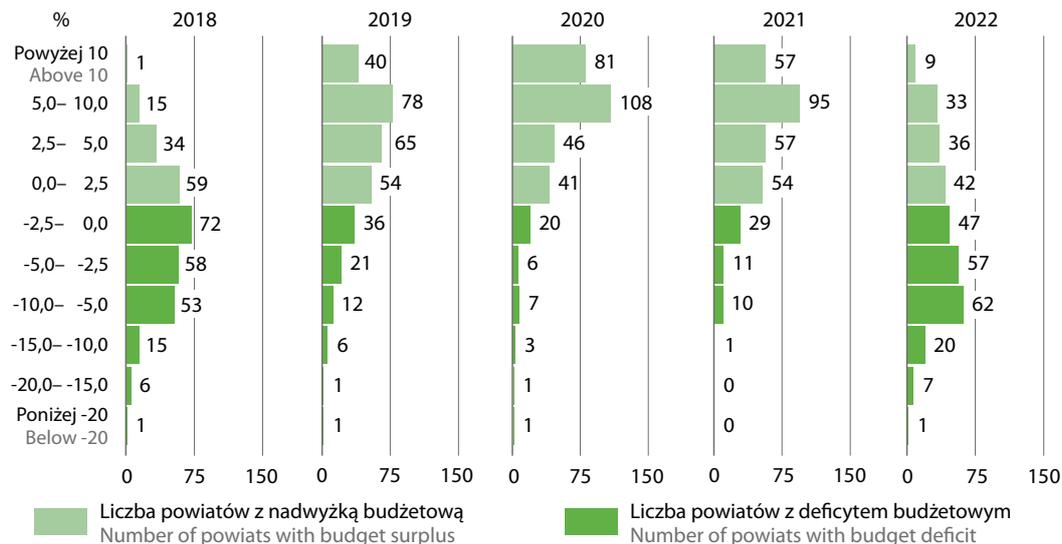
5.3. Wynik budżetów powiatów

5.3. Result of budgets of powiats

Rok 2022 powiaty zamknęły swoje budżety deficytem o wielkości 982,8 mln zł (przy planowanym deficycie na poziomie 3832,7 mln zł). Nadwyżka budżetowa wystąpiła w 120 powiatach, tj. 38,2% wszystkich powiatów. W 42 powiatach nadwyżka przekraczała poziom 5% w relacji wyniku do dochodów. Deficyt budżetowy odnotowały 194 powiaty, tj. 61,8% ogółu jednostek tego szczebla. Deficyt wielkości 10% lub wyższy zanotowano w 28 powiatach.

Dla porównania, w 2021 r. który powiaty zamknęły nadwyżką w wysokości 1 880,6 mln zł, nadwyżka budżetowa wystąpiła w 263 powiatach, z czego w 152 powiatach nadwyżka ta przekraczała poziom 5%. Deficyt budżetowy odnotowało wówczas w 51 powiatach na 314 ogółem jednostek tego szczebla.

Wykres 5.9. Powiaty według relacji wyniku budżetowego do dochodów
 Chart 5.9. Powiaty by result/revenue relation

Uwaga. przedziały dla wartości wskaźnika lewostronnie domknięte.
 Note. the intervals for the index values are left-closed.

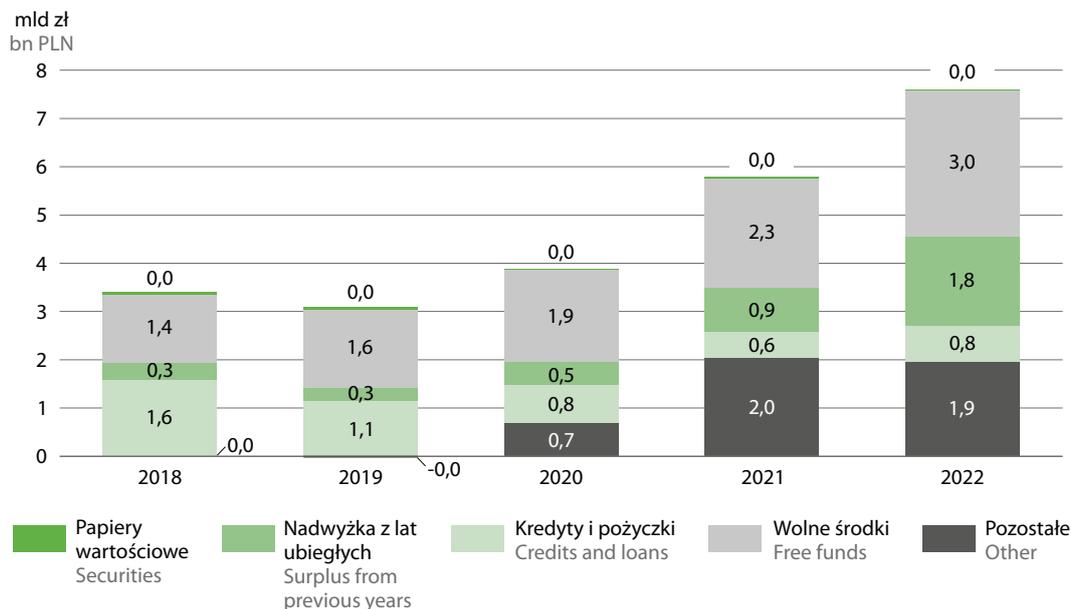
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

5.4. Finansowanie

5.4. Financing

W 2022 r. przychody powiatów zostały zrealizowane w wysokości 7605,6 mln zł, co stanowiło 145,6% planowanej kwoty przychodów. Jednocześnie przychody powiatów były wyższe o 31,4% w porównaniu z 2021 r. Największą kategorię przychodów stanowiła pozycja „wolne środki” w wysokości 3038,0 mln zł (tj. 39,9% ogółu przychodów powiatów). Nadwyżka z lat ubiegłych (pomniejszona o niewykorzystane środki pieniężne, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych) osiągnęła wysokość 1838,3 mln zł (24,2% ogółu przychodów).

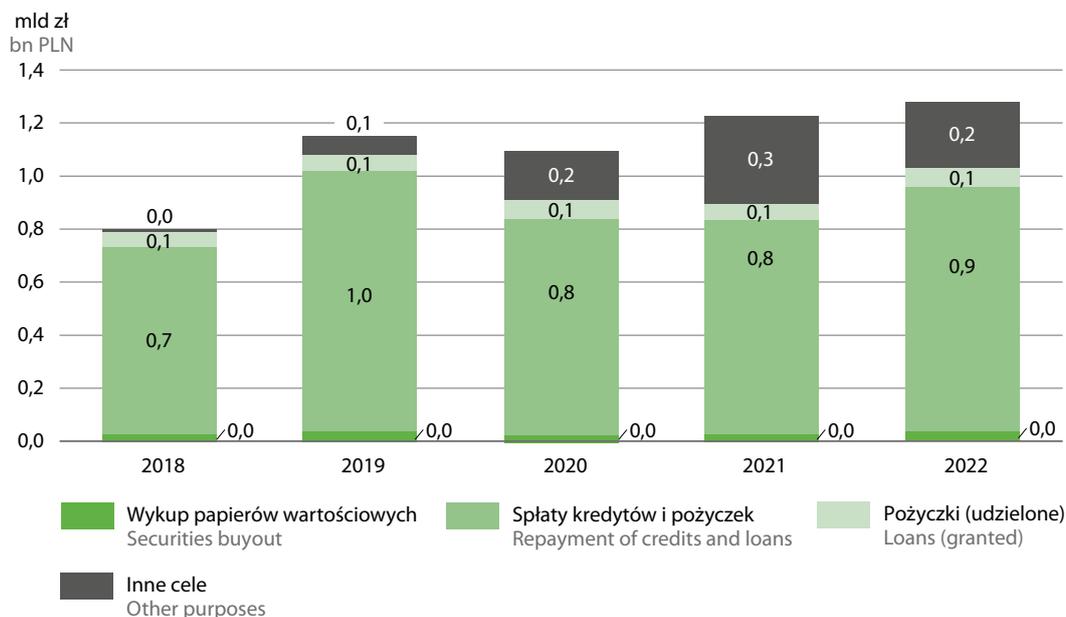
Wykres 5.10. Przychody powiatów
Chart 5.10. Proceeds of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. rozchody ogółem powiatów wzrosły o 4,1% wobec roku poprzedniego i wyniosły 1 278,8 mln zł. Największy udział w strukturze rozchodów powiatów, wynoszący 75,1% stanowiły spłaty kredytów i pożyczek oraz papierów wartościowych (z wyłączeniem tych ostatnich było to 72,2%).

Wykres 5.11. Rozchody powiatów
Chart 5.11. Outlays of powiats

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 6. Gospodarka finansowa województw

Chapter 6. Financial economy of voivodships

W 2022 r. dochody województw wyniosły 24 642,7 mln zł, wydatki 23 780,8 mln zł, a wynik (stanowiący różnicę między dochodami a wydatkami) wyniósł 861,9 mln zł. W porównaniu z rokiem poprzednim dochody wzrosły o 8,0%, zaś wydatki były wyższe o 14,3%. Wynik budżetów województw po raz kolejny osiągnął wartość dodatnią i zamknął się nadwyżką w wysokości 861,9 mln zł przy planowanym deficycie 856,5 mln zł.

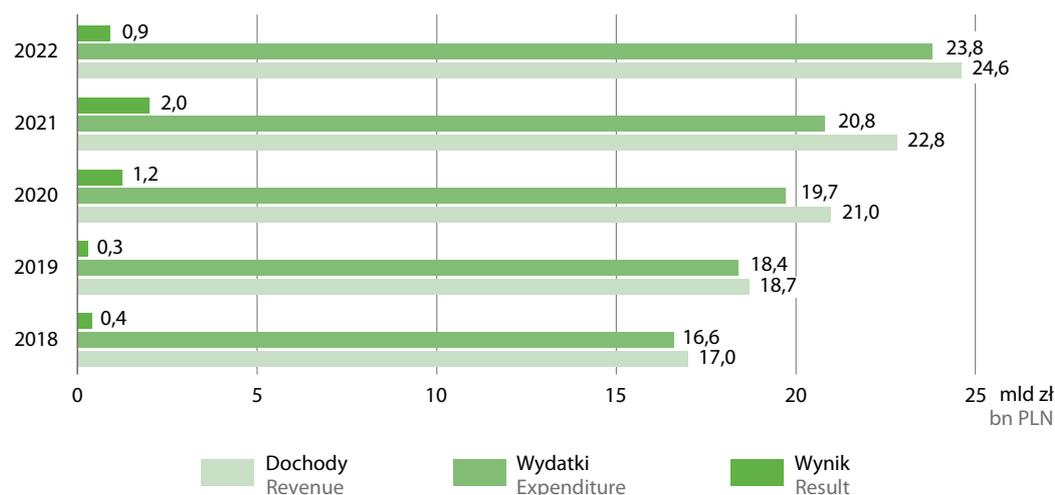
Tablica 6.1. Dochody, wydatki i wynik budżetów województw
Table 6.1. Voivodships revenue, expenditure and budgets result

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody Revenue	16 953,7	18 755,0	20 956,6	22 826,6	24 642,7
Wydatki Expenditure	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1	23 780,8
Wynik Result	371,4	379,0	1 248,6	2 024,5	861,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody Revenue	17 292,3	18 811,0	20 488,4	21 843,6	24 803,5
Wydatki Expenditure	18 332,6	19 727,0	21 605,0	22 963,2	25 659,9
Wynik Result	-1 040,2	-916,0	-1 116,7	-1 119,5	-856,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody Revenue	98,0	99,7	102,3	104,5	99,4
Wydatki Expenditure	90,5	93,2	91,2	90,6	92,7
Wynik Result
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody Revenue	114,8	110,6	111,7	108,9	108,0
Wydatki Expenditure	115,8	110,8	107,2	105,6	114,3
Wynik Results

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Od 2018 r. dochody województw stale rosły, średnio o 10,8%, a w 2022 r. wzrosły o 8,0%.

Wykres 6.1. Budżety województw
Chart 6.1. Budgets of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

6.1. Dochody województw

6.1. Revenue of voivodships

W 2022 r. realizacja dochodów ogółem województw wyniosła 24 642,7 mln zł (o 8,0% więcej niż w 2021 r.) co stanowiło 99,4% planu. W strukturze dochodów województw największą pozycją były dochody własne 14 009,5 mln zł, tj. 56,9%. Dotacje ogółem wynosiły 6 376,3 mln zł i stanowiły 25,9% dochodów ogółem, zaś subwencja ogólna 4 257,0 mln zł, tj. 17,3%. W porównaniu do 2021 r. zwiększył się udział dochodów własnych o 1,3 p. proc. oraz udział subwencji o 1,2 p. proc. natomiast udział dotacji zmniejszył się o 2,4 p. proc.

Tablica 6.2. Dochody województw
Table 6.2. Revenue of voivodships

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	16 953,7	18 755,0	20 956,6	22 826,6	24 642,7
dochody własne own revenue	9 024,2	9 911,2	10 669,2	12 698,8	14 009,5
dotacje ogółem grants total	5 748,2	6 282,7	7 078,3	6 453,7	6 376,3
subwencja ogólna general subvention	2 181,3	2 561,1	3 209,1	3 674,1	4 257,0
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody ogółem Revenue total	17 292,3	18 811,0	20 488,4	21 843,6	24 803,5
dochody własne own revenue	8 520,1	9 482,1	9 736,7	11 124,9	13 833,6
dotacje ogółem grants total	6 594,5	6 767,6	7 542,7	7 078,3	6 712,9
subwencja ogólna general subvention	2 177,6	2 561,3	3 209,1	3 657,0	4 257,0

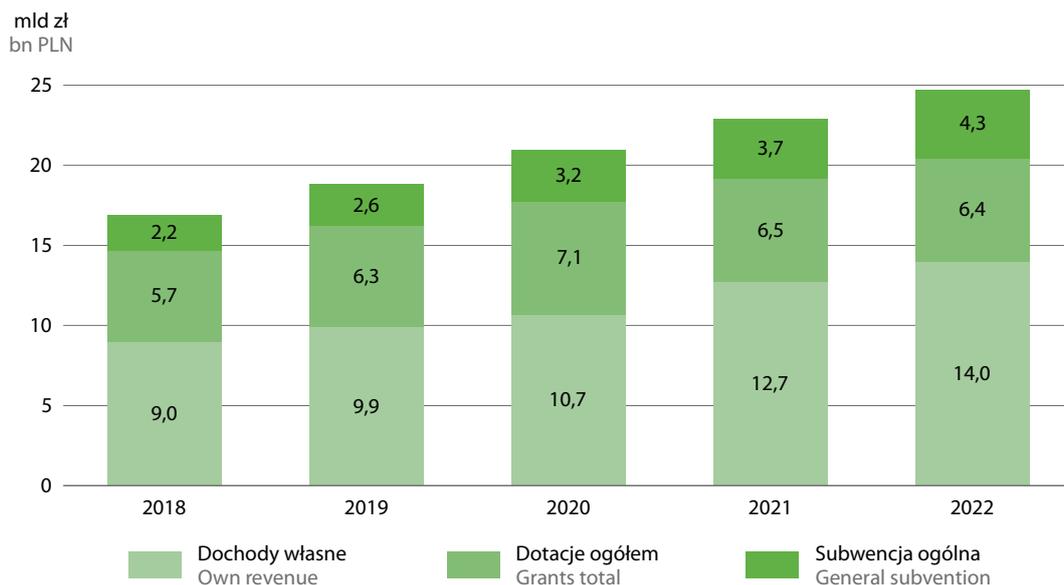
Tablica 6.2. Dochody województw (dok.)
Table 6.2. Revenue of voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody ogółem Revenue total	98,0	99,7	102,3	104,5	99,4
dochody własne own revenue	105,9	104,5	109,6	114,1	101,3
dotacje ogółem grants total	87,2	92,8	93,8	91,4	95,0
subwencja ogólna general subvention	100,2	100,0	100,0	100,5	100,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody ogółem Revenue total	114,8	110,6	111,7	108,9	108,0
dochody własne own revenue	116,0	109,8	107,6	119,0	110,3
dotacje ogółem grants total	118,1	109,3	112,7	91,2	98,8
subwencja ogólna general subvention	102,6	117,4	125,3	114,5	115,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W latach 2018-2022 największą pozycją w kategorii dochodów województw były dochody własne.

Wykres 6.2. Dochody województw
Chart 6.2. Revenue of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dochody własne

Own revenue

W 2022 r. dochody własne województw wyniosły 14 009,5 mln zł, co oznaczało wzrost o 10,3% w relacji do roku poprzedniego oraz wykonanie planu w 101,3%. W strukturze dochodów własnych województw największą pozycją (69,9%) były wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w wysokości 9 787,5 mln zł. W 2022 r. nastąpił ich wzrost względem roku poprzedniego o 10,3%, a wskaźnik wykonania planu wyniósł 101,3%.

Tablica 6.3. Dochody własne województw
Table 6.3 Own revenue of voivodships

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dochody własne Own revenue	9 024,2	9 911,2	10 669,2	12 698,8	14 009,5
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	6 257,0	7 032,9	7 291,7	9 239,9	9 787,5
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	1 633,8	1 798,6	1 762,1	1 983,4	2 342,3
dochody z majątku revenue from property	211,6	181,0	244,4	287,0	227,5
pozostałe dochody other revenue	921,8	898,7	1 370,9	1 188,4	1 652,2
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dochody własne Own revenue	8 520,1	9 482,1	9 736,6	11 124,9	13 833,6
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	5 912,1	6 743,4	6 657,5	7 933,7	9 788,1
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	1 558,9	1 768,5	1 711,9	1 836,0	2 342,3
dochody z majątku revenue from property	218,4	184,0	241,4	250,5	184,1
pozostałe dochody other revenue	830,7	786,1	1 125,9	1 104,7	1 519,1
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dochody własne Own revenue	105,9	104,5	109,6	114,1	101,3
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	105,8	104,3	109,5	116,5	100,0
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	104,8	101,7	102,9	108,0	100,0
dochody z majątku revenue from property	96,9	98,4	101,2	114,6	123,5
pozostałe dochody other revenue	111,0	114,3	121,8	107,6	108,8

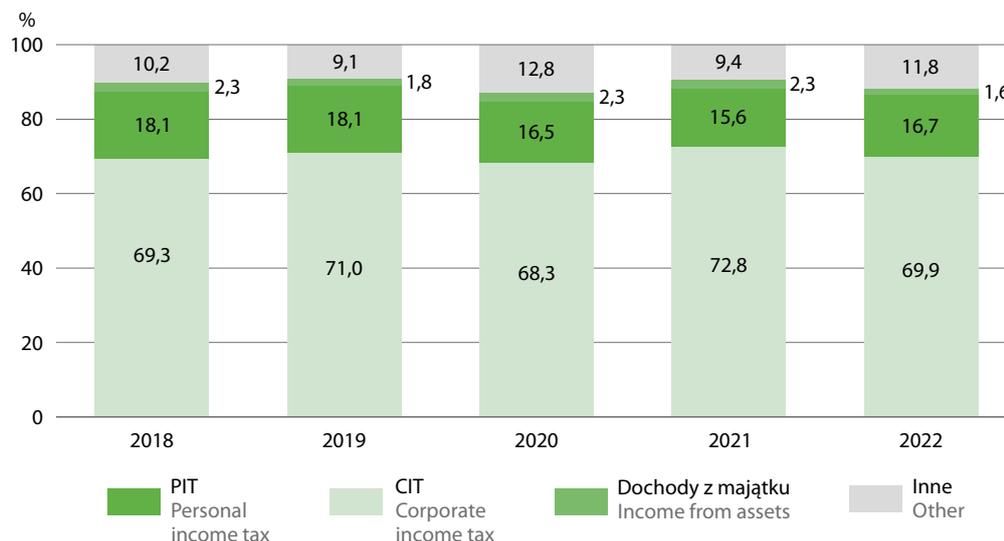
Tablica 6.3. Dochody własne województw (dok.)
Table 6.3 Own revenue of voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dochody własne Own revenue	116,0	109,8	107,6	119,0	110,3
podatek dochodowy od osób prawnych (CIT) corporate income tax	115,7	112,4	103,7	126,7	105,9
podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT) personal income tax	113,2	110,1	98,0	112,6	118,1
dochody z majątku revenue from property	104,6	85,6	135,0	117,4	79,3
pozostałe dochody other revenue	127,7	97,5	152,5	86,7	139,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

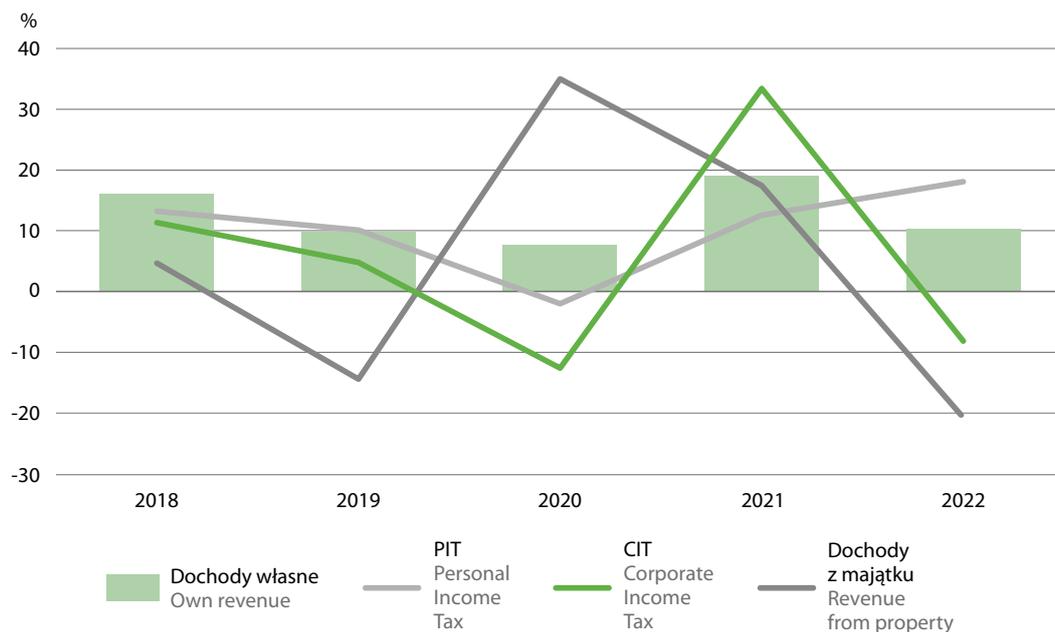
Udział wpływów z podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) w dochodach własnych województw zmniejszył się w stosunku do poprzedniego roku o 2,9 p. proc., zaś udział wpływów z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) zwiększył się o 1,1 p. proc. W 2022 r. dochody województw z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych (PIT) wzrosły o 18,1%, z 1 983,4 mln zł do 2 342,3 mln zł. Dochody z majątku zmniejszyły się o 20,7% i wyniosły 227,5 mln zł. Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych zwiększyły się o 5,9%, a pozostałe dochody wzrosły o 39,0%.

Wykres 6.3. Struktura dochodów własnych województw
Chart 6.3. Structure of own revenue of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 6.4. Zmiana wybranych kategorii dochodów własnych (r/r)
Chart 6.4. Change of selected categories of own revenue (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje ogółem

Grants total

W 2022 r. dotacje ogółem dla województw wyniosły 6 376,3 mln zł, co oznaczało ich spadek o 1,2% w odniesieniu do 2021 r. i wykonanie planu w 95,0%. W strukturze dochodów ogółem osiągniętych przez województwa dotacje stanowiły 25,9%. Dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 stanowiły 70,6% dotacji ogółem, a 29,4% stanowiły dotacje celowe.

Tablica 6.4. Dotacje ogółem dla województw
Table 6.4. Total grants for voivodships

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	5 748,2	6 282,7	7 078,3	6 453,7	6 376,3
dotacje celowe targeted grants	1 311,2	1 385,4	949,9	1 451,0³⁴	1 876,4³⁵
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	709,8	733,5	614,7	944,3	1 371,5
inwestycyjne investment	4,0	2,6	52,6	10,5	3,6

³⁴ W tym 123,5 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

³⁵ W tym: 63,4 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (m. in. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych); 32,0 mln zł otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków (na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelkom Ukrainy).

Tablica 6.4. Dotacje ogółem dla województw (cd.)
 Table 6.4. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
na zadania własne for own tasks	308,6	380,5	51,0	66,4	56,0
inwestycyjne investment	73,8	102,6	23,1	39,6	30,5
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	0,6	4,6	15,7	35,4	27,9
inwestycyjne investment	0,3	0,0	0,0	0,0	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	64,5	56,4	57,0	62,9	63,1
inwestycyjne investment	18,1	10,2	4,7	5,8	13,9
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	136,0	126,1	132,4	161,1	193,8
inwestycyjne investment	88,2	98,3	90,8	99,8	132,3
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	91,7	84,3	79,2	57,3	68,7
inwestycyjne investment	3,4	1,4	22,0	8,0	19,1
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	4 437,0	4 897,2	6 128,4	5 002,7	4 499,0
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	2 825,0	3 225,2	3 244,9	3 032,7	2 527,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Dotacje ogółem Grants total	6 594,5	6 767,6	7 542,7	7 061,7	6 712,9
dotacje celowe targeted grants	1 388,6	1 417,9	1 102,2	1 599,1³⁶	1 971,8³⁷
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	753,5	742,5	754,5	1 079,6	1 393,0
inwestycyjne investment	4,4	2,8	63,5	11,5	3,6
na zadania własne for own tasks	314,5	382,8	71,2	85,6	75,9
inwestycyjne investment	79,2	104,2	40,3	58,1	50,3

36 W tym 80,4 mln zł otrzymane ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

37 W tym: 91,6 mln zł otrzymane ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (m. in. z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych); 34,7 mln zł otrzymane z Funduszu Pomocy lub z innych środków (na finansowanie lub dofinansowanie realizacji zadań w zakresie pomocy obywatelkom Ukrainy); nie otrzymano funduszy na finansowanie lub dofinansowanie realizacji inwestycyjnych obiektów zabytkowych oraz prac remontowych i konserwatorskich przy zabytkach.

Tablica 6.4. Dotacje ogółem dla województw (cd.)
Table 6.4. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	0,6	11,0	19,5	39,1	29,6
inwestycyjne investment	0,4	0,0	0,0	0,0	0,1
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	69,9	61,7	61,2	75,5	69,4
inwestycyjne investment	22,3	13,8	6,7	16,9	19,5
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	148,6	133,1	136,8	181,2	207,3
inwestycyjne investment	98,8	104,5	94,4	118,1	143,9
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	101,5	86,8	59,1	57,6	70,3
inwestycyjne investment	5,1	1,4	0,5	8,0	19,0
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	5 205,9	5 349,7	6 440,5	5 462,7	4 741,0
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	3 336,0	3 472,1	3 380,4	3 299,0	2 650,2
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Dotacje ogółem Grants total	87,2	92,8	93,8	91,4	95,0
dotacje celowe targeted grants	94,4	97,7	86,2	90,7	95,2
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	94,2	98,8	81,5	87,5	98,5
inwestycyjne investment	92,0	92,7	82,8	91,3	99,5
na zadania własne for own tasks	98,1	99,4	71,6	77,5	73,7
inwestycyjne investment	93,1	98,5	57,3	68,2	60,7
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	93,0	41,6	80,7	90,4	94,3
inwestycyjne investment	94,1	78,6	0,0	85,3	100,0
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	92,4	91,5	93,1	83,3	90,9
inwestycyjne investment	81,2	74,1	73,4	34,1	71,2

Tablica 6.4. Dotacje ogółem dla województw (cd.)
Table 6.4. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION % (cont.)					
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	91,5	94,8	96,8	88,9	93,5
inwestycyjne investment	89,2	94,0	96,2	84,5	92,0
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	90,3	97,0	134,0	99,6	97,8
inwestycyjne investment	66,9	100,0	4 400,5	99,9	100,3
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	85,2	91,5	95,2	91,6	94,9
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	84,7	92,9	96,0	91,9	95,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Dotacje ogółem Grants total	118,1	109,3	112,7	91,2	98,8
dotacje celowe targeted grants	72,5	105,7	68,6	152,7	129,3
na zadania z zakresu adm. rządowej for tasks of the government administration	55,9	103,3	83,8	153,6	145,2
inwestycyjne investment	1,8	65,0	2 023,1	20,0	34,3
na zadania własne for own tasks	110,5	123,3	13,4	130,2	84,3
inwestycyjne investment	144,7	139,0	22,5	171,4	77,0
na zadania realizowane na podstawie porozumień z org. adm. rządowej for tasks realized on the basis of agreements with government administration units	150,0	769,3	341,3	225,5	78,8
inwestycyjne investment
na zadania realizowane na podstawie porozumień między JST on the tasks realized on the basis of agreements between local government units	114,6	87,4	101,1	110,4	100,3
inwestycyjne investment	223,5	56,4	46,1	123,4	239,7
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między JST na dofinansowanie własnych zadań from financial assistance granted between local government units for financing own tasks	123,0	92,7	105,0	121,7	120,3
inwestycyjne investment	121,8	111,5	92,4	109,9	132,6

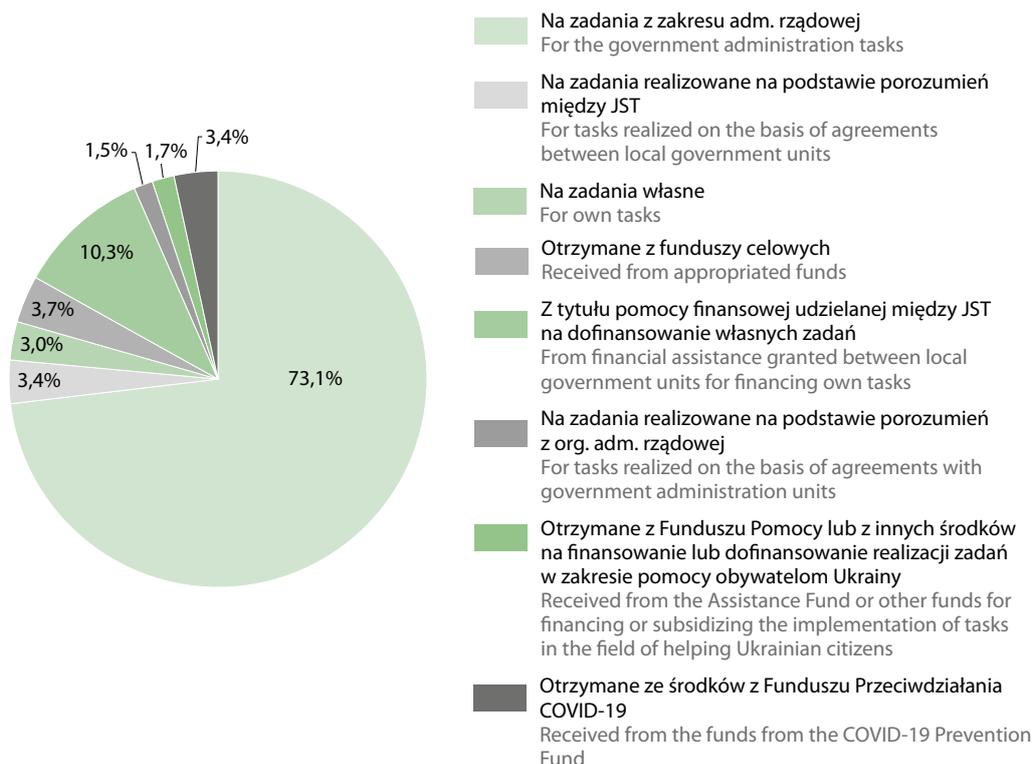
Tablica 6.4. Dotacje ogółem dla województw (dok.)
Table 6.4. Total grants for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 (dok.) PREVIOUS YEAR = 100 (cont.)					
otrzymane z funduszy celowych received from appropriated funds	101,0	91,9	94,0	72,3	119,9
inwestycyjne investment	23,9	41,2	1 571,4	36,4	238,8
dotacje §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 grants §§ 200, 620 and 205, 625	145,1	110,4	125,1	81,6	89,9
inwestycyjne § 620 i 625 investment § 620, 625	151,8	114,2	100,6	93,5	83,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Dotacje celowe dla województw wyniosły 1 876,4 mln zł, tj. o 29,3% więcej niż w roku poprzednim. Część dotacji celowych przekazana na zadania inwestycyjne wyniosła 262,6 mln zł, co stanowiło 14,0% dotacji celowych. Tytułem dotacji celowych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej województwa otrzymały 1 371,5 mln zł, tj. 73,1% wszystkich dotacji celowych. Dotacje celowe na zadania własne wyniosły 56,0 mln zł, tj. 3,0%, a pozostałe kategorie stanowiły 23,9% dotacji celowych.

Wykres 6.5. Struktura dotacji celowych otrzymanych przez województwa
Chart 6.5. Structure of targeted grants received by voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. w ramach dotacji celowych z budżetu państwa dla województw z przeznaczeniem na zadania z zakresu administracji rządowej na zadania inwestycyjne przeznaczono 3,6 mln zł. Na zadania inwestycyjne, w ramach dotacji celowych z budżetu państwa na zadania własne, przeznaczono 30,5 mln zł.

W ramach dotacji §§ 200 i 620 oraz 205 i 625 województwom przekazano 4 499,9 mln zł, czyli o 10,1% mniej niż w 2021 r. Na realizację zadań inwestycyjnych przekazano 2 527,4 mln zł, co stanowiło 56,2% tej dotacji.

Subwencja ogólna

General subvention

W 2022 r. subwencja ogólna dla województw wyniosła 4 257,0 mln zł, co oznaczało wzrost o 15,9% w porównaniu do 2021 r. Wydatki budżetu państwa z tytułu subwencji ogólnej dla województw zostały zrealizowane w pełnej wysokości środków zaplanowanych na 2022 r.

Tablica 6.5. Subwencja ogólna województw
Table 6.5. General subvention from the state budget for voivodships

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	2 181,3	2 561,1	3 209,1	3 674,1	4 257,0
część oświatowa educational part	586,9	609,8	642,7	661,1	694,9
część regionalna regional part	376,4	509,4	592,6	638,8	885,0
część wyrównawcza equalizing part	1 177,8	1 392,7	1 576,1	1 738,7	2 319,7
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	40,2	49,2	397,7	635,5	357,4
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Subwencja ogólna General subvention	2 177,7	2 561,3	3 209,1	3 657,0	4 257,0
część oświatowa educational part	588,8	610,0	642,7	661,1	694,9
część regionalna regional part	370,8	509,4	592,6	638,8	885,0
część wyrównawcza equalizing part	1 177,8	1 392,7	1 576,1	1 738,7	2 319,7
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	40,2	49,2	397,7	618,4	357,4
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Subwencja ogólna General subvention	100,2	100,0	100,0	100,5	100,0
część oświatowa educational part	99,7	100,0	100,0	100,0	100,0
część regionalna regional part	101,5	100,0	100,0	100,0	100,0
część wyrównawcza equalizing part	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	100,0	100,0	100,0	102,8	100,0

Tablica 6.5. Subwencja ogólna województw (dok.)
Table 6.5. General subvention from the state budget for voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Subwencja ogólna General subvention	102,6	117,4	125,3	114,5	115,9
część oświatowa educational part	97,1	103,9	105,4	102,9	105,1
część regionalna regional part	99,3	135,3	116,3	107,8	138,5
część wyrównawcza equalizing part	105,8	118,2	113,2	110,3	133,4
uzupełnienie subwencji ogólnej supplementing of the general subvention	131,4	122,4	808,3	159,8	56,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największą częścią subwencji ogólnej pozostawała część wyrównawcza, która stanowiła 54,5% (wobec 47,3% rok wcześniej). Udział części oświatowej zmniejszył się do 16,3% (z 18,0% w 2021 r.), zaś część regionalna zwiększyła się do 20,8% (wobec 17,4% w 2021 r.) wartości ogólnej subwencji.

6.2. Wydatki województw

6.2. Expenditure of voivodships

W 2022 r. wydatki ogółem województw wyniosły 23 780,8 mln zł i było to o 14,3% więcej niż w 2021 r., a ich plan został wykonany w 92,7%. Wydatki bieżące były wyższe o 19,2% niż w poprzednim roku, zaś wydatki majątkowe wzrosły o 5,7%. W strukturze wydatków województw wydatki bieżące stanowiły 66,6%, zaś wydatki majątkowe 33,4%.

Tablica 6.6. Wydatki województw
Table 6.6. Expenditure of voivodships

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	16 582,3	18 376,0	19 708,0	20 802,1	23 780,8
wydatki bieżące current expenditure	10 632,6	11 408,1	12 720,1	13 290,7	15 838,7
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	2 844,7	3 016,4	3 162,5	3 419,4	3 906,5
dotacje grants	4 689,9	4 935,3	5 922,9	5 519,9	6 569,3
na obsługę długu on debt service	150,6	139,1	98,2	62,1	253,4
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	8,1	8,4	9,5	14,6	18,9

Tablica 6.6. Wydatki województw (cd.)
 Table 6.6. Expenditure of voivodships (cont.)

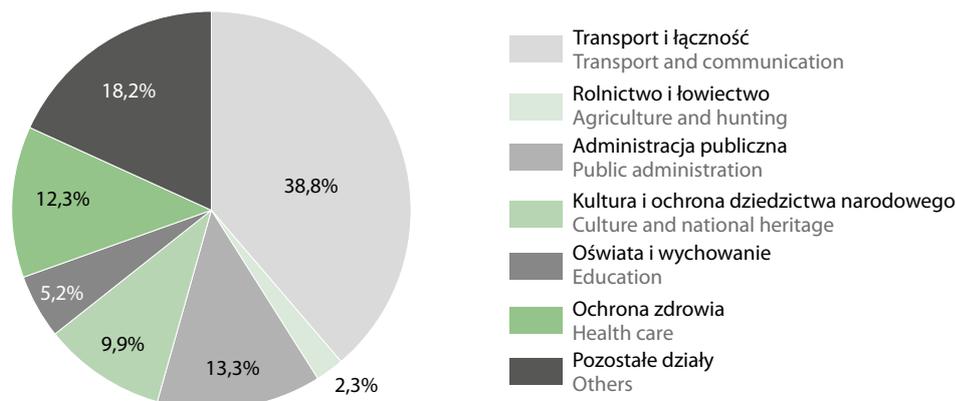
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł (dok.) EXECUTION in million PLN (cont.)					
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	83,5	134,3	112,5	121,6	160,2
pozostałe wydatki other expenditure	2 855,8	3 174,7	3 414,7	4 153,0	4 930,5
wydatki majątkowe property expenditure	5 949,7	6 968,0	6 987,9	7 511,4	7 942,1
inwestycyjne investment	5 614,8	6 669,3	6 663,0	7 097,4	7 409,6
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Wydatki ogółem Total expenditure	18 332,6	19 727,0	21 605,0	22 963,2	25 659,9
wydatki bieżące current expenditure	11 343,3	12 073,0	13 845,2	14 427,8	16 736,5
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	2 949,2	3 137,4	3 335,5	3 579,9	4 069,7
dotacje grants	4 895,1	5 092,8	6 299,1	5 855,7	6 749,0
na obsługę długu on debt service	165,3	148,9	106,9	93,9	266,9
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	23,9	19,8	42,5	46,4	21,9
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	103,6	143,7	127,8	144,5	177,0
pozostałe wydatki other expenditure	3 206,2	3 530,4	3 933,4	4 707,4	5 452,1
wydatki majątkowe property expenditure	6 989,3	7 654,0	7 759,8	8 535,4	8 923,4
inwestycyjne investment	6 649,1	7 355,1	7 430,2	8 117,7	8 383,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Wydatki ogółem Total expenditure	90,5	93,2	91,2	90,6	92,7
wydatki bieżące current expenditure	93,7	94,5	91,9	92,1	94,6
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	96,5	96,1	94,8	95,5	96,0
dotacje grants	95,8	96,9	94,0	94,3	97,3
na obsługę długu on debt service	91,1	93,4	91,8	66,1	94,9
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	33,9	42,5	22,2	31,5	86,5

Tablica 6.6. Wydatki województw (dok.)
 Table 6.6. Expenditure of voivodships (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION % (cont.)					
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	80,6	93,4	88,0	84,2	90,5
pozostałe wydatki other expenditure	89,1	89,9	86,8	88,2	90,4
wydatki majątkowe property expenditure	85,1	91,0	90,1	88,0	89,0
inwestycyjne investment	84,4	90,7	89,7	87,4	88,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Wydatki ogółem Total expenditure	115,8	110,8	107,2	105,6	114,3
wydatki bieżące current expenditure	106,4	107,3	111,5	104,5	119,2
wynagrodzenia i składki od nich naliczane wages and salaries with contribution charged	102,2	106,0	104,8	108,1	114,2
dotacje grants	113,2	105,2	120,0	93,2	119,0
na obsługę długu on debt service	88,5	92,4	70,6	63,2	408,1
z tytułu udzielania poręczeń i gwarancji due to issued guarantees	109,5	103,7	113,1	154,8	129,5
świadczenia na rzecz osób fizycznych benefits for natural persons	111,0	160,8	83,8	108,1	131,7
pozostałe wydatki other expenditure	101,5	111,2	107,6	121,6	118,7
wydatki majątkowe property expenditure	137,5	117,1	100,3	107,5	105,7
inwestycyjne investment	141,3	118,8	99,9	106,5	104,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 6.6. Struktura wydatków województw według działów
Chart 6.6. Structure of expenditure of voivodships by sections

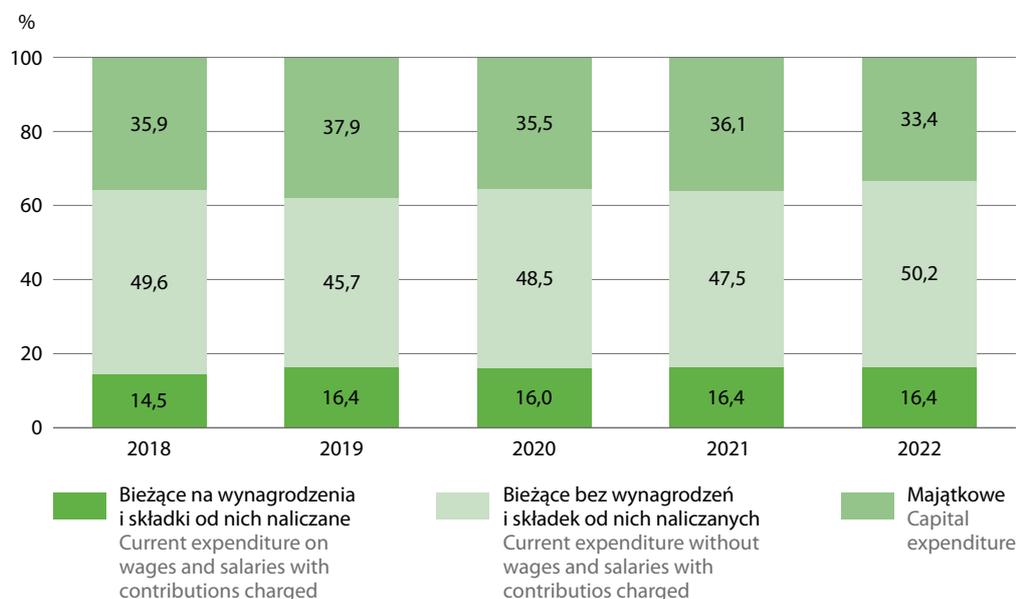

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W strukturze wydatków województw według działów klasyfikacji budżetowej w 2022 r. największy udział miały wydatki w dziale „Transport i łączność” – 38,8%. W dziale tym najważniejszą kategorię wydatkową stanowiły wydatki na wojewódzkie drogi publiczne – 50,7% oraz wydatki na krajowe przewozy kolejowe – 34,8%. Znaczący udział w wydatkach ogółem województw odnotowano w pozycji wydatki wykonane w następujących działach: „Administracja publiczna” – 13,3%, „Ochrona zdrowia” – 12,3%, „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” – 9,9%.

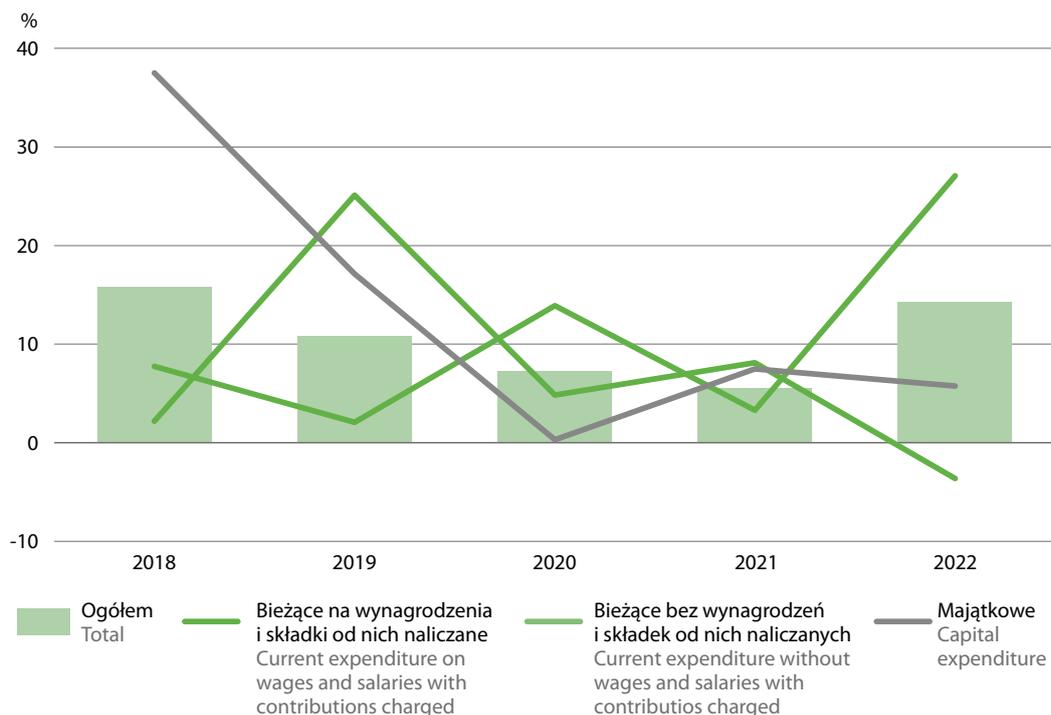
Znaczące wzrosty wydatków wystąpiły m.in. w dziale „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” o 19,5%, „Rolnictwo i łowiectwo” o 12,6% oraz w dziale „Ochrona zdrowia” o 9,4%. Najwyższe wydatki w dziale „Ochrona zdrowia” odnotowano w rozdziale „Szpitale ogólne” – 46,6% oraz „Staże i specjalizacje medyczne” – 18,7%.

Wykres 6.7. Struktura wydatków województw
Chart 6.7. Structure of expenditure of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 6.8. Zmiany wybranych kategorii wydatków (r/r)
Chart 6.8. Change of selected categories of expenditure (y/y)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Istotny udział w wydatkach bieżących województw miały dotacje (27,6%, tj. 6 569,3 mln zł) oraz wydatki na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń (16,4%, tj. 3 906,5 mln zł). W strukturze wydatków na wynagrodzenia największą kategorię wydatkową stanowił dział „Administracja publiczna” (52,5%). W dalszej kolejności były to: „Oświata i wychowanie” (19,6%) oraz „Pozostałe działania w zakresie polityki społecznej” (9,3%).

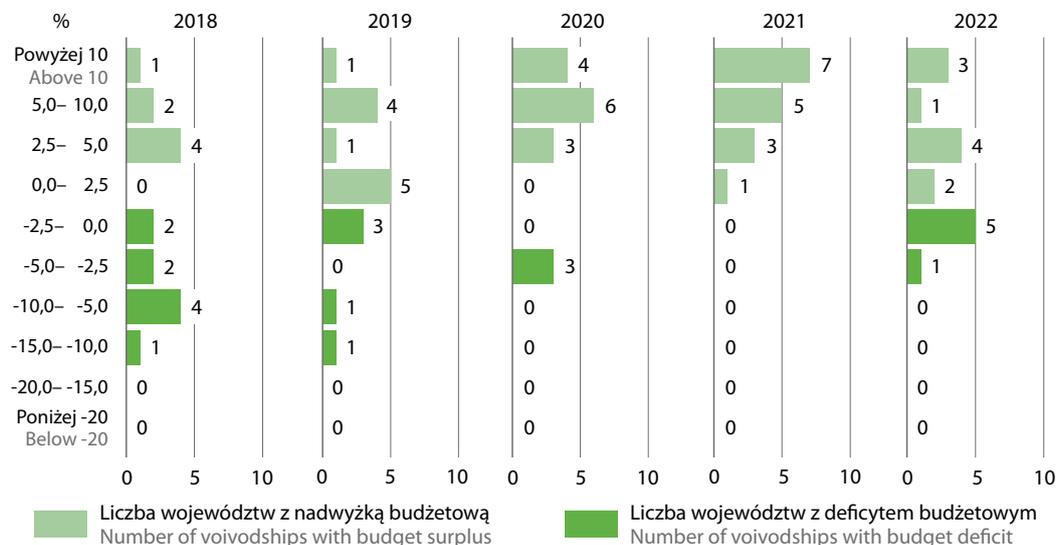
Wydatki majątkowe wyniosły 7 942,1 mln zł. Większość wydatków majątkowych województw, tj. 52,6%, zrealizowano w dziale „Transport i łączność”. Znaczna część wydatków majątkowych została zrealizowana także w działach „Ochrona zdrowia” (22,5%) oraz „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” (6,0%).

6.3. Wynik budżetów województw

6.3. Result of budgets of voivodships

W 2022 r. budżety województw ogółem zamknęły się nadwyżką w wysokości 861,9 mln zł, przy planowanym deficycie 856,5 mln zł (w 2021 r. odnotowano nadwyżkę w wysokości 2 024,5 mln zł). W 2022 r. dziesięć województw uzyskało nadwyżkę budżetową na łączną kwotę 982,7 mln zł, a sześć województw zamknęło budżet deficytem 120,8 mln zł.

Wykres 6.9. Województwa według relacji wyniku budżetowego do dochodów
Chart 6.9. Voivodships by result/ revenue relation

Uwaga. przedziały dla wartości wskaźnika lewostronnie domknięte.
Note. The intervals for the index values are left-closed.

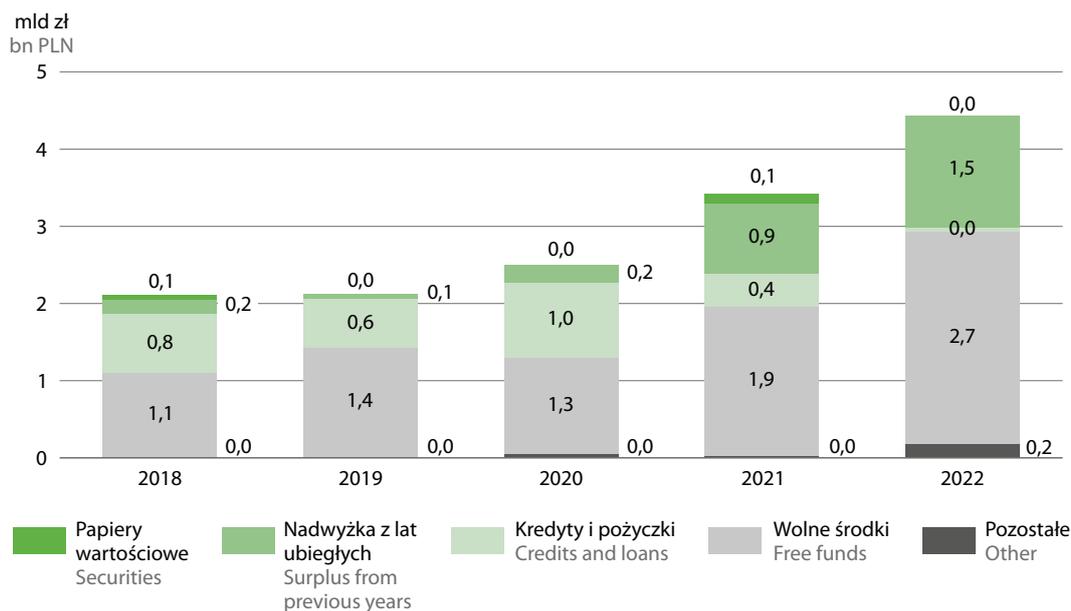
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

6.4. Finansowanie

6.4. Financing

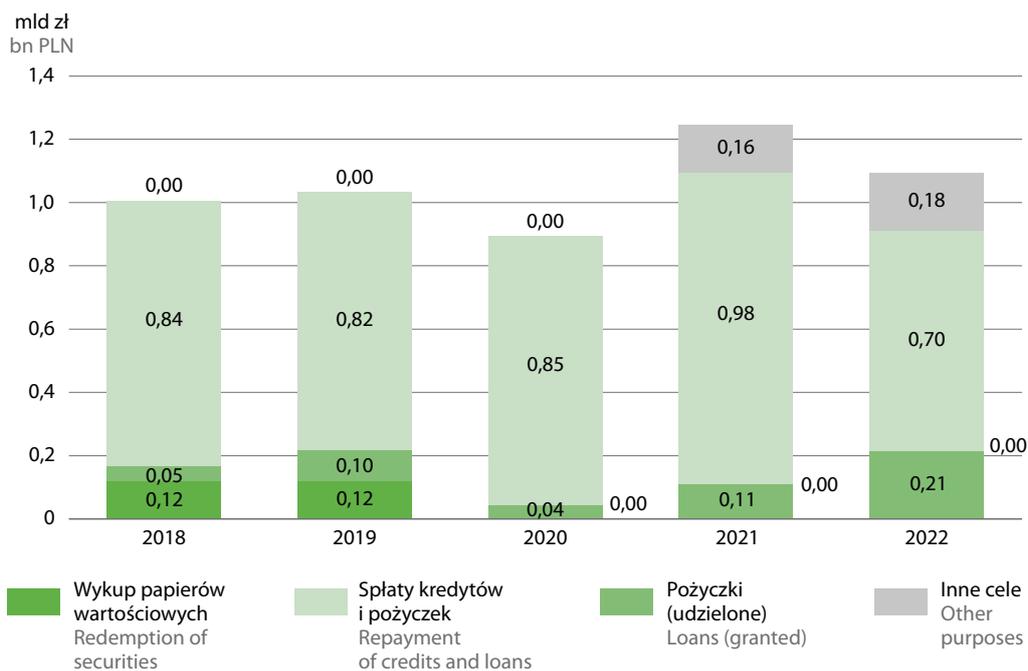
W 2022 r. województwa zrealizowały przychody w łącznej wysokości 4 431,6 mln zł, a rozchody w wysokości 1 093,3 mln zł. Największy udział w przychodach (62,0%) miała kategoria tzw. wolnych środków w wysokości 2 746,7 mln zł. Przychody z kredytów, pożyczek oraz emisji papierów wartościowych stanowiły 1,1% wartości przychodów, zaś nadwyżka z lat ubiegłych 32,7%. Rozchody z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych stanowiły 64,2% rozchodów ogółem województw.

Wykres 6.10. Przychody województw
Chart 6.10. Proceeds of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 6.11. Rozchody województw
Chart 6.11. Outlays of voivodships

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 7. Zadłużenie jednostek samorządu terytorialnego

Chapter 7. Debt of local government units

W 2022 r. zobowiązania ogółem jednostek samorządu terytorialnego wyniosły 90 825,6 mln zł (dane niekonsolidowane). Udział tych jednostek w całości zadłużenia sektora finansów publicznych wyniósł 6,8%. W porównaniu do 2021 r. zobowiązania JST zmniejszyły się o 0,3%.

W miastach na prawach powiatu odnotowano wzrost zadłużenia o 1,3% w stosunku do 2021 r. W gminach, powiatach oraz w województwach wystąpił spadek zadłużenia w stosunku do 2021 r. Kwota zobowiązań miast na prawach powiatu stanowiła 50,2% całości zadłużenia JST. Zadłużenie gmin stanowiło 37,6% całości zadłużenia, a zadłużenie powiatów oraz województw odpowiednio: 6,6% i 5,6% całości zadłużenia JST.

Tablica 7.1. Zobowiązania ogółem poszczególnych szczebli JST
Table 7.1. Total liabilities of individual levels of local government units

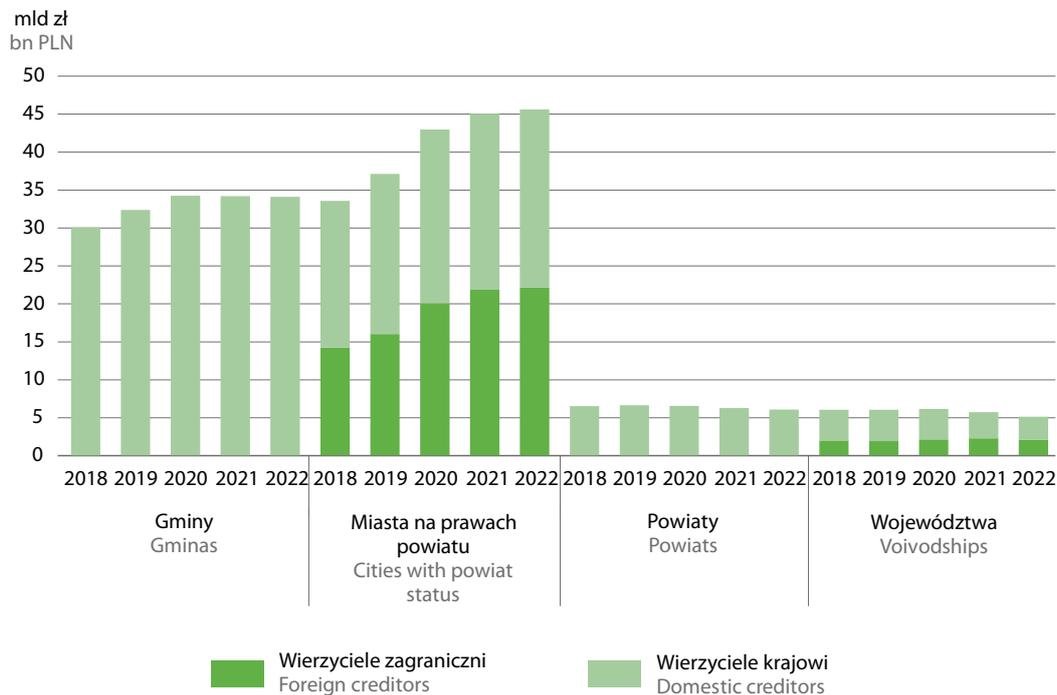
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
w mln zł in million PLN					
JST ogółem JST total	76 115,8	82 036,0	89 845,1	91 122,8	90 825,6
gminy gminas	30 095,5	32 369,3	34 235,9	34 175,7	34 105,7
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	33 569,3	37 101,0	42 989,9	45 046,6	45 622,5
powiaty powiats	6 467,5	6 580,2	6 505,5	6 214,1	6 025,4
województwa voivodships	5 983,6	5 985,6	6 113,8	5 686,3	5 072,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR=100					
JST ogółem JST total	110,4	107,8	109,5	101,4	99,7
gminy gminas	121,2	107,6	105,8	99,8	99,8
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	103,7	110,5	115,9	104,8	101,3
powiaty powiats	114,9	101,7	98,9	95,5	97,0
województwa voivodships	98,2	100,0	102,1	93,0	89,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 86 357,4 mln zł, co stanowiło 95,1% zobowiązań ogółem JST – dług w tej kategorii zmniejszył się o 0,8% w porównaniu do roku poprzedniego. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły 4399,8 mln zł i stanowiły 4,8% ogółu zobowiązań JST; odnotowano wzrost zadłużenia w tej kategorii długu o 9,0% w porównaniu z 2021 r. Zobowiązania wymagalne wyniosły 68,4 mln zł i w zestawieniu z poprzednim rokiem wzrosły o 19,3%. Ich udział w zobowiązaniach ogółem był marginalny i stanowił 0,1%.

Wykres 7.1. Zadłużenie JST według miejsca emisji długu
 Chart 7.1. Debt of local government units according to the place of issue

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Zobowiązania JST wobec wierzycieli zagranicznych w 2022 r. wyniosły 24 150,6 mln zł i stanowiły 26,6% wszystkich wierzycieli – wzrost udziału o 0,3 p. proc. w porównaniu z rokiem poprzednim. Najwyższy udział tych zobowiązań wystąpił w miastach na prawach powiatu, których zadłużenie wobec wierzycieli zagranicznych wyniosło 22 123,9 mln zł i stanowiło 91,6% całości zobowiązań zagranicznych JST. Udział zobowiązań wobec wierzycieli zagranicznych w miastach na prawach powiatu wzrósł z 48,4% całości zobowiązań miast na prawach powiatu w 2021 r. do 48,5% wartości zobowiązań tych jednostek w 2022 r. W województwach zobowiązania wobec wierzycieli zagranicznych w 2022 r. wyniosły 2 026,8 mln zł i stanowiły 40,0% zobowiązań województw oraz 8,4% zobowiązań zagranicznych całości JST. Gminy i powiaty posiadają wyłącznie wierzycieli krajowych. Zadłużenie zagraniczne jednostek samorządu terytorialnego u nierezydentów należących do strefy euro wyniosło 24 128,1 mln zł, co stanowiło 26,6% całości zadłużenia JST.

Pod względem podziału na grupy wierzycieli jednostki samorządu terytorialnego w 2022 r. zadłużyły się głównie w bankach krajowych. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wobec tych banków wyniosły 62 206,8 mln zł i stanowiły 68,5% całości zadłużenia JST. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych długoterminowych wyniosły 4 385,7 mln zł i stanowiły 4,8% całości zadłużenia JST. Zadłużenie innych jednostek samorządu terytorialnego oraz zadłużenie w podlegających JST: zakładach, instytucjach i osobach prawnych³⁸ wyniosło 2 082,4 mln zł, czyli 2,3% całości zadłużenia JST.

³⁸ Obejmuje: jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe jednostki budżetowe, samorządowe zakłady budżetowe, samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej nadzorowane przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw, w celu wykonywania zadań publicznych; z wyłączeniem banków i spółek prawa handlowego.

Tablica 7.2. Wskaźnik zadłużenia do dochodów JST

Table 7.2. Debt to revenue ratio

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ZADŁUŻENIE JAKO % DOCHODÓW DEBT RATIO in %					
JST ogółem JST total	30,2	29,5	29,5	27,3	26,3
gminy gminas	24,8	23,9	23,0	20,9	19,9
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	39,3	39,5	42,9	40,6	41,4
powiaty powiats	23,1	21,4	18,8	17,2	15,4
województwa voivodships	35,3	31,9	29,2	24,9	20,6

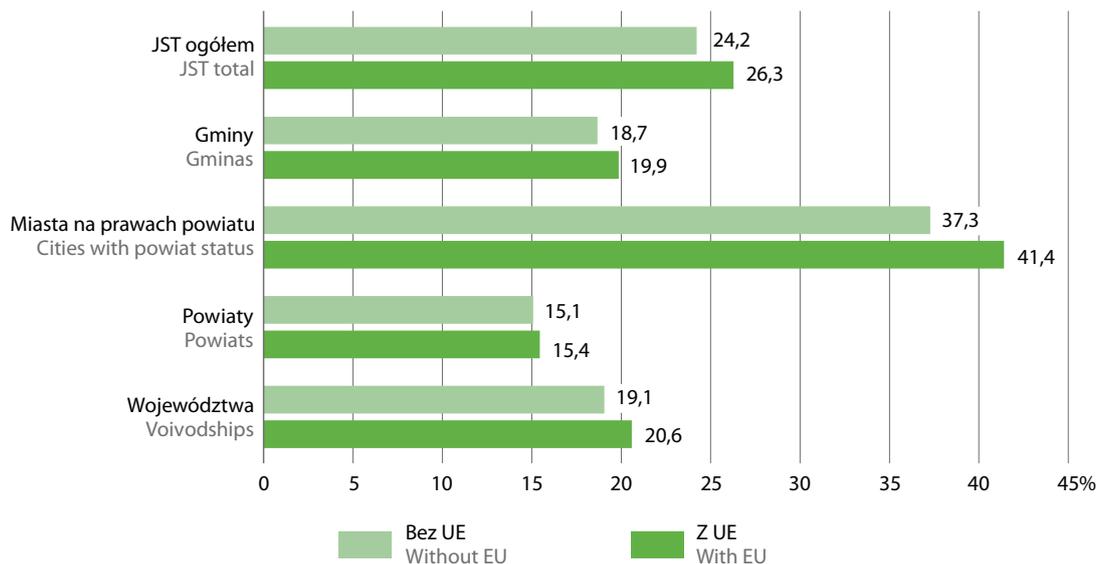
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wskaźnik zadłużenia liczony jako relacja zobowiązań do zrealizowanych dochodów ogółem w 2022 r. dla wszystkich JST wyniósł 26,3% i zmniejszył się o 1,1 p.proc. w stosunku do 2021 r. Zmniejszenie wskaźnika zadłużenia w porównaniu do poprzedzającego roku odnotowano w: gminach – o 1,0 p.proc., powiatach – o 1,8 p.proc. i w województwach – o 4,3 p.proc. W miastach na prawach powiatu wskaźnik zadłużenia wzrósł o 0,8 p.proc.

Wykres 7.2. Wskaźnik relacji zadłużenia do dochodów

Chart 7.2. Debt to revenue ratio

Uwaga: bez UE - bez zobowiązań na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych; z UE - całość zobowiązań, łącznie z zadłużeniem na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Note: Without EU – without liabilities on programs and projects financed with EU funds; with EU - all liabilities, of which programs and projects financed with EU funds

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wskaźnik zadłużenia JST bez uwzględniania zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych³⁹ w 2022 r. wyniósł 24,2%, odnotowano jego spadek o 1,0 p. proc. Najwyższy spadek wskaźnika zadłużenia w porównaniu do 2021 r., bez uwzględniania ww. zobowiązań, wystąpił dla województw – o 3,8 p. proc. Zmniejszenie ww. wskaźnika zadłużenia wyniosło: w gminach o 0,9 p. proc., w powiatach o 0,7 p. proc. W miastach na prawach powiatu wskaźnik wzrósł o 0,6 p. proc.,

Kwota zobowiązań JST z tytułu kredytów i pożyczek na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej wyniosła 7 105,7 mln zł i była o 1,4% wyższa niż w 2021 r. Udział tej kwoty w całości zobowiązań JST w 2021 r. stanowił 7,8% i w porównaniu do 2021 r. zwiększył się o 0,1 p. proc. Najbardziej zadłużone z tego tytułu były miasta na prawach powiatu, których kwota zobowiązań stanowiła 64,0% zadłużenia JST z tytułu realizacji programów i projektów z udziałem środków pochodzących z UE i wzrosła o 7,3% w odniesieniu do poprzedniego roku. Zobowiązania gmin stanowiły 28,7% zadłużenia z tytułu realizacji programów UE i zmniejszyły się o 5,0% w odniesieniu do 2021 r. Udział zobowiązań województw wyniósł 5,3% i były one o 19,3% niższe niż w 2021 r. Zobowiązania powiatów stanowiły 2,0% zadłużenia z tytułu realizacji programów UE i zmniejszyły się o 9,8% w porównaniu do 2021 r.

Tablica 7.3. Zobowiązania poszczególnych szczebli JST z tytułu kredytów i pożyczek związanych z wykorzystaniem środków z UE

Table 7.3. Liabilities of individual levels of local government units due to loans and borrowings related to the use of EU funds

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
w mln zł in million PLN					
JST ogółem JST total	4 764,6	4 737,3	6 715,9	7 008,5	7 105,7
gminy gminas	1 852,8	1 761,5	1 831,8	2 145,0	2 037,4
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	2 108,4	2 204,9	4 115,2	4 237,4	144,5
powiaty powiats	189,4	184,4	166,8	160,3	4547,7
województwa voivodships	614,0	586,4	602,1	465,8	376,1
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR=100					
JST ogółem JST total	107,2	99,4	141,8	104,4	101,4
gminy gminas	130,5	95,1	104,0	117,1	95,0
miasta na prawach powiatu cities with powiat status	93,0	104,6	186,6	103,0	90,2
powiaty powiats	111,1	97,4	90,5	96,1	107,3
województwa voivodships	104,7	95,5	102,7	77,4	80,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

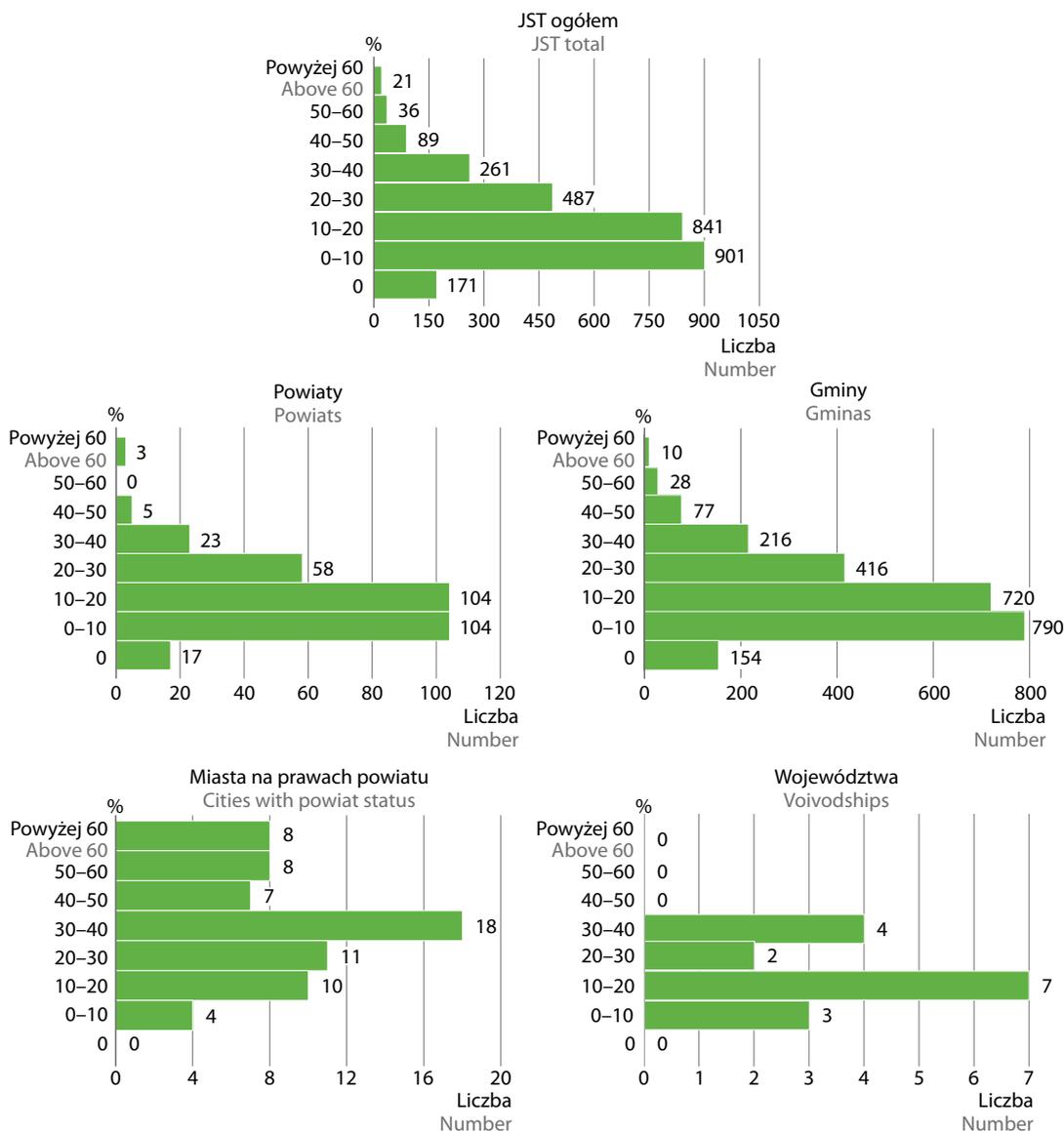
³⁹ Ważnym czynnikiem zabezpieczającym jednostki samorządu terytorialnego przed nadmiernym zadłużeniem jest indywidualny limit (wskaźnik) zadłużenia. Z mechanizmu wyliczania tego wskaźnika wykluczone są spłaty kredytów, pożyczek oraz wykup wyemitowanych papierów wartościowych na realizację projektów z udziałem środków unijnych.

W 2022 r. zadłużonych było 2636 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 93,9% ogólnej liczby JST (bez zobowiązań na realizację programów i projektów z udziałem środków unijnych). Zadłużeniem do 40% wykonanych dochodów charakteryzowało się 2490 jednostek, tj. 94,5% wszystkich zadłużonych JST.

Zgodnie z danymi zawartymi w uchwałach jednostek samorządu terytorialnego w sprawie wieloletnich prognoz finansowych na 2022 r. (wg stanu na dzień 30 września 2022 r.), wynika, że 15 jednostek samorządu terytorialnego realizowało swoje budżety z uwzględnieniem zasad dotyczących programów postępowań naprawczych zawartych w art. 240a ustawy o finansach publicznych, w tym 8 jednostek samorządu terytorialnego realizowało swoje budżety na podstawie programu postępowania naprawczego, który uzyskał pozytywną opinię właściwej regionalnej izby obrachunkowej.

Wykres 7.3. Liczba JST według relacji zadłużenia do dochodów

Chart 7.3. Number of JST by debt to revenue ratio

Uwaga. bez zobowiązań na realizację programów i projektów finansowanych z udziałem środków unijnych.

Note. without liabilities on programs and projects financed with EU funds.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, art. 224 umożliwia udzielenie pomocy z budżetu państwa tym JST, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej. W 2022 r. żadna jednostka nie wnioskowała o taką pożyczkę. Według stanu na 31 grudnia 2022 r. do spłaty otrzymanych pożyczek z budżetu państwa w latach kolejnych zobligowane było 25 jednostek samorządu terytorialnego. Łączna kwota należności głównej z tytułu udzielonych tym jednostkom pożyczek tj. kwota kapitału pozostająca do spłaty w latach kolejnych wyniosła 524 720 tys. zł. (według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.).

7.1. Zadłużenie gmin

7.1. Debt of gminas

W 2022 r. zobowiązania gmin ogółem zmniejszyły się o 0,2% w porównaniu do 2021 r. i wystąpiły w 2 278 gminach, tj. 94,5% ogółu gmin. Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek wyniosło 33 248,6 mln zł, co stanowiło 97,5% zobowiązań ogółem gmin i zmniejszyło się o 0,6% w porównaniu do 2021 r. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły 813,1 mln zł i wzrosły o 17,2%. Zobowiązania wymagalne wyniosły 44,0 mln zł i zwiększyły się o 36,6% w porównaniu do 2021 r.

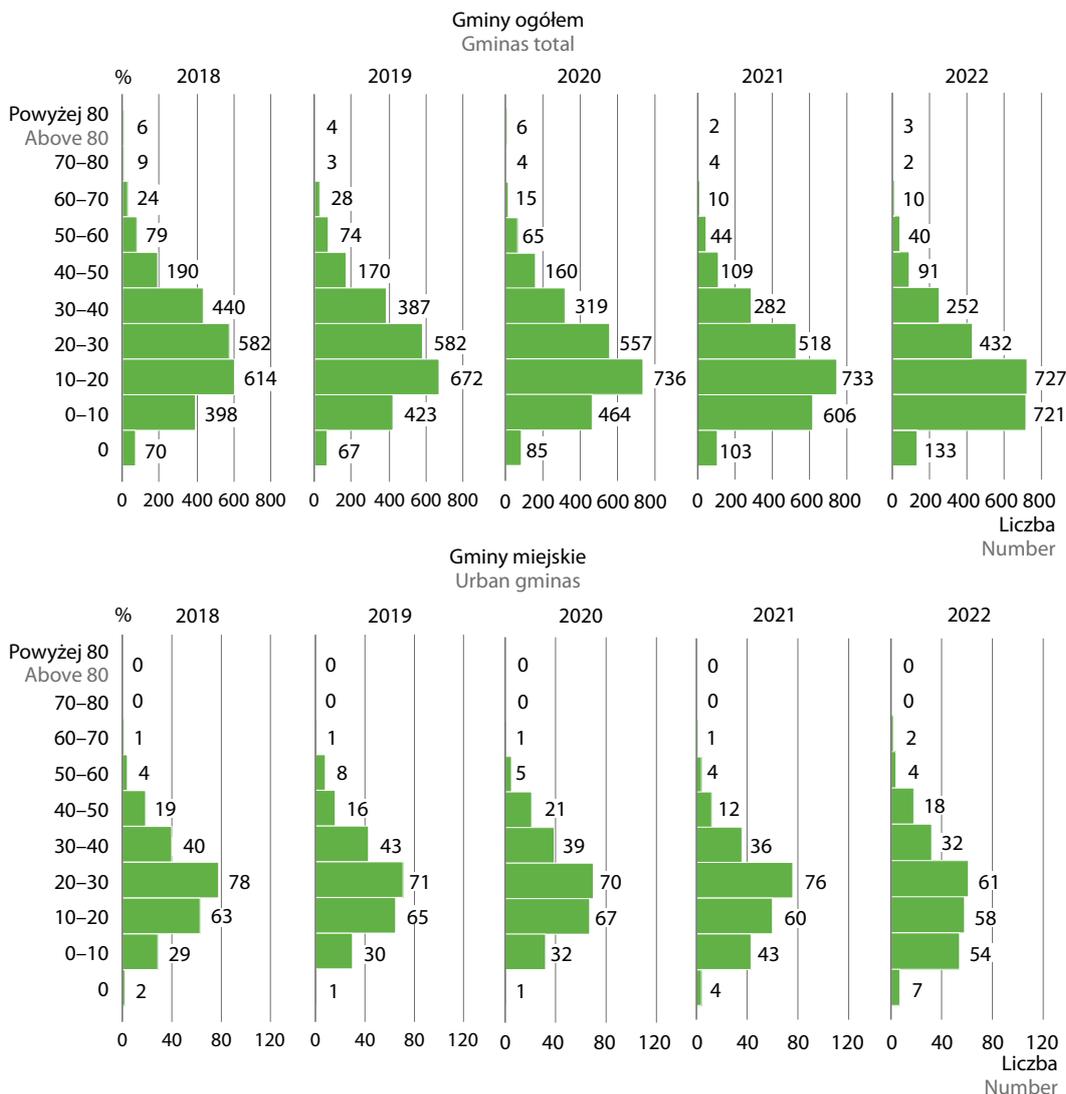
Tablica 7.4. Gminy w województwach według wskaźnika zadłużenia
Table 7.4. Gminas in voivodships according to the debt ratio

Województwo Voivodship	Liczba gmin ogółem Number of gminas	Liczba gmin w danym przedziale Number of gminas in intervals				Udział gmin w danym przedziale (%) Share of gminas in intervals (%)			
		0-20	21-40	41-60	Powyżej Above 60	0-20	21-40	41-60	Powyżej Above 60
Polska Poland	2411	1581	684	131	15	65,6	28,4	5,4	0,6
Dolnośląskie	165	84	59	20	2	50,9	35,8	12,1	1,2
Kujawsko-pomorskie	140	92	39	8	1	65,7	27,9	5,7	0,7
Lubelskie	209	158	45	5	1	75,6	21,5	2,4	0,5
Lubuskie	80	48	26	6	0	60,0	32,5	7,5	0,0
Łódzkie	174	132	32	8	2	75,9	18,4	4,6	1,1
Małopolskie	179	105	60	12	2	58,7	33,5	6,7	1,1
Mazowieckie	309	210	79	19	1	68,0	25,6	6,1	0,3
Opolskie	70	54	11	4	1	77,1	15,7	5,7	1,4
Podkarpackie	156	113	37	6	0	72,4	23,7	3,8	0,0
Podlaskie	115	89	25	1	0	77,4	21,7	0,9	0,0
Pomorskie	119	58	49	11	1	48,7	41,2	9,2	0,8
Śląskie	148	110	35	3	0	74,3	23,6	2,0	0,0
Świętokrzyskie	101	54	36	9	2	53,5	35,6	8,9	2,0
Warmińsko-mazurskie	114	55	52	7	0	48,2	45,6	6,1	0,0
Wielkopolskie	222	147	63	10	2	66,2	28,4	4,5	0,9
Zachodniopomorskie	110	72	36	2	0	65,5	32,7	1,8	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

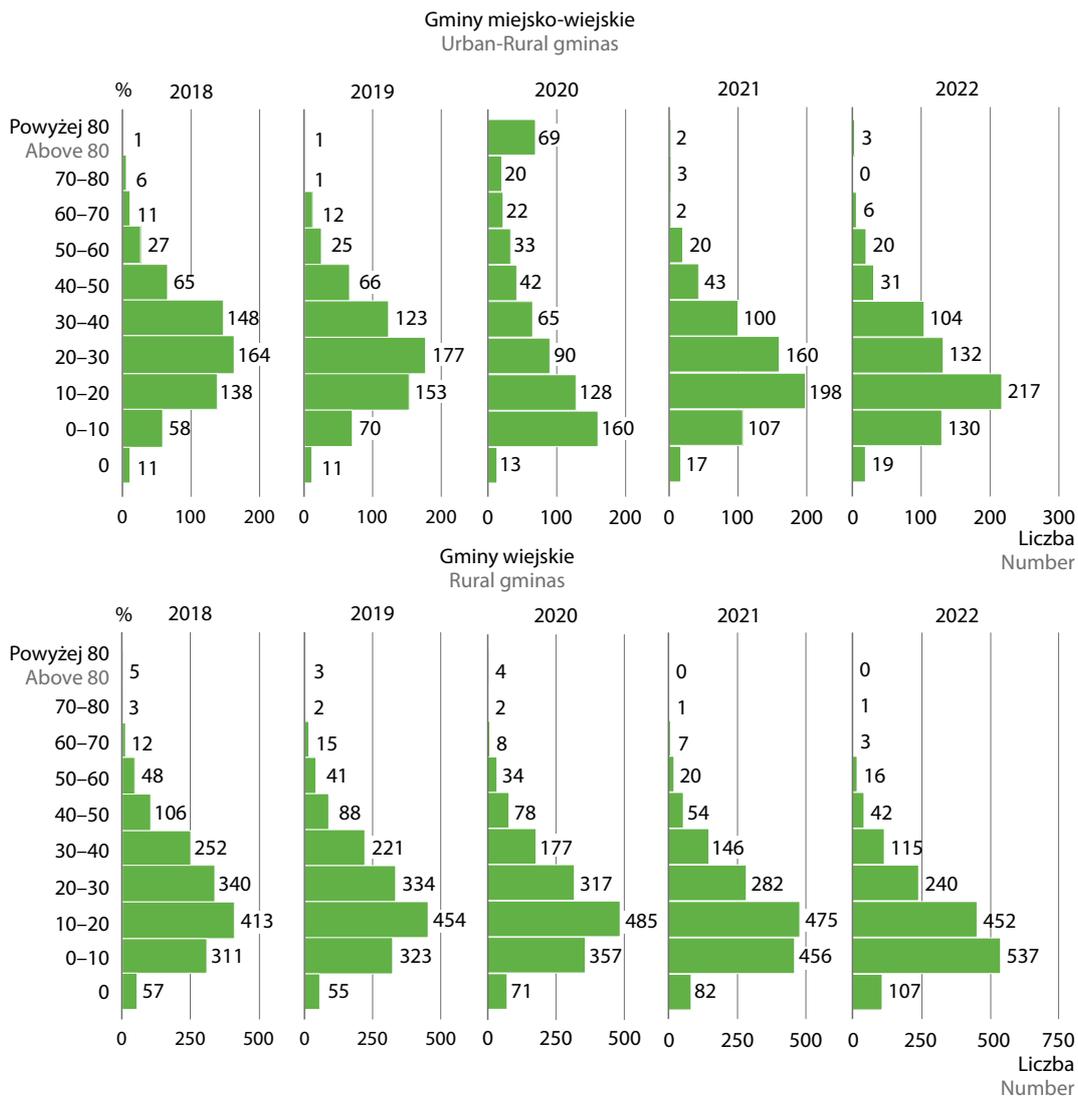
Wskaźnik zadłużenia liczony jako relacja zobowiązań ogółem do dochodów gmin w 2022 r. wyniósł 19,9%, co oznaczało jego zmniejszenie o 1,1 p. proc. w stosunku do 2021 r. Wśród typów gmin najwyższy wskaźnik zadłużenia zaobserwowano w gminach miejskich – 23,4%, najniższy natomiast wśród gmin wiejskich – 16,2%. W przypadku gmin miejsko-wiejskich wskaźnik zadłużenia ukształtował się na poziomie 22,5%. Wskaźnik zadłużenia gmin bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych wyniósł 18,7%, co oznacza spadek o 0,9 p. proc. w porównaniu do 2021 r.

Wykres 7.4. Gminy według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 7.4. Gminas according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 7.4. Gminy według relacji zadłużenia do dochodów (dok.)
 Chart 7.4. Gminas according to the debt to revenue ratio (cont.)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

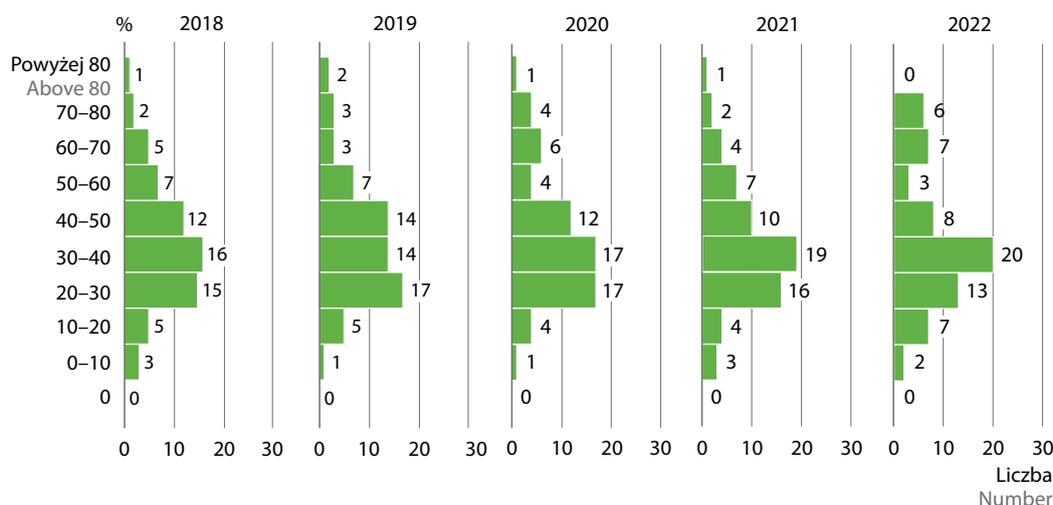
7.2. Zadłużenie miast na prawach powiatu

7.2. Debt of cities with powiat status

W 2022 r. zobowiązania wystąpiły we wszystkich miastach na prawach powiatu i wyniosły 45 622,5 mln zł i w porównaniu do 2021 r. wzrosły o 1,3%. Zadłużenie miast na prawach powiatu z tytułu kredytów i pożyczek osiągnęło poziom 42 314,4 mln zł, tj. o 0,8% więcej niż rok wcześniej. W 2022 r. łączna wartość wymagalnych zobowiązań wyniosła 17,1 mln zł i zmniejszyła się o 22,0% w stosunku do roku 2021. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły w tym okresie 3 291,0 mln zł, co stanowiło 7,2% ogółu zadłużenia miast na prawach powiatu. W porównaniu z poprzednim rokiem wielkość zobowiązań z tego tytułu wzrosła o 8,4%.

Wartość wskaźnika zadłużenia miast na prawach powiatu liczona jako relacja zobowiązań do dochodów ogółem, zwiększyła się z 40,6% w 2021 r. do poziomu 41,4% w 2022 r. Wartość wskaźnika zadłużenia bez zobowiązań związanych z realizacją programów i projektów z udziałem środków unijnych w dochodach ogółem w 2022 r. wyniosła 37,3%, wobec 36,7% w roku poprzednim.

Wykres 7.5. Miasta na prawach powiatu według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 7.5. Cities with powiat status according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

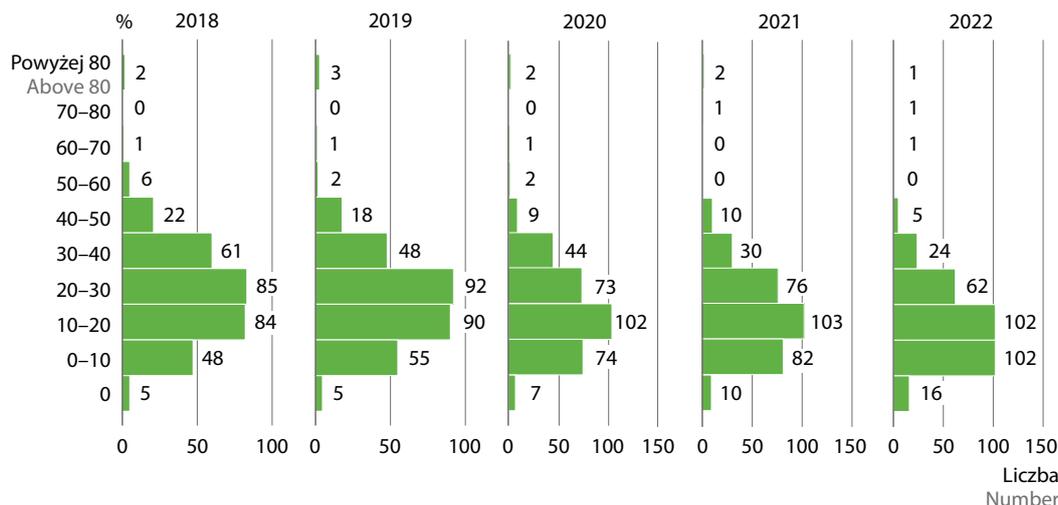
7.3. Zadłużenie powiatów

7.3. Debt of powiats

W 2022 r. zobowiązania ogółem powiatów wyniosły 6 025,4 mln zł, co oznaczało ich spadek o 3,0% w relacji do poprzedniego roku. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek wyniosły 5 952,8 mln zł i stanowiły 98,8% kwoty całego zadłużenia powiatów. Zobowiązania wymagalne zwiększyły się z 2,1 mln zł w 2021 r. do 6,8 mln zł w 2022 r. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły w tym okresie 65,8 mln zł i stanowiły 1,1% ogółu zadłużenia.

Wskaźnik zadłużenia powiatów, liczony jako relacja zobowiązań ogółem do dochodów powiatów w 2022 r. osiągnął poziom 15,4% i zmniejszył się o 1,8 p. proc. w stosunku do 2021 r. Przy nieuwzględnianiu zobowiązań z tytułu realizacji projektów i programów unijnych, wskaźnik ten wyniósł 15,1%, co oznacza spadek o 1,7 p. proc.

Wykres 7.6. Powiaty według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 7.6. Powiaty according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

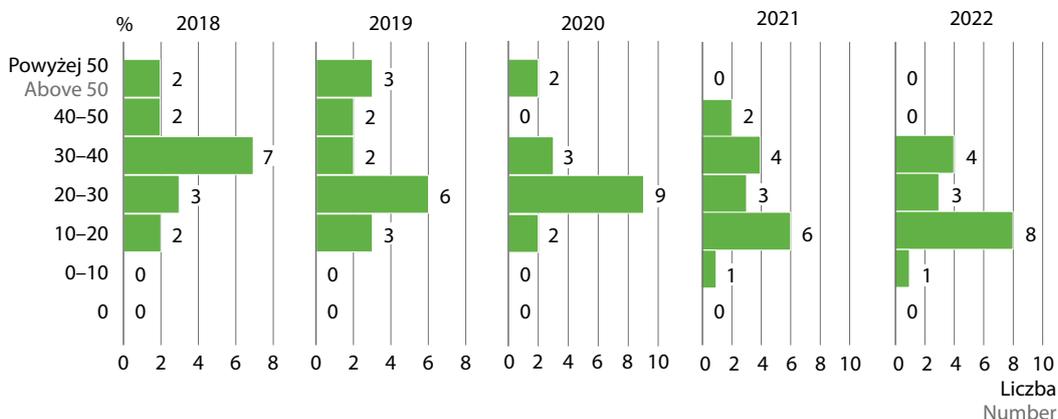
7.4. Zadłużenie województw

7.4. Debt of voivodships

Zobowiązania wystąpiły we wszystkich województwach i na koniec 2022 r. wyniosły łącznie 5 072,0 mln zł i zmniejszyły się o 10,8%. Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek zmniejszyły się o 11,2% w stosunku do 2021 r., wyniosły 4 841,6 mln zł i stanowiły 95,5% całości zadłużenia województw. Zobowiązania z tytułu papierów wartościowych wyniosły 230,0 mln zł, czyli o 1,2% mniej niż w roku poprzednim. Zobowiązania wymagalne zmniejszyły się z 1,0 mln zł w 2021 r. do 0,5 mln zł w 2022 r.

Wskaźnik zadłużenia, liczony jako udział zobowiązań województw ogółem w dochodach województw ogółem w 2022 r., wyniósł 20,6%, podczas gdy w 2021 r. było to 24,9%. Wskaźnik zadłużenia bez zobowiązań na realizację programów i projektów realizowanych z udziałem środków unijnych wynosił 19,1%, co oznacza spadek o 3,8 p. proc. w porównaniu do 2021 r.

Wykres 7.7. Województwa według relacji zadłużenia do dochodów
Chart 7.7. Voivodships according to the debt to revenue ratio

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Rozdział 8. Samorządowe zakłady budżetowe

Chapter 8. Local governments' budgetary establishments

W 2022 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 4 994,5 mln zł i były wyższe o 8,1% w porównaniu z 2021 r. W strukturze ogólnych przychodów 12,1% stanowiły dotacje z budżetu JST, które wyniosły 604,0 mln zł (w 2021 r. – 591,4 mln zł; 12,8%). W stosunku do planu, przychody ogółem zrealizowano w 101,4%, a wpływy z dotacji w 97,5% (w 2021 r. wskaźnik wykonania wyniósł odpowiednio: 100,5% i 97,4%).

Koszty samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 5 049,4 mln zł i były wyższe o 10,1% w odniesieniu do roku poprzedniego. Relacja poniesionych kosztów w stosunku do planu wyniosła 103,0% (w 2021 r. – 100,2%).

W ramach pozostałych obciążeń wpłaty samorządowych zakładów budżetowych do budżetu JST wyniosły 34,3 mln zł i zwiększyły się w stosunku do roku poprzedniego o 26,0%, natomiast podatek dochodowy od osób prawnych wyniósł 14,2 mln zł i był najniższy w ciągu ostatnich 5 lat, szczególnie względem 2021 r., w którym to odnotowano jego znaczący wzrost.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych zmniejszył się z 80,9 mln zł na początku 2022 r. do 74,9 mln zł na koniec roku.

Tablica 8.1. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych
Table 8.1. Proceeds and costs of budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	100,5	104,3	77,7	84,0	80,9
Przychody Proceeds	4 479,1	4 546,6	4 452,0	4 620,8	4 994,5
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	578,4	603,8	602,7	591,4	604,0
Koszty Costs	4 441,7	4 504,0	4 390,9	4 584,4	5 049,4
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	20,4	17,9	18,6	101,6	14,2
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	25,2	29,4	41,2	27,2	34,3
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	97,3	101,6	92,4	80,1	74,9
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	120,5	128,1	101,9	110,6	113,6
Przychody Proceeds	4 369,4	4 465,2	4 432,6	4 597,3	4 925,1
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	590,7	620,6	619,5	607,3	619,4

Tablica 8.1. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 8.1. Proceeds and costs of budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
Koszty Costs	4 358,2	4 467,4	4 413,8	4 575,5	4 900,9
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	13,3	13,5	13,2	12,6	10,5
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	2,4	1,9	2,8	1,7	2,9
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	118,4	112,0	104,5	116,9	125,6
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	83,4	81,4	76,3	75,9	71,3
Przychody Proceeds	102,5	101,8	100,4	100,5	101,4
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	97,9	97,3	97,3	97,4	97,5
Koszty Costs	101,9	100,8	99,5	100,2	103,0
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	153,4	132,6	140,7	808,8	135,9
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	1 054,7	1 513,8	1 485,9	1 563,9	1 183,4
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	82,2	90,8	88,5	68,5	59,6
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	82,0	103,8	74,6	108,1	96,3
Przychody Proceeds	100,7	101,5	97,9	103,8	108,1
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	103,7	104,4	99,8	98,1	102,1
Koszty Costs	100,3	101,4	97,5	104,4	110,1
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	94,4	87,4	103,9	547,8	14,0
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	106,7	116,6	140,4	66,1	126,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	98,7	104,4	90,9	86,7	93,5

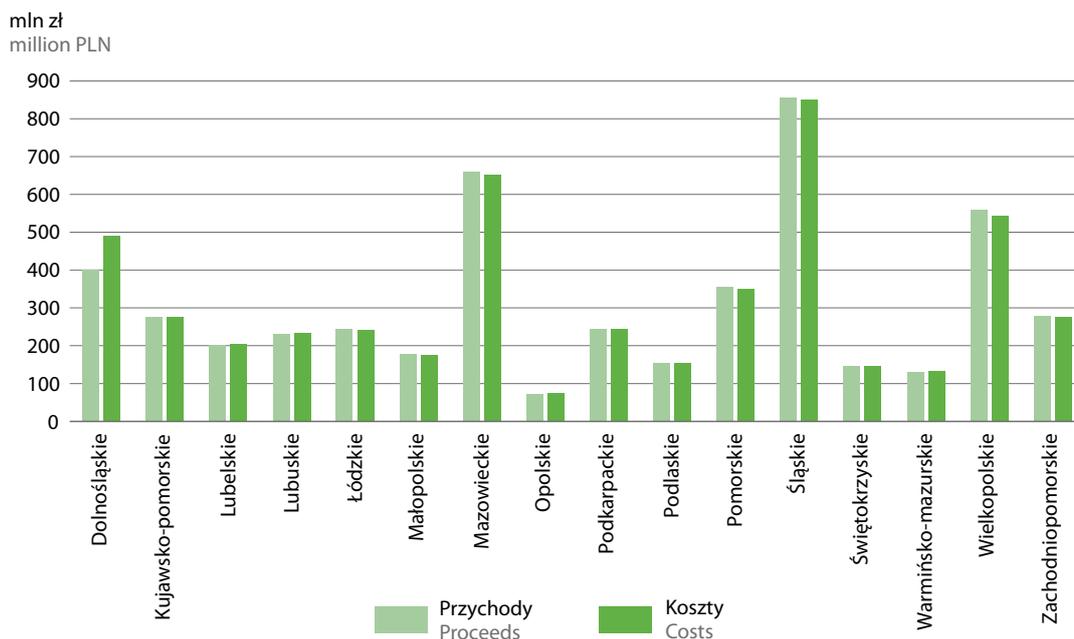
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Uwzględniając rozkład terytorialny według województw, zarówno najwyższe łączne przychody, jak i koszty samorządowych zakładów budżetowych odnotowano w 2022 r. w województwie śląskim, najniższe zaś - w województwie opolskim. Przychody samorządowych zakładów budżetowych w województwie śląskim wyniosły 857,2 mln zł, a w opolskim - 73,4 mln zł, co stanowiło odpowiednio 17,2% i 1,5% ogółu przychodów wszystkich samorządowych zakładów budżetowych w Polsce. Koszty samorządowych zakładów budżetowych w województwie śląskim wyniosły 850,8 mln zł, a w województwie opolskim - 75,0 mln zł, tj. 16,9% i 1,5% ogółu kosztów wszystkich samorządowych zakładów budżetowych w kraju.

W 2022 r., w porównaniu z 2021 r., w dwóch województwach - warmińsko-mazurskim i lubuskim - zmniejszyła się łączna kwota przychodów samorządowych zakładów budżetowych (mniej o 15,8% i 2,5%; w 2022 r. przychody te wyniosły odpowiednio: 130,0 mln zł i 230,9 mln zł). W pozostałych województwach w 2022 r. przychody były wyższe niż rok wcześniej, przy czym największą dynamikę zanotowano w podlaskim - więcej o 15,6% i wielkopolskim - o 14,7% (ostatecznie w 2022 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych w tych województwach wyniosły odpowiednio: 154,9 mln zł i 559,4 mln zł).

W tym samym okresie koszty samorządowych zakładów budżetowych zmalały w jednym województwie - warmińsko-mazurskim (w 2022 r. wyniosły one 132,2 mln zł i były niższe o 15,7% względem kosztów poniesionych w 2021 r.), a w województwie lubuskim - utrzymały się na zbliżonym poziomie (różnica in plus o 0,3% w porównaniu z 2021 r.). W pozostałych województwach koszty samorządowych zakładów budżetowych poniesione w 2022 r. były wyższe niż rok wcześniej, przy czym największą dynamikę zanotowano w dolnośląskim - więcej o 33,0% i podlaskim - o 15,9% (w 2022 r. koszty samorządowych zakładów budżetowych w tych województwach wyniosły odpowiednio: 490,4 mln zł i 155,1 mln zł).

Wykres 8.1. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych według województw
Chart 8.1. Proceeds and costs of budgetary establishments by voivodships

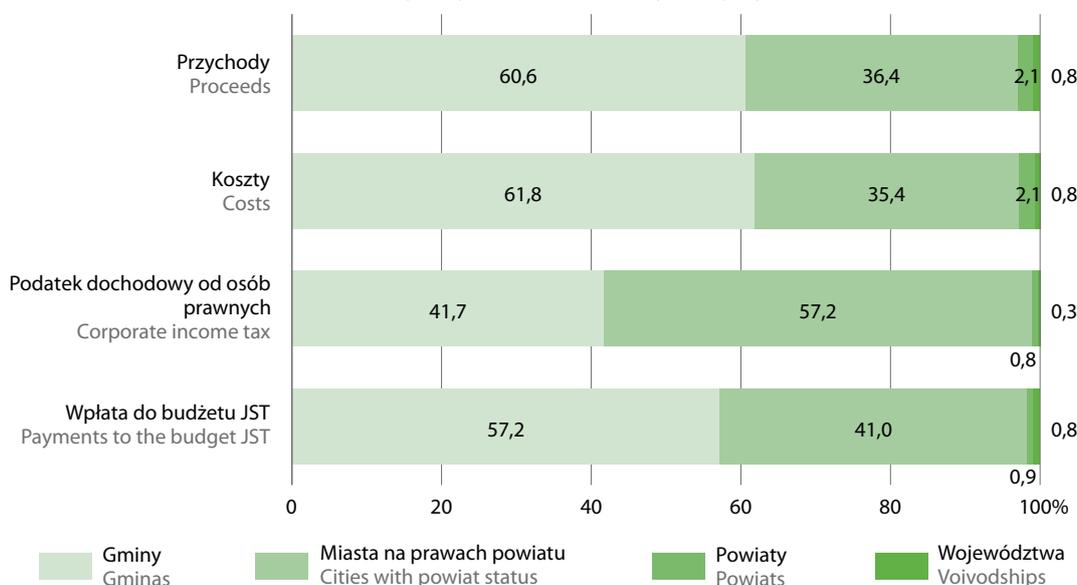
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W 2022 r. na ogólną kwotę przychodów samorządowych zakładów budżetowych złożyły się: w 60,6% przychody zakładów budżetowych realizujących zadania własne jednostek samorządu gmin, w 36,4% - zakładów budżetowych jednostek samorządu miast na prawach powiatu, w 2,1% - zakładów budżetowych jednostek samorządu powiatów i w 0,8% - zakładów budżetowych jednostek samorządu województw.

W przypadku ogółu kosztów poniesionych przez samorządowe zakłady budżetowe struktura według JST była podobna, odpowiednio: 61,8%, 35,4%, 2,1% i 0,8%.

W ramach kwot pozostałych obciążeń poniesionych w 2022 r. widoczny jest stosunkowo wysoki udział samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu. W przypadku ogólnej kwoty podatku dochodowego od osób prawnych odprowadzanego przez samorządowe zakłady budżetowe – 57,2% odprowadzone zostało przez zakłady budżetowe miast na prawach powiatu, 41,7% przez gminne samorządowe zakłady budżetowe, 0,8% – powiatowe, a 0,3% – wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe. Natomiast na ogólną pulę wpłat samorządowych zakładów budżetowych do budżetu JST złożyły się w 57,2% gminne samorządowe zakłady budżetowe, w 41,0% – miast na prawach powiatu, 0,9% – powiatowe, a w 0,8% – wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe.

Wykres 8.2. Struktura przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych według kategorii JST
Chart 8.2. Structure of proceeds and costs of budgetary establishments by category of JST

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

8.1. Gminne samorządowe zakłady budżetowe

8.1. Gminas' budgetary establishments

W 2022 r. przychody gminnych samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 3 028,4 mln zł i zwiększyły się o 8,4% w porównaniu z poprzednim rokiem. W ogólnej puli przychodów 11,8% (358,7 mln zł) stanowiły dotacje z budżetu JST. W stosunku do planu, przychody ogółem zrealizowano w 103,0%, a wpływy z dotacji w 96,6%.

Koszty wyniosły 3 119,2 mln zł i zwiększyły się o 12,1% w porównaniu z 2021 r. Poniesione koszty stanowiły 106,4% kosztów zaplanowanych.

W ramach pozostałych obciążeń wpłaty gminnych samorządowych zakładów budżetowych do budżetu JST wyniosły 19,6 mln zł i zwiększyły się o 15,9% w porównaniu z rokiem wcześniejszym, natomiast podatek dochodowy od osób prawnych wyniósł 5,9 mln zł i był najniższy w ciągu ostatnich 5 lat, szczególnie względem 2021 r.

Stan środków obrotowych gminnych samorządowych zakładów budżetowych zmniejszył się z 53,9 mln zł na początku 2022 r. do 35,6 mln zł na koniec roku.

Tablica 8.2. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych
Table 8.2. Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	57,6	60,9	62,8	61,6	53,9
Przychody Proceeds	2 588,3	2 683,0	2 661,5	2 793,8	3 028,4
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	293,6	315,9	322,0	338,9	358,7
Koszty Costs	2 566,3	2 656,4	2 646,7	2 782,4	3 119,2
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	10,1	9,7	7,4	93,7	5,9
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	14,2	16,2	17,3	16,9	19,6
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	60,7	63,4	65,2	50,9	35,6
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	73,1	78,9	80,5	81,4	79,0
Przychody Proceeds	2 451,0	2 552,2	2 585,2	2 683,0	2 940,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	303,1	325,9	334,9	350,1	371,2
Koszty Costs	2 438,3	2 542,6	2 575,4	2 672,9	2 932,8
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	5,0	5,1	4,1	4,3	3,6
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	2,2	1,7	2,7	1,7	2,9
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	81,3	83,5	83,0	84,5	82,0
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	78,8	77,2	77,9	75,7	68,2
Przychody Proceeds	105,6	105,1	103,0	104,1	103,0
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	96,9	97,0	96,2	96,8	96,6
Koszty Costs	105,3	104,5	102,8	104,1	106,4

Tablica 8.2. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 8.2. Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments (cont.)

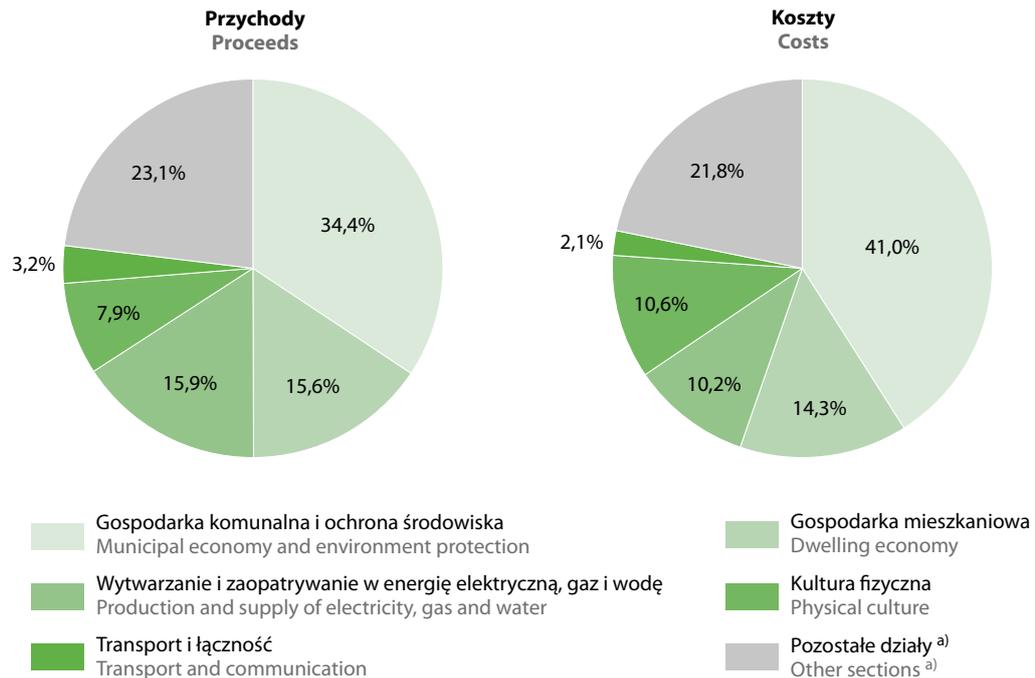
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION % (cont.)					
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	203,1	190,9	182,3	2 198,4	166,5
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	649,0	931,0	636,4	972,5	677,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	74,8	76,0	78,6	60,1	43,4
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	74,7	105,8	103,0	98,2	87,4
Przychody Proceeds	101,3	103,7	99,2	105,0	108,4
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	100,1	107,6	101,9	105,2	105,8
Koszty Costs	100,5	103,5	99,6	105,1	112,1
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	92,2	95,6	76,8	1 262,8	6,3
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	98,5	114,1	106,9	97,8	115,9
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	110,0	104,4	102,8	78,0	70,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W gminnych samorządowych zakładach budżetowych największe przychody odnotowano w obszarze zadań z zakresu gospodarki komunalnej i ochrony środowiska – 1 041,0 mln zł (34,4% ogółu przychodów). Najwyższe koszty wystąpiły w tym samym dziale – 1 278,8 mln zł (w strukturze kosztów ogółem stanowiło to 41,0%).

Wykres 8.3. Struktura przychodów i kosztów gminnych samorządowych zakładów budżetowych według działów

Chart 8.3. Structure of proceeds and costs of gminas' budgetary establishments by sections

a) łącznie z pozostałymi przychodami/kosztami (w ramach przychodów: równowartość środków amortyzacyjnych i inne zwiększenia, w ramach kosztów: środki własne zarezerwowane na inwestycje, odpisy amortyzacyjne i inne zmniejszenia).

a) Including other proceeds/costs (within proceeds: the equivalent of depreciation and other increases, within costs: own funds reserved for investments, depreciation and other reductions).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

8.2. Samorządowe zakłady budżetowe miast na prawach powiatu**8.2. Cities with powiat status' budgetary establishments**

W 2022 r. przychody samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu wyniosły 1 817,4 mln zł i były wyższe o 6,4% w porównaniu z 2021 r. W strukturze przychodów 12,0% (218,7 mln zł) stanowiły dotacje z budżetu JST. Zarówno plan łącznych przychodów, jak i plan dotacji zostały zrealizowane w 99,2%.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 1 785,1 mln zł i były wyższe o 6,0% w odniesieniu do roku poprzedniego. Poniesione w 2022 r. koszty stanowiły 98,2% kosztów zaplanowanych.

Wpłaty do budżetu JST wyniosły 14,1 mln zł, a podatek dochodowy od osób prawnych – 8,1 mln zł i w porównaniu z 2021 r. zwiększyły się odpowiednio o 39,3% oraz 3,4%.

Stan środków obrotowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 24,6 mln zł na początku 2022 r. do 34,7 mln zł na koniec roku.

Tablica 8.3. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu
 Table 8.3. Proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments

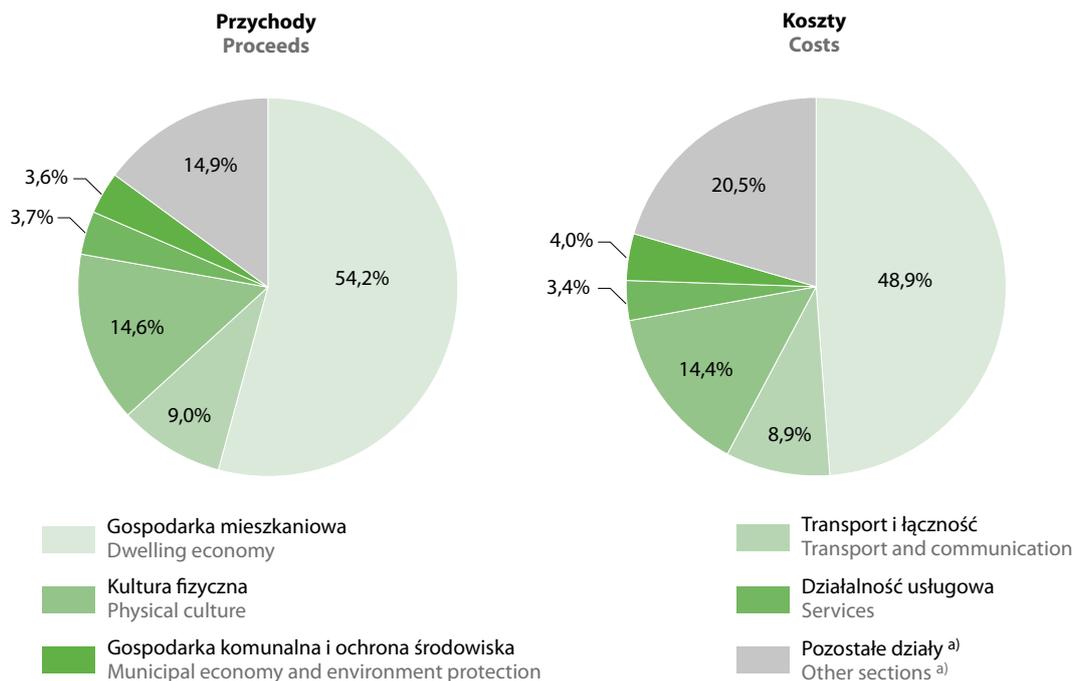
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	42,0	42,8	13,8	19,8	24,6
Przychody Proceeds	1 793,2	1 755,0	1 684,0	1 708,9	1 817,4
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	264,6	262,1	254,1	226,6	218,7
Koszty Costs	1 778,3	1 740,3	1 639,1	1 684,7	1 785,1
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	10,0	7,7	11,0	7,9	8,1
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	10,8	12,8	23,4	10,1	14,1
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	36,3	37,1	24,9	26,1	34,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	46,0	47,2	19,4	26,3	31,9
Przychody Proceeds	1 817,2	1 801,4	1 733,9	1 789,2	1 832,9
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	266,8	267,8	257,0	230,2	220,4
Koszty Costs	1 819,2	1 813,5	1 724,8	1 777,4	1 817,0
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	8,3	8,4	9,1	8,3	6,9
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	35,3	26,4	19,7	29,6	40,7
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	91,4	90,8	70,8	75,3	77,1
Przychody Proceeds	98,7	97,4	97,1	95,5	99,2
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	99,2	97,9	98,9	98,4	99,2
Koszty Costs	97,8	96,0	95,0	94,8	98,2
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	120,8	92,1	120,9	94,9	118,1
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	5 383,5	6 407,4	47 785,9	.	.
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	102,8	140,7	126,3	88,3	85,4

Tablica 8.3. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu (dok.)
 Table 8.3. Proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	96,4	102,0	32,1	144,2	124,1
Przychody Proceeds	99,8	97,9	96,0	101,5	106,4
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	107,6	99,1	97,0	89,2	96,5
Koszty Costs	100,0	97,9	94,2	102,8	106,0
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	96,3	77,3	142,5	71,5	103,4
Wpłaty do budżetu Payments to the budget	118,5	119,0	182,6	43,2	139,3
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	84,8	102,4	67,0	104,9	133,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Wykres 8.4. Struktura przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu według działów
 Chart 8.4. Structure of proceeds and costs of cities with powiat status' budgetary establishments by sections

a) Łącznie z pozostałymi przychodami/kosztami (w ramach przychodów: równowartość środków amortyzacyjnych i inne zwiększenia, w ramach kosztów: środki własne zarezerwowane na inwestycje, odpisy amortyzacyjne i inne zmniejszenia).

a) Including other proceeds/costs (within proceeds: the equivalent of depreciation and other increases, within costs: own funds reserved for investments, depreciation and other reductions).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W samorządowych zakładach budżetowych miast na prawach powiatu największe przychody oraz koszty wystąpiły w 2022 r. na zadania z zakresu gospodarki mieszkaniowej – odpowiednio 984,2 mln zł oraz 872,9 mln zł (w strukturze przychodów stanowiło to 54,2%, a w strukturze kosztów ogółem – 48,9%).

8.3. Powiatowe samorządowe zakłady budżetowe

8.3. Powiaty' budgetary establishments

W 2022 r. przychody powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększyły się o 28,7% w porównaniu z poprzednim rokiem i wyniosły 107,0 mln zł, z czego dotacje z budżetu JST stanowiły 19,1% (20,5 mln zł). Plan przychodów został zrealizowany w 99,6%, a plan dotacji w 95,5%.

Koszty wyniosły 104,4 mln zł i były wyższe o 26,9% w porównaniu z 2021 r. Relacja poniesionych kosztów w stosunku do planu wyniosła 97,0%.

Stan środków obrotowych powiatowych samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 2,3 mln zł na początku 2022 r. do 3,7 mln zł na koniec roku.

Tablica 8.4. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych
Table 8.4. Proceeds and costs of powiaty' budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	1,1	0,4	1,4	2,3	2,3
Przychody Proceeds	66,6	75,4	72,5	83,2	107,0
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	17,1	22,8	22,4	20,7	20,5
Koszty Costs	66,9	74,4	72,0	82,2	104,4
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	0,0	0,0	0,1	0,2	0,3
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	0,3	1,3	2,1	3,0	3,7
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	1,6	1,9	2,2	2,7	2,5
Przychody Proceeds	67,9	77,3	77,8	87,0	107,4
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	17,7	24,0	23,2	21,6	21,4
Koszty Costs	67,5	77,3	78,1	87,4	107,6
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0

Tablica 8.4. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 8.4. Proceeds and costs of powiats' budgetary establishments (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
PLAN w mln zł (dok.) PLAN in million PLN (cont.)					
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	2,0	1,9	1,8	2,5	2,4
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	68,4	21,6	65,5	87,2	91,1
Przychody Proceeds	98,0	97,5	93,2	95,6	99,6
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	96,6	95,3	96,3	96,1	95,5
Koszty Costs	99,0	96,3	92,1	94,1	97,0
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	137,1	1 212,4	268,2	377,4	1583,5
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	13,2	69,8	120,6	118,8	156,0
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	90,7	37,6	352,7	160,8	98,7
Przychody Proceeds	100,3	113,2	96,1	114,8	128,7
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	108,8	133,4	97,9	92,8	98,7
Koszty Costs	100,5	111,3	96,7	114,3	126,9
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	52,2	263,6	20,2	85,5	259,5
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	16,4	519,5	241,7	189,3	180,8
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	31,7	503,4	161,7	139,9	124,7

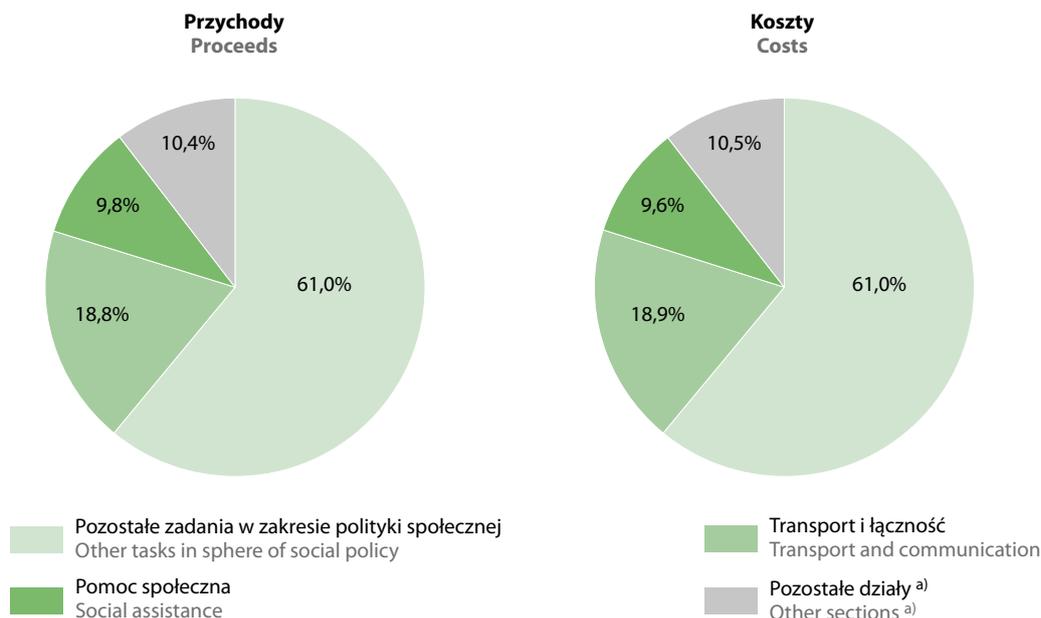
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Największe przychody w 2022 r. w powiatowych samorządowych zakładach budżetowych wystąpiły w dziale pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej – 65,3 mln zł oraz transport i łączność – 20,2 mln zł (w puli przychodów ogółem stanowiło to 61,0% i 18,8%). Najwyższe koszty zrealizowano w związku z zadaniami

w tych samych działach – odpowiednio 63,6 mln zł oraz 19,7 mln zł (w strukturze kosztów ogółem stanowiło to 61,0% i 18,9%).

Wykres 8.5. Struktura przychodów i kosztów powiatowych samorządowych zakładów budżetowych według działów

Chart 8.5. Structure of proceeds and costs of powiat's budgetary establishments by sections

a) Łącznie z pozostałymi przychodami/kosztami (w ramach przychodów: równowartość środków amortyzacyjnych i inne zwiększenia, w ramach kosztów: środki własne zarezerwowane na inwestycje, odpisy amortyzacyjne i inne zmniejszenia).

a) Including other proceeds/costs (within proceeds: the equivalent of depreciation and other increases, within costs: own funds reserved for investments, depreciation and other reductions).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

8.4. Wojewódzkie samorządowe zakłady budżetowe⁴⁰

8.4. Voivodships' budgetary establishments

W 2022 r. przychody wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 41,6 mln zł, z czego dotacje z budżetu JST stanowiły 14,5% (6,0 mln zł). W porównaniu z 2021 r. ogólne przychody były wyższe o 18,8%, a dotacje o 17,0%. Wskaźnik wykonania planu przychodów wyniósł 94,7%, a wykonania planu dotacji – 96,0%.

Koszty samorządowych zakładów budżetowych wyniosły 40,6 mln zł i były wyższe o 16,0% w odniesieniu do roku poprzedniego. Poniesione w 2022 r. koszty stanowiły 93,3% kosztów zaplanowanych.

Stan środków obrotowych wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych zwiększył się z 0,2 mln zł na początku 2022 r. do 0,8 mln zł na koniec roku.

⁴⁰ W 2022 r. działalność w formie samorządowego zakładu budżetowego prowadziły 3 województwa: lubuskie, mazowieckie i zachodniopomorskie.

Tablica 8.5. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych
 Table 8.5. Proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments

Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WYKONANIE w mln zł EXECUTION in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	-0,2	0,1	-0,2	0,2	0,2
Przychody Proceeds	31,0	33,2	34,0	35,0	41,6
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	3,1	2,9	4,2	5,2	6,0
Koszty Costs	30,2	33,0	33,1	35,0	40,6
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	0,2	0,2	0,1	0,0	0,0
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	0,2	0,3	0,4	0,0	0,3
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	0,1	-0,2	0,2	0,2	0,8
PLAN w mln zł PLAN in million PLN					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	-0,2	0,1	-0,2	0,2	0,2
Przychody Proceeds	33,3	34,2	35,7	38,0	43,9
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	3,1	2,9	4,4	5,4	6,3
Koszty Costs	33,2	34,0	35,5	37,9	43,6
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	-0,1	0,2	0,0	0,3	0,5
WSKAŹNIK WYKONANIA w % RATE OF EXECUTION %					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Przychody Proceeds	93,0	97,2	95,2	92,2	94,7
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	100,0	100,0	96,6	95,8	96,0

Tablica 8.5. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych (dok.)
 Table 8.5. Proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments (cont.)

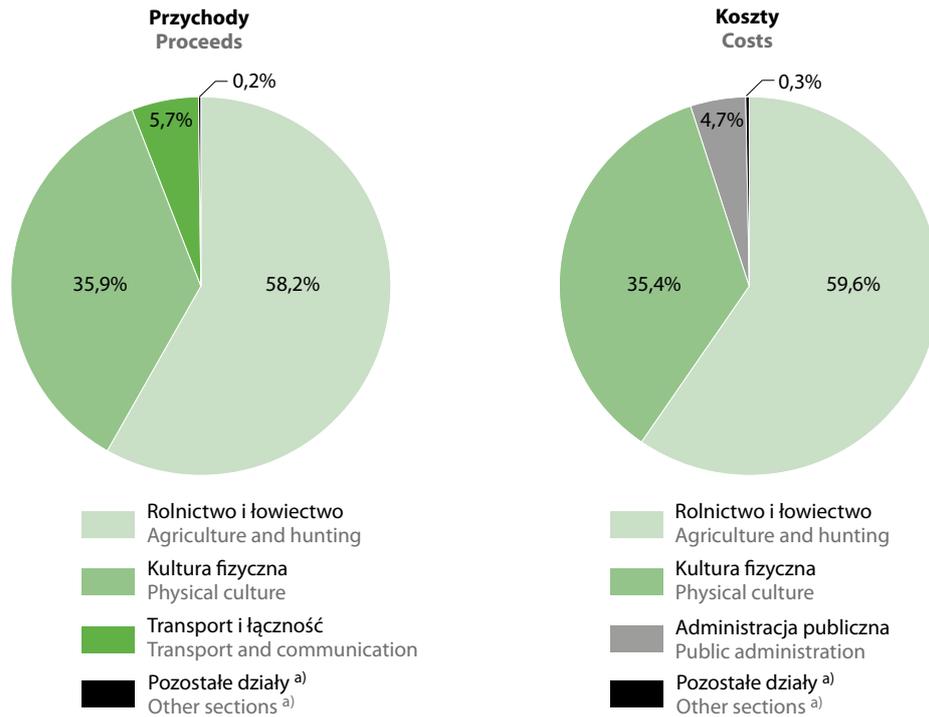
Wyszczególnienie Specification	2018	2019	2020	2021	2022
WSKAŹNIK WYKONANIA w % (dok.) RATE OF EXECUTION % (cont.)					
Koszty Costs	91,2	96,9	93,3	92,5	93,3
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	.	.	.	49,7	144,6
ROK POPRZEDNI = 100 PREVIOUS YEAR = 100					
Stan środków obrotowych na początek roku Current assets at the beginning of the year	76,6
Przychody Proceeds	107,0	107,2	102,5	102,8	118,8
dotacje z budżetu JST grants from the budget JST	118,4	94,0	145,0	122,4	117,0
Koszty Costs	101,8	109,0	100,5	105,8	116,0
Podatek dochodowy od osób prawnych Corporate income tax	183,8	97,2	34,8	11,6	400,0
Wpłaty do budżetu JST Payments to the budget JST	539,8	151,5	130,1	4,1	1717,6
Stan środków obrotowych na koniec roku Current assets at the end of the year	.	.	.	76,6	490,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.
 Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

W wojewódzkich samorządowych zakładach budżetowych największe przychody oraz koszty odnotowano w obszarach zadań z zakresu rolnictwa i łowiectwa. Wyniosły one w obu przypadkach 24,2 mln zł (w strukturze przychodów stanowiło to 58,2%, a w strukturze ogółu kosztów – 59,6%).

Wykres 8.6. Struktura przychodów i kosztów wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według działów

Chart 8.6. Structure of proceeds and costs of voivodships' budgetary establishments by sections

a) Łącznie z pozostałymi przychodami/kosztami (w ramach przychodów: równowartość środków amortyzacyjnych i inne zwiększenia, w ramach kosztów: środki własne zarezerwowane na inwestycje, odpisy amortyzacyjne i inne zmniejszenia).

a) Including other proceeds/costs (within proceeds: the equivalent of depreciation and other increases, within costs: own funds reserved for investments, depreciation and other reductions).

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Ministerstwa Finansów.

Source: own contribution based on Ministry of Finance data.

Aneks statystyczny dostępny w wersji elektronicznej w formacie XLS (spis tablic)

Statistical appendix available in the electronic version in XLS format

Dane finansowe

Financial data

B.I. Gospodarka budżetowa jednostek samorządu terytorialnego – ogółem

Local government units' budgetary economy - total

Tabl. 1. Dochody, wydatki i wynik budżetów jednostek samorządu terytorialnego

Local government units' revenue, expenditure and budgetary result

Tabl. 2. Dochody, wydatki i wynik budżetów gmin razem

Total gminas' revenue, expenditure and budgetary result

Tabl. 3. Dochody, wydatki i wynik budżetów powiatów

Powiatas' budgets' revenue, expenditure and budgetary result

Tabl. 4. Dochody, wydatki i wynik budżetów miast na prawach powiatu

Cities on powiat status' budgets' revenue, expenditure and budgetary result

Tabl. 5. Dochody, wydatki i wynik budżetów województw

Voivodships' budgets' revenue, expenditure and budgetary result

B.II. Wydatki budżetów JST – według województw

Local government units' expenditure by voivodships

Tabl. 1. Wydatki budżetów gmin w "Dziale 700 – Gospodarka mieszkaniowa" według województw.

Gminas' budgets' expenditure in "Section 700 - Dwelling economy" by voivodships

Tabl. 2. Wydatki budżetów gmin w "Dziale 801 – Oświata i wychowanie" według województw.

Gminas' budgets' expenditure in "Section 801 - Education" by voivodships

Tabl. 3. Wydatki budżetów gmin w "Dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza" według województw.

Gminas' budgets' expenditure in "Section 854 - Educational care" by voivodships

Tabl.4. Wydatki budżetów gmin w "Dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska" według województw.

Gminas' budgets' expenditure in "Section 900 - Municipal economy and environment" by voivodships

Tabl. 5. Wydatki budżetów powiatów w "Dziale 801 – Oświata i wychowanie" według województw.

Powiatas' budgets' expenditure in "Section 801 - Education" by voivodships

Tabl. 6. Wydatki budżetów miast na prawach powiatu w "Dziale 801 – Oświata i wychowanie" według województw.

Cities with powiat status' budgets' expenditure in "Section 801 - Education" by voivodships

Tabl. 7. Wydatki budżetów miast na prawach powiatu w "Dziale 851 – Ochrona zdrowia" oraz w "Działach 852 i 853 – Pomoc społeczna i pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej" oraz w „Dziale 855 – Rodzina” według województw.

Cities with powiat status' budgets' expenditure on "Section 851 - Health care" and "Sections 852 & 853 - Social assistance and other tasks of social policy" and "Sections 855 - Family" by voivodships

Tabl. 8. Wydatki budżetów miast na prawach powiatu w "Dziale 900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska" według województw.

Cities with powiat status' budgets' expenditure in "Section 900 - Municipal economy and environment" by voivodships

Tabl. 9. Wydatki budżetów samorządów województw w „Dziale 600 – transport i łączność” oraz w „Dziale 010 – Rolnictwo i łowiectwo” według województw.

Voivodships' budgets' expenditure in "Section 600 - Transport and communication" and "Section 010 - Agriculture and hunting" by voivodships

Tabl. 10. Wydatki budżetów samorządów województw w "Dziale 851 – Ochrona zdrowia" oraz w "Dziale 801 – Oświata i wychowanie" według województw.

Voivodships' budgets' expenditure in "Section 851 - Health care" and "Section 801 - education" by voivodships

B.III. Wydatki budżetów JST według działów

Expenditure of budgets of local government units by section

Tabl. 1. Wydatki budżetów gmin ogółem na inwestycje według wybranych działów

Total gminas' budgets' expenditure on investment by selected sections

Tabl. 2. Wydatki budżetów gmin ogółem według rodzajów i wybranych działów

Total gminas' budgets' expenditure by type and selected sections

Tabl. 3. Wydatki budżetów powiatów według rodzajów i wybranych działów

Powiaty' budgets' expenditure by type and selected sections

Tabl. 4. Wydatki budżetów miast na prawach powiatu według rodzajów i wybranych działów

Cities on powiat status' budgets' expenditure by type and selected sections

B.IV. Przychody i rozchody JST

Local government units' proceeds and outlays

Tabl.1. Źródła finansowania przychodów i rozchodów jednostek samorządu terytorialnego – razem

Sources of local governments' proceeds and outlays - total

Tabl.2. Źródła finansowania przychodów i rozchodów gmin

Sources of gminas' proceeds and outlays

Tabl.3. Źródła finansowania przychodów i rozchodów powiatów

Sources of powiaty' proceeds and outlays

Tabl.4. Źródła finansowania przychodów i rozchodów miast na prawach powiatu

Sources of cities on powiat status' proceeds and outlays

Tabl.5. Źródła finansowania przychodów i rozchodów województw

Sources of voivodships proceeds and outlays

B.V. Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego

Local government units' liability

Tabl. 1. Zobowiązania jednostek samorządu terytorialnego według tytułów dłużnych

Local governments' liability by types of debt

Tabl. 2. Zobowiązania gmin według tytułów dłużnych

Gminas' liability by types of debt

Tabl. 3. Zobowiązania powiatów według tytułów dłużnych
Powiat's liability by types of debt

Tabl. 4. Zobowiązania miast na prawach powiatu według tytułów dłużnych
Cities on powiat status' liability by types of debt

Tabl. 5. Zobowiązania województw według tytułów dłużnych
Voivodships' liability by types of debt

B.VI. Samorządowe zakłady budżetowe

Local governments' budgetary establishments

Tabl. 1. Przychody i koszty gminnych samorządowych zakładów budżetowych według województw
Proceeds and costs of gminas' budgetary establishments by voivodship

Tabl. 2. Przychody i koszty powiatowych samorządowych zakładów budżetowych według województw
Proceeds and costs of powiat's' budgetary establishments by voivodship

Tabl. 3. Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych miast na prawach powiatu według województw
Proceeds and costs of cities on powiat status' budgetary establishments by voivodship

Tabl. 4. Przychody i koszty wojewódzkich samorządowych zakładów budżetowych według województw
Proceeds and costs of voivodships budgetary establishments by voivodship